

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

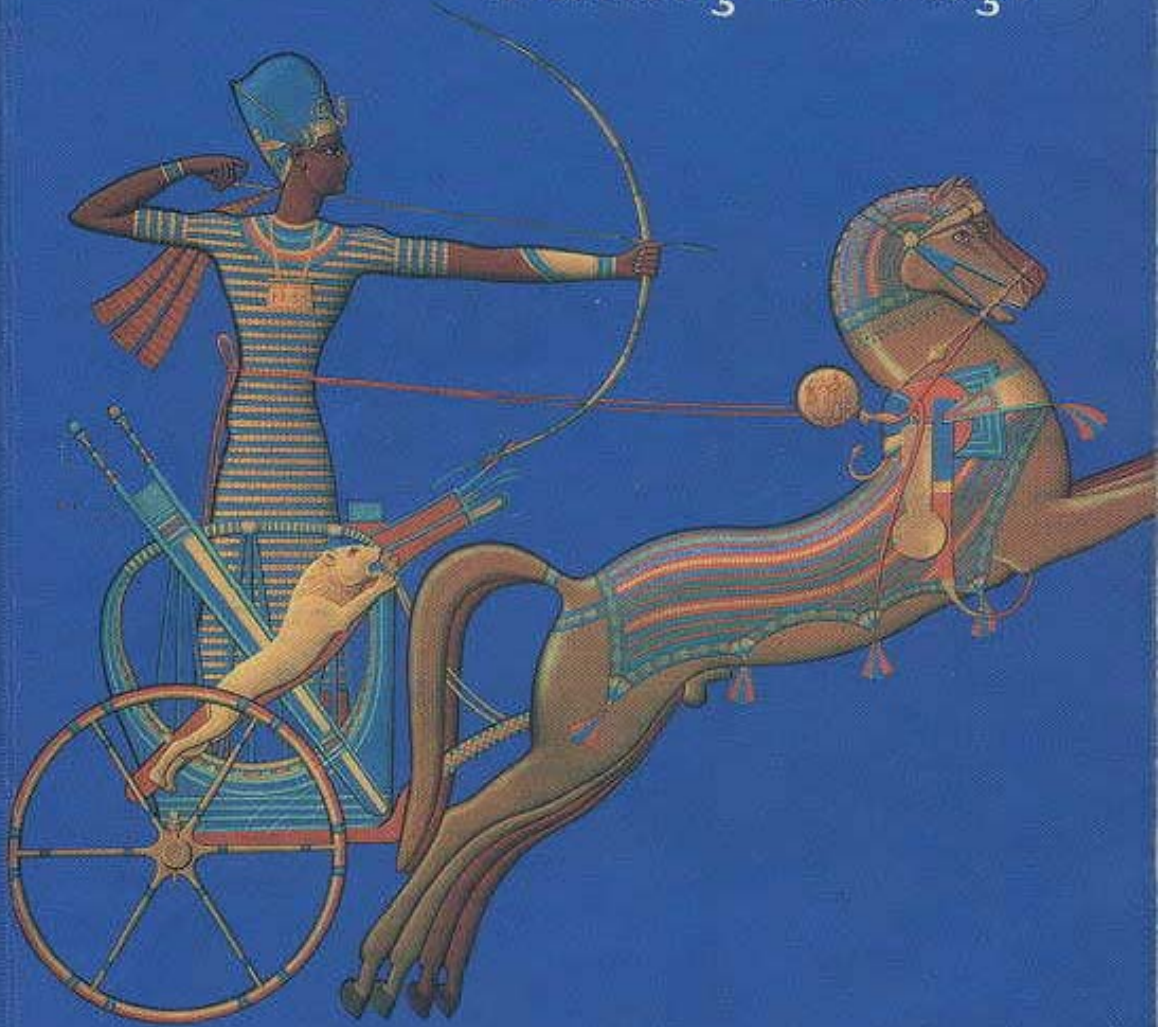
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

CHRISTIAN JACQ
RAMSES

Kadeş Savaşı

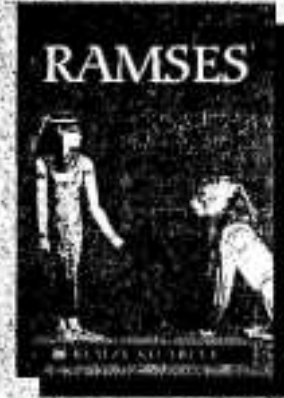
REMZİ KİTABEVİ

RAMSES:
KADEŞ SAVAŞI

*D*ünyanın en gizemli uygarlığından,
tarihin en ilginç romanı... **RAMSES**

★

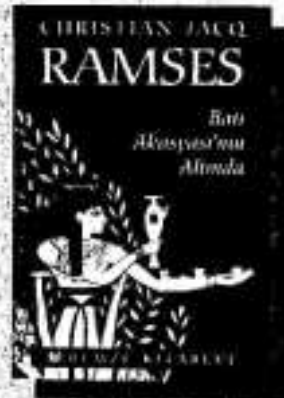
★★

★★★

★★★★

★★★★★

Christian Jacq

RAMSES:
KADEŞ SAVAŞI

Çeviren:
A. Rıza Yalt

7. Basım

Remzi Kitabevi

RAMSES: KADEŞ SAVAŞI / Christian Jacq
Orijinal adı: *Ramses: La Bataille de Kadesh*

© Editions Robert Laffont, S.A., Paris, 1996.
Türkçe yayın hakları © Remzi Kitabevi, 1998.
Yayın hakları, ONK Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.

Yayına hazırlayan: Ömer Erduran
Kapak: Ömer Erduran

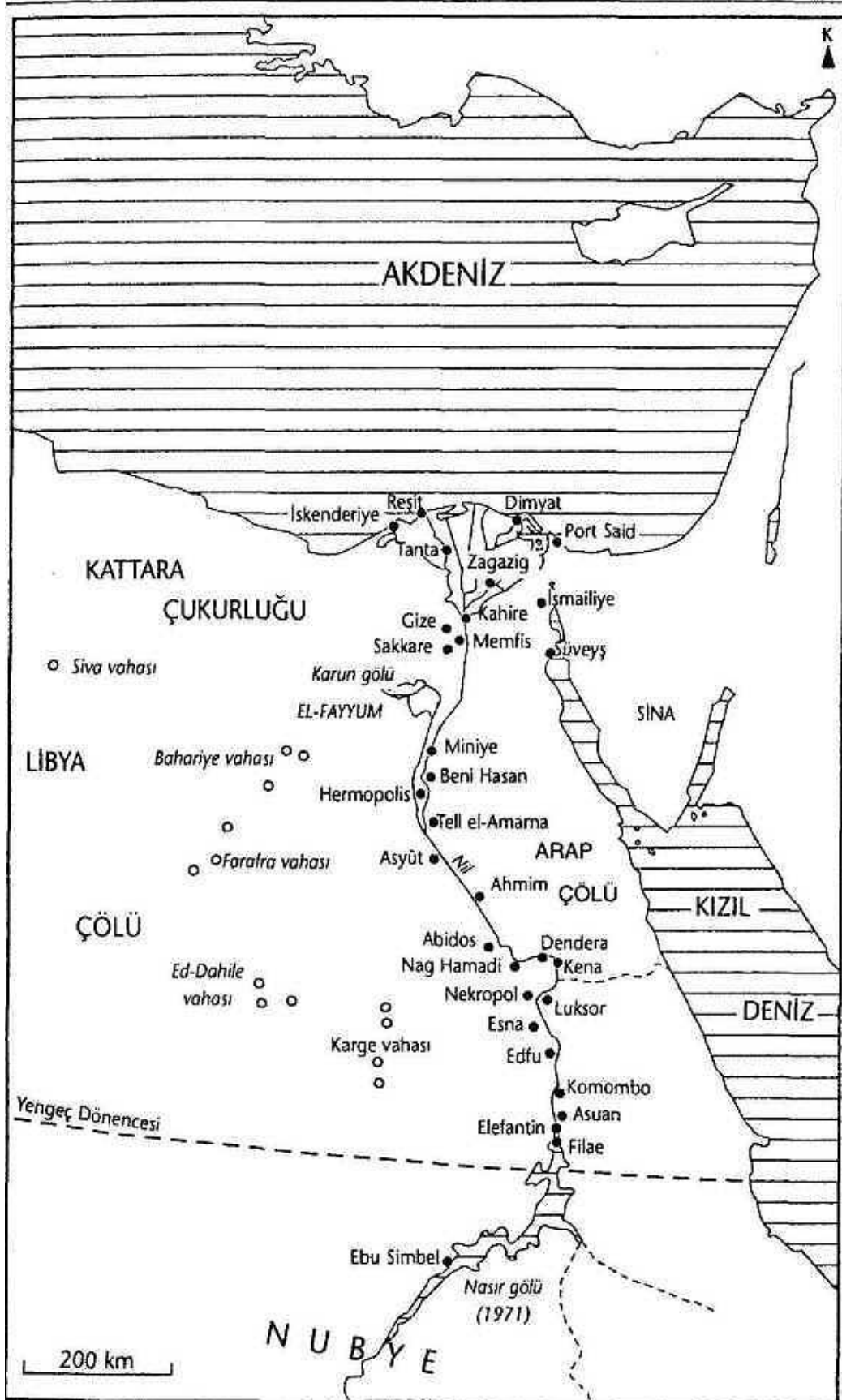
ISBN 975-14-0656-0

BİRİNCİ BASIM: 1998
YEDİNCİ BASIM: 1999

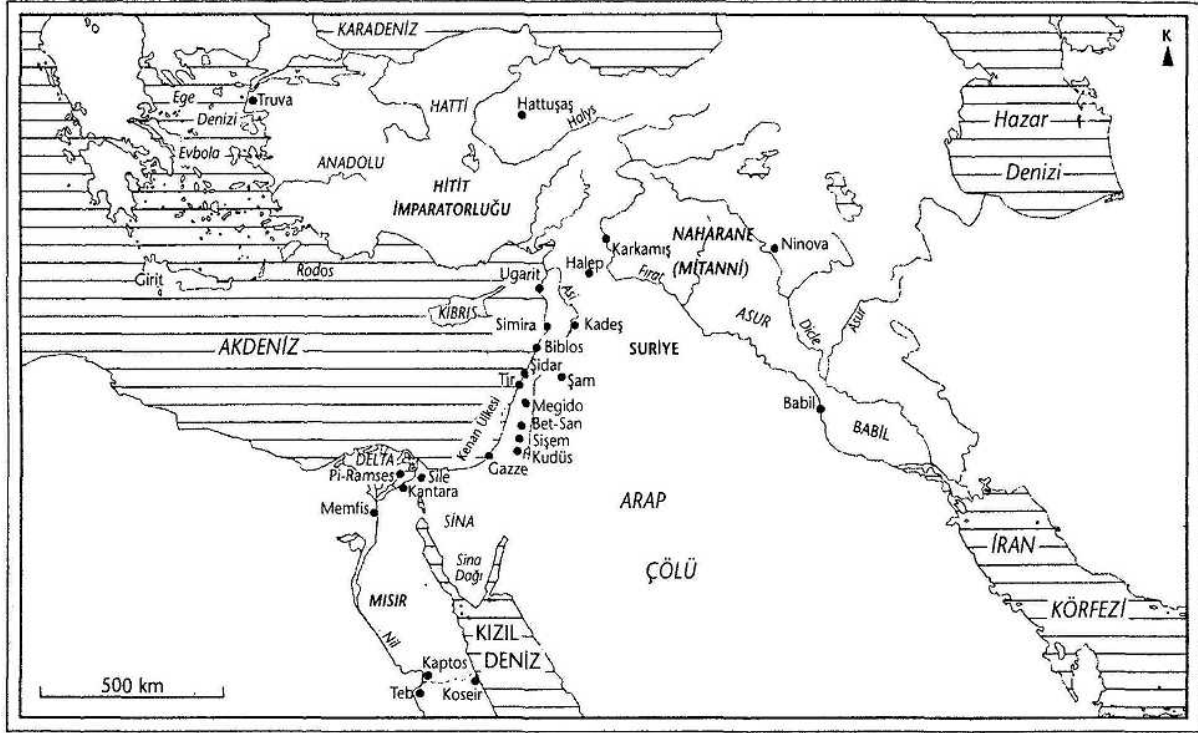
Remzi Kitabevi A.Ş., Selvili Mescit Sok. 3, Cağaloğlu 34440, İstanbul.
Tel (212) 513 9424-25, 513 9474-75. Faks (212) 522 9055
WEB: <http://www.remzi.com.tr> E-POSTA: post@remzi.com.tr

Remzi Kitabevi A.Ş. tesislerinde basılmıştır.

MISIR HARİTASI

ESKİ ORTADOĞU HARİTASI
Yeni İmparatorluk Zamanında

1

Danyo'nun atı, görkemli Firavun Seti'nin Güney Suriye'de kurduğu Aslan İni adlı kasabaya giden yolda dörtnala koşuyordu. Baba tarafından Mısırlı, ana tarafından Suriyeli olan Danyo, şerefli bir meslek olarak kabul edilen postacılığı seçmiş ve acil mesajları iletmekle görevlendirilmişti. Mısır posta idaresi, ona at, yiyecek ve giysi veriyordu. Danyo, görevi gereği, kuzeydoğu sınırındaki Sile kentinde kendisine tahsis edilen evde oturuyor, posta menzillerinde ücretsiz olarak kalıyordu. Kısacası güzel bir yaşamı vardı. Ardı arkası kesilmeyen yolculukları sırasında birçok Suriyeli kadınla beraber olmuştu. Ancak zaman zaman bu kadınlardan bazıları bir devlet memuruyla evlenmek niyetinde olduklarını saklamamışlardı. Danyo ilişkinin ciddi boyutlara ulaşacağını anlar anlamaz çareyi kaçmakta buluyordu.

Annesi ve babası, köyün müneccimi sayesinde, oğullarının yerinde duramaz mizacını yıllar önce öğrenmişlerdi. Danyo, çok becerikli bir metresin kollan arasında yaşasa bile, bir yere bağlanıp kapatılmış olmaya dayanamıyordu. Onun gözünde, tüketilecek uzaklıklar ve gidilen tozlu yollardan başka hiçbir şeyin değeri yoktu.

Titiz ve düzenli bir insan olan Danyo, âmirlerinin de dikkatini çekmişti. Bu mesleğe başladığı günden beri bir tek mektup kaybetmemiş; acelesi olan mektupları, sahiplerini memnun etmek için çoğu kez vaktinden önce yerine ulaştırmıştı. Mektupları olabildiğince hızlı dağıtmak onun için en kutsal görevdi.

Seti'nin ölümünden sonra Ramses'in tahta çıktığı sırada, birçok Mısırlı gibi Danyo da, Firavun'un büyük bir savaşçı kimliğine bürüneceğinden ve Mısır'ın merkez olacağı çok büyük bir imparatorluğu kurmak amacıyla ordusu ile Asya'yı ele geçirmeye çalışacağından korkmuştu. Oysa Ramses, hükümdarlığının ilk dört yılı boyunca Luksor tapınağını büyütmüş, Karnak'ın büyük sütunlu salonunu tamamlamış, Teb'in batı kıyısında milyonlarca yılın tapınağı-

nın inşaatına başlamış ve Delta'da Mısır'ın yeni başkenti olan Pi-Ramses'i kurmuştu. Bu süre boyunca Ramses babasının dış politikasında değişiklik yapmamış, Anadolu'nun korkunç savaşçıları Hititlerle imzalanan, karşılıklı saldırmazlık paktına uymuştu. Hititler de Mısır'ın Güney Suriye'deki koruyucu devlet konumuna saygı gösteriyordu.

Gelecek, güzel günlere sahne olabilirdi, ama Horus Yolu'ndaki kalelerle Pi-Ramses arasında karşılıklı olarak yapılan askeri yazışmaların alışılmışın çok üzerine çıkması bunun aksini gösteriyordu.

Danyo âmirlerine ve subaylara bu gelişmenin ne anlama geldiğini sormuştu. Hiç kimse bir şey bilmiyordu, ama Kuzey Suriye'de ve Mısır'ın etkisi altında olan Amurru'da⁽¹⁾ bile ayaklanmalar olduğundan söz ediliyordu.

Hiç kuşku yok ki Danyo'nun götürdüğü mektupların amacı, kuzeydoğudaki tahkimat hattı olan Horus Yolu'ndaki kale komutanlarının en kısa sürede alarm durumuna geçmelerini sağlamaktı.

Seti Mısır'ı ani bir saldırıdan korumak üzere, Kenan Ülkesi⁽²⁾, Amurru ve Güney Suriye'den oluşan, çok geniş bir tampon bölge yaratmıştı. Elbette bu duruma güvenmemek, her an huzursuzluk çıkan bu bölgelerdeki prenslikleri sürekli gözetim altında bulundurmak ve sık sık onları yola getirmek gerekiyordu. Nubye'nin altını, her mevsim değişikliğinde yeniden ortaya çıkan başkaldırı isteğini çabucak yatıştırıyordu. Bu bölgedeki Mısır birliklerinin varlığı ve hasat bayramı gibi önemli kutlamalarda yapılan askeri törenler de, her an tehdit altında olan barışı korumak için etkili oluyordu.

Geçmiş yıllarda, Horus Yolu'nda yer alan Mısır kalelerinin kapıları birçok kez kapanmış, bütün yabancıların sınırı geçmeleri yasaklanmıştı. Hititler bu kalelere hiç saldırmamışlar ve büyük bir savaş tehlikesi hiçbir zaman yaşanmamıştı.

Danyo, bundan ötürü iyimserliğini koruyordu. Hititler, Mısır ordusunun gücünü biliyor, Mısırlılar da Anadolu'nun bu acımasız kavminden çekiniyorlardı. İki ülke de girişecekleri bir savaştan güç-

(1) Amurru: Yaklaşık olarak, bugünkü Lübnan'ın bulunduğu yer.

(2) Kenan Ülkesi: Filistin ve Fenike topraklarını kapsıyordu.

lerini yitirmiş olarak çıkacaklarını bildikleri için, mevzilerinden çıkmadan sözlü meydan okumalarla yetiniyordu.

Ramses, ülkesinde yürüttüğü büyük imar programı ile öylesine meşguldü ki bir çatışmayı körüklemek niyetinde değildi.

Danyo, Aslan İni kasabasına ait tarım alanlarının sınırını belli eden dikilitaşın önünden dörtlüğe geçti. Sonra atını dizginledi, geri döndü. Normal olmayan bir ayrıntı gözüne çarpmıştı.

Postacı dikilitaşın önünde attan indi.

Danyo gördüğü şey karşısında dehşete düşmüştü. Dikilitaş parçalanmış, üzerindeki birçok hiyeroglif vurularak koparılmıştı. Okunmaz hale gelen sihirli yazı artık kenti koruma niteliğini yitirmişti. Bütün bunları yapan her kimse, ciddi olarak cezalandırılacaktı; böyle bir taş zarar vermek ölüm cezasını gerektirirdi.

Hiç kuşkusuz postacı bu facianın ilk tanığıydı. Durumu bölge komutanına hemen bildirecekti. Felaketi öğrenen komutan ayrıntılı bir rapor yazıp Firavun'a gönderecekti.

Danyo, kasabaya baktığında şaşkınlıktan olduğu yerde kaldı: Aslan İni'nin çevresindeki tuğladan örülmüş surun büyük bir bölümü yıkılmış, giriş kapısının her iki yanında yer alan iki sfenks, parçalanmış bir şekilde yan yatmıştı.

Aslan İni saldırıya uğramıştı.

Kasabadan hiçbir ses gelmiyordu. Normalde çok canlı ve gürültülü bir yerdi burası: Piyade birliklerinin eğitimi, süvarilerin at sürüşleri, çeşmenin yanındaki meydanda süregiden yüksek sesli tartışmalar, çocuk çığlıkları, eşek anırmaları... Alışık olmadığı bu sessizlik postacının soluğunu kesmişti. Ağzı kurumuştı, boğazı ateş gibi yanıyordu. Matarasının kapağını çıkardı ve kana kana su içti.

Merakı, korkusuna ağır bastı. Hemen geri dönüp en yakın garnizona haber vermesi gerekirdi, ama ne olup bittiğini anlamak istedi. Danyo, kaymakamdan hancısına kadar bu kasabada yaşayan herkesi tanırdı, bazıları ile yakın dosttu.

At kışnedi ve şaha kalktı. Danyo, boynunu okşayarak hayvanı yatıştırdı. Ama at yürümek istemedi.

Danyo, sessiz kasabaya yaya girdi.

Buğday silolarının duvarları delinmiş, küpler kırılmıştı. Yiyecek ve içeceklerden hiçbir şey kalmamıştı.

Hepsi iki katlı olan küçük evlerin tümü yıkılmıştı. Saldırganla-

rın yakıp yıkma çılgınlığından, kaymakamın evi de dahil hiçbir şey kurtulamamıştı.

Küçük tapınağın bir duvarı bile ayakta kalmamıştı. Kutsal heykel ağır darbeler altında kırılmış, kafası gövdesinden ayrılmıştı.

Ve her tarafta bunaltıcı, yoğun bir sessizlik vardı.

Kuyunun içinde eşek leşleri, meydanda ise eşyaların ve papirüslerin yakıldığı ateşin kalıntıları vardı.

Her tarafı bir koku kaplamıştı.

Yapış yapış, yakıcı, mide bulandıran, genzi dolduran bir koku. Bu koku insanı, kasabanın kuzeyinde, güneşten korunmak için yapılmış geniş bir portikonun altında yer alan kasap dükkânına çekiyordu. Kesilen sığırlar orada parçalara ayrılır, büyük et parçaları büyük kazanlarda pişirilir, kümes hayvanları şişlere geçirilip kızartılırdı. Postacı, çok canlı bir yer olan bu kasap dükkânını çok sever, mektuplarını dağıttıktan sonra burada karnını doyururdu.

Olanları görünce Danyo'nun nefesi kesildi.

Hepsi oradaydı: askerler, tüccarlar, sanatkârlar, ihtiyarlar, kadınlar, çocuklar, ana kuzusu bebekler. Hepsinin boğazları kesilmiş, birbirleri üzerine yığılmışlardı. Kaymakam kazığa oturtulmuş, müfrezenin üç subayı portikonun çatısını tutan kirişe asılmışlardı.

Portikonun ağaç sütunlarından birinin üzerine Hitit harfleriyle yazılmış bir bildiri asılmıştı: "Hatti'nin güçlü hükümdarı Muvattalıs'in ordusunun zaferi. Bütün düşmanları bu biçimde öleceklerdir."

Hititler... Yaradılışlarına uygun olarak, olanca şiddetiyle bir akın düzenlemişler, düşmanların bir tanesine bile yaşama hakkı tanımamışlardı. Ancak bu kez kontrolleri altında olan bölgenin dışına çıkmış, Mısır'ın kuzeydoğu sınırının yakınındaki bir kasabayı vurmuşlardı.

Postacıyı şiddetli bir korku sardı. Ya Hitit komandoları yakınlarda dolaşıyorlarsa?

Danyo gözünü bu korkunç manzaradan ayıramadan geriledi. İnsanları kılıçtan geçirip onları mezarsız bırakacak kadar zalim olabilir miydi?

Başı ateşler içinde yanan Danyo, sfenkslerin olduğu kapıya kadar yürüdü.

Atı kaybolmuştu.

Korkuya kapılan postacı, her an bir Hitit askeri görme endişesi içinde ufku dikkatle inceledi. Uzakta tepenin dibinden bir toz bulutu yükseldi.

Savaş arabaları... Ona doğru gelen savaş arabaları!

Dehşete kapılan Danyo, soluğu tıkanıncaya dek koştu.

Delta'nın ortasında Ramses'in yarattığı yeni başkentin nüfusu şimdiden yüz bini geçmişti. Nil'in kollarından Râ ile Avaris'in kuşattığı bu yeni kentin iklimi, yaz da dahil, bütün sene boyunca çok güzeldi. içinden çok sayıda su kanalı geçen kentte, kayak gezintilerinin yapıldığı bir eğlence gölü ve amatör balıkçıların olta ile avlanabildiği balıklı göletler vardı.

Çevresindeki verimli topraklarda her türlü besin maddesinin bolca yetiştiği Pi-Ramses'e, kentteki binaların cephelerini süsleyen mavi renkteki vernikli tuğlalar nedeniyle 'Turkuaz Kent' adı takılmıştı.

Gerçektende çok olağanüstü bir yerdi burası: Dört büyük kışlası ve sarayın hemen yanındaki silah fabrikasıyla her ne kadar savaşçı bir kent görünümünde olsa da, insanlar, kendi halinde, tasasız, uyumlu bir yaşam sürüyorlardı. Birkaç aydan beri işçiler silah fabrikasında gece gündüz çalışıyor, savaş arabası, zırh, kılıç, mızrak, kalkan ve ok yapıyordu. Fabrikanın orta yerindeki geniş döküm atölyesi bronz işçiliği konusunda iyice uzmanlaşmıştı.

Hafif ve sağlam bir savaş arabası fabrikadan yeni çıkmıştı. Araba, sütunlu girişi olan büyük avluda, garaja konan arabaların bulunduğu yere giden rampanın tepesinde duruyordu. Bu sırada usta-başı, son çalışmaları gözden geçiren marangozun omzuna dokundu.

"Aşağıya, rampanın başlangıcına bak! Bu o, değil mi?"

"O mu?"

Marangoz baktı.

"Evet, ta kendisi, Yukarı ve Aşağı Mısır'ın sahibi, Işığın Oğlu Ramses bu."

Seti'nin yerine tahta oturan yirmi altı yaşındaki Firavun dört yıldan beri ülkeyi yönetiyor, halkın sevgisini ve hayranlığını giderek daha çok kazanıyordu. Boyu bir seksenden fazla, atletik yapılı bu genç adamın uzunca bir yüzü, sapsarı saçları vardı. Alnı geniş ve

açıktı. Yay şeklindeki kaşları gürdü. Burnu uzun, ince ve kemerliydi. Bakışları parlak ve derindi. Kulakları yuvarlak, dudakları etli, çenesi belirgindi. Ramses çevresindekilerin hiç duraksamadan doğa üstü olarak nitelendirecekleri bir güce sahipti.

Babası Ramses'i birçok ağır deneyden geçirerek onu iktidara ve bugünlere hazırlamıştı. Ramses, ünlü selefi Seti'den görkemli yetkisini almıştı. Üzerinde tören elbisesi olmasa bile, sadece orada bulunması herkesten saygı görmesine yetiyordu.

Kral rampayı çıktı ve savaş arabasını incelemeye başladı. Donup kalmış, öylece duran ustabaşı ile marangoz, Firavun'un bir hata bulmasından korkuyorlardı. Firavun'un hiç kimseye haber vermeden fabrikayı denetlemesi, orada yapılan silahlara büyük bir önem verdiğini gösteriyordu.

Ramses yüzeysel bir incelemeyle yetinmedi. Tahtadan yapılmış bir parçayı inceledi, arabanın okunu tarttı, tekerleklerin sağlamlığından emin oldu.

"İyi bir çalışma," dedi, "ancak bu arabanın sağlamlığını arazide denemek gerekir."

Ustabaşı:

"Bu konuda gerekli tedbirler alındı Majeste," diye açıklamada bulundu. "Bir arıza olduğu zaman arabacı, sorunlu parçayı bize gönderiyor ve biz de hemen o parçayı değiştiriyoruz."

"Çok arıza oluyor mu?"

"Hayır Majeste. Atölye her arızadan sonra tüm hatalı parçaları değiştiriyor ve kullanılan malzemenin niteliğini artırıyor."

"Çabalarınızı sürdürün."

"Majeste... Size bir soru sorabilir miyim?"

"Seni dinliyorum."

"Yakında savaş çıkar mı?"

"Korkuyor musun savaştan?"

"Silah yapıyoruz, ama bir savaştan da korkuyoruz. Kim bilir ne kadar Mısırlı ölür, ne kadar kadın dul kalır, ne kadar çocuk babasından mahrum olur? Tanrılar bizi böyle bir çarpışmadan korusun!"

"Umarım seni duyarlar! Ama Mısır tehdit edilecek olursa, görevimiz ne olmalıdır?"

Ustabaşı başını eğdi.

Ramses:

"Mısır bizim anamız, geçmişimiz ve geleceğimizdir," dedi. "Karşılık beklemeden verir, her an bağışta bulunur... Onun bu iyiliğine nankörlük, bencillik ve alçaklıkla mı karşılık vereceğiz?"

"Yaşamak istiyoruz Majeste!"

"Gerekirse Firavun, Mısır'ın yaşaması için hayatını verecektir. Sen rahatça, işine bak ustabaşı."

Ramses'in başkenti öylesine güzeldi ki! Pi-Ramses, gerçekleşmiş bir düş, her geçen zamanın sürekli artırdığı bir mutluluktan. Bir zamanlar Asya'dan gelen istilacıların lanetli kenti olan eski Avaris, bugün akasya ve çınar ağaçlarının gölgesinde, zengin, fakir herkesin huzur bulduğu büyüleyici bir kente dönüştürülmüştü.

Kral, çiçeklerle bezenmiş patikaların ve yüzmeye elverişli kanalların bulunduğu yemyeşil kırlarda dolaşmaktan hoşlanırdı. Bol kokulu bir elmayı tadını çıkara çıkara yer, tatlı bir soğandan zevk alır, ırmak kıyılarındaki kumdan daha bol zeytinyağı veren uçsuz bucaksız zeytinliklerinde dolaşır, bahçelerden yayılan hoş kokulan ciğerlerine doldururdu. Hükümdarın bu gezintisi bir iç limanda sona ererdi. Buradaki hareketlilik her geçen gün artıyor, çevredeki depolara kentin zeytinleri, değerli madenler, ender bulunur kereste ve buğday yığılıyordu.

Ramses bu son haftalarda ne kırlarda, ne Turkuaz Kent'in sokaklarında dolaşıyordu. Zamanının büyük bir bölümünü kışlalarda üst subaylar ve erlerle birlikte geçiriyordu. Subaylarla erler yepyeni binalarda yaşamaktan pek memnun görünüyorlardı.

Bir kısmı çok sayıda paralı askerden oluşan muvazzaf ordunun mensupları maaşlarından olduğu kadar yemeklerin kalitesinden de çok memnundular. Birçoğu sıkı eğitimden şikâyet etseler bile, kalıcı bir barış ortamının varlığı onların orduya daha önce girmemiş olmalarına hayıflanmalarına yol açmıştı. Ne kadar sıkı olursa olsun, günlük eğitimden Hititlere karşı savaş durumu eğitimine geçmek, en iyi yetiştirilmiş profesyonel askerler de dahil olmak üzere hiç kimsenin hoşuna gitmiyordu. Hepsi de o güne dek hiç yenilgiye uğramamış Anadolu savaşçıların acımasızlığından korkuyordu.

Ramses, korkunun zihinlerde yavaş yavaş yer ettiğini hissetmişti. Kışlaları teker teker ziyaret ederek, çeşitli ordu birliklerinin ma-

nevralarına katılarak bu moral bozukluğunu gidermeye çalışıyordu. Kral serinkanlı görünmek ve birliklerinin güvenini sağlamak zorundaydı. Ruhunu kemiren azaba rağmen.

Bu kentteki sarayları, villaları ve evleri yapan Yahudi tuğlacı ekiplerini yöneten çocukluk arkadaşı Musa'nın kaçmak zorunda kaldığını bilerek nasıl mutlu olabilirdi? Musa, Kral'ın eniştesi **Sari'yi** öldürmekle suçlanıyordu. Ancak Ramses bu suçlamanın doğruluğundan kuşku duyuyordu, çünkü eski öğretmeni Sari'nin ona karşı bir komplo kurduğunu, buyruğu altındaki işçilere işkence ettiğini biliyordu. Musa bir tuzağa düşürülmüş olamaz mıydı?

Ramses, kaybolan ve o güne dek bulunamayan arkadaşını düşünmediği zamanlar Dışişleri Bakanı ağabeyi Şenar ve gizli servis şefi Aşa ile uzun saatler geçiriyordu. Şenar, kardeşinin Firavun olmasını engellemek için elinden geleni ardına koymamıştı, ama görüldüğü kadarıyla bu konudaki başarısızlığı sonucu yola gelmişti ve görevini ciddiye alıyordu. Zeki ve parlak bir diplomat olan Aşa'ya gelince; o, Ramses'le Musa'nın üniversite arkadaşıydı ve Kral'ın tam güvenini kazanmıştı.

Üçü, her gün Suriye'den gelen haberleri inceliyor ve titizlikle durum değerlendirmesi yapıyorlardı.

Mısır, Hititlerin ilerlemesine hangi noktaya kadar izin verecekti?

Ramses, bürosundaki Yakındoğu ve Asya'nın büyük haritasını sürekli olarak inceliyordu. Kuzeyde, Anadolu yaylasının ortasında başkenti Hattuşaş ile Hatti Krallığı, daha güneyde, içinden Asi ırmağının geçtiği, Akdeniz boyunca uzanan engin Suriye yer alıyordu. Suriye'deki en güçlü kale olan Kadeş, Hititlerin kontrolündeydi. Daha aşağıda ise Mısır egemenliği altında olan Amurru eyaleti ile Biblos⁽¹⁾, Tir⁽²⁾ ve Şidar⁽³⁾ limanları ve sonra da prensleri Firavun'a bağlı olan Kenan Ülkesi geliyordu.

Mısırlıların başkenti Pi-Ramses ile Hitit Hükümdarı Muvatalis'in oturduğu Hattuşaş arasındaki uzaklık sekiz yüz kilometreydi. Mısır'ın kuzeydoğu sınırından, Suriye'nin ortasına kadar uzanan

(1) Biblos: Şimdiki Cübeyl kasabası

(2) Sur

(3) Sayda

bir tampon bölge sayesinde Mısır'ın her türlü istilaya karşı korunmuş olduğu görülüyordu.

Ancak Hititler Seti'nin zorla kabul ettirdiği bu durumdan memnun değillerdi. Anadolu savaşçıları topraklarından çıkıp, Suriye'nin başlıca kenti olan Şam yönünde yarma hareketi gerçekleştirmek istiyorlardı.

En azından Aşa casuslarından aldığı raporlara dayanarak öyle düşünüyordu. Ramses, düşmanı kuzeye doğru püskürtmek niyetiyle ordunun başına geçmeden önce kesin bilgi elde etmek istiyordu. Şenar da, Aşa da kesin görüş belirtmekten kaçınıyorlardı. Ölçüp biçtikten sonra bir karara varmak ve buna uygun eyleme geçmek yetkisi Firavun'a, yalnızca Firavun'a aitti.

içinden geldiği gibi davranan Ramses, Hititlerin çevirdikleri dolapları öğrenir öğrenmez karşı saldırıya geçmek istiyordu. Ancak birliklerin hazırlanmasına, önemli tüm teçhizatın Memfis'den Pi-Ramses'e nakledilmiş olmasına rağmen, en az birkaç hafta, en çok da birkaç ay gerekiyordu. Kral'ın sabırsızlıkla geçireceği bu mühlet belki de yararsız bir çatışmayı önleyecekti: çünkü on günden beri orta Suriye'den kaygı verici hiçbir haber gelmiyordu.

Ramses, sarayın kuşhanesine doğru yürüdü. Bu kuşhanede sinekkuşları, alakargalar, baştankaralar, çavuşkuşları ve daha birçok kuş çınarların gölgesinden ve üzerinde mavi lotusların bulunduğu havuzların suyundan yararlanıyorlardı.

Ramses orada Nefertari'nin lavtasından yayılan eski bir melodi-yi duyacağına emindi.

Kral'ın karısı, tatlı aşkı Nefertari, yüreğini dolduran tek kadındı. Soylu bir aileden gelmediği halde saraydaki bütün güzellerden daha güzeldi. Bal gibi tatlı bir sesi vardı ama, gereksiz konuşmayı sevmeydi.

Nefertari genç kızken taşradaki bir tapınağa kapanarak kendisini dinsel düşüncelere bırakmaya karar vermişti. Prens Ramses ona delicesine âşık olmuştu. O zamanlar her ikisi de evlenip Kral ve Kraliçe olacaklarını ve Mısır'ın yazgısını yükleneceklerini hiç düşünmemişlerdi.

Parlak siyah saçları, yeşil-mavi gözleri, sessizliği ve derin düşünceli tutumuyla, Nefertari saray halkının gönlünü fethetmişti. Ağırbaşlı ve etkin kişiliğiyle Ramses'e yardım ediyor, hem Mısır'ın Kra-

liçesi hem de Ramses'in eşi olma görevini bir arada yürütebilme mucizesini gösteriyordu.

Kral'a verdiği kızı Meritamon annesine benziyordu. Nefertari'nin artık çocuğu olmayacaktı, ama bu acı onun üzerinden ilkbahar meltemi gibi geçmişti. Ramses'le ilk karşılaştıkları andan beri geçen dokuz yıl boyunca gün geçtikçe büyüyen aşklarının, halkını da mutlu ettiğini biliyordu.

Ramses ona görünmeden karısını hayranlıkla seyretti. Nefertari uçup uçup koluna konan bir çavuşkuşuyla konuşuyor, kuş da ona neşeli ötüşleriyle cevap veriyordu.

"Yakındasın, değil mi?"

Ramses ilerledi. Her zaman olduğu gibi kocasının yakında olduğunu hissetmişti.

Kraliçe:

"Bugün kuşlar oldukça sinirli, fırtına çıkacak herhalde."

"Saraydakiler neden söz ediyor?"

"Kendilerini avutuyorlar. Düşmanın korkaklığını alaya alıyorlar, silahlarımızın gücünü göklere çıkarıyorlar, yeni evliliklerden söz edip olası tayinleri gözlüyorlar."

"Peki Kral hakkında ne diyorlar?"

"Giderek babasına daha çok benzediğini ve ülkeyi felaketlere karşı koruyabileceğini söylüyorlar."

"Keşke saray nedimleri gerçeği söyleyebilselerdi..."

Ramses, Nefertari'yi kollarına aldı, Nefertari başını kocasının omzuna koyarak sordu:

"Kötü haberler mi var?"

"Her şey sakın görünüyor."

"Hitit baskınları sona mı erdi?"

"Aşa kaygı verici bir haber almadı."

"Savaşmaya hazır mıyız?"

"Askerlerimizin hiçbiri Anadolu savaşçılarının karşısına çıkmaya hevesli görünmüyor. En deneyimli askerler, Hititleri yenmemiz için hiçbir şansımız olmadığı kanısındalar."

"Ya senin düşüncen?"

"Bu kadar büyük bir savaşa girmek, bende olmayan bir deneyimi gerektirir. Babam bile böylesine tehlikeli bir serüvene girmeyi göze alamadı."

RKS 2

CHRISTIAN JACQ

"Şayet Hititler tutumlarında bir değişiklik yapmamışlarsa, bu onların zaferi kazanacaklarına inandıklarını gösterir. Geçmişte Mısır kraliçeleri, ülkelerinin bağımsızlığını sürdürmek için olanca güçleriyle savaştılar. Ben de, şiddetten nefret etmeme rağmen, savaş kaçınılmaz olduğunda yanında olacağım."

Birden kuşhanedeki kuşlar gürültülü bir biçimde uçuşmaya başladılar.

Çavuşkuşu çınarın en yüksek dalına kondu. Öteki kuşlar da her yöne dağıldılar.

Ramses'le Nefertari başlarını kaldırdılar ve zorlukla uçan bir posta güvercini gördüler. Yorgunluktan tükenmiş olan kuş, konağı yeri arıyormuş gibi görünüyordu. Kral, kuşu karşılamak istercesine kolunu uzattı. Güvercin önünde yere kondu.

Kuşun sağ bacağına, birkaç santim uzunluğunda küçük bir papirüs bağlanmıştı. Papirüsün üzerindeki metin çok küçük hiyeroglif harflerle yazılmıştı, ama kolay okunuyordu. Metnin altında ordu kâtibinin imzası vardı.

Ramses okumayı sürdürdükçe gövdesine bir kılıcın saplandığını hissediyordu.

Nefertari'ye:

"Haklısın," dedi, "fırtınadan korkuyordun... Ve işte patladı bile."

Pi-Ramses'in büyük toplantı salonu Mısır harikalarından biriydi. Salona anıtsal bir merdivenle çıkılıyordu. Merdivenin her iki yanında yenilgiye uğratılmış düşmanların resimleri vardı. Bu resimler kötülük güçlerini temsil ediyordu. Durmaksızın yeniden doğan bu güçleri, Mâat yasasına boyun eğdirtecek tek kişi Firavun'du.

Giriş kapısının çevresinde, hükümdarın tahta çıkışma tanık olan adlar, beyaz zeminli kartuşların içine mavi renkte yazılmıştı. Oval biçimdeki kartuşlar, yaratıcının oğlu ve onun yeryüzündeki temsilcisi olan Firavun'un hükmettiği evreni temsil ediyorlardı. Ramses'e ait olan bu salonun eşliğini geçen herkes mutluluk kaynağı olan bu güzellik karşısında hayran kalıyordu.

Yere vernikli rengârenk çiniler döşenmişti. Çinilerin üzerindeki havuz ve çiçek figürleri arasında mavi-yeşil bir gölcüğün üzerinde duran bir ördekle, beyaz lotusların arasından ustaca süzülen bir balık görülüyordu. Duvarlarda kullanılan soluk yeşil, koyu kırmızı, açık mavi, altın sarısı ve kirli beyaz renkler, sazlıklarda neşeyle oynasırken resmedilen kuşlara can veriyordu. Lotusların, haşhaşların, gelinciklerin, papatyaların ve mavi kantaronların yer aldığı çiçek frizleri, bakışları birden kendi üzerine çekiyordu.

Birçokları için bu salonun başyapıtı, çok sayıda gülhatminin doldurduğu arka plan önünde kutsal düşüncelere dalmış olarak resmedilmiş genç bir kadının yüzüydü. Bu yüzün Nefertari ile benzerliği öylesine belirgindi ki hiç kimse hükümdarın karısına duyduğu saygıyı simgelediğinden kuşku duymuyordu.

Ramses, altın tahtının bulunduğu yere giden merdivenlerin, karanlıklardan gelen düşmanı ağzının içine almış bir aslan figürüyle süslü son basamağını çıkarken, Mısır egemenliğindeki Güney Suriye'den gelen ve dikenleri kalbini delen gülhatmilere baktı.

Saray halkı tümüyle sessizdi.

Bakanlar ve yardımcıları, krallık kâtipleri, tören görevlileri, bü-yücüler ve onların kutsal bilimler uzmanları, resmi görevli hanım-

lar, günlük bağış sorumluları, sırların koruyucuları ve neşeli ama tiz olan saray yönetim görevlisi Rom'un, salona girmelerine izin verdiği diğer tüm erkekler ve kadınlar hazırды.

Ramses'in böylesine kalabalık bir topluluğu davet etmesi pek ender rastlanır bir şeydi. Burada söyleyeceklerinin bu insanlar tarafından bütün ülkeye kısa sürede yayılması kaçınılmazdı. Herkes nefesini tutmuş, bir felaket haberi verilmesinden korkuyordu.

Kral'ın başında, Aşağı ve Yukarı Mısır'ın ve ülkenin birliğinin kaçınılmaz simgesi olan kırmızı ve mavi iki taç vardı. Göğsünde, Firavun'un tüm yaşamsal güçlerin üzerindeki egemenliğini simgeleyen ve *sekem* adı verilen asayı tutuyordu.

"Bir Hitit komando birliği, babamın kurduğu küçük bir kasaba olan Aslan Ini'ni yerle bir etmiş. Barbarlar bütün kasaba halkını, kadınları, çocukları ve süt bebeklerini bile, kılıçtan geçirmişler."

Salondan bir öfke uğultusu yükseldi. Yeryüzünde hiçbir ordunun askerinin böyle davranmaya hakkı yoktu.

Kral sözlerini sürdürdü:

"Bu alçakça davranışın sonucunu ilk olarak bir postacı görmüş. Bu dehşet karşısında çılgına dönmüş olan postacıyı o bölgede dolaşan bir devriye bulmuş. Haberi bana bu devriye birliği ulaştırdı. Hititler bu kıyımdan sonra, kasabanın tapınağını yıkmışlar ve Seti'nin dikilitaşını kırmışlar."

Sarayın arşivinden sorumlu ve 'sırların şefi' unvanını taşıyan sevimli bir ihtiyar kalabalığın arasından çıktı ve Firavun'un önünde eğildi.

"Majeste, cinayeti Hititlilerin işlediğine ilişkin kanıt var mı?"

"İşte imzalı yazıları: 'Hatti'nin güçlü hükümdarı Muvatallis'in ordusunun zaferi. Bütün düşmanları bu biçimde öleceklerdir.' Size şunu da bildirmek isterim: Amurru ve Filistin prensleri de Hititlere bağlılıklarını bildirmişler. Oralarda oturan Mısırlılar öldürülmüş, kurtulabilenler bizim kalelerimize sığınmışlar."

"Ama o zaman Majeste, bu..."

"Evet, bu bir savaştır."

Ramses'in çalışma odası geniş ve aydınlıktı. Pervazları mavi ve beyaz çinilerle kaplı pencereler, Kral'ın, her mevsimin tadını çıkarmasını ve başının bin bir çiçeğin kokusuyla dönmesini sağlıyordu.

Yaldızlı tek ayaklı masaların üzerinde zambak demetleri vardı. Akasya ağacından yapılmış uzun bir masanın üzerine, açılmış papi-rüsler konmuştu. Odanın bir köşesinde granitten yapılmış bir hey-**kel**, tahtına oturmuş, bakışlarını öte dünyaya çevirmiş Seti'yi temsil ediyordu.

Ramses, dostu ve özel sekreteri **Ameni**, ağabeyi Şenar ve Aşa'dan oluşan sınırlı bir konsey kurmuştu.

Teni solgun, elleri ince uzun, zayıf yapılı, yirmi beş yaşında ol-masına karşın hemen hemen kel olan Ameni, bütün varlığını Ram-ses'e hizmet etmeye adanmıştı. Hiçbir spora elverişli olmayan bir vü-cuda sahip olmasına karşın yorulmak nedir bilmez, çok çalışırdı. Gece gündüz bürosundan çıkmaz, çok az uyur, maiyetindeki nite-likli sekreterlerin bir haftada inceleyebildikleri dosyaları, o bir saat içinde bitirebilirdi. Aynı zamanda Ramses'in sandalet taşıyıcılığını da yapan **Ameni**, herhangi bir bakanlığı isteyebilme olanağına sa-hip olduğu halde, Firavun'un gölgesinde kalmayı yeğlemişti. Ame-ni:

"Büyücüler gerekeni yaptılar," dedi. "Asyalılarla Hititlere benze-yen mum heykelcikler yapıp onları ateşe attılar. Ayrıca onların ad-larını toprak vazolarla kupaların üzerlerine yazdıktan sonra hepsini kırdılar. Ordumuzun harekete geçeceği ana kadar bu kutsal törene devam etmelerini söyledim."

Şenar omuz silkti. Ramses'in ağabeyi şişman ve kısa boyluydu. Yuvarlak bir yüzü, tombul yanakları vardı. Kalın ve obur dudakları, küçük kahverengi gözleri, ağdalı konuşması ve babası Seti'nin yası sırasında bıraktığı çember sakalıyla ilginç bir tipti.

"Büyüye güvenmeyelim," dedi. "Ben, Dışişleri Bakanı olarak, **Suriye**, Amurru ve Filistin'deki elçilerimizin görevlerinden uzaklaş-tırılmalarını teklif ediyorum. Bu adamlar, Hititlerin egemenliğimiz altındaki topraklarda ördükleri ağırları görmekten aciz, evden dışarı çıkmayan tipler."

Ameni:

"Görevlerinden alındılar bile," dedi.

Bu duruma alınan Şenar:

"Bana haber verilebilirdi," diye karşılık verdi.

"Önemli olan, gerekenin yapılmış olmasıdır."

Bu sözlü çekişmeyi duymazlıktan gelen Ramses, işaretparmağını

akasya ağacından yapılmış masanın üzerine serilmiş haritanın belli bir noktasına koydu.

"Kuzeybatı sınırındaki garnizonlar alarına geçirildi mi?"

Aşa:

"Evet Majeste," diye yanıt verdi. "Hiçbir Libyalı sınırı geçemeyecek."

Zengin ve soylu bir ailenin biricik oğlu olan Aşa, tam anlamıyla bir aristokrattı. Şık giyinen, kibar, ince uzun yüzlü, gözleri ışıltılı ve bakışlarında kibirli bir ifade olan Aşa, birkaç dil bilen, uluslararası ilişkilere karşı yeteneği ve ilgisi olan bir diplomattı.

"Devriyelerimiz Libya sahilleri ile Delta'nın batısındaki çöl bölgesini kontrol ediyorlar. Kalelerimiz alarm durumunda ve herhangi bir saldırıyı hiç zorlanmadan durdurabilirler. Bugünkü durumda hiç kimse, Libyalı kabileleri bize karşı birleştirecek nitelikte değil."

"Bu bir varsayım mı, yoksa gerçek bilgi mi?"

"Gerçek bilgi."

"Nihayet, iç açıcı bir haber aldık!"

"İç açıcı tek haber bu Majeste. Ajanlarımdan aldığım haberlere göre, kervanların varış yeri olan Megido'nun, birçok ticaret gemisinin yanaştığı Fenike limanlarının ve Şam kentinin valileri imdat çağrılarında bulundular. Hitit saldırıları ile bölgenin istikrarsızlaştırılması şimdiden ticari ilişkileri baltalamaya başladı. Duruma acele müdahale etmediğimiz takdirde Hititler tüm müttefiklerimizi bizden soyutlayacak, sonra da onları ortadan kaldıracaklar. Seti ile atalarının kurduğu dünya yıkılacak."

"Aşa, bu tehlikenin farkında olmadığımı mı düşünüyorsun?"

"Ölüm tehlikesinin yeteri kadar farkına varılabilir mi hiç Majeste?"

Ameni:

"Diplomasinin bütün yolları gerçekten denendi mi?" diye sordu.

Ramses:

"Bir kasaba halkı kılıçtan geçirildi," diye hatırlattı. "Böylesi bir dehşetten sonra hangi diploması yolları denenebilir?"

"Savaş binlerce ölüye mal olacak."

Şenar, alaycı bir ifadeyle:

"Ameni teslim olmayı mı öneriyor?" diye sordu.

Kral'ın özel sekreteri yumruklarını sıktı.

"Sorunuzu geri alınız Şenar."

"Sonunda dövüşmeye hazır olabilecek misiniz Ameni?"

Ramses:

"Yeter artık," diyerek kesip attı. "Enerjinizi Mısır'ın savunması için saklayın. Şenar, ani ve doğrudan yapılacak bir askeri müdahaleden yana mısınız?"

"Kararsızım... Beklemek ve savunmamızı daha da pekiştirmek daha iyi olmaz mı?"

Ameni:

"Levazım hizmeti hazır değil," dedi. "Bir anda karar verilerek çıkılacak bir sefer bizi felakete sürükler."

Aşa:

"Biz uygun zamanı bekleyerek oyalanırken başkaldırı bütün Kenan Ülkesi'ne yayılır," dedi. "Bizimle Hititler arasında yeniden bir tampon bölge kurmak için çok çabuk harekete geçmek gerekir. Oyalanırsak Hititler ilerleyecek ve Mısır'ı istila etmek için ileri noktada bir üs kurmuş olacaklar."

Ameni öfkeli bir ifadeyle:

"Bir firavun yaşamını düşüncesizce tehlikeye atmamalıdır," dedi.

Aşa, buz gibi bir ifadeyle:

"Beni düşüncesizlikle mi suçluyorsun?" diye sordu.

"Birliklerimizin bugünkü durumunu bilmiyorsun! Silah fabrikası olanca hızıyla silah imal etmesine rağmen ordumuzun teçhizatı yetersiz."

"Zorluklarımız ne olursa olsun, hiç beklemeden himayemiz altındaki prensliklerde düzeni sağlamamız gerekir. Söz konusu olan Mısır'ın geleceğidir."

Şenar, iki arkadaş arasındaki tartışmaya katılmaktan sakındı. Ramses, Ameni ile Aşa'nın fikirlerine aynı ölçüde değer verdiği için tartışmayı büyük bir dikkatle dinlemişti.

Ramses, "Çıkın," diye buyurdu.

Kral yalnız kalınca güneşe, içinden çıktığı bu ışık yaratıcısına baktı.

Işığın Oğlu olarak, gözleri yanmadan doğruca güneşe bakabilecek güce sahipti.

Seti, "Her kişinin zekâsına ve düşüncelerine önem ver," diye öğütlemişti. "Her birinde değerli olan şeyi ara. Ama karar vermek için tek başına olacaksın. Mısır'ı kendinden çok sevdiğin takdirde, yolunun açılacağını göreceksin."

Ramses üçünü de dinlemişti. Şenar, tepki görmekten çekindiği için kararsız görünüyordu. **Ameni** ülkeyi bir tapınağın içi gibi korumak istiyor ama dış dünyadaki bazı gerçekleri görmezden geliyordu. Aşa ise konu hakkında kapsamlı bir görüşe sahipti ve durumun ciddiyetini gizlemeye çalışmıyordu.

Kral'ın kafasını kurcalayan başka kaygılar da vardı: Musa bu siyasal çalkantılara kapılmış mıydı? Onu bulmakla görevlendirilen Aşa hiçbir ize rastlamamıştı. Habercilerden hiç ses çıkmıyordu. Şayet Musa Mısır dışına çıkabilmişse ya Libya ya Edom ve Moab prensliklerine ya Kenan Ülkesi ya da Suriye'ye doğru gitmiş olmalıydı. Sakin bir dönemde olsaydı bir muhbir mutlaka onun bulunduğu yeri saptardı. Şu anda ise, Musa, şayet hayattaysa onun nerede saklandığını **bilmek**, şansa kalmıştı.

Ramses saraydan ayrıldı ve generallerin karargâhına gitti. Şu anda tek tasası ordusunun hazırlanmasını hızlandırmak olmalıydı.

Şenar, Dışışleri Bakanlığı'ndaki çalışma odasının kapısının iki sürgüsünü de çekti, sonra iç avluda kimseciklerin bulunmadığından emin olmak için pencerelerden baktı. Temkini elden bırakmamak için yan odadaki muhafıza, uzaklaşıp, koridorun sonunda nöbet tutmasını buyurdu.

Aşa'ya:

"Bizi kimse duymamalı," dedi.

"Durum saptamasını bir başka yerde yapsaydık olmaz mıydı?"

"Ülkenin güvenliği için gece gündüz çalışıyor izlenimini vermek zorundayız. Ramses, geçerli bir övrü olmadan görev yerlerinden ayrılan memurların işlerine derhal son verilmesini buyurdu. Savaş halindeyiz sevgili Aşa!"

"Henüz değil."

"Kral kararını vermiş, bu belli! Siz onu ikna ettiniz."

"Umarım, ama dikkatli olalım. Ramses'in ne yapacağı önceden kestirilemez."

"Küçük oyunumuz mükemmeldi. Kardeşim, onun tepkisini çekme ihtimalinden korktuğum için, belli bir görüşü kabul etmeye cesaret edemediğime inandı. Siz ise aksine, kesin ve dokunaklı konuşarak benim gevşekliğimi daha bir belirgin hale getirdiniz. Ramses, aramızda bir ittifak olduğunu nereden bilebilirdi ki?"

Halinden memnun olan Şenar, üzüm bağları ile ünlü İmau kentinin beyaz şarabıyla iki kadehi doldurdu.

Dışışleri Bakanı'nın bürosu, Kral'ın bürosunun tersine, sadelikten nasibini almamıştı. Duvarları gölde balık avı sahneleriyle resimlenmiş bu odada, lotus çiçekleri motifleriyle bezenmiş sandalyeler, süslü yastıklar, bronz ayaklı sehpa ve özellikle Asya, Yunanistan, Rodos, Midilli, Babil, Suriye ve Libya'dan gelen çok sayıda egzotik vazo vardı. Vazolara aşırı düşkünlüğü olan Şenar, bu nadide parçalara sahip olmak için çok para ödemişti. Buna rağmen bu konudaki tutkusu bitmek tükenmek bilmiyordu. Teb'de-

ki, Memfis'deki ve Pi-Ramses'deki villalarında da çok sayıda vazoya vardı.

Bir zamanlar Ramses'in tahammül edilmez bir zaferi olarak gördüğü yeni başkentin yapılışı, ona hiç beklemediği avantajlar sağlamıştı. Artık hem kendisinin iktidara gelmesini sağlayacak Hititlere hem de bu eşi benzeri olmayan vazoların yapıldığı merkezlere çok daha yakın oturuyordu. Bu vazoları seyretmek, onları teker teker okşamak ve her birinin nereden geldiğini bilmek ona kelimelerle anlatılamaz bir zevk veriyordu.

Aşa:

"Ameni beni endişelendiriyor," diye itiraf etti. "Kurnazlığına diyecek yok ve..."

"Ameni, Ramses'in gölgesinde ot gibi yaşayan budalanın biridir. Efendisine olan bağlılığı onun gözlerini ve kulaklarını kapamış."

"Ama gene de benim davranışımı eleştirdi."

"Bu küçük kâtip, Mısır'ın dünyada tek olduğunu, kalelerinin arkasına sığınabileceğini ve sınırlarını kapatıp herhangi bir düşmanın istilasını engelleyeceğini sanıyor. Aşırı derecede antimilitarist olduğu için, ülkenin kendi kabuğu içine çekilmesini barış için tek şans olarak görüyor. Sizinle çatışması kaçınılmazdı, ama sonuçta bizim işimize yarayacak."

Aşa:

"Ameni, Ramses'in en yakın danışmanı," diye itiraz etti.

"Barış döneminde öyle, ama Hititler bize savaş ilan ettiler ve sizin açıklamalarınız tümüyle inandırıcıydı. Hem sonra siz Ana Kraliçe Tuya ile Kral'ın eşi Nefertari'yi unutuyorsunuz!"

"Onların savaştan hoşlandıklarını mı düşünüyorsunuz?"

"Savaştan nefret ediyorlar, ama Mısır kraliçeleri geçmişte her zaman ülkeyi korumak için olanca güçleriyle mücadele etmişler ve çoğu kez takdire şayan girişimlerde bulunmuşlardır. Delta'yı işgal eden Hiksosları kovmak için orduyu yeniden düzenleyenler Teb'in ileri gelen kadınlarıydı. Büyük saygı gören annem Tuya ile saray halkını âdeta büyüleyen Nefertari, geleneklere aykırı davranmayacaklar ve Ramses'i saldırıya geçmesi için teşvik edeceklerdir. Ramses'in Hititlere karşı savaşa girişmesi için hiçbir engel kalmadı."

"Bu iyimserliğiniz umarım doğru çıkar."

Aşa, meyve kokulu güzel şarapla dudaklarını ıslattı, Şenar ise

kadehini açgözlülükle kafasına dikti. Çok pahalı gömlekler ve tunikler giymesine rağmen, Şenar bir diplomata yaraşır biçimde zarif olmayı bir türlü beceremiyordu.

"Doğru çıktı bile dostum! Siz casus şebekesinin şefi, Ramses'in çocukluk arkadaşı ve dış politika konusunda sözünü dinlediği tek insan değil misiniz?"

Aşa başını sallayarak bu sözleri onayladı.

Pek coşkulu olan Şenar:

"Hedefimize yaklaştık," dedi. "Ramses ya savaşta ölecek ya da yenilecek. Şerefi iki paralık olunca tahttan vazgeçmek zorunda kalacak. Her iki durumda da Hititlerle pazarlığa girip Mısır'ı felaketten kurtarabilecek tek adam ben olacağım."

Aşa:

"Bu barışı satın almak gerekecek," dedi.

"Planımızı unutmuş değilim. Kenan Ülkesi ve Amurru prenslerini altına boğacağım, Hitit hükümdarına göz kamaştırıcı hediyeler sunacağım ve reddedemeyeceği vaatlerde bulunacağım! Mısır belki bir süre fakirlik çekecek, ama sonuçta ben hükümdar olacağım. Ramses kısa zamanda unutulacak. Dün hayran olduğu şeyden bugün nefret eden halkın budalalığı benim kullanacağım silah olacak."

"Afrika'nın ortasından Anadolu yaylalarına kadar egemen olan büyük imparatorluk fikrinden caydınız mı?"

Şenar bir an için düşüncelere daldı.

"Doğru, size böyle bir şeyden söz ettim, ama benim düşündüğüm ticari bir egemenlikti... Barış sağlanınca yeni ticaret limanları kuracak, kervan yollarını geliştirecek ve Hititlerle ekonomik bağlar tesis edeceğiz. iktidara geçince, Mısır benim projelerim için çok küçük kalacak."

"Ya sizin imparatorluğunuz ticari olduğu kadar... Politik de olabilecekse?"

"Sizi anlamıyorum."

"Muvatallis, Hititleri demir pençesi altında yönetiyor, ancak Hattuş sarayında birçok entrika çevriliyor. İki kişi, Muvatallis'in yerine geçecek kişiler olarak kabul ediliyor. Bunlardan biri, ön planda olan Urhi-Teşup, diğeri ise daha arka planda olan Hattuşil, tanrıça İştar'ın rahibi. Şayet Muvatallis bir çarpışma sırasında öle-

cek olursa bu ikisinden biri iktidarı ele geçirecek. Oysa iki adam birbirlerinden nefret ediyor ve her ikisinin de yandaşları birbirlerini paralamak için hazır bekliyorlar."

Şenar çenesini sıvazladı.

"Size göre Hitit sarayındaki bu çekişme basit olmaktan daha mı ileri?"

"Evet, çok ileri. Hitit Krallığı dağılma tehlikesiyle karşı karşıya."

"Eğer birkaç parçaya ayrılırsa da bir kurtarıcı çıkıp hepsini bayrağı altında **toplayabilir**... Ve bu toprakları Mısır'a bağlayabilir. Ne imparatorluk ama Aşa, ne geniş bir imparatorluk! Babil, Asur, Kıbrıs, Rodos, Yunanistan ve kuzey toprakları benim gelecekteki korumam altındaki bölgeler **olacak!**"

Genç diplomat gülümsedi.

"Firavunların bu tür tutkuları hiç olmadı, çünkü onlar sadece halkın mutluluğunu ve Mısır'ın refahını düşündüler. Ama siz Şenar, çok farklı bir yapıya **sahipsiniz**. İşte bu nedenledir ki Ramses, öyle ya da böyle uzaklaştırılmalıdır."

Şenar ülkesine ihanet ettiğini düşünmüyordu. Şayet ölmeden önce geçirdiği hastalık babası Seti'nin düşünme yetisini zayıflatmamış olsaydı, bugün tahtta kendisi oturuyor olacaktı. Kendisini bir adaletsizliğin kurbanı olarak gören Şenar, kendi hakkı olan tacı geri almak için savaşıacaktı.

Meraklı gözlerle Aşa'ya baktı.

"Edindiğiniz tüm bilgileri Ramses'e aktarmıyorsunuz herhalde."

"Elbette, ama ajanlar aracılığıyla aldığım bütün mesajlar, her an Kral'ın emrine amadedir. Her biri ana deftere kaydedilmiş, bakanlıkta dosyalanmıştır. Bu mesajlardan hiçbirini ne yok edilebilir, ne de **çalınabilir**. Aksi takdirde bir denetim sırasında dikkati çeker ve benim sahtecilikle suçlanmama yol açar."

"Ramses daha önce böyle bir denetim yaptı mı?"

"Bugüne dek hiç **yapmadı**, ama şimdi bir savaşın eşiğindeyiz. Bazı önlemler almam ve Kral'ın beklenmedik bir denetimine karşı hazırlık olmam gerekir."

"Peki nasıl yapacaksınız bunu?"

"Söylemiştim ya: Hiçbir rapor eksik değildir, hiçbirinin bir parçası **kesilmemiştir**."

"Bu durumda Ramses her şeyi biliyor."

Aşa, parmağını kaymak taşından yapılmış kadehinin kenarında gezdirdi.

"Casusluk güç bir sanattır Şenar. Gözlemle elde edilen bilgi önemlidir elbet, ama bu bilginin yorumlanması çok daha önemlidir. Benim rolüm bilgilerin sentezini yapmaktan ve Kral'a, eyleme geçmesini sağlayacak bir yorum sunmaktan ibarettir. içinde bulunduğumuz durumda Kral beni ne gevşeklik ne kararsızlıkla suçlayabilir. Karşı saldırıya geçmek için hazırlık yapması gerektiği konusunda ısrar ettim."

"Ama bu durumda siz Ramses'e yardım etmiş oluyorsunuz!"

Aşa karşılık olarak:

"İlk bakışta öyle görünebilir," dedi. "Ramses de böyle düşünecek. Bu yüzden onu kim kınayabilir ki?"

"Biraz daha açar mısın?"

"Birliklerin Memfis'den, Pi-Ramses'e kaydırılması birçok lojistik soruna neden oldu ve henüz bu sorunlar çözülmedi. Ramses'i acele etmesi için teşvik ederek ilk avantajımızı elde edeceğiz: Askerlerimizin teçhizatları nitelik ve nicelik açısından çok yetersiz olacak."

"Ya öteki avantajlar?"

"Arazinin durumu ve bizden ayrılan müttefiklerimizin artması. Ramses'den hiçbir şeyi saklamamakla birlikte, tehlikenin gerçek büyüklüğü üzerinde hiç durmadım. Hitit saldırılarının vahşiliği ve Aslan İn'i'ndeki katliam, Kenan Ülkesi ve Amurru prenslerinin ve kıyı limanları valilerinin gözünü korkuttu. Seti'nin zamanında Hititli savaşçıların gıkı çıkmıyordu. Ramses aynı durumda değil. Yerel yöneticiler, kendilerinin de yok edileceğinden korkarak Muvattalis'in himayesine girmeyi yeğlediler."

"Ramses'in yardımlarına gelemeyeceği kanaatine varınca, yeni efendileri Hatti İmparatoru'nun gözüne girmek için Mısır'a ilk önce onlar saldıracak... Öyle değil mi?"

"Tabii bu bir yorum."

"Ya sizinki?"

"Benimkinde eklenecek bazı ayrıntılar da var. Bazı kalelerimizden hiç ses çıkmaması düşmanın eline geçtikleri anlamına gelmez mi? Şayet gerçek böyleyse, Ramses, öngördüğünden çok daha çetin

bir direnmeyle karşılaşacak demektir. Ayrıca, Hititler büyük bir olasılıkla isyancılara çok miktarda silah vermişlerdir.”

Şenar'ın dudakları obur bir ifadeye büründü.

"Önümüzdeki günlerde Mısır birliklerini hoş sürprizler bekliyor! Ramses belki de Hititlerle karşılaşmadan önce bu ilk çarpışmada ölecektir!"

Aşa:

"Bu, ihmal edilmemesi gereken bir varsayım," dedi.

Yorucu bir günün sonunda Ana Kraliçe Tuya, sarayın bahçesinde dinleniyordu. Güneş tanrıçası Hator'un küçük tapınağında sabah ayinini yaptıktan sonra, protokolle ilgili sorunları çözmüş, saray halkının dertlerini dinlemiş, Kraliçe Nefertari ile bir araya gelmeden önce, Ramses'in isteği üzerine Tarım Bakanı ile görüşmüştü.

İnce yapısı, delercesine bakan iri badem gözleri, ince düzgün burnu ve biçimli çenesiyle Tuya, herkesin kabul ettiği manevi bir otoriteydi. Başında, kulaklarını ve ensesini örten meçli bir peruk, üzerinde uzun, kıvrımlı keten elbise, boynunda altı sıralı ametist bir kolye, bileklerinde altın bilezikler vardı. Günün hangi saatinde olursa olsun Tuya'nın giyimi kusursuzdu.

Tuya her geçen gün Seti'nin yokluğunu daha çok hissediyor, geçen zaman, ölen kocasının yokluğunu giderek daha zalim bir biçimde duyuruyordu. Dul kadın, onu kocasına kavuşturacak sonu büyük bir umutla bekliyordu.

Buna karşılık, Kral'la Kraliçe onun için bir mutluluk kaynağıydı. Ramses'le Nefertari'nin büyük bir Kral ve Kraliçe olacakları belliydi. Kendisi gibi onlar da ülkelerini gerektiğinde canlarını verecek kadar çok seviyorlardı.

Ramses'in kendine doğru yürüyüşünden, Tuya oğlunun çok önemli bir karar aldığını hemen anladı. Kral kolunu annesinin omzuna koydu ve birlikte, iki yanında çiçek açmış ilgin ağaçlarının bulunduğu kumlu yolda birkaç adım ilerlediler. Hava sıcak olduğu için çiçek kokuları daha da belirgindi.

Tuya:

"Yaz sıcak geçecek," dedi. "Bereket versin çok iyi bir Tarım Bakanı bulmuşsun. Bentler takviye edilecek ve sulama kanalları genişletilecek. Yeteri kadar su toplanınca da ürün bol olacak."

"Uzun ve mutlu bir hükümdarlık sürdürebileceğimi düşünüyordum."

"Neden sürdüremeyecekmişsin? Tanrılar seni kayırdı ve doğa da sana bütün iyilikleri bağışladı."

"Savaş kaçınılmaz oldu."

"Biliyorum oğlum. Çok doğru karar vermişsin."

"Senin onayına ihtiyacım vardı."

"Hayır Ramses. Madem Nefertari de senin fikirlerini paylaşıyor, Kral'la Kraliçe istediği gibi hareket etme yetkisine sahiptir."

"Babam Hititlerle savaşmazdı."

"Asıl Hititler, Mısır'la savaşmaktan çekiniyordu. Şayet ateşkese uymasalardı, Seti hiç gecikmeden saldırıya geçerdі."

"Askerlerimiz hazır değil."

"Korkuyorlar, değil mi?"

"Kim onları kınayabilir?"

"Sen."

"Kıdemli askerler Hititler hakkında korkunç hikâyeler yayıyorlar."

"Firavunu da korkutacak kadar becerikliler mi?"

"Boş kuruntuları yok etme zamanıdır..."

"Savaş alanında cesurca çarpışıp Mısır'ı kurtarana dek bu kuruntular yok olmayacaktır..."

Eski Dışişleri Bakanı Meba, Ramses'den nefret ediyordu. Kral'ın onu görevinden sebepsiz yere uzaklaştırdığına inandığından, öcünü almak için iyi bir fırsat kolluyordu. Saray görevlilerinin birçoğu gibi o da, başarılı dört yıldan sonra bu savaşta yenik düşecek genç Firavun'un başarısızlığına bel bağlıyordu.

Geniş yüzlü ve kendinden emin görünüşlü Meba, kendisi gibi zengin ve önemli on kişiyle bir araya gelmiş, Pi-Ramses'in yüksek tabakası hakkında dedikodu yapıyordu. Yemekler mükemmel, kadınlar harikaydı. Şenar'ın tahta çıkmasını beklerken, vaktini hoş geçirmesi gerekiyordu.

Uşaklardan biri Meba'nın kulağına bir şey söyledi. Diplomat hemen ayağa kalktı.

"Dostlarım, Kral geliyor. Varlığı ile bizi onurlandıracak."

Meba'nın elleri titriyordu. Ramses'in böyle özel toplantılara gelmek gibi bir alışkanlığı yoktu.

"Büyük onur verdiniz Majeste! Oturmaz mısınız?"

"Gerek yok. Size sadece savaşı haber vermek için geldim."

"Savaş..."

"Burada eğlenceye dalmışken, düşmanlarımızın Mısır kapılarına dayandığı haberini duyabildiniz mi?"

Meba:

"Hepimiz bunu biliyor ve çok endişeleniyoruz," dedi.

Deneyimli bir saray kâtibi:

"Askerlerimiz, savaşın kaçınılmaz hale gelmesinden korkuyorlar," dedi. "Onlar güneşin altında ağır yükleriyle, bozuk yollarda ilerleyeceklerini biliyorlar. Kana kana su içmeleri olanaksız, çünkü su sınırlı ölçüde verilecek. Bacaklarının gücü tükense bile ilerlemeye devam etmeleri, ağrıyan sırtlarını ve acıkan karınlarını unutmaları gerekecek. Ordugâhta dinlenebilecekler mi? Ne gezer, hasırının üzerine uzanmadan önce yapılması gereken bir sürü iş vardır. Alarm verildiğinde uykusuzluktan kapanan gözlerle hemen kalkılacak. Günlük yemek? Şöyle böyle. Bakım? Üstünkörü. Ya düşmanın oklarına, mızraklarına, sürekli tehlikeye, çevrede durmadan dolaşan ölüme ne demeli?"

Ramses:

"Güzel, edebi bir konuşma," dedi. "Ben de bu eski metni ezbere biliyorum. Ama bugün edebiyattan söz etmenin sırası değil."

Meba:

"Bizim, ordumuzun kahramanlığına güvenimiz tamdır Majeste," dedi. "Ne kadar sıkıntı çekerse çeksin onun galip geleceğini biliyoruz."

"Duygulandırıcı sözler, ama benim için yeterli değil. Senin ve burada bulunan soyluların cesaretini biliyorum ve şu anda gönüllü olarak katılma isteğinizden gurur duyuyorum."

"Majeste... Bizim muvazzaf ordumuz bu görev için yeterlidir."

"Ordumuzun, yeni silah altına alınan acemi erleri aralarına alıp cesaret verecek değerli insanlara ihtiyacı var. örnek olmak soylularla zenginlere düşmez mi? Hepiniz, yarın sabahtan itibaren ana kışlada bekleniyorsunuz."

Turkuaz Kent büyük bir hareketlilik içindeydi. Askeri üs durumuna getirilen kentte savaş arabaları komuta merkezi kurulmuş, piyade tümenleri toplanmış ve limana savaş gemileri demirlemişti.

RKS 3

Sabahtan akşama kadar durmaksızın askeri manevralar ve talimler yapılıyordu. Devletin işlerini yürütmek için Nefertari, Tuya ve Ameni'ye yetki veren Ramses, günlerini silah fabrikasında ve kışlalarda geçiriyordu.

Hükümdarın aralarında bulunması askerlere hem güven veriyor hem de onları coşturuyordu. Ramses, mızrakların, kılıçların, kalınların sağlamlığını gözden geçiriyor, acemi birliklerini denetliyor, üst rütbeli subaylarla olduğu kadar rütbesiz erlerle de görüşüyor, hepsine gösterdikleri kahramanlıkla orantılı maaş verileceğini vaat ediyordu. Paralı askerlere ise, Mısır'ı zafere ulaştırdıkları takdirde cömertçe ödüllendirileceklerini söylüyordu.

Kral, atların bakımına çok önem veriyordu. içlerinde en dayanıklı olanları savaşın kaderini değiştirebilirdi. Her ahırın orta yerinde çakıl taşlarından yapılmış döşemede küçük kanallar ve bir havuz vardı. Havuzdaki su, hayvanların içmesi ve temiz tutulmaları için gerekliydi. Ramses her gün değişik at bölmelerini denetliyor, atları gözden geçiriyor, gördüğü en ufak bir ihmali cezalandırıyordu.

Pi-Ramses'de toplanan ordu, her durumda başvurabilecekleri bir komutan tarafından yönetilen büyük bir güç haline gelmişti. Her an hazır olan Kral, olaylara anında müdahale ediyor, hiçbir anlaşmazlığa fırsat vermiyor ve uyuşmazlıkları hemen çözümlüyordu. Orduda sağlam bir güven yerleşmişti. Her asker emirlerin bilinçli olarak verildiğini biliyor, birlikler gerçek bir savaş makinesi haline geliyordu.

Firavun'u çok yakınlarında görmek, bazen onunla konuşabilmek, rütbeli, rütbesiz bütün askerlerin hayretine neden olan ayrıcalıktı. Saray halkı bile böyle bir ayrıcalığa sahip olabilmek için can atarlardı. Kral'ın davranışı adamlarına olağanüstü bir enerji, yepyeni bir güç veriyordu. Böyle olmakla birlikte askerler yine de Ramses'le aralarında olan büyük uçurumu hissediyorlardı. O bir firavundu; davranışları çok farklı bir güç tarafından yönlendirilen eşsiz bir varlıktı.

Ramses, Ameni'nin kışlaya girdiğini görünce, onu eskiden bir kışlada zorbaların elinden kurtarışını anımsadı ve hayret etti. Sadık sekreteri böyle yerlerden hiç hoşlanmazdı.

"Kılıç ya da mızrak talimine mi geldin yoksa!"

"Şairimiz Pi-Ramses'e geldi ve seni görmek istiyor."

"İyi bir yere yerleştirildi mi?"

"Tıpkı Memfis'deki villasına benzer bir villaya yerleştirdik."

Çok sevdiği limon ağacının dibine oturmuş olan Homeros, içine konan anason ve haşhaşla kokusu keskinleşmiş şarabı içiyor, pipo yerine kullandığı kocaman salyangoz kabuğunun içine soktuğu **adaçayını** tütürüyordu. Vücuduna zeytinyağı sürmüştü. Çatlak bir sesle Kral'ı selamladı.

"Kalkmayın Homeros."

"İki Ülke'nin efendisinin önünde eğilecek gücüm var henüz."

Ramses, Yunanlı şairin yanında bir tabureye oturdu. Homeros'un Hektor adındaki siyah-beyaz kedisi hükümdarın dizlerine çıktı ve okşanır okşanmaz mırıldanmaya başladı.

"Şarabımı nasıl buldunuz Majeste?"

"Biraz sert, ama güzel bir kokusu var. Sağlığınız nasıl?"

"Kemiklerim sızlıyor, görüşüm giderek zayıflıyor, ama iklim, ağrılarımı hafifletiyor."

"Bu villa hoşunuza gitti mi?"

"Mükemmel. Aşçı, oda hizmetçisi ve bahçıvan bana eşlik ediyor. Çok iyi insanlar. Beni rahatsız etmeden üstüme titriyorlar. Onlar da benim gibi yeni başkentinizi görmeyi merakla bekliyorlardı."

"Memfis'de daha rahat etmez miydiniz?"

"Artık Memfis'de hiçbir şey olmuyor! Burada ise dünyanın kaderiyle oynanıyor. Bu durumu bir şairden daha iyi kim değerlendirebilir? Şunu dinleyin: *Apollon yüreği öfke dolu gökten inecek. Tıpkı bir gece gibi ilerleyecek ve oklarını fırlatacak. Gümüşten yayı korkunç bir ses çıkaracak, okları savaşçıları delectek. Ölüleri yakmak için binlerce odun yığını tutuşturulacak. Ölümden kim kaçabilir?*"

"Sizin *İlyada*'nın mısraları mı bunlar?"

"Evet, ama acaba sadece geçmişten mi söz ediyorlar? Bahçeler ve havuzlarla süslü bu Turkuaz Kent, ordugâha dönmüş!"

"Başka seçeneğim yok Homeros."

"Savaş insanlığın yüz karasıdır. Görünmez güçlerin elinde oyuncak olmuş dejenere bir ırkın en açık göstergesidir. *İlyada*'nın yazılma amacı, insanların yüreğine işlemiş şiddeti kökünden kazırmaktır, ama bu çaba bazen bana da anlamsız ve gülünç geliyor."

"Siz, buna rağmen yazmaya devam etmek zorundasınız; bense krallığım savaş alanına dönse bile onu yönetmek zorundayım."

"Bu sizin ilk büyük savaşınız olacak, değil mi? Ve bu büyük bir savaş olacak..."

"Bu savaş sizin kadar beni de korkutuyor, ama korkmaya ne hakkım var, ne de zamanım."

"Kaçınılmaz bir savaş mı?"

"Evet, öyle."

"Öyleyse, Apollon kolunuza güç kuvvet versin ve ölüm sizin müttefikiniz olsun."

Suriye kökenli bir tüccar olan Raya orta boyluydu. Parlak kah-verengi **gözleri** ve sivri bir keçi sakalı vardı. Raya, Mısır'ın en zengin adamlarından biriydi. Uzun süreden beri Mısır'da oturduğu için Teb'de, Memfis'de ve Pi-Ramses'de birçok mağazanın sahibi olmuştu. Bu mağazalarda birinci sınıf et konserve ile Suriye ve **Asya'dan** getirttiği lüks **vazoları** satıyordu. Müşterileri varlıklı ve zevk sahibi kimseler olduğu için yabancı sanatkarların elinden çıkma bu vazolara hiç çekinmeden büyük paralar ödüyorlar ve evlerinde verdikleri davetlerde onları konukların gözlerini kamaştırmak için sergiliyorlardı.

Ağırbaşlı ve kibar bir insan olan Raya, iyi bir şöhret kazanmış, işlerinin kısa zamanda gelişmesi sayesinde on gemi ile üç yüz eşeğin sahibi olmuştu. Bu sayede sattığı malları bir kentten ötekine en kısa **zamanda** taşıyordu. Resmi **dairelerde**, orduda ve poliste birçok tanıdığı olan Raya, sarayın ve soyluların alışveriş ettikleri tüccarlardan biri olmuştu.

Hiç kimse bu sevimli tüccarın, Hititlerin hizmetinde çalışan bir casus olduğunu bilmiyordu. Raya Hititlerden, işaretlenmiş vazoların içine şifrelenmiş olarak saklanan mesajlar alıyor ve o da onlara, Güney Suriye'deki ajanlarını kullanarak bilgi ulaştırıyordu. Böylece **Firavun'un** baş düşmanı Hititler, Mısır'daki politik gelişmeleri, hal-kın ne düşündüğünü, ülkenin ekonomik ve askeri gücünün ne olduğunu kesin bir biçimde öğreniyordu.

Raya kendini tanıttığında, Şenar'ın lüks konutunun kâhyası onu sıkıntılı bir ifadeyle karşıladı.

"Efendim çok meşgul. Onu **rahatsız** etmek olanaksız."

Raya:

"Randevumuz vardı," diye hatırlattı.

"Çok üzgünüm."

"Siz gene de benim geldiğimi bildirip, eşi benzeri olmayan bir

vazo göstereceğimi söyleyin. Sanat yaşamına son veren bir ustanın biricik eseri.”

Kâhya **duraksadı**. Şenar'ın egzotik eşyalara karşı tutkusunu bildiği için, azarlanmak pahasına da olsa efendisine haber vermeye karar verdi.

On beş dakika sonra Raya, çıplak omzunda bir dövme bulunan dağınık saçlı ve aşırı makyajlı genç bir kadının dışarı **çıktığını** gördü. Bu kadın hiç kuşkusuz Pi-Ramses'in en lüks birahanelerinden birinde kalan hoş yabancılardan olmalıydı.

Kâhya:

"Efendim sizi bekliyor," dedi.

Raya, ortasında palmiye ağaçlarının gölgelediği geniş bir havuz bulunan çok güzel bir bahçenin içinden geçti.

Yüzünden yorgunluk okunan Şenar, bir şezlonga uzanmış serinliyordu.

"Çok hoş bir kız, ama insanı tüketiyor... Bira ister misin Raya?"

"Memnuniyetle."

"Saraydaki birçok kadın benimle evlenmek istiyor, ama şu anda böyle bir çılgınlık yapmaya hiç niyetim yok. Hele bir tahta çıkayım, o zaman bana uygun bir eş bulmak için bol vaktim olacak. Şimdilik çeşitli zevklerin tadını çıkarıyorum. Ya sen Raya... Hâlâ bir kadının boyunduruğu altına girmeye niyetin yok mu?"

"Tanrılar beni korusun prensim! Ticaret bana eğlenme fırsatı vermiyor."

"Kâhyamın söylediğine göre benim için çok güzel bir şey ayırmışsın."

Tüccar, ağzı kumaş yumaklarıyla tıkanmış bir torbadan ağır hareketlerle, somakiden yapılmış, oldukça küçük bir vazo çıkardı. Vazonun sapı, dişi geyik biçimindeydi. Gövdesinde av sahneleri vardı.

Şenar vazoyu eline aldı, okşadı, her ayrıntıyı dikkatle inceledi. Sonra havaya kaldırdı kendi çevresinde döndürmeye başladı. Büyülenmişti.

"Harika... eşi bulunmaz bir şey!"

"Fiyatı da önemsiz."

"Kâhyam ödemeyi yapar."

Ramses'in ağabeyi sesini alçaltarak:

"Hititli dostlarımız mesajıma ne dediler?" diye sordu.

"Ah efendim, onlar sizi, her zamankinden daha çok desteklemeye karar verdiler. Sizi şimdiden Ramses'in halefi olarak görüyorlar."

Şenar bir yandan **Ramses**'i yanıltmak için **Aşa**'yı kullanıyor; öte yandan da Hititlerin özel görevlisi **Raya** sayesinde geleceğini hazırlıyordu. Ne **Aşa**, **Raya**'nın gerçek rolünün ne olduğunu biliyordu ne de **Raya Aşa'nınkini**. Oyunun gerçek hâkimi **Şenar**'dı. Piyonları isteği gibi oynuyor, gizli müttefikler arasında geçilmesi imkânsız duvarlar oluşturunuyordu.

Bu oyunda tek tanımadığı, ama en önemlisi, Hititlerdi.

Aşa ile **Raya**'dan elde ettiği bilgileri karşılaştıran **Şenar**, kendini gereksiz bir tehlikeye **atmadan**, durum hakkında sağlam bir fikir elde ediyordu.

"Hitit saldırılarının yoğunluğu nedir **Raya**?"

"Hitit komandoları Orta ve Güney Suriye, Fenike sahilleri ve Amurru eyaletinde halkı korkutmak üzere saldırılar düzenlediler. Bunların en etkiliisi **Aslan İni**'nde **Seti**'nin **dikilitaşını** yerle bir ettikleri saldırı oldu. Öyle akla hayale gelmeyecek bir dehşet saldırı ki, **Mısır**'ın birçok müttefikini korkudan taraf değiştirmeye başladı."

"**Fenike** ile **Filistin**, şu anda Hititlerin kontrolü altında mı?"

"Daha da iyisi, **Ramses**'e karşı ayaklandılar! Prensleri silaha sarıldılar ve bir sürü kaleyi ele geçirip içindeki **Mısırlı** askerleri kovaladılar. **Firavun**'un ordusu hiç ummadığı bu savunma hatlarıyla arda ardına karşılaşıncı gücünü tüketecek. **Ramses**'in kayıpları hatırı sayılır sayıya ulaştığı zaman da Hitit ordusu onun üzerine çullanacak ve işini bitirecek. Bu, sizin şansınız olacak **Şenar**. **Mısır** tahtına çıkacak ve savaşın galibiyle sürekli bir ittifak yapacaksınız."

Raya'nın tahminleri, **Aşa**'nın tahminlerinden oldukça farklıydı. Her iki durumda da, ölen veya yenilen **Ramses**'in yerine **Şenar** tahta geçecekti. **Aşa**'nın senaryosuna göre **Mısır** Hititlere bağlı bir devlet olacak, **Raya**'ninkine göre ise yine bağımsız bir imparatorluk olarak kalacaktı. Her şey **Ramses**'in uğrayacağı bozgunun ölçüsüne ve Hitit ordusunun vereceği zarara bağlı olacaktı. **Şenar**'ın manevra alanı kısıtlıydı, ama öncelikli amacı göz önüne alındığında başarılı olma şansı vardı: **Mısır**'ın iktidarını ele geçirebilirdi. Bunu bir kez gerçekleştirdikten sonra, diğer amaçlarına ulaşması olası görünüyordu.

"Ticaret kentleri nasıl davranıyor?"

"Her zaman olduğu gibi en güçlü olandan yana döndüler. Ha-

lep, Şam, Tadmor ile Fenike limanları, Hitit imparatoru Muvattalıs'ın önünde eğilmek için şimdiden Mısır'ı terk ettiler."

"Bu, Mısır ekonomisinin gelişmesi açısından endişe verici bir durum değil mi?"

"Aksine! Hititler, Asya ile Doğu'nun en iyi savaşçılarıdır, ama iyi tüccar değiller. Uluslararası ilişkilerine yeni bir çekidüzen vermek için size **güveniyorlar**... Ben bir tüccarım, bunu **unutmayın**, Mısır'da kalmak ve burada zengin olmak istiyorum. Hititler bize gereksindiğimiz istikrarı getirecek."

"Sen benim Maliye Bakanım olacaksın Raya."

"Tanrılar izin verirse büyük bir servet yapacağız. Savaş belli bir zamanı kapsayacak. Yapmamız gereken, olaylara karışmadan sabırla beklemek ve çalışmalarımızın meyvelerini toplamak."

Bira lezzetli, gölge serindi.

Şenar içini kemiren sıkıntıyı açtı:

"Ramses'in tutumu beni endişelendiriyor."

Tüccarın keyfi birden kaçmıştı.

"Firavun ne yapıyor?"

"Günün büyük bölümünü kışlalarda geçiriyor ve askerlerine o güne dek bilmedikleri bir enerjiyi veriyor. Bu gidişle yenilmez olduklarına **inanacaklar!**"

"Daha başka?"

"Silah fabrikası gece gündüz çalışıyor."

Raya sakalını kaşıdı.

"O kadar önemli değil... Bu konuda Hititlerin üstünlüğünü yakalamaları çok zor. Ramses'in askerlerin üzerindeki etkisi ise, ilk çarpışmada yok olup gidecektir. Mısırlılar, Hititlerle yüz yüze geldikleri zaman bozguna uğrayacaklar."

"Birliklerimizi küçümsemiş olmuyor musun?"

"Şayet bir Hitit saldırısına katılmış olsaydınız, korkudan ölen bir kimseyi **kınamazdınız.**"

"En azından bir kişi en ufak bir korkuya kapılmayacak."

"Ramses mi?"

"Firavun'un muhafız kıtası komutanı, dev yapılı Sardunyalı Seramana'dan söz ediyorum. Ramses'in güvenini kazanmış eski bir korsan."

"Onun şöhreti bana kadar geldi. Sizi neden rahatsız ediyor?"

"Ramses onu, çoğunluğu paralı askerlerden oluşan seçkin bir tümenin komutanlığına getirdi. Bu Seramana, adamlarını kahramanca savaşımaya özendiren bir örnek olabilir."

"Bir korsan ve paralı asker... Satın alınması çok kolaydır bunların."

"Hiç de öyle değil. Ramses'e bir köpeğin sadakatiyle bağlı ve bir köpeğin sadakati satın alınmaz."

"Saf dışı edilebilir."

"Ben de bunu düşündüm Raya, ama dikkat çekici bir müdahaleden kaçınmayı yeğlerim. Seramana hiç kimseye güven duymayan sert bir insandır. Muhtemel saldırganlardan yakayı sıyrarak yeteneğe sahiptir. Olası bir cinayet Ramses'i kuşkulandıracaktır."

"Sizin istediğiniz nedir?"

"Seramana'yı saf dışı etmek için başka bir yöntem bulunmalı. Ne sen, ne de ben bu cinayetin içinde olmamalıyız."

"Ben ihtiyatlı bir adamımdır prensim ve bir çözüm bulduğumu sezinler gibiyim..."

"Bir kere daha vurguluyorum: Bu Sardunyalı, yırtıcı hayvanın sezgisine sahiptir."

"Sizi ondan kurtaracağım."

"Bu durum Ramses için çok ağır bir darbe olur. Çok iyi bir ödül alacaksın."

Suriyeli tüccar ellerini ovuşturdu.

"Size bir başka güzel haberim daha var saygıdeğer Şenar. Yabancı ülkelerde konuşlandırılmış Mısır birliklerinin, Pi-Ramses'le nasıl iletişim kurduklarını biliyor musunuz?"

"Atlı haberciler, görsel işaretler ve posta güvercinleriyle."

"Düşmanın ele geçirdiği bölgelerde sadece posta güvercinleri kullanılabilir. Bu değerli kuşların yetiştiricisi Seramana'ya benzer. Ordu hesabına çalışmasına rağmen baştan çıkarılmaya dayanamaz. Haberleri yok etmek, onları ele geçirmek ya da onların yerine bir başkalarını koydurmak benim için çok kolay olacak. Bu, Mısırlıların haberi olmadan haberleşme ağını karmakarışık duruma getirecektir..."

"Harika bir bakış açısı Raya. Ayrıca bana bunun gibi başka vazolar bulmayı da unutma."

Seramana savaşı kötü gözle bakıyordu. Ramses'in özel muhafız kıtası komutanı olmak için korsanlık mesleğini terk eden bu dev yapılı Sardunyalı, Mısır'ı sevmeyi öğrenmişti ve Mısırlı kadınlarla hoş vakit geçiriyordu. Sonuncu metresi **Nenofar**, kendinden öncekilerden üstün niteliklere sahipti. Son aşk oyunlarından biri sırasında, **Sardunyalı** adamakıllı kendine bağlamıştı.

Bu kahrolası savaş kendisini bunca mutluluktan uzaklaştıracaktı. Ama sonuçta, Ramses'in güvenliğini sağlama görevi de kolay elde edilir bir görev değildi. Ramses, her ne kadar Seramana'nın temkinli davranması için yaptığı bir yığın öneriyi önemsemese de, büyük bir kraldı ve Seramana onun hayranıydı. Ramses'in hükümdarlığını kurtarmak için Hititleri öldürmesi gerektiğine göre savaşacaktı. Hatta Hititli askerlerin '**BüyükŞef** diye adlandırdıkları Muvatallis'in boğazını kendi kılıcıyla kesmeyi bile umuyordu. Sardunyalı güldü: Kattiller ve barbarlardan oluşan çetenin başı, nasıl olur da '**BüyükŞef** olabilir! Hele bir görevini tamamlasın, Seramana bıyıklarına koku sürerek buracak ve öteki Nenofar'ların peşine düşecekti.

Ramses onu, tehlikeli görevleri üstlenecek en seçkin birliğin başına geçirdiğinde, Seramana büyük bir gurur duymuştu. İki Ülke'nin efendisi Seramana'ya böylesine bir güven göstererek onu onurlandırmıştı. Sardunyalı da elinde silahıyla ona yanılmadığını gösterecekti. Komutası altındaki askerlere yaptırdığı eğitim sırasında, uygun olmayanların hepsini ayıklamış, on kişiye karşı tek başına çarpışacak niteliğe erişmiş ve çok sayıda yaraya gık demeden katlanabilecek gerçek savaşçıları alıkoymuştu.

Hiç kimse ne zaman yola çıkılacağını bilmiyordu, ama Seramana içgüdüğü ile bu tarihin yakın olduğunu hissediyordu. Kışlalarda, askerler giderek daha huzursuz olmaya başlamışlardı. Sarayda, kurmay heyeti giderek artan toplantılar düzenliyordu. Ramses, gizli servis şefi **Aşa'yı** sık sık görüyordu.

Kötü haberler kulaktan kulağa yayılıyordu. Başkaldırıları giderek

yayıyor, Fenike ve Filistin'de Mısır'a sadık hatırı sayılır kişiler öldürülüyorlardı. Ama ordunun posta güvercinleriyle gönderdikleri haberler kalelerin dayandığı, düşman saldırılarını durdurdukları yolundaydı.

Kenan Ülkesi'nin yola getirilmesi o denli güç olmayacaktı. Ramses muhtemelen kuzeye, Amurru eyaleti ile Suriye'ye doğru hareket etmeye karar verecekti. Ondan sonra Hitit ordusuyla karşı karşıya gelecek, çarpışma kaçınılmaz olacaktı. Casusların bildirdiklerine göre Hitit komandoları Güney Suriye'den çekilmişlerdi.

Seramana Hititlerden korkmuyordu. Acımasızlıklarıyla ünlü olmalarına rağmen bu barbarlarla boğaz boğaza çarpışmak, onlardan olabildiğince çok asker öldürmek ve bağrışa bağrışa kaçışlarını görmek için can atıyordu.

Mısırlıların belleklerinde değerli bir anı olarak ilelebet saklayacağı bu çarpışmalara girmeden önce Sardunyalının yerine getirmesi gereken bir görevi vardı.

Seramana, saraydan çıkarak, depoların yanında kurulmuş olan atölyeler semtine kestirmeden gitti. Ev eşyası, giyim ve sandalet imalatçılarının bulunduğu küçük sokaklarda büyük bir kalabalık vardı. Biraz ilerde, liman tarafında Yahudi tuğla işçilerinin mütevazı evleri görülüyordu.

Dev cüsseli muhafız komutanını gören işçilerle aileleri korkuya kapıldılar. Musa'nın firarından beri Yahudiler, her türlü baskıya karşı onları koruyan ve onlara tarihin karanlıklarında kalan gururlarını tekrar kazandıran liderlerinden mahrum kalmışlardı.

Şöhreti herkesçe bilinen Sardunyalının orada görünüşü hiç de hayra alamet değildi.

Seramana kaçmak isteyen bir oğlan çocuğunu peştamalından yakaladı.

"Boşuna çırpınma çocuk. Tuğla işçisi Abner nerede oturuyor?"

"Bilmiyorum."

"Tepemi attırma."

Çocuk tehdidi ciddiye aldı ve ne biliyorsa söyledi. Hatta Sardunyalıyı Abner'in evine kadar götürdü. Abner oturma odasının köşesinde, bir örtünün altında büzülmüş duruyordu.

Seramana:

"Gel," diye buyurdu.

"Gelmiyorum!"

"Neden korkuyorsun dostum?"

"Kötü bir şey yapmadım ben."

"Öyleyse korkman için bir neden yok."

"Rica ederim, beni rahat bırak!"

"Kral seni görmek istiyor."

Abner'in daha çok büzüldüğünü gören Sardunyalı, onu tek elle kaldırdı, dışarı taşıyıp bir eşeğin sırtına oturttu. Eşek sakın ve kendinden emin bir yürüyüşle Pi-Ramses sarayının yolunu tuttu.

Abner çok korkmuştu.

Ramses'in huzurunda yerlere kadar eğilen tuğla işçisi, gözlerini kaldırmaya cesaret edemiyordu.

Kral:

"Cinayet hakkındaki soruşturma bana yeterli görünmedi," dedi. "Gerçekten ne olduğunu öğrenmek istiyorum. Sen Abner, gerçeği biliyorsun."

"Majeste, ben zavallı bir tuğla işçisiyim..."

"Musa, ablamın kocası Sari'yi öldürmekle suçlanıyor. Bu cinayeti gerçekten işlediği anlaşılacak olursa en ağır ceza ile cezalandırılır. Neden böyle bir şey yaptı dersin?"

Abner, kimsenin kendisinin bu olayla ilişkisi üzerinde durmayacağına umut etmişti. Musa ile Firavun arasındaki büyük dostluğu hesaba katmamıştı.

"Musa, herhalde aklını kaçırmış olmalı Majeste."

"Abner, benimle alay etmekten vazgeç."

"Majeste!"

"Sari senden hoşlanmıyordu."

"Dedikodu, sadece dedikodu..."

"Hayır, tanıklar var! Ayağa kalk."

Tir tir titreyen Yahudi tereddüt ediyordu. Ramses'in bakışlarına tahammül edecek durumda olmadığı için başını kaldırmıyordu.

"Yoksa sen bir alçak mısın Abner?"

"Ben, huzur içinde yaşamak isteyen sıradan bir tuğlacıyım Majeste."

"Bilge insanlar rastlantılara inanmazlar. Sen bu felakete neden karıştın?"

Abner yalan söylemeye devam edebilirdi, ama **Firavun'un** sesi direncini kırıyordu.

"Musa... Musa tuğlacıların şefiydi. Arkadaşlarım gibi ben de ona saygı borçluyum, ama onun otoritesi Sari'ye gölge düşürüyordu."

"Sari seni hırpaladı mı?"

Abner anlaşılabilir bazı şeyler mırıldandı.

Kral: "Açık konuş," dedi.

"Sari... Sari iyi adam değildi **Majeste.**"

"Hatta zalim ve kalleşti, haberim var."

Ramses'in de kendisiyle aynı kanıda olduğunu anlayınca Abner rahatladı.

Yahudi:

"Sari beni tehdit etti," diye itirafta bulundu. "Beni, kazancımın büyük kısmım vermem için zorladı."

"Şantaj yapmış... Neden kabul ettin?"

"Korkuyordum **Majeste**, çok korkuyordum! Sari beni dövebilir, malımı mülkümü elimden alabilirdi..."

"Neden şikâyet etmedin?"

"Sari'nin poliste çok iyi ilişkiler içinde olduğu sayısız dostu vardı. Kimse ona karşı çıkmaya cesaret edemezdi."

"Hiç kimse. Ama Musa hariç!"

"Kendi felaketi oldu **Majeste**, kendi felaketi oldu..."

"Sen bu felaketin yabancısı değilsin **Abner.**"

Yahudi, düşüncelerinin içine işleyen hükümdarın bakışlarından kurtulmak için yerin derinliklerinde kaybolmayı diledi.

"Musa iyi ve cesur bir **insandı...**"

"Gerçeği söyle **Abner!**"

"Evet **Majeste**, ona açıldım."

"O ne yaptı?"

"Beni savunmayı kabul etti."

"Nasıl?"

"Bilmiyorum. Sanırım, Sari'ye bana bulaşmamasını **emretti...** Musa yaptıkları konusunda fazla konuşmazdı."

"Sen sadece kesin olarak bildiğin gerçekleri anlat **Abner.**"

"Sari, aşırı bir öfkeyle geldiği zaman evimde dinleniyordum. **'Yahudi köpeği,'** diye gürledi. **'Demek konuşma cesaretini gösterdin!'** Beni dövmeye başlayınca elimle yüzümü kapattım ve kendimi

korumaya çalıştım. O sırada Musa geldi, Sari'yle dövüştü ve Sari öldü... Musa gelip araya girmeseydi ölen kişi ben olacaktım."

"Yani bir başka deyişle, meşru müdafa. **Abner**, Musa senin tanıklığının sayesinde, mahkeme huzurunda aklanıp Mısırlılar arasındaki yerini alabilir."

"Ben... bilmiyordum..."

"Neden susuyordun **Abner**?"

"Kokuyordum!"

"Kimden? Sari ölmüştü. Seni hırpalayan başka bir ustabaşı daha mı vardı?"

"Hayır, hayır..."

"Seni korkutan nedir?"

"Adalet, polis..."

"Yalan söylemek çok ağır bir suçtur **Abner**. Ama öteki dünyada bizim davranışlarımızı ölçecek bir terazinin bulunduğuna belki de inanmıyorsun."

Yahudi dudaklarınıısırdı.

Ramses:

"Sessiz kaldın, çünkü soruşturmayı yürütenlerin senin hakkında araştırma yapacaklarından korkuyordun. Hayatını kurtaran kişi olan Musa'ya yardım etmek seni hiç ilgilendirmiyordu."

"Majeste!"

"Gerçek bu **Abner**: Gölgede kalmak istiyordun, çünkü sen de bir şantajcısın. Seramana, senin hiç vicdan azabı duymaksızın sömürdüğü yeni tuğla işçilerini konuşturdu."

Yahudi, Kral'ın önünde diz çöktü.

"Onlara iş bulmaları için yardım ediyorum **Majeste**... Emek karşılığı alınan helal para bu."

"Sen aşağılık bir adamsın **Abner**, ama şu an benim gözümde değer çok yüksek, çünkü Musa'yı aklayabilir ve davranışının haklılığını kanıtlayabilirsin."

"Siz... siz beni bağışlıyor musunuz?"

"Seramana seni **yargıca** götüreceksin. Ona ifadeni vereceksin. Yemin edeceğin için tek ayrıntıyı bile atlamadan olayları anlatacaksın. Bir daha senden söz edildiğini duymak istemiyorum **Abner**."

8

Heliopolis Yaşam Evi'nin ulu kişisi Dazlak, çiftçilerle balıkçıların getirdikleri ürünlerin kalitesini kontrol etmekle görevlendirilmişti. Çok titiz olduğu için her meyveyi, her sebzeyi, her balığı teker teker incelerdi. Satıcılar ondan hem korkarlardı, hem de ona saygı duyarlardı, çünkü her ürünün tam değerini öderdi. Hiç kimseye torpil **yapmaz**, hiçbir ayrıcalık tanımazdı. Onun gözünde önemli olan besinlerin kusursuz oluşuydu. Bu besinler ayin törenleriyle **kutsallaştırıldıktan** sonra, insanlara yeniden dağıtılmadan önce tanrılara sunulacaktı.

Dazlak hangi ürünleri alacağına karar verdikten sonra onları Yaşam Evi'nin 'en temiz yer' diye nitelenen mutfaklarına gönderirdi. Mutfakların temizliğini korumak, üzerinde titizlikle durulan sürekli bir uğraştı. Rahip, ani denetimler yapmaya üşenmezdi, bazen de bu denetimlerin sonucunda ağır cezalar verirdi.

O sabah, tuzlu ve kurutulmuş balıkların saklandığı depoya gitti.

Kapının tahta sürgüsünün nasıl çalıştığını kendisi ile depo görevlisinden başkası bilmezdi. Sürgü testereyle kesilmişti.

Şaşırp kalan rahip kapıyı itti.

içerde her zamanki sessiz ve alacakaranlıktı.

Rahip endişeyle ilerledi, ama tuhaf hiçbir şey gözüne çarpmadı.

İçi birazcık rahat eder gibi oldu. Her küpün önünde durdu. Küplerin üzerindeki etiketlerde balıkların cinsi, sayısı ve tuzlandıkları tarih yazılıydı. Kapının yanında boş bir yer vardı. Küplerden biri çalınmıştı.

Kraliçe'nin konutunda görev almak, saraydaki bütün hanımların düşünüyorduğu bir onurdu. Ancak Nefertari, yanında çalışacak kimselerde servet ve mevkiden çok yetenek ve ciddiyete önem veriyordu. Ramses hükümdar olduktan sonra Nefertari'nin konuttaki berberlik ve oda hizmetçiliği görevleri için halkın arasından genç kadınları seçmesi birçok kişiyi hayrete düşürmüştü.

Kraliçe, çamaşırlarıyla ilgilenmesi için, Memfis'in mahallelerinden birinde doğmuş, esmer güzeli bir genç kadını seçmişti. Bu kadının görevi Nefertari'nin en çok giymekten hoşlandığı elbiselerinin bakımını yapmaktı. Çok sayıda giysisi olmasına rağmen, Nefertari'nin eski elbiselerine ve gün sonunda omuzlarına aldığı bir şala karşı aşırı bir tutkusu vardı. Kraliçe'nin bu şalı çok sevmesinin nedeni sadece onu akşam serinliğinden koruması değildi. Ona olan aşkını açıklayana kadar uzun süre boyunca reddettiği Ramses'i, o ürkek ve güç beğenir delikanlı haliyle ilk gördüğü akşam da bu şal omzundaydı.

Kraliçe'nin konutundaki öteki görevliler gibi çamaşırcıbaşı da kraliçesine karşı büyük saygı ve sevgi duyuyordu. Nefertari insanları iyilikle yönetmesini biliyordu. Emirlerini bile güler yüzle verirdi. Onun gözünde hiçbir görev hafife alınmaz, bu nedenle savsaklanmazdı. Nefertari, ne nedensiz bir gecikmeyi kabul ederdi ne de yalan söylenmesini. Bir sorun çıkarsa ilgili hizmetçiyle bizzat konuşur ve onun açıklamalarını dinlerdi. Ana Kraliçe'nin sırdaşı ve dostu olarak Kraliçe Nefertari herkesin gönlünü kazanmasını bilmişti.

Çamaşırcıbaşı, saray laboratuvarından gelen, özenle hazırlanmış esanslarla çamaşırları hoş kokulu hale getiriyor, ahşap sandıklarla dolaplara yerleştirmeden önce kırıkmamalarına özen gösteriyordu. Akşam saatleri yaklaştığı için Kraliçe'nin günün son ayinini yaparken omzuna atmaktan hoşlandığı şalı almaya gitti.

Birden yüzündeki kan çekildi.

Şal yerinde değildi.

"Olacak şey değil," diye düşündü, "herhalde çekmeceyi şaşırdım." Bir başkasına, ardından bir başkasına, en sonra da dolaplara baktı.

Boşuna.

Çamaşırcıbaşı oda hizmetçilerine, Kraliçe'nin berberine, çamaşır yıkayan kadınlara sordu... Hiçbirinden en ufak bir bilgi edinemedi.

Nefertari'nin canından çok sevdiği şal çalınmıştı.

Savaş konseyi Pi-Ramses Sarayı'nın görüşme salonunda toplanmıştı. Dört ordunun başına getirilmiş olan generaller ordunun baş

komutanı olan **Kral**'ın yaptığı davete uymuşlardı. **Ameni**, daha sonra raporunu hazırlamak üzere not tutuyordu.

Olgun yaştaki saray kâtiplerinden seçilmiş olan **generaller**, geniş **arazilere** sahip olan başarılı yöneticilerdi. ikisi, **Seti**'nin komutası altında Hititlere karşı savaşmışlardı, ama amacı sınırlı olan bu savaş kısa sürmüştü. Gerçekte hiçbir yüksek rütbeli subay, çetin bir savaş katılmamıştı. Topyekün savaş yaklaştıkça onların keyifleri daha **çok** kaçıyordu.

"Silah stokumuz ne durumda?"

"İyi, Majeste."

"İmalat?"

"Yavaşlamadan devam ediyor. Verdiğiniz direktifler doğrultusunda demircilerin ve ok yapımcılarının primleri iki katına çıkarıldı. Ama bize daha çok kılıç ve yakın dövüş için kasatura gerekli."

"Ya savaş arabaları?"

"Birkaç hafta sonra sayıları yeterli olacak."

"Atlar?"

"Atlara çok iyi bakılıyor. Mükemmel durumdalar."

"Erlerin morali ne durumda?"

Generallerden en genci:

"İşte en zayıf noktamız bu Majeste," diye itirafta bulundu. "Sizin varlığınız yararlı oluyor, ama Hititlerin yenilmezliği ve zalimliği üzerine bin bir zırva yaymayı sürdürüyorlar. Bizim tekrar tekrar yaptığımız açıklamalara rağmen bu saçma masallar onların kafalarında bir iz bırakıyor."

"Generallerin kafalarında da aynı izi bırakıyor mu?"

"Hayır Majeste, elbette ki hayır... Ancak bazı noktalar üzerindeki kuşkular hâlâ sürüp gidiyor."

"Hangileri?"

"Mesela... Düşmanın sayıca bize net bir üstünlüğü var mı?"

"Biz işe önce Kenan Ülkesi'ndeki düzeni yeniden sağlamakta başlayacağız."

"Hititler hâlâ oradalar mı?"

"Hayır, onların ordusu üslerinden bu kadar uzakta bir serüvene **kalkışamaz**. Sadece komandoları güneye indi. Ayaklanma ve kargaşa çıkardıktan sonra da Anadolu'ya geri döndüler. Bize bağlı prensleri bize ihanet etmeleri konusunda inandırdılar. Böylece, çıkacak

çatışmalarla ordumuzun gücünü zayıflatmak istiyorlar. Oysa düşündükleri olmayacak. Kontrolümüz altındaki eyaletlerin en kısa zamanda yeniden ele geçirilmesi, askerlerimize, kuzeye devam etmek ve büyük zaferi kazanmak için ihtiyaçları olan cesaret ve coşku vermiş olacak.”

"Bazıları endişeleniyorlar... Kalelerimiz hakkında."

"Yanılmışlar. Önceki gün ve dün on kadar posta güvercini, sara ya iyi haberleri getirdi. Hiçbir kale, düşmanın eline düşmedi. Ordumuz oraya gidene kadar, muhtemel saldırılara dayanmak için gerekli silahları ve erzakları var. Ama gene de acele etmemiz gerekiyor. Çok da gecikmeyelim."

Ramses'in ağzından çıkan bu dilek, emir değerindeydi. Generaler eğilip Kral'ı selamladılar. Yola çıkma hazırlıklarını hızlandırmak azmiyle kışlarına döndüler.

Ameni yazmak için kullandığı incecik kamışı yerine koyarken: "

"Beceriksizler," diye mırıldandı.

Ramses:

"Ciddi bir suçlama," dedi.

"Onlara bir baksana: Rahat bir hayata alışmış, zengin ve korkak insanlar! Şu ana kadar tüm vakitlerini bir muharebe alanında savaşmak yerine villarının bahçelerinde dinlenmekle geçirdiler. Bütün yaşamları savaşmak olan Hititlerle karşılaşınca nasıl davranacaklar? Senin generallerine şimdiden ölmüş ya da firarda gözüyle bakıyorum."

"Yerlerine salık vereceğin kimseler var mı?"

"Çok geç. Hem neye yarar? Bütün üst rütbeli subaylar aynı nite-likte."

"Mısır'ın askeri müdahaleden vazgeçmesini mi arzu ediyorsun?"

"Böyle bir şey ölümcül bir hata olur... Harekete geçmek gerekir. Sen haklısın, ama durum gayet açık: Bizim düşmanı yenme gücümüz sana, sadece sana bağlı."

Ramses arkadaşı Aşa'yı gecenin geç saatlerinde kabul etti. Kral ile gizli servisin şefi kendilerine çok ender soluklanma zamanı ayırılabiliyorlardı. Başkentte gerilim giderek artıyordu.

Firavun'un bürosundaki pencerelerden birinin önünde yan ya-

na duran iki adam, gece karanlığındaki göğe, ruhu binlerce yıldızdan oluşan boşluğa baktılar.

"Yeni haberler var mı Aşa?"

"Durumda bir değişiklik yok: Bir yanda başkaldıranlar, öte yanda kaleler. Bizden yana olanlar senin işe el koymayı istiyorlar."

"Sabırsızlıktan yerimde duramıyorum, ama askerlerimin hayatını tehlikeye atmaya hakkım yok. Hazırlıksızlık, yetersiz teçhizat... uzun süredir yanıltıcı bir barışın içinde uyuyorduk. Belki vahşice uyandırıldık, ama sonuçta bu bizim için yararlı olacak."

"Umarım tanrılar seni duyuyorlardır."

"Onların yardımından kuşku mu duyuyorsun?"

"Olayların üstesinden gelebilecek miyiz?"

"Benim komutam altında savaşacak olanlar, hayatları pahasına da olsa Mısır'ı savunacaklar. Şayet Hititler amaçlarına ulaşacak olurlarsa karanlıklar hükümdarlığı kurulacak."

"Ölebileceğim düşündün mü?"

"Dingin bir hükümdarlık süreceğimi düşlemiştim. Yazgım ise böyle değilmiş ve ondan kurtulamayacağım."

"Şans senden yana olmayabilir Ramses."

"Artık bana güvenin kalmadı mı?"

"Belki de korkuyorum, herkes gibi."

"Musa'nın izini bulabildin mi?"

"Hiçbir iz bulamadım. Kaybolmuş gibi görünüyor."

"Hayır Aşa."

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Çünkü sen herhangi bir araştırmaya başlamadın."

Genç diplomat sükûnetini hiç bozmadı.

Ramses:

"Ajanlarından Musa'nın peşine düşmelerini istemedin," diye devam etti, "çünkü onun tutuklanmasını ve ölüme mahkûm edilmesini istemiyorsun."

"Musa bizim arkadaşımız, değil mi? Onu Mısır'a getirecek olursam gerçekten ölüme mahkûm edilecek."

"Hayır Aşa."

"Sen, Firavun da olsan yasaya aykırı davranamazsın!"

"Böyle bir niyetim yok. Musa, Mısır'da özgürce yaşayabilir, çünkü adalet onu aklayacak."

"Ama... **Sari**'yi öldürmedi mi?"

"Meşru müdafaydı. Olayın tanığının ifadesi kayıtlara geçirildi..."

"Harika bir haber!"

"Musa'yı **araştır** ve bul onu."

"Bu, o kadar kolay **olmayacak**... bugünkü kargaşada ulaşılması olanaksız bir yere saklanmış olabilir."

"Bul onu Aşa."

Seramana, tuğlacılar mahallesine girdiğinde canı çok sıkındı. Orta-Mısır'dan gelen dört Yahudi, Abner'i şantaj ve zorbalıkla paralarını almakla suçlamakta hiç tereddüt etmemişlerdi. Onun sayesinde bir iş bulmuşlardı ama ne pahasına!

Polis, soruşturmayı çok kötü yürütmüştü. Sari, etkili olmasına rağmen, sevilen biri değildi. Musa desen, yoluna çıktığı çoğu kim-senin canını sıkıyordu. Birinin ölümü diğerinin de kayboluşu polislerin işine gelmiyor muydu?

Belki de çok değerli ipuçları ihmal edilmişti. Bu nedenle Sardunyalı, sağda solda birçok soru sorduktan sonra Abner'in kapısını ikinci kez zorladı.

Tuğlacı bir yandan üzeri rakamlarla dolu bir tableti inceliyor, bir yandan da sarımsak sürülmüş ekmeğini yiyordu. Seramana'yı görünce tableti, oturduğu yerde kalçasının altına sakladı.

"Hayrola Abner, hesap mı yapıyorsun?"

"Ben masumum!"

"Şayet kirli işlerine yeniden başlayacak olursan karşında beni bulacaksın."

"Kral beni koruyor!"

"Hayal kurma."

Sardunyalı bir tatlı soğan alıp ktır ktır yedi.

"İçecek bir şeyin yok mu?"

"Olmaz olur mu, sandıkta."

Seramana sandığın kapağını kaldırdı.

"Tanrı Bes adına, burada güzel bir ziyafet çekecek kadar içecek var! Şarap ve bira testileri... Mesleğin sana çok para kazandırıyor anlaşılan."

"Bunlar... hediye."

"Sevilmek güzel şey."

"Benden ne istiyorsun? Tanıklığımı yaptım!"

"Elimde değil, seninle bir arada olmaktan hoşlanıyorum!"

"Bütün bildiğimi söyledim."

"Sen öyle san. Korsan olduğum sıralarda tutsaklarımı kendim sorguya çekerdim. Birçokları ganimetleri sakladıkları yeri hatırlamıyorlardı. İkona gücüm sayesinde hepsinin hafızaları tazeleniverdi."

"Benim servetim yok!"

"Saklı paran beni ilgilendirmiyor."

Abner rahatladı. Sardunyalı bira testisinin tıpasını açarken Yahudi de tableti hasırın altına sürüverdi.

"Bu tahta parçasının üzerine ne yazdın Abner?"

"Hiçbir şey, hiç..."

"Bahse girerim ki Yahudi kardeşlerinden zorla aldığın paraları yazmışsındır. Bir mahkeme için bundan iyi bir kanıt olamaz!"

Korkudan çılgına dönen Abner itiraz etmedi.

"Anlaşabiliriz dostum. Ben ne polisim ne de yargıç."

"Tekli... Teklifin nedir?"

"Beni Musa ilgilendiriyor, sen değil. Onu çok iyi tanıyordun, değil mi?"

"Herkesten fazla değil."

"Yalan söyleme Abner. Onun seni korumasını istiyordun. Bu nedenle nasıl bir adam olduğunu, insanlara karşı nasıl davrandığını ve kimlerle ilişkisi olduğunu öğrenmek için onu gözetledin."

"O, zamanının çoğunu çalışmakla geçiriyordu."

"Kimlerle görüşüyordu?"

"Şantiye sorumlularıyla, işçilerle..."

"Ya işten sonra?"

"Yahudi toplumunun şefleriyle konuşurdu."

"Neden söz ederlerdi?"

"Biz gururlu ve alıngan bir ulusuz... Bazen bağımsızlık arzusu-na kapılırız. Coşkulu bir azınlığın gözünde Musa bir yol gösterici gibi algılanıyordu, Pi-Ramses'in inşaatı tamamlanınca bu çılgınlık çabucak unutuldu."

"Senin 'koruman altındaki' işçilerden biri, garip bir kişinin Musa'yı ziyaret ettiğinden ve onunla bürosunda uzun süre konuştuğundan söz etti."

"Doğrudur... Bu adamı kimse tanıımıyordu. Musa'ya teknik yardımcı bulunmak için güneyden gelen bir mimar olduğu söyleniyordu, ama onu şantiyede gören yoktu."

"Tarifetsene bu adamı."

"Altmış yaşlarında, uzun boylu, zayıf, yüzü yırtıcı bir kuşu andıran bir adamdı. Kemerli bir burnu, **belirgin** elmacık kemikleri, çok ince dudakları ve çıkık bir çenesi vardı."

"Giysileri?"

"Sıradan bir **tünik**... Bir mimar, daha güzel giyinmiş olmalıydı. Herkes bu adamın kimliğini saklamak için elinden geleni yaptığına inanıyordu. Adam sadece Musa'yla konuşuyordu."

"O da Yahudi miydi?"

"Hayır."

"Pi-Ramses'e kaç kere geldi?"

"En az iki kez."

"Musa'nın firarından sonra onu gören oldu mu?"

"Hayır."

Ağzı kuruyan Seramana tatlı bira testisini boşalttı.

"Umarım hiçbir şeyi gizlemedin Abner. Aksi takdirde öfkem beynime sıçrar, kontrolümü kaybederim."

"Bu adam hakkında size her şeyi söyledim!"

"Senden dürüst olmanı beklemiyorum, çünkü bu, senin gibi biri için çok zor. Ancak en azından bir daha gözüme görünme."

"İçtiğiniz bira **testilerinden**... bir tane daha ister miydiniz?"

Sardunyalı, Yahudinin burnunu başparmağı ile işaretparmağı arasında sıkı: "Ya sen? Seni cezalandırmam için burnunu koparmamı ister miydin?"

Acı öylesine dayanılmazdı ki Abner bayıldı.

Seramana umursamadan omuzlarını kaldırdı, tuğlacının evinden çıktı ve düşünceli bir tavırla sarayın yolunu tuttu.

Araştırmalarından çok şey öğrenmişti.

Musa komplo hazırlığı içindeydi. Yahudi topluluğunun başına geçip, halkının çıkarları için yeni ayrıcalıklar ve belki de Delta'da özerk bir kent istemeyi hayal ediyordu. O, kim olduğu bilinmeyen yabancıysa, belki de ona dış devletlerin **yardımlarını** önermeye gelmişti. Bu durumda Musa vatana ihanet suçunu işlemiş olacaktı.

Ramses böylesi tahminleri asla dinlemek istemezdi. Kral'ı en iyi dostu sandığı kişiye karşı uyarmak için Seramana'nın bu konuda kesin kanıtlar ele geçirmesi gerekiyordu.

Sardunyalı elini ateşin içine sokuyordu.

Ramses'in ikinci karısı ve oğlu Khâ'nın annesi Güzel İset'in, Pi-Ramses'de, saray duvarları içinde pek lüks bir dairesi vardı. Her ne kadar Nefertari ile yaptığı anlaşmanın bir zararını görmüyorsa da, Güzel İset Memfis'de yaşamayı ve güzelliğinin göklere çıkarıldığı şölenlerde kendini unutmayı yeğliyordu.

Yeşil gözlü, küçük ve düzgün burunlu, ince dudaklı, çekici, canlı ve çevresine neşe saçan bir kadın olan Güzel İset, lüks içinde, fakat bomboş bir yaşam sürdürmeye mahkûm edilmişti. Genç yaşına rağmen sadece anılarıyla yaşıyordu. Ramses'in ilk sevgilisi olmuş, onu deli gibi sevmişti. Bugün de onu aynı tutkuyla seviyordu, ama onu yeniden elde etmek için mücadele etme tutkusu duymuyordu.

Keşke Kraliçe çirkin, aptal ve çekilmez bir kadın olsaydı... Ama Güzel İset Kraliçe'nin güzelliği ve parıltısı karşısında pes etmiş, onun olağanüstü bir kişi, Ramses'e yakışır bir kraliçe olduğunu kabul etmişti.

Genç kadın: "Ne garip bir kader, sevdiği adamı bir başka kadının kollarında görmek ve bu zalim durumu doğru ve iyi olarak benimsemek," diye düşündü.

Ramses'i görmüş olsaydı, Güzel İset ona hiç sitem edemezdi. İsiz bir yerdeki kamış kulübede ilk buluştukları zamanki gibi hiç düşünmeden kendini ona sunardı. Ramses bir çoban ya da balıkçı olmuş, hiçbir şey fark etmez, gene ona koşardı.

İset iktidarda olmak için en ufak bir istek duymuyordu. Mısır Kraliçesi'nin görevini üstlenmek ve Nefertari'yi bunaltan yükümlülükleri yerine getirmek için gerekli olan yeteneğe sahip değildi. Çekememezlik ve kıskançlık nedir bilmediğinden, Güzel İset tanrılar kendisine eşi benzeri olmayan bir mutluluğu verdikleri için şükre diyordu. Bu mutluluk Ramses'i sevmekti.

Bu yaz günü mutlu bir gündü.

Güzel İset dokuz yaşındaki oğlu Khâ ve yakında dördüncü yaşını kutlayacak olan Nefertari'nin kızı Meritamon'la oynuyordu. İki çocuk çok iyi anlaşıyordu. Khâ'nın okumaya ve yazmaya karşı tutkusu geçmemişti. Kız kardeşine hiyerogliflerin çizimini öğretiyor ve Meritamon zorlanacak olursa küçük kızın elini tutarak yardımcı oluyordu. Bugünkü ders konusu, ustalık ve kesinlik gerektiren kuş resimleriydi.

"Yüzmeye gelin, su çok güzel."

Khâ:

"Çalışmayı yeğlerim," dedi.

"Yüzmesini de öğrenmen gerekir."

"Benim hiç ilgimi çekmiyor."

"Kız kardeşin biraz rahat nefes almak istiyordur."

Nefertari'nin kızı annesi kadar güzeldi. Meritamon önce durak-sadı, yüzmekten çok hoşlanıyordu, ama her şeyin sırrını bilen biri olarak gördüğü Khâ'ya karşı gelmek istemiyordu.

Kaygılı bir ifadeyle:

"Havuza girmeme izin verir misin?" diye sordu.

Khâ düşündü.

"Girebilirsin, ama uzun sürmesin. Bıldırcın yavrusunun resmini tekrar çizmek zorundasın. Başı yeterince yuvarlak olmamış."

Merimatton Güzel İset'e doğru koştu. İset, kızının eğitimine katkıda bulunmak için Nefertari'nin ona gösterdiği güvenden çok mutluydu.

Genç kadınla küçük kız serin bir çınarın gölgesindeki havuzun tertemiz suyuna daldılar. Evet, bugün mutlu bir gündü.

10

Memfis’de yaz sıcığı dayanılır gibi değildi. Serin kuzey rüzgârı durmuş, yakıcı esintiler insanlarla hayvanların boğazını kurutuyordu. Sokakları gölgede tutmak için karşılıklı evlerin çatıları arasına kalın bezler gerilmişti. Sakalar bütün siparişleri aynı anda nasıl karşılayacaklarını bilemiyorlardı.

Büyücü Ofir konforlu villasında bunaltıcı sıcaklardan hiç etkilenmiyordu. Duvarların tepesine açılan büyük delikler içerisini serinletmek için gereken hava akımını sağlıyordu. Bulunduğu sakin ve dinlendirici ortam, gerçekleştireceği kötülükleri rahatça düşünmesi için çok elverişliydi.

Ofir içinde bir coşkunsuluk hissediyordu. Libyalı, hünelerini genellikle soğukkanlılıkla sergilerdi. Ama daha önce böylesine zor ve büyük çapta bir işe girişmemişti, bu da onu keyiflendiriyordu. Akenaton’un Libyalı danışmanının oğlu olan Ofir, onun öcünü almak istiyordu.

Ünlü konuğu, Ramses’in ağabeyi ve Dışişleri Bakanı Şenar, ikindiye doğru geldi. O saatlerde kentin küçük ya da büyük bütün yolları ıssızdı. Şenar, müttefiki Meba’ya ait arabayla gelmeye özen göstermişti. Arabayı dilsiz bir uşak sürüyordu.

Büyücü, Şenar’ı saygıyla selamladı. Şenar, bir önceki konuşmalarında olduğu gibi bir rahatsızlık hissetti. Suratı yırtıcı bir kuşa benzeyen bu Libyalının buz gibi bakışları vardı. Koyu yeşil gözleri, kemerli burnu, ince dudaklarıyla bir insandan çok, şeytana benziyordu. Bu görünümüne karşın sesi ve davranışları öylesine yumuşaktı ki, insan kendini sözüne güvenilebilir yaşlı bir rahibin karşısında sanırdı.

"Bu davet nereden çıktı Ofir? Bu tür davranışlardan hiç hoşlanmam."

"Ben her şeyi davamızı gerçekleştirmek için yapıyorum prensim. Düş kırıklığına uğramayacaksınız."

"Sizin adınıza bunun doğru olduğunu umarım."

"Arkamdan gelir miydiniz... Hanımlar bizi bekliyor."

Şenar bu evi Ofir'e, sükûnet içinde büyülerini yapması ve iktidarı ele geçirmek için ona yardım etmesi için vermişti. Ramses'in ağabeyi, evi kızkardeşi Dolant adına kaydederek gerekli önlemi almıştı. Şenar'ın, dilediği gibi kullanabileceği birçok taraftan olmuştu... Kral'ın çocukluk arkadaşı ve çok zeki bir komplocu olan Aşa, becerikli Hitit casusu Suriyeli tüccar Raya ve şimdi de Ofir'i ona tanıttıran eski Dışişleri Bakanı aptal Meba. Şenar suçu Ramses'in üzerine atarak Dışişleri Bakanlığı'nı Meba'nın elinden almıştı. Ofir, Şenar'ın hiç güven duymadığı tehlikeli ve garip bir dünyanın simgesi idi, ama mahvetme gücü küçümsenmeyecek çaptaydı.

Ofir kendisini, Akenaton'un sapkın düşüncesini yeniden canlandırarak tek Tanrı Aton'un dinini devlet dini olarak benimsetmeyi amaç edinen siyasi projenin beyni olarak görüyordu. Mısır tahtına çılgın Kral Akenaton'un soyundan geldiğini öne sürdüğü birini oturtmayı planlıyordu. Şenar, Ofir'in düşüncelerinin Musa'yı da etkileyebileceğini hesaba katarak, tarikatını daha geniş kitlelere yayma fikrini kabul eder görünmüştü. Bu nedenle büyücü, ortak bir ideale inandıklarını kanıtlamak için Musa'yla ilişkiye girmişti.

Şenar, ülke içindeki bir muhalefetin, çok küçük de olsa, Ramses'in önünde bir engel oluşturacağını düşünüyordu. *Zamanı* gelince bu can sıkıcı müttefiklerin hepsinden kurtulacaktı, çünkü iktidar sahibi birinin böyle bir geçmişi olmamalıydı.

Ne yazık ki Musa bir cinayet işlemiş ve kaçmıştı. Ofir'in Yahudilerin desteği olmadan Tanrı Aton'a inananlardan yeterince insanı bir araya toplama ve Ramses'i yerinden etme şansı olamazdı. Ofir, yeteneklerini, Nefertari'nin doğumu sırasında Kraliçe ile kızı Meritamun'un sağlıklarını tehlikeli bir biçimde bozmakla kanıtlamıştı. Ancak, Kraliçe'nin bir daha çocuk doğuramayacak duruma düşmesine rağmen, sarayın büyüü Libyalınıninkini bozmuş ve her ikisi de hayatta kalmıştı.

Ofir giderek yarırsız, hatta can sıkıcı oluyordu. Şenar Memfis'e acele gelmesini bildiren mesajı aldığı zaman, Ofir'i etkisiz hale getirerek elemeyi düşünüyordu.

Ofir, alacakaranlıkta oturmuş ve el ele tutuşmuş iki kadına:

"Konuğumuz geldi," diye bildirdi.

Kadınlardan esmer olanı Şenar'ın, sürekli bitkin görünen kız

kardeşi Dolant'tı. Tombul ve sarışın olan diğer kadın ise, Ofir'in Akenaton'un torunu diye tanıttığı Lita'ydı. Şenar onu, kara büyü-nün etkisi altına girmiş bir gerizekâlı gibi görüyordu.

"Sevgili kız kardeşim nasıl?"

"Seni gördüğüme sevindim Şenar. Senin burada bulunman doğru yolda olduğumuzu gösteriyor."

Dolant ile kocası Sari, sarayda ayrıcalıklı bir göreve tayinlerini boşuna beklemişlerdi. Hayal kırıklığına uğrayınca Kral'a karşı komplo kurmuşlardı. Bu komplo ortaya çıktığında Ana Kraliçe Tu-ya ile Nefertari'nin ortaklaşa araya girmeleri sonucu, Ramses bağış-layıcı davranmıştı. Bir zamanlar Ramses'in öğretmeni olan Sari, us-tabaşı olarak bir şantiyeye sürülmüştü. Kuskün ve hırçın olmuş, Yahudi tuğlacıların üstüne çullanmıştı. Adaletsiz davranması ve al-çaklığı yüzünden Musa'nın öfkesine, sonunda da kendi ölümüne neden olmuştu. Dolant'a gelince, Ofir ile Lita'nın büyüüne kapıl-mıştı. Uzun boylu esmer kadın, tek Tanrı Aton üzerine ant içiyor Firavun Ramses'in iktidardan düşmesi ve tek tanrılı dinin geri gel-mesi için mücadele ediyordu.

Kuracağı yeni devlette kız kardeşine ön sırada yer vermeyi vaat eden Şenar'ı Dolant'ın kini ilgilendiriyordu. Öyle ya da böyle, kar-deşi Ramses'e karşı bu olumsuz güçten yararlanabilirdi. Kız karde-şinin çılgınlığı dayanılmaz hale gelirse Şenar onu sürgüne göndere-cekti.

Dolant:

"Musa'dan haber aldın mı?" diye sordu.

Şenar:

"Kayboldu," dedi. "Herhalde Yahudi kardeşleri onu öldürüp çöle gömdüler."

Ofir:

"Çok değerli bir müttefiki kaybettik," dedi, "ama tek Tanrı'nın iradesi gerçekleşecek. Sayımız giderek çoğalmıyor mu?"

Şenar:

"ihtiyatı elden bırakmamak gerekiyor," dedi.

Dolant coşkulu bir ifadeyle:

"Aton bize yardım edecek!" dedi.

Büyücü:

"Başlangıçtaki tasarımı unutmuş değilim," dedi. "Yolumuza di-

kilen biricik engel olan Ramses'in büyülu savunmasını zayıflatmak gerekiyor."

Şenar:

"Ama ilk saldırımız pek başarılı olamadı," diye hatırlattı.

"Gene de etkili olduğumu kabul etmelisiniz."

"Yeterli sonuç değil."

"Kabul ediyorum prens Şenar. Bu nedenle farklı bir teknik kullanmaya varar verdim."

"Hangisi?"

Libyalı büyücu, sağ eliyle üzerinde etiket bulunan bir küpü gösterdi:

"Okumak ister misiniz."

"*Heliopolis, YaşamEvi. Dört balık: kefal. Konserve mi?*"

"Sıradan bir konserve değil: tanrılara sunulmak üzere özenle seçilmiş ve kutsanmış bir konserve. Ayrıca bu kumaş parçası da var."

Ofir havaya bir şal kaldırdı.

"Yoksa bu..."

"Evet prens Şenar, bu Kraliçe Nefertari'nin en çok sevdiği şal."

"Onu... çaldınız mı?"

"Size söylemiştim, benim taraftarlarım çok."

Şenar şaşırmıştı. Büyücünün bu işteki suç ortağı kim olabilirdi?

"Bu iki şeyi, kutsal yiyecek ve Kraliçe'nin vücuduna değmiş olan bu şalı birleştirmek, ilerlememiz için kaçınılmazdır. Bunların ve sizin kararlılığınız sayesinde Aton'un dinini yeniden diriltip canlandırabileceğiz. Lita iktidara geçmeli: O Kraliçe olacak ve siz de firavun."

Lita hayranlık ve güven dolu bakışlarını Şenar'a doğru kaldırdı. Kız oldukça çekiciydi ve elverişli bir metres olabilirdi.

"Geriye Ramses kalıyor..."

Ofir:

"O da bir insan," dedi. "Sık sık tekrarlanacak sert saldırılara dayanamaz. Başarıya ulaşmak için yardıma ihtiyacım var."

Dolant:

"Ben senden yanayım!" dedi. Bakışlarını Libyalıdan ayırmayan Lita'nın ellerini kuvvetle sıkıyordu.

Şenar:

"Planınız nedir?" diye sordu.

Ofir kollarını göğsünün üzerinde kavuşturdu.

"Sizin de yardımınız benim için çok önemli prensim."

"Benim mi? Ama..."

"Dördümüz de Kral'la **Kraliçe'nin** ölümünü istiyoruz. Dördümüz, dört yönü, zamanın sınırlarını, bütün dünyayı simgeliyoruz. Bu dört güçten biri eksik olursa büyüümüz sonuca ulaşamaz."

"Ben büyücü değilim!"

"Sizin iyi niyetiniz yeterli olur."

Dolant:

"Kabul et," diye yalvardı.

"Ne yapacağım?"

Ofir.

"Basit bir şey," diye açıkladı. "Bu, Ramses'in öldürülmesi için yardımcı olacak."

"Başlayalım."

Büyücü küpü açtı ve içinden kurutulmuş ve tuzlanmış dört balığı çıkardı. Lita büyülenmiş gibi Dolant'ı itti ve sırtüstü uzandı. Ofir onun göğsüne **Nefertari'nin** şalını koydu.

Dolant'a:

"Balıklardan birinin kuyruğundan tutun," diye emretti.

İri yapılı, esmer kadın denileni yaptı. Ofir tuniğinin cebinden Ramses'e benzeyen minicik bir heykelciği çıkarıp kefalın *ağzına* tıktı.

"ikinci balığı alın Dolant."

Büyücü aynı şeyi bir kez daha yaptı.

Dört balık Ramses'in dört heykelciğini de yutmuştu.

Ofir geleceği görüyormuşçasına konuştu:

"Kral ya savaşta ölecek ya da dönüşünde bizim **kuracağımız** tuzağa düşecek. Sonsuza dek karısından ayrı kalacak."

Ofir küçük bir odaya geçti. Dört balığı taşıyan Dolant ile, Ramses'e zarar verme isteği korkusuna baskın gelen Şenar onu takip ettiler.

Odanın ortasında bir mangal vardı.

"Balıkları ateşe atınız saygıdeğer Şenar. Böylece isteğiniz yerine gelmiş **olacak.**"

Şenar hiç **duraksamadı.**

Dördüncü balık cızırdadığı zaman bir çılgık Şenar'ı yerinden fırlattı. Üçü de konuk odasına döndüler.

Nefertari'nin şalı kendiliğinden tutuşmuş, Lita'yı bayıltacak derecede yakmıştı.

Ofir hemen şah kaldırdı, alev söndü.

Ofir:

"Şal tamamen yanıp kül olunca," diye açıkladı, "Ramses ile Nefertari korkunç iblislerin kurbanı olacaklar."

Dolant endişeli bir ifadeyle:

"Lita acı çekecek mi?" diye sordu.

"Lita bu fedakârlığı kabul etti. Yapılan bu büyü süresince bilinçli kalmak zorunda. Siz ona bakacaksınız Dolant. Yanıkları iyi olur olmaz, aynı işleme devam edeceğiz. Ta ki şal tamamen yanıp kül oluncaya kadar. Zamana ihtiyacımız var saygıdeğer Şenar, ama başaracağız."

11

Kuzey ve Güney Mısır'ın ve sarayın başhekimisi olan Pariamaku, elli yaşlarında, zinde, ince uzun ve bakımlı ellere sahip biriydi. Kendisine ~~çok~~ güzel çocuk veren **Memfisli** soylu bir hanımla evliydi ve zengindi. Herkesin saygısını kazanmış üstün bir kariyeri sürdürdüğünden dolayı kendisiyle ne kadar gurur duysa azdı.

Böyle olmakla birlikte, bu yaz sabahı Kral'ın yanına alınmak üzere dışarıda bekleyen Pariamaku oldukça öfkeliydi. Kral zaten hiç hasta olmazdı ve her ne amaçla onu çağırılmış olursa olsun, kendisi gibi ünlü bir hekimi iki saatten fazla bir süredir bekletiyordu.

Sonunda, mabeyincilerden biri onu almaya geldi ve **Ramses'in** çalışma odasına girmesine izin verdi.

"Majesteleri, sizin sadık kölenizim, ama..."

"Nasılsınız sayın doktor?"

"Majeste, çok endişeliyim! Sarayda, beni kuzeye hareket edecek ordunun hekimi olarak düşündüğünüz dedikodusu dolaşıyor."

"Bu sizin için bir onur olmaz mı?"

"Elbette majeste, elbette, ama sarayda daha yararlı olmaz mıyım?"

"Belki bu uyarınızı göz önünde bulundurabilirim."

Pariamaku korkusunu saklamadı.

"Majeste... Kararınızı öğrenebilir miyim?"

"Düşününce haklı olduğunuzu anladım. Sizin sarayda bulunmanız zorunlu."

Doktor belli etmemeye çalışarak derin bir soluk aldı.

"Yardımcılarıma olan güvenim tamdır Majeste. Hangisini seçerseniz seçin, sizi memnun edecektir."

"Ben seçimimi yaptım bile. Sanırım arkadaşım **Setau'yu** tanıyor sunuz?"

Başında perukası olmayan, kısa boylu, tıraş olmamış bir adam öne çıktı. Dikdörtgen biçimli kafası ve saldırgan bakışları olan bu

adam, karaca derisinden yapılmış, çok **cepli** bir tunik giyyordu. Adam ünlü doktora doğru yürüdü. Doktor geriledi.

"Sizinle yeniden karşılaşmak ne büyük mutluluk doktor! Kabul ediyorum, sizin kadar şatafatlı bir mesleğim yok belki, ama yılanlar benim dostumdur. Dün akşam yakaladığım engerek yılanını okşamak ister misiniz?"

Doktor bir adım daha geriledi. Şaşırıp kalmıştı. **Kral'a** baktı:

"Majeste, arkadaşınızın sağlık hizmetini yürütmek için yeterli bilgisi..."

"Benim yokluğumda özellikle dikkatli olun doktor. Kral ailesinin sağlığından siz sorumlu **olacaksınız.**"

Setau elini ceplerinden birine soktu. Pariamaku, Setau'nun bir yılan çıkarmasından korkarak aceleyle hükümdarı selamlayıp dışarı çıktı.

Yılan oynatıcısı:

"Hiçbir işe yaramayan bu asalakları daha ne kadar çevrende tutacaksın?"

"O kadar sert **olma...** *Zaman* zaman, hastalarını tedavi ettiği oluyor... Ha unutmadan, ordu sağlık hizmetleri servisinden sorumlu kişi olmayı kabul ediyor musun?"

"Bu görev beni pek ilgilendirmiyor, ama senin yalnız başına gitmene gönlüm razı olmaz."

Heliopolis'in Yaşam **Evi'nden** çalınan bir kurutulmuş balık kupa ile **Nefertari'nin şalı...** Bu iki hırsızlığı da yapabilecek tek bir kişi vardı. Seramana suçlunun sarayın kâhyası Rom olduğuna emindi. **Sardunyalı**, uzun süreden beri ondan kuşkulanıyordu. Ona göre, bu aşırı **güleryüzlü** adam, **Kral'a** ihanet ediyordu ve hatta onu öldürmeye girişmişti.

Ramses kâhya konusunda isabetli bir seçim yapmamıştı.

Sardunyalı, Kral'a ne Musa'dan, ne de Rom'dan söz edebilirdi. **Seramana**, sert bir tepkiyle karşılaşmaktan çekiniyordu. Kral söylediklerine inanmayabilir, ne bu alçak kâhyanın tutuklanmasına ne de Musa'ya karşı duyduğu dostluğun sona ermesine razı gelmeye bilirdi. Sardunyalı, **Ameni'den** başka kime başvurabilirdi? **Ramses'in** özel sekreteri aklı başında, kimseye güven duymayan bir adam olduğu için onu dinlemeyi kabul ederdi.

Seramana, Ameni'nin bürosunun bulunduğu koridorun kapısında nöbet tutan iki askerin arasından geçti. Yorulmak nedir bilmeyen Ameni, önemli dosyaları incelemekle görevli üst dereceli yirmi memurun çalıştığı servisi yönetiyor, bu dosyalardan en önemlilerini Ramses'e iletiyordu.

Sardunyalı arkasından gelen gürültülü ayak sesleriyle irkildi.

Şaşırmıştı. Arkasına döndü. On kadar piyade eri mızraklarını ona doğru yöneltmişlerdi.

"Ne oluyor?"

"Emir aldık."

"Emirleri size ben veririm!"

"Sizi tutuklamak zorundayız."

"Bu çılgınlık da ne demek oluyor?"

"Biz sadece emre itaat ediyoruz."

"Dağılın, yoksa gebertirim sizi."

Ameni'nin bürosunun kapısı açıldı, Kral'ın özel sekreteri eşikte görüldü.

"Ameni, bu sersemlelere dağılmalarını söyle!"

"Onlara seni tutuklamaları için ben emir verdim."

Bu eski korsanı hiçbir fırtına bu denli etkilememişti. Birkaç saniye süreyle yerinden kımıldamadı. Askerler bu durumdan yararlanarak Seramana'nın silahlarını alıp ellerini arkasından bağladılar.

"Bir açıklama istiyorum..."

Ameni'nin işareti üzerine muhafızlar Seramana'yı, Ramses'in özel sekreterinin bürosuna soktular. Ameni, eline aldığı bir papirüsü inceledi.

"Nenofar adında birini tanıyor musun?"

"Elbette. Metreslerimden biridir. Daha doğrusu sonuncusu."

"Onunla tartıştın mı?"

"Onları, ateşli bir anda kullanılan aşk sözleriydi."

"Ona tecavüz ettin mi?"

Sardunyalı gülümsedi.

"Bazı durumlarda onunla âdeta boğuştuk, ama bu zevkin doruğuna varmak için verdiğimiz bir savaştı."

"Bu kızdan hiç şikâyetin yok mu?"

"Var! Hiç utanma duygusu olmadığından beni bitirip tüketti."

Ameni'nin soğuk tavrı sürüyordu.

"Bu Nenofar seni birçok şeyle suçluyor."

"Ama... Yemin ederim, rıza gösterdi!"

"Cinsel ilişkinizden bahsetmiyorum. Söz konusu olan senin ihanetin."

"İhanet... Bu sözcüğü kullanmak istediğine emin misin?"

"Nenofar seni Hititlerin casusu olmakla suçluyor."

"Benimle dalga geçiyor olmasın Amenî!"

"Bu kız ülkesini seviyor. Senin yatak odandaki çamaşır dolabında ağaçtan yapılmış garip tabletler bulunca onları bana getirmeyi uygun görmüş?"

Amenî tabletleri Seramana'ya gösterdi.

"Bunlar benim değil!"

"Bunlar, senin suçunun kanıtları. Oldukça kaba bir ifade ile yazılmış bu metinlere göre sen, Hititli muhbirine, komutanlığına tayin edildiğin seçkin birliği etkisiz hale getirmek için gerekeni yapacağımı bildiriyorsun."

"Saçma!"

"Metresinin ifadesini bir yargıç kaydetti. Tutanağı tanıkların yanında yüksek sesle okudu ve kadın da ifadesini doğruladı."

"Beni gözden düşürerek Ramses'i zayıflatmak için düzenlenmiş bir oyun."

"Tabletteki tarihlere göre bu ihanetini sekiz aydan beri sürdürüyormuşsun. Hitit imparatoru, Mısır'ın bozguna uğratılmasından sonra sana büyük bir servet ödemeyi vaat etmiş."

"Ben Ramses'e sadığım... Bir zamanlar bana bağışladığı hayatımı ona adadım."

"Bunlar, güzel sözler, ama gerçek hiç de öyle değil."

"Sen beni tanırsın Amenî! Doğru, ben bir korsandım, ama hiçbir zaman bir dostuma ihanet etmedim!"

"Seni tanıdığımı sanıyordum, meğer sen de tek efendisi menfaat olan biriymişsin. Paralı asker, parayı en çok verenden yana olmaz mı?"

Seramana bu sözler karşısında çok incinmişti. Dimdik durdu.

"Şayet Firavun beni özel muhafız kıtasının şefi ve seçkin bir birliğin komutanı olarak tayin etmişse bu bana güvendiğini gösterir."

"Yanlış adama güvenmiş."

"Beni suçladığın her neyse reddediyorum."

"Ellerini çözün."

Seramana birden rahatladı. **Ameni** onu her zamanki ciddiyetiyle **sorgulamıştı**, ama demek ki **amacı**, onun masumiyetini kanıtlamaktı!

Kral'ın özel sekreteri **Sardunyalıya** ucu mürekkepli, yontulmuş bir kamyşla üzeri dümdüz bir kireç plakayı verdi.

"Adını ve unvanlarını yaz."

Sardunyalı sinirli bir ifadeyle söyleneni yaptı.

"Bu yazı, ağaç tabletler **üzerindekilerle** aynı. Bu yeni kanıt da dosyana eklenecek. Suçlusun Seramana."

Çılgına dönen eski korsan, **Ameni**'nin üzerine yürümek istedi, ama dört mızrak hafif kanatarak böğrüne dayandı.

"Bundan güzel bir itiraf olur mu, ne dersin?"

"Bu kızı görmek ve ona yalanlarını kusturmak istiyorum!"

"Davan sırasında onu göreceksin."

"Bu bir komplo **Ameni**!"

"Savunmanı iyi hazırla Seramana. Senin gibi hainler için bir tek ceza vardır: ölüm. Ramses'in seni bağışlayabileceğim hiç düşünme."

"Bana izin ver **Kral**'la konuşayım. Ona önemli açıklamalarda bulunacağım."

"Ordumuz yarın sefere çıkıyor. Senin yokluğun Hititli dostlarını şaşkına çevirecek."

"Yalvarırım, bırak **Kral**'la konuşayım!"

Ameni:

"Hapse atın ve başındaki nöbetçileri artırın," diye emretti.

12

Keyfi yerinde olan Şenar kurt gibi acıkmıştı. Mısırlılar'ın 'ağız yıkama' olarak adlandırdıkları sabah kahvaltısı arpa lapası, iki kızarmış bıldırcın, keçi peyniri ve ballı yuvarlak çöreklerden oluşuyordu. Ramses'in orduyla birlikte kuzeye doğru yola çıkacağı bu mutlu günde, Şenar kendi kendini ödüllendirmek için, biberiye, kimyon ve maydanozla tatlandırılmış kızarmış kaz budu da hazırlamıştı.

Seramana tutuklanıp hücreye kapatılmış, Mısır birliklerinin saldırının gücü önemli bir biçimde azaltılmıştı.

Şenar dudaklarını taze süt konmuş bir çanakta ıslattığı sırada Ramses onun özel dairesine girdi.

Şenar yerinden kalktı. Çok eskilere dayanan bir sabah selamını kullanarak:

"Tanrılar yüzünü **korusun**," dedi.

Kral'ın üzerinde beyaz bir peştamal ve kısa kollu beyaz bir gömlek vardı.

"Sevgili kardeşim hiç de yola çıkacak gibi görünmüyor."

"**Ama...** Beni de götürmeyi mi düşünüyordun Ramses?"

"Görülüyor ki, savaşçı bir ruha sahip değilsin?"

"Bende ne senin gücün var, ne de cesaretin."

"Mademki burada kalacaksın, o zaman: Benim yokluğumda, yabancı ülkelerden gelen haberleri alacak ve Nefertari, Tuya ve **Ameni**'nin değerlendirmesi için vereceksin. Üçü de naiplik konseyi oluşturacaklar ve her türlü karar için yetkili olacaklar. Ben ön cephe Aşa ile birlikte olacağım."

"O da mı seninle geliyor?"

"Bölgeyi iyi bildiği için yanımızda olması kaçınılmaz."

"Ne yazık ki diplomatik çabalar olası bir savaşı önlemeye yetmedi..."

"Buna ben de üzülüyorum **Şenar**, ama, şimdi kararsızlık göstermenin zamanı değil."

"Stratejin ne olacak?"

"Daha önce bizim egemenliğimiz altında bulunan eyaletlerde düzeni sağlayacağız. Bir süre dinlendikten sonra da, Hititlerle karşı karşıya gelmek üzere Kadeş'e doğru yürüyüşe geçeceğiz. Seferin bu ikinci bölümü başlayacağı zaman belki seni de yanıma çağırırım.

"Son zafere ortak olmak onur verici bir şey."

"Bu kez de Mısır yıkılmadan kurtulacak."

"Kendine iyi bak Ramses. Ülkemizin sana ihtiyacı var."

Ramses, atölyelerle depoların bulunduğu alanı, eskiden Avaris kentinin kurulu olduğu bölgeden ayıran kanalı kayıkla geçti. Bir zamanlar Asya'dan gelen Hiksoslu istilacıların başkenti olan Avaris'in uğursuz anısı hâlâ belleklerden silinmemişti. Fırtınaların ve gökteki karmaşanın korkunç tanrısı Set'in tapınağı oradaydı. Evrenin büyük gücünü elinde tutan bu tanrı, Ramses'in babası Seti'nin koruyucusuydu. Seti, o güne kadar Mısır tahtına geçen hükümdarlar arasında, bu tanrıyı çağrıştıran bir isim almaya cesaret eden tek firavun olmuştu.

Ramses, korkunç tanrı Set'in tapınağının büyütülmesi ve güzelleştirilmesi emrini vermişti. Bir zamanlar babası tarafından gizlice Mısır'ı yönetme görevine hazırlanırken, Ramses bu tapınakta tanrı Set ile karşı karşıya gelmişti.

O gün genç Prens'in yüreğinde, korku ve korkuyu yenme gücü karşı karşıya gelmiş ve aralarındaki çatışmadan tanrı Set'in doğasını yansıtan bir ateş oluşmuştu. Ramses'in yüreğini dolduran bu ateş, babası Seti'nin bir zamanlar kaleme aldığı bir deyişi doğrular nitelikteydi: Bir Firavun'un kesinlikle işlememesi gereken en büyük hata, insan yüreğinin iyilikle dolu olduğuna inanmaktır.

Tapınağın önündeki avluda pembe granitten bir dikilitaş⁽¹⁾ yükseliyordu. Taşın tepesinde tanrı Set'i temsil eden kırmızı gözlü, büyük dik kulaklı ve uzun burunlu, köpeğe benzer garip bir hayvan figürü vardı. Bugüne dek hiç kimse böyle bir yaratığı ne görmüştü ne de bundan sonra görecekti. Dikilitaşın üstünde aynı Set, bu sefer insan biçiminde görölüyordu. Başında konik bir taç, bir güneş kur-

(1) 2.20 m. yüksekliğinde, 1.30 m. genişliğinde bir taş.

su ve iki boynuz vardı. Sağ elinde yaşamın anahtarını, sol elinde 'gücü' simgeleyen asayı tutuyordu.

Anıt, 400'üncü yılın⁽¹⁾ dördüncü yaz ayının dördüncü gününü gösteriyordu. Böylece Evren'in düzenleyicisi dört rakamının gücü vurgulanıyordu. Dikilitaşın üzerine hiyerogliflerle kazınmış olan metin bir yakarma ile başlıyordu.

*Selam sana, göklerin tanrısının oğlu Set!
Milyonlarca yılın kayığındaki gücü büyük olan sen!
Işık kayığının pruvasında bulunan ve düşmanları yenen sen!
Sesi gök gürültüsünü andıran sen!
Fıravun'a izin ver, senin Ka'mi izlesin.*

Ramses üstü kapalı olan tapınağa girdi ve Set'in heykeli önünde saygı duruşunda bulundu. Tanrının enerjisi, yöneteceği savaş sırasında onun için gerekli olacaktı.

Ramses için, dört yıllık hükümdarlığını, taşın üzerine kazınmış dört yüz yıllık iktidara döndürebilecek olan Set'ten daha iyi bir müttefik olabilir miydi?

Ameni'nin bürosu, rulo yapılp deri kılıflar içine konmuş ve küplere ya da ağaç sandıklara doldurulmuş papirüslerle ağzına kadar doluydu. Her yerde belgelerin içeriğini ve yazılış tarihlerini belirten etiketler vardı. Büroda sıkı bir disiplin hâkimdi ve hiç kimse burada temizlik yapamazdı. Bu işi Ameni bizzat kendisi aşırı titizlikle yapardı.

Ameni, Ramses'e:

"Ben de seninle gelmek isterdim," dedi.

"Senin yerin burası dostum. Sen her gün Kraliçe ve annemle görüşeceksin. Şenar'ın gelgeç istekleri ne olursa olsun, ona karar verme yetkisi tanıma."

"Uzun süre ayrı kalma."

"Düşmanı çabuk ve etkili bir biçimde vurmak niyetindeyim."

"Seramana'dan vazgeçmek zorunda kalacaksın."

(1) Bu olağanüstü belgeye Mısırbilimciler '400. yılın Dikilitaşı adını vermişlerdir.

"Sebep?"

Ameni, Sardunyalının tutuklanmasının ayrıntılarını anlattı.

Kral:

"Suçlamalarını açık bir biçimde yaz," diye buyurdu. "Dönüşümde onu ben sorguya çekeceğim. Bana davranışının nedenlerini söyleyecek."

"Bir korsan her zaman korsandır."

"Onun davası ve cezası herkese örnek olacak."

Ameniüzüntüsünü:

"Onun gibi iyi bir savaşçının kılıcı, yapacağın bu seferde sana çok yardımcı olabilirdi," diye belirtti.

"O kılıç sırtıma da saplanabilirdi."

"Birliklerimiz gerçekten savaşmaya hazır mı?"

"Başka seçenekleri yok."

"Majeste Kraliçe, düşmanı yenme şansına sahip olduğumuza inanıyor mu?"

"Bize bağlı prensliklerde *kargaşalık* tohumlan eken âsilere boyun eğdireceğiz ve sonra.

"Kadeş'e saldırmadan önce sana katılmam için bana emir ver."

"Hayır dostum. Sen burada, Pi-Ramses'de daha yararlı olursun. Şayet ben ölürsem Nefertari'nin senin yardımına ihtiyacı olacak."

Ameni:

"Savaş için gerekli bütün çalışmalar devam edecek," diye söz verdi. "Silah imalatına devam edeceğiz. Ben... Setau ile Aşa'dan senin güvenliğini sağlamalarını istedim. Seramana'nın yokluğunda ihtiyatsız davranışlarda bulunabilirsin."

"Şayet ben hayatımı hiçe sayarak ordumun en önünde ilerlemezsem, daha baştan yenilgiye uğramış olmaz mıyız?"

Gece karanlığından daha siyah saçları, alçıtaşı tozundan daha beyaz dişleri ve aşk elmalarını andıran göğüsleri ile karşısında duruyordu.

Nefertari, karısı.

Işık saçan bakışları İki Ülke'nin sevinci olan Mısır Kraliçesi, Nefertari.

Ramses ona:

"Set'le karşılaştıktan sonra," diye içini açtı, "annemle görüştüm."

"Ne dedi?"

"Bana **Seti'in**, sonu gelmeyen yolculuk günlerinde enerjisini muhafaza etme yeteneğine sahip olmak için herhangi bir savaşa çıkmadan önce uzun uzun derin düşüncelere dalmasından söz etti."

"Senin benliğinde babanın ruhu yaşıyor. O senin yanında savaşacak."

"Krallığı senin **ellerine** emanet ediyorum Nefertari; Tuya ile **Ameni** senin sadık müttefiklerin olacaklar. Seramana az önce tutuklandı, Şenar hiç kuşkusuz sizi rahat bırakmayacak. Devlet gemisinin dümenini sıkı tut."

"Kendinden başka kimseye güvenme Ramses."

Kral, karısını, onu bir daha hiç **göremeyecekmiş** gibi kollarına aldı.

Ramses'in başındaki mavi tacından sarkan iki kalın keten kurdele beline kadar iniyordu. Kalın deriden yapılmış bir yelek ve peş-tamaldan oluşan elbisesi, üzerinde küçük metal plakalarla adeta bir zırhı **andırıyordu**. içini gösteren uzun bir pelerin, eşi benzeri olmayan bir görkemle tüm giysisini örtüyordu.

Homeros, **Firavun'u** savaş **kılığında** görünce pipo içmeyi bıraktı ve ayağa kalktı. Siyah-beyaz kedisi **Hektor** bir sandalyenin altına saklandı.

"Demek Majeste, yola çıkma zamanı geldi çatı."

"Kuzeye hareket etmeden önce sizi selamlamayı istedim."

"İşte az önce yazdığım mısralar: *Altın yeleli, rüzgâr gibi hızlı, ayaklan bronz naili iki atını savaş arabasına koşmuş. Üzerinde ışıltılı saçan bir tunik, elindeki kırbağı şaklatınca, yer ile gök arasında uçmaları için atları dört nala kaldırır.*"

"Benim iki atım bu sözlere **layıktır**. Günlerden beri onları, birlikte yapacağımız savaşa hazırladım."

"Ne yazık ki **gidiyorsunuz...** Bir süre önce çok ilginç bir tarif öğrendim. Arpa ekmeğini, çekirdeklerini kendi ellerimle ayıkladığım hurmaların suyuna karıştırıp mayaladıktan sonra, sindirimi çok kolay bir bira elde ettim. Size onu tattırmak **isterdim.**"

"Bu eski bir Mısır tarifidir Homeros."

"Bir Yunan şairi tarafından hazırlanınca, o güne dek görülmemiş bir tadı olur."

"Döndüğümde bu birayı birlikte içeriz."

"Yaşlandıkça geçimsiz, hırçın bir adam olmama rağmen, tek başıma içmekten nefret ederim, **hele** bu zevki paylaşması için çok önemli bir kişiyi davet etmişsem. Nezaketiniz, teklifimi kabul etmek için sizi bir an önce dönmeye zorlayacak Majeste."

"Benim de niyetim bu. Ayrıca *Ilyada'nızı* da okumak için can atıyorum."

"*Ilyada'yı* bitirebilmem için daha uzun zaman gerekecek. Ben de zamanı yanıltmak için yavaştan yaşıyorum. Siz Majeste, zamanı yumruğunuzun içinde sıkı sıkı tutunuz."

"Yakında görüşürüz Homeros."

Ramses en iyi iki atının çektiği savaş arabasına bindi. Atlardan birinin adı: *Teb'deki Zafer*, ötekinin ise: *Tanrıça Mut Hoşnuttur*'du. ikisi de, bir maceraya atılmak ve uçsuz bucaksız mesafeleri kat etmek için yerlerinde duramıyordu.

Kral 'Gece Bekçisi' adını taktığı köpeğini Nefertari'ye bırakmıştı; 'Katil' adını taktığı Nubyeli iri aslan ise savaş arabasının sağında duruyordu. Olağanüstü gücü ve güzelliği ile bu yırtıcı hayvan da, savaş yeteneğini kanıtlamak isteği duyuyordu.

Firavun sağ kolunu kaldırdı.

Araba sarsıldı, tekerlekler dönmeye başladı. **Aslan**, adımlarını hükümdarın atlarının ayaklarına uydurdu ve binlerce piyade eri, savaş arabalarının arasında Ramses'i izledi.

Haziran ayının, geçmiş yıllara oranla çok daha sıcak olmasına rağmen, Mısır ordusunun savaşa değil de kırlarda gezmeye çıkmış gibi bir hali vardı. **Delta'nın** kuzeydoğusuna doğru yaptıkları yolculuk büyülü bir anı gibiydi. Mısır toprakları üzerindeki tehdidi unutmış görünen **köylüler**, **oraklarıyla** ekinleri biçiyorlardı. Deniz yönünden gelen hafif bir rüzgâr başakları titretiyor, tarlaların yeşilini ve altın sarısını parlatıyordu. **Kral'ın** emirleri doğrultusunda sıkı bir yürüyüş disiplini içinde ilerleyen piyadeler, tarlaların üzerinde uçan balıkçıl kuşlarını, pelikanları, pembe flamingoları seyrederek oylanıyorlardı.

Ordu, mola verdiği köylerde çok iyi karşılanıyordu. Disipline tam uyarak sebze ve taze meyveler yiyor, suyun içine biraz şarap koyuyor, ama silme dolu bardaklarda tatlı biralari içmeyi de hiç ihmal etmiyorlardı. Bu halleriyle, teçhizatın altında ezilen, aç ve susuz asker görüntüsünden o kadar uzaktılar ki!

Ramses, her biri beşer bin askerden oluşan dört tümene komuta ediyordu. Her tümen, tanrı **Râ**, **Amon**, **Set** veya **Ptah'tan** biri tarafından korunuyordu. Bu yirmi bin piyadenin yanı sıra, bir kısmı Mısır'da bırakılan yedek **erlerle**, seçkin askerlerden oluşan savaş arabaları birlikleri de orduya dahildi.

Ordunun hareket kabiliyetini artırmak için Kral, her tümeni, bir subayın komutasındaki iki yüz kişiden oluşan bölüklere ayırmıştı.

Savaş birliklerinin komutanları, ordu kâtipleri ve levazım başkanı, kendiliklerinden hiçbir girişimde bulunmuyor, bir zorlukla karşılaştıkları zaman **Ramses'e** danışıyorlardı. Bereket versin ki, üst rütbeli subayların saygı duydukları Aşa'nın kararlı ve kesin müdahaleleri Ramses'in bu yükünü azaltıyordu.

Setau'ya gelince, kuzeyin tekin olmayan topraklarında yol alan biri için gerekli gördüğü bütün malzemeleri yanında getirebilmek için bir yük arabasına ihtiyacı olmuştu. Bu arabada beş bronz ustura, krem ve merhem kavanozları, bir **biley** taşı, tahta tarak, içinde soğuk

CHRISTIAN JACQ

suyun saklandığı birçok matara, bir havan, küçük bir balta, sandaletler, hasırlar, bir manto, peştamallar, tunikler, bastonlar, içlerinde kurşun oksit, zift, kırmızı toprak, şap bulunan onlarca kap, bal küpleri, kimyon, şalgam, keneotu ve kediotu dolu keseler **vardı**. **İkinci** bir arabada da, sefere katılan tek kadın olan **Setau'nun** karısı **Lotus'un** gözetimi altında ilaçlar, sıvı ilaçlar, tedavi malzemeleri vardı. **Lotus'un**, yılanları bir silah gibi kullandığını herkes bildiği için ince uzun, narin vücutlu bu Nubiyeli güzele kimse yanaşamıyordu.

Setau, boynuna, miyazma hastalığını önlemesi ve dişlerini koruması için beş sarmısak dişinden oluşan bir kolye takmıştı. Bu bitkinin yararlarını bildikleri için birçok asker de onu taklit etmişti. Bir söylenceye göre, onu ortadan kaldırmaya karar veren tanrı Set'in şerrinden kurtulmak için annesiyle Delta bataklığına saklanan genç Horus'un dişleri bu bitki sayesinde kurtulmuştu.

Ramses, ilk mola verilir verilmez Aşa ve Setau ile birlikte çadırına çekilmişti.

"Seramana bana ihanet etmek niyetindeymiş," diye açıklamada bulundu.

Aşa:

"Şaşılacak şey," diye düşüncesini açıkladı. "insanları iyi tanıdığımı sanırdım. Onun sana çok sadık olduğunu düşünüyordum."

"Ameni onun aleyhinde kesin kanıtlar elde etmiş."

Setau:

"Çok garip," diye kanısını açıkladı.

Ramses:

"Sen Seramana'yı pek sevmezdin," diye anımsattı.

"Her ne kadar birbirimizle fazla anlaşılamazsak da, benim gözümde dürüstlüğüne kanıtladı. Bu korsan, sözüne güvenilebilecek onurlu bir insandır. Ve o sana sadık kalmaya söz verdi."

"Kanıtları unutuyor musun?"

"Ameni yanlış olacak."

"O pek yanılmaz."

"Ameni bile yanlışla düşebilir. Şundan emin ol ki, Seramana sana ihanet etmedi. Bence, seni zayıf düşürmek için onu ortadan kaldırmak istediler."

"Sen ne diyorsun Aşa?"

"Setau'nun varsayımı bana doğru gibi geliyor."

Kral:

"**Prensliklerdeki** düzeni yeniden **sağlayıp**, Hititleri bizden aman diler duruma düşürdükten sonra bu sorunu aydınlatacağız. Ya **Seramana** bir haindir ya da birisi sahte kanıtlar hazırlamıştır. Her iki durumda da tüm gerçeği öğrenmek istiyorum."

Setau:

"Her ne olursa olsun, benim açımdan sonuç aynı," diye inancını **belirtti**. "**İnsanların** yaşadığı her yerde yalan gelişip büyür."

Ramses:

"Benim görevim de yalanla mücadele etmek ve onu **yenmek**," dedi.

"**İşte** bu nedenle senin yerinde olmak istemezdim. Oysa yılanlar, insanlar gibi haince arkadan vurmazlar."

Aşa:

"Yeter ki, bir yılandan kaçmaya kalkışma," diye **Setau'nun** düşüncesini düzeltti.

"Bu durumda, sana verdikleri cezayı hak ettin demektir."

Ramses, iki arkadaşının kafasını meşgul eden korkunç kuşkuyu sezinliyordu: ya **Ameni** bizzat bu kanıtları uydurmuşsa? Ramses, devletin bütün bürokrasisini emanet ettiği **Ameni'nin** ona ihanet etmeyeceğini kesinlikle biliyordu. Aşa olsun, Setau olsun **Ameni'yi** doğruca suçlamaya cesaret edemiyorlardı, ama **Ramses'in** onların şüphelerine kulaklarını tıkamaya hakkı yoktu.

"Neden **Ameni** böyle davrandı?" diye sordu.

Setau ile Aşa bakıştılar ve ses çıkarmadılar.

Ramses:

"Şayet **Seramana**, sekreterim hakkında endişe verici birtakım ip uçları **bulsaydı**," diye konuşmasını sürdürdü, "beni bunlardan haberdar ederdi."

Aşa:

"**Ameni**, onu engellemek için tutuklamış olmasın?"

Setau:

"**İmkânsız bir şey**," dedi. "Boşuna kafa yoruyoruz, **Pi-Ramses'e** döndüğümüz zaman düşünürüz."

Aşa:

"Bilgelğin yolu budur," diyerek onu destekledi.

Setau:

"Bu rüzgârı sevmedim," dedi. "Bu normal bir yaz rüzgârı değil. Hastalıkları ve yıkımı getirecek bir kışın habercisi sanki. Dikkat et Ramses! Sağlığa *zararlı* bu esinti hayra alamet değil."

"Hızlı davranmamız bizim başarı güvencemizdir. Hiçbir rüzgâr ilerlememizi *yavaşlatamayacak*."

Mısır'ın kuzeydoğu sınırında yer alan Kral Surlarını oluşturan kaleler kendi aralarında görsel işaretlerle *haberleşiyor* ve düzenli olarak saraya rapor veriyorlardı. Barış zamanında *görevleri*, göçleri kontrol altında bulundurmaktı. Genel alarm verildiği andan itibaren okçular ve gözcüler hiç aksatmadan ufku gözlüyorlardı. Bu büyük sur, *Delta'daki* hayvanları çalmak isteyen Bedevileri engellemek ve istila girişimlerini haber vermek için 1. Sesostis tarafından yüzyıllar önce yapılmıştı.

"Bu sınırı geçen herkes Firavun'un oğlu olur." Yasa hükmündeki bu cümle her kaledeki dikilitaşın üzerine *kazılmıştı*. Özenle bakılan bu kaleler, iyi silahlanmış ve iyi maaşa bağlanmış askerlerden oluşan garnizonlarla güçlendirilmişti. Askerlerle birlikte kalan gümrükçüler, Mısır'a mal getirmek isteyen tüccarlara gerekli vergiyi ödetiyorlardı.

Çağlar boyu daha da güçlendirilmiş Kral Surları, Mısır halkının güvenliğini sağlıyordu. Değerini ortaya koymuş olan bu savunma sistemi sayesinde ne ani bir baskından ne de *Delta'nın* verimli topraklarının cazibesine kapılan barbarların sel gibi gelmesinden korkuluyordu.

Ramses'in ordusu serinkanlılık içinde ilerliyordu. Kıdemli askerlerin bir kısmı, Firavun'un sadece askeri gücünü sergilemek için yaptığı basit bir denetleme turuna çıktıklarına inanmaya başlamışlardı.

İlk kalenin mazgallarında atışa hazır okçuları görünce iyimserlikleri biraz azaldı.

Ancak kalenin büyük, çift kanatlı kapısı Ramses'in girmesi için açıldı. *Kral'ın* arabası, kumlu büyük avlunun ortasında durunca, bir hizmetçinin tuttuğu şemsiye ile güneşten korunan göbekli bir adam hükümdara doğru koştu.

"Şükürler olsun Majeste! Burada bulunmanız tanrıların bir lütfudur."

Aşa, Ramses'e Kral Surları'nın genel valisi hakkında ayrıntılı bir rapor vermişti. Memfis Üniversitesinde kâtiplik öğrenimi görmüş bu adam, geniş arazilere sahipti. Dört çocuk babasıydı, midesine oldukça düşküdü ve askeri yaşamdan nefret ediyordu. Sıkıcı bulduğu bu görevi bırakarak, göz diktiği Pi-Ramses'de önemli bir görev almak veya ordunun levazım hizmetlerinin sorumluluğunu yüklenmek için sabırsızlanıyordu. Kral Surları genel valisi hiç silah kullanmadığı gibi, şiddetten de korkuyordu, ama hesapları kusursuzdu ve iyi yemeklere olan düşkünlüğü sayesinde, kale garnizonlarındakiler mükemmel bir biçimde besleniyordu.

Kral, arabasından indi, atlarını okşadı, onlar da Ramses'e dost gözlerle baktılar.

"Bir şölen hazırlattım Majeste; burada hiç eksiğiniz olmayacak. Burası sarayınız kadar rahat olmasa da umarım beğenir ve dinlenirsiniz."

"Dinlenmek niyetinde değilim. Görevim isyanları bastırmak."

"Elbette Majeste, elbette! Birkaç günlük bir iş bu."

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?"

"Kenan Ülkesi'ndeki müstahkem mevkillerimizden gelen raporlar korkulacak bir şey olmadığını gösteriyor. Başkaldıranlar birlik oluşturmaktan aciz dağınık kalabalıklar."

"Mevzilerimize saldırı oldu mu?"

"Hiçbir biçimde olmadı Majeste! İşte bu sabah gelen posta güvercinin getirdiği mesaj."

Ramses belgeyi okudu. Kenan Ülkesi'ni yola getirmek gerçekten çok kolay görünüyordu.

Hükümdar:

"Atlarıma çok iyi bakılsın," dedi.

Genelvali:

"Atlarınız buradaki yerlerinden ve yemlerinden çok memnun kalacaklar," dedi.

"Harita odası nerede?"

"Sizi oraya götürüyüm Majeste."

Kral'a bir saniye dahi kaybettirmemek için koşan vali, bu gidişle kilolarını kaybedecekti. Şemsiye taşıyıcısı valiye yetişmekte güçlük çekiyordu.

Ramses, Aşa, Setau ve generalleri çağırttı.

Hükümdar masa üzerine yayılmış harita üzerinde izleyecekleri yolu göstererek:

"Yarın sabah yola çıkacağız ve sıkı bir yürüyüşle kuzeye doğru ilerleyeceğiz. Kudüs'ün batısına geçip kıyı boyunca yolumuza devam edeceğiz. İlk kalemizle bağlantı kuracağız ve Kenan Ülkesi'ndeki isyanları bastıracağız. Sonra da, saldırıya geçmeden önce Megido'da kalacağız," dedi.

Generaller onayladılar, Aşa sessiz kaldı.

Setau salondan çıktı, göğe baktı ve Ramses'in yanına geldi.

Ramses:

"Ne oldu?" diye sordu.

"Bu rüzgârı sevmiyorum. Çok aldatıcıdır."

Ordunun yürüyüşü canlı ve neşeliydi, disiplin biraz gevşemişti. **Firavun'a** boyun eğmiş ve vergiye bağlanmış Kenan Ükesi'ne girdiklerinde, Mısır ordusu, kendisini yabancı bir ülkede serüvene atılmış saymıyor, en ufak tehlikenin varlığına inanmıyordu. Ramses, yöresel bir olayı fazla ciddiye almamış mıydı?

Bölgedeki Mısır kuvvetleri öylesine etkindi ki **başkaldıranlar** silahlarını teslim etmek ve Kral'dan bağışlanmalarını dilemek için acele edeceklerdi. Bereket versin bir sefer daha, hiç ölü ve ağır yaralı vermeden sona erecekti.

Kıyı boyunca ilerleyen askerler, sürülerin göçünü gözetlemekle görevli üç kişinin bulunduğu küçük bir tabyanın yerle bir edildiğini görmüş, ama hiçbiri bu durumdan bir endişe duymamıştı.

Setau karamsar tavrını muhafaza ediyordu. Güneşe rağmen başı açık olarak arabasını tek başına sürüyor, arabasının yakınında yürüme şansına sahip olan piyade erlerinin gözlerini alamadığı **güzel** Nubiyeli Lotus'la tek bir kelime bile konuşmuyordu.

Deniz yönünden esen rüzgâr **sıcaklığı** hafifletiyor, yol, ayakları yormuyordu. Sakalar askerlere sık sık can kurtarıcı suyu dağıtıyor. Sağlam bir vücut yapısını ve uzun yol katetmeye dayanacak bir bünyeyi gerektirmesine rağmen askerin durumu, kendi meslekleri dışındaki herkesi küçümseyen kâtiplerin öne sürdüğü cehenneme hiç benzemiyordu.

Ramses'in aslanı efendisinin sağından gidiyordu. Aslanın pençelerinin açabileceği yaraların korkusuyla kimse yırtıcı hayvanın yanına sokulamıyordu, ama herkes onun orada bulunuşuna seviniyordu. Askerler aslanın doğaüstü bir güce sahip olduğuna ve bu gücü ancak Ramses'in yönetebileceğine inanıyorlardı. **Seramana'nın** yolduğunda bu aslan, Ramses'in en iyi **koruyucusuydu**.

Uzaktan Kenan **Ükesi'nin** ilk kalesi göründü.

Görkemli yapı, tuğladan örülmüş altı metre yüksekliğindeki du-

varları, güçlendirilmiş kale siperleri, gözetleme kuleleri ve mazgallarıyla çok etkileyiciydi.

Ramses, Aşa'ya:

"Garnizonun komutanı kim?" diye sordu.

"**Arihalı** deneyimli bir komutan. Öğrenimini Mısır'da görmüş, orada askeri eğitimini yapmış, **Filistin'de** birçok görev aldıktan sonra buraya tayin edilmiş. Daha önce onu gördüm; güvenilir ve ciddi bir adam."

"Kenan **Ülkesi'ndeki isyanlar** hakkındaki haberler ondan geliyordu, değil mi?"

"Evet Majeste. Bu kale, bölgeden gelen bütün haberlerin toplandığı başlıca stratejik noktalardan biridir."

- "Bu komutan Kenan**Ülkesi'ne** iyi bir vali olamaz mı?"

"Benim de kesin inancım budur."

"Gelecekte, bu tür sorunların çıkmaması için önceden tedbir almalıyız. Bu eyalet daha iyi yönetilmeli. Mısır yönetimine başkaldırmalarının nedenlerini ortadan kaldırmak bize düşüyor."

Aşa:

"Bunun bir tek yolu **var**," dedi. "Hitit etkisini ortadan kaldırmak."

"Benim de niyetim bu."

Bir öncü er, kale kapısına doğru atını sürdü. Surların üzerinde duran bir okçu ona dostça selam verdi.

Öncü er geri döndü. öncü, birlik komutanı askerlerine yürüyüş komutunu verdi. Yorgun olan askerler yemek, içmek ve uyumaktan başka bir şey düşünmüyordu.

Bir ok yağmuru onları **oldukları** yere mıhladı.

On kadar okçu birdenbire kale duvarları üstünde ortaya çıkmış ve savunmasız durumdaki hedeflerinin üzerine hızlı ve düzenli hareketlerle ok yağdırmaya başlamışlardı. Başına, göğsüne ya da karnına ok isabet eden Mısırlı piyadeler, ölü ya da yaralı olarak birbiri üzerine **düştüler**. öncü birliğin komutanı, gururu kırıldığı için hemen tepkide bulundu. Sağ kalan erleriyle kaleyi ele geçirmek istedi.

Kaleden atılan isabetli oklar onlara en ufak bir şans tanımadı. Boğazına ok saplanan komutan, surların dibine yığıldı.

Birkaç dakika içinde kıdemli ve deneyimli askerlerin hepsi öldü.

Yüz kadar piyade, ellerinde mızraklarıyla, ölen arkadaşlarının öcünü almak için hazırlanırken Ramses araya girdi.

«Çekilin!"

Rütbeli askerlerden biri:

"Majeste," diye yalvardı, "şu hainlerin canına okuyalım!"

"Düzensiz biçimde saldıracak olursanız toptan ölürsünüz. Çekilin."

Askerler emri yerine getirdiler.

Bir ok yağmuru, panik içindeki yüksek subayların çevresini sardığı Kral'ın iki metre önüne düştü.

"Askerlerimiz, ok menziline dışarda durarak kaleyi kuşatsınlar. ön hatta okçular, ikinci sırada piyadeler ve onların arkasında da savaş arabaları bulunacak."

Kral'ın soğukkanlılığı yüreklere su serpti. Eğitim sırasında öğrendikleri yönergeleri hatırlayan birlikler düzen içinde mevzilerine yerleşti.

Setau:

"Yaralıların alınıp tedavilerinin yapılması gerekir," dedi.

"Olanaksız. Düşman okçuları kurtarmaya gidenleri öldürürler."

"Bu rüzgâr gerçekten de bir felaket habercisiymiş."

Aşa:

"Anlamıyorum," diye üzüntüsünü belirtti. "Hiçbir ajanım bana âsilerin bu kaleyi ele geçirdiklerini bildirmedi."

Setau:

"Hileye başvurmuşlardır herhalde," diye düşüncesini açıkladı.

"Haklı bile olsan, kale komutanı, bu durumlar için önceden hazırlanmış alarm mesajlarını getirecek olan birçok posta güvercinini gönderebilirdi."

Ramses:

"Gerçek, basit ve korkunçtur," diye tartışmayı sonuca bağladı. "Kale komutanı öldürüldü, garnizon yok edildi ve başkaldıranlar bize yalan haberler gönderdiler. Şayet tümenlerimizi Kenan Ülkesi'ndeki kalelere ayrı ayrı göndermiş olsaydık, çok ağır kayıplara uğrardık. Başkaldırının genişliği çok büyük. Böyle bir darbeyi ancak Hitit komandoları düzenleyebilir."

Setau:

CHRISTIAN JACQ

"Komandoların hâlâ bölgede bulunduklarına inanıyor musun," diye sordu.

"Acil durum, vakit kaybetmeden **mevzilenmemizi** gerektiriyor."

Aşa:

"Bu kaleyi ele geçirenler bize uzun süre dayanamazlar," dedi. "Onlara teslim olmalarını teklif et. Şayet aralarında Hititler varsa, onları konuştururuz."

Ramses:

"Bir müfrezenin başına geç ve onlara bunu sen teklif et."

Setau:

"Ben de onunla gidiyorum," dedi.

"Bırak da diplomat niteliklerini gösterme fırsatı bulsun. Hiç olmazsa bize yaralıları getirsin. Sen, ilaçları hazırla ve hastabakıcıları topla."

Hiç kimse, **Ramses**'in emirlerini tartışmadı. Setau bile, Ramses'e karşı çıkmaya hazır olduğu halde, **Firavun**'un otoritesi önünde boyun eğdi.

Aşa'nın komutasında beş savaş aracı kaleye doğru harekete geçti. Genç diplomatın yanında arabayı süren er, ucunda beyaz bir bayrak olan bir mızrak taşıyordu. Mısırlıların görüşme isteğinde oldukları böylece anlaşıyordu.

Arabalar durmaya bile *zaman* bulamadı. Kenanlı **okçular**, menzile giren arabalara şiddetle ok yağdırmaya başladılar. İki ok, araba sürücüsünün boynuna saplandı, üçüncü ok **Aşa**'nın sol kolunu kanlı bir iz bırakarak yaladı.

Aşa: "Geriye dön!" diye haykırdı.

Setau:

"Kıpırdama," dedi, "yoksa ballı sargı yerine oturmayacak."

Aşa:

"Canı yanan sen değilsin," diye karşı çıktı.

"Bu kadar çıtkırıldım mısın?"

"Yaralanmaya hiç meraklı değilim. Üstelik, doktor olarak Lotus'u tercih ederdim."

"Umutsuz durumlarda ben müdahale ederim. En iyi balımı kullandığıma göre iyileşmen gerekir. Yaran mikrop kapmadan çabuk kapanacak."

"Ne vahşi **adamlar**... Savunmalarına bakmaya **fırsatım** bile olmadı."

"**Ramses'den**, ayaklananları affetmesini beklemek yararsız. Diplomasinin çetrefilli yollarında yanılmış biri olsan da sonuçta **Ramses'in** arkadaşısın. Ve Ramses bir arkadaşını öldürmek isteyenlere tahammül edemez."

Aşa acıdan yüzünü buruşturdu.

Setau:

"İşte, saldırıya katılmamak için iyi bir bahanen oldu!" diyerek **Aşa'yı** alaya aldı.

"Okun tam isabetle saplanmasını mı tercih ederdin?"

"Bırak şu saçmalıkları da dinlenmene bak. Bir Hititli elimize düşecek olursa senin çevirmenliğine ihtiyacımız olacak."

Setau sahra hastanesi olarak kullanılan ve ilk hastası Aşa olan büyük çadırdan çıktı. Yılan oynatıcısı kötü haberleri vermek için **Ramses'e** doğru koştu.

Ramses yanına aslanını alıp kalenin çevresinde bir tur attı. Bakışlarını ovaya hâkim olan bu dev kütleden ayırmadı. Bir zamanlar barış ve güvenliğin simgesi olan bu yapı, şimdi yok edilmesi gereken bir düşmana dönüşmüştü.

Surların tepesindeki Kenanlı **gözetleyiciler** **Firavun'a** bakıyorlardı.

Kenanlılardan ne bir bağırış ne bir küfür geldi. Tek bir umutlan vardı: Mısır ordusunun kaleyi kuşatmaktan vazgeçip birkaç gruba ayrılması ve bir stratejiye karar vermeden önce Kenan Ülkesi'ni denetlemesi. Bu durumda Hititli savaş eğitimcilerinin öngördüğü pusular Ramses'in ordusunu geri çekilmeye zorlayacaktı.

Setau, düşmanın Mısır ordusunu zayıflatmayı planladığını düşünüyordu. Çok sayıda askerin ölümüne neden olacak bir saldırıya kalkışmadan önce genel durum üzerinde bir düşünce birliğine varmanın daha iyi olacağı kanısındaydı.

Generaller de aynı kuşkuları taşıyordu. Aralarında görüşükten sonra, hükümdara, kuşatma altındaki kalenin başına bir birlik bıraktıktan sonra ordunun geri kalan kısmıyla kuzeye doğru **yürüyüşe** geçilmesinin ve isyanın boyutlarının tam olarak saptanmasının daha uygun olacağını teklif etmeye karar verdiler.

CHRISTIAN JACQ

Ramses öylesine düşünceye dalmıştı ki, ancak yanında hareket-siz ve vakur duran aslanının yelesini okşadıktan sonra ona sokulmaya cesaret edebildiler. Kral ve yırtıcı hayvan mükemmel bir uyum içinde yaşıyorlardı. Bu birliktelikten yayılan gücü hiç kimse bozamıyordu.

Seti'nin komutası altında Suriye'de savaşa katılmış en yaşlı general, hükümdarı öfkelenendirme riskini göze aldı.

"Majeste... sizinle konuşabilir miyim."

"Sizi dinliyorum."

"Arkadaşlarımla birlikte uzun uzun tartıştık. isyanın yoğunluğunu kestirmek gerektiği kanısına vardık. Bize gelen hileli haberler nedeniyle şu anda görüşümüz çok bulanık."

"Görüşlerinizi aydınlatmak için ne teklif ediyorsunuz?"

"Bu kaleye saldırmamak ve bütün Kenan arazisine savaş düzende dağılmak. Gerçek durumu öğrendikten sonra daha bilinçli olarak vururuz."

"İlginç bir görüş."

Yaşlı generalin yüreğine su serpildi. Böylece Ramses'in ılımlı ve mantıklı düşünceye itibar ettiği anlaşılmıştı.

"Direktiflerinizi almak için savaş konseyini toplamam gerekir mi Majeste?"

Kral:

"Gereksiz," diye karşılık verdi. "Çünkü bu direktifler birkaç söz-cükle özetlenebilir: Derhal bu kaleye saldırıyoruz."

15

Ramses, sadece kendisinin germeyi başardığı akasya ağacından yapılmış yaya bir ok yerleştirdi. Bu yayın ipi bir boğa siniri kirişinden yapılmıştı ve gerilmesi tanrı **Set'e** yaraşır bir güç gerektiriyordu.

Kenanlı gözcüler **Mısır Kralı'nın** üç yüz metre uzaktan kaleye ok atmaya kalkıştığını gördükleri zaman gülümsediler. Bu, olsa olsa orduyu cesaretlendirmek için yapılan sembolik bir hareketti.

Ucunda bronz kaplanmış sert ağaç bulunan ve kuyruğu kertik yapılmış kamış ok, pırıl pırıl gökte bir kavis çizdi ve ilk gözcünün kalbine saplandı. Şaşıran asker, göğsünden fişkıran kana baktı ve başı önde boşluğa **yuvarlandı**. ikinci gözcü alınının ortasında çok sert bir çarpma hissetti, sendeledi ve arkadaşının gittiği yolu izledi. Korkudan çılgına dönen üçüncüsü yardım isteyecek zaman buldu ama, arkasını dönerken sırtına saplanan okun etkisiyle kalenin avlusuna yuvarlandı. Bu arada bir Mısır okçu tümeni kale duvarına yaklaşmıştı bile.

Kenanlı okçular mazgallar boyunca savaş düzenine girmeye çalıştılar, ama karşılarındaki Mısırlılar daha kalabalık **oldukları** ve isabetli atışlar yaptıkları için, yarısı ilk yaylım atışta öldü.

ölenlerin yerini alanlar da aynı akıbete uğradılar. Düşman okçularının sayısı kaleyi savunmak için yetmeyecek kadar azalınca Ramses, istihkâm erlerine merdivenleriyle yanaşmalarını emretti. **Ramses'in** dev aslanı, sakın bir tavırla savaş sahnesini seyrediyordu.

Piyade erleri kale duvarlarına dayanan merdivenlerden çıkmaya başladı. Mısırlıların, kendilerini öldüreceklerini anlayan **Kenanlılar**, son enerjileriyle çarpıştılar. Surların üzerinden taş atıp, merdivenlerden birini devirmeyi başardılar. Birçok Mısırlı askerin ayakları kolları kırıldı. Ama **Firavun'un** okçuları isyancıları saf dışı bırakmada hiç gecikmediler.

Yüzlerce piyade, merdivenleri hızla tırmanarak kale duvarının

üstüne çıktılar. Onlarla birlikte gelen okçular orta avluda toplanan düşmanın üzerine oklarını yağdırdılar.

Bu arada, Setau ile hastabakıcılar yaralıları Mısır ordugâhına sedyelerle taşıyarak tedaviye başlamışlardı. Lotus yaraları kapatmak için yapışkan sargıları çaprazlama koyuyor, bazen de dikiş atma tekniğine başvuruyordu. Ağır kanamaları, üzerine taze et tatbik ederek durduruyordu. Birkaç saat sonra bal, kanı durdurucu otlar ve küflenmiş **ekmekle**⁽¹⁾ pansuman yapacaktı. Setau ise tedavi için gerekli malzemeyi herkesin kullanımı için ortaya koydu: kaynatılarak elde edilmiş ilaçlar, uyuşturucu ürünlerden yapılmış ağrı kesiciler, pastiller, merhemler ve şuruplar. Setau acıları dindirdi, ağır yaralı erleri uyuttu ve onları hastane **çadırının** olabildiği kadar konforlu yataklarına yerleştirdi. Yolculuğa dayanabilecek gibi görünen ağır yaralılar, hiçbiri yabancı toprakta gömülmeyecek olan ölülerle birlikte **Mısır'a** gönderileceklerdi. Ölülerden ailesi olanların geride kalanlarına hayat boyu maaş bağlanacaktı.

Kalenin içinde kalan **Kenanlılar** pek zayıf bir direnme gösteriyordu. Son çarpışmalar göğüs göğüse oldu. Ona karşı bir kalan âsiler çabucak öldürüldü. Şefleri, acımasız olacağını bildiği bir soruşturmaya tabi tutulmaktansa hançeriyle kendi boğazını kesmeyi yeğledi.

Büyük kapı açıldı. Firavun, ele geçirdiği kaleden içeri girdi.

"Cesetleri yakın ve her yeri temizleyin," diye emretti.

Askerler duvarlara doğal sodyum karbonat **püskürttüler**, oturma ve yatak odalarını, besin ve silah depolarını tütsülediler. Tütsülerin hoş kokusu savaşın galibi Mısırlıların burunlarına doldu.

Kale komutanının odasında akşam yemeği servisi yapıldığı sırada, çarpışmanın bütün izleri silinmişti.

Generaller, Ramses'in karar verme yetisini övdüler ve muhteşem zaferini selamladılar. Setau, Lotus'la birlikte yaralıların yanında kalmıştı. Aşa endişeli görünüyordu.

"Bu zafere sevinmedin mi dostum?"

"Kim bilir bunun gibi daha kaç çarpışmaya girmek gerekecek?"

"Kaleleri teker teker alacağız ve Kenan Ülkesi barışa kavuşacak.

(1) Bu üçünün **karışımı** antibiyotik etkiye sahiptir.

Bu çarpışmada, bizim boş bulunmamızdan yararlandılar. Bundan **sonra** bu derece ağır kayıplar **vermeyeceğiz**."

"Elli ölü ve yüz kadar **yaralı**..."

"Bilanço **ağır**, çünkü hiç kimsenin tahmin edemeyeceği bir tuzakın kurbanı olduk."

Aşa:

"Benim bu durumu düşünmem gerekirdi," dedi. "Hititler sadece vahşi güç gösterileriyle yetinmez, dalavera çevirmekten de çok hoşlanırlar."

"ölüler arasında hiç Hititli yok mu?"

"Bir tane bile yok."

"Demek ki komandoları kuzeye doğru çekilmişler."

"Bunun anlamı, korkmamız gereken başka tuzakların var olduğudur."

"Hepsinin üstesinden geliriz. Hadi git uyu Aşa. Yarın sabah sefere çıkıyoruz."

Ramses, yeterince erzakla birlikte güçlü bir garnizonu kalede **bıraktı**. Bu arada, birçok haberci **Pi-Ramses'e** doğru yola çıkmışlardı bile. Bu haberciler, Ameni'ye yeniden ele geçirilen kaleye takviye gönderilmesi emrini götürüyorlardı.

Ramses, yüz kadar savaş arabasının başında, ordusuyla yola çıktı.

Tam on kez aynı senaryo tekrarlandı. **Ramses**, isyancıların ele geçirdiği kalelerin üç yüz metre uzağından attığı oklarla surların **üzerindeki** okçuları öldürerek paniğe neden oluyordu. Mısırlı okçuların ardı arkası kesilmeyen atışları altında kalan Kenanlılar, karşı koyamaz duruma düşüyor, duvara merdivenleri dayayan piyadeler, kendilerini **kalkanlarıyla** koruyarak kaleye giriyorlardı. Bu saldırılarda hiçbir zaman ana kapıyı zorlamayı denemediler bile.

Bir aydan kısa bir sürede Ramses bütün Kenan **Ülkesi'ne** hâkim oldu. Başkaldıranlar ele geçirdikleri küçük Mısır garnizonlarında, görevli subayların kanlarıyla çocukları dahil olmak üzere herkesi kılıçtan geçirmiş olduklarından, içlerinden hiçbiri Kral'ın **bağışlayıcılığını** dileyerek teslim olmaya çalışmadı. Ramses'in şöhreti, ilk zafерinden itibaren ayaklananları dehşete düşürüyordu. Kenan **Ülkesi'nin** kuzeyindeki sonuncu kalenin de, dehşete kapılmış işgalcilerden geri alınması, bir formaliteden öteye geçmedi.

Galile⁽¹⁾, Şeria ırmağının kuzeyindeki vadi, ticaret yolları yeni-den Mısır'ın kontrolüne girdi. Bölge halkı, sonsuza kadar sadık kalacaklarına yemin ederek Ramses'i alkışladılar.

Hiçbir Hititli yakalanmamıştı.

Kenan Ülkesi'nin başkenti Gazze'nin valisi, Mısır genelkurmayına muhteşem bir şölen verdi. Valinin hemşerileri, atları, eşekleri besleyip, bakımlarını yapmak ve askerlerin ihtiyaçlarını gidermek için özel bir gayret gösterdiler. Bölgeyi tekrar ele geçirmek için girişilen bu küçük savaş büyük sevinç ve dostluk içinde sona eriyordu.

Kenan valisi, ülkesi ile Mısır arasındaki sıkı bağları koparmak için boşuna gayret sarfeden Asya barbarları Hititlere karşı çok sert bir nutuk çekti. Kendilerini terk etmeyeceğine her zaman inandıkları Firavun'un, tanrıların da yardımıyla onları kurtarmaya geldiğini söyledi. Kenan Ülkesi'nde oturan Mısırlıların acıklı ölümü hepsini çok üzmüştü tabii. Ama Ramses, kargaşalıkla savaşarak ve düzeni yeniden kurarak Maât⁽²⁾ yasasına uygun davranmıştı.

Kral, Aşa'ya:

"Böylesi bir ikiyüzlülük midemi bulandırıyor," dedi.

"İnsanları değiştirebileceğini umma."

"Onun yerine bir başkasını tayin edebilirim."

Aşa gülümsedi.

"Onun yerine bir başkasını mı? Gerçekten de bunu yapabilirsin. Ama insanın doğası değişmez. Kenan Ülkesi'nin başına getireceğin yeni vali de, çıkarlarına uygun düştüğü anda sana ihanet etmekten kaçınmayacaktır. Hiç olmazsa şimdiki valiyi iyi tanıyoruz: yalancı, kokuşmuş, açgözlü biri. Onu yönlendirmek elimizde."

"Mısır kontrolü altındaki bu topraklara Hitit komandolarının girmesine izin verdiğini unutuyorsun."

"Bir başkası da aynı biçimde davranırdı."

"Demek sen bana bu aşağılık adamı yerinde bırakmamı öğütüyorsun."

(1) Galile: Filistin'in kuzeyinde Tabariye gölüyle Akdeniz kıyıları arasındaki arazi, Celile. (ç.n.)

(2) Maât: Hukukun simgesi olan tanrıça (ç.n.).

"En ufak bir hatası görülürse onu görevinden alacağını söyleyerek tehdit et. Caydırıcı etkisi birkaç ay sürecektir."

"Bu dünyada senin saygını kazanabilecek herhangi biri yok mu Aşa?"

"Ben görevim nedeniyle, yerlerini korumaya çalışan ya da daha da yükselmek isteyen yöneticilerle sürekli olarak karşılaşırım. Şayet onlara güvenecek olsaydım, çabucak ayağımı **kaydırırlardı.**"

"Soruma yanıt vermedin?"

"Ben, sana hayranlık duyuyorum Ramses. Ve bu başkalarıyla çok ender yaşadığım bir duygu. Ama sonuçta sen de bir yönetici değil misin?"

"Ben Yasa'nın ve ulusumun hizmetkârıyım."

"Ya bir gün onu unutacak olursan?"

"O gün benim büyüm kaybolacak ve geri döndürülemez bir bozguna uğrayacağım."

"Tanrılar sizi böyle bir felaketten korusun Majeste."

"Araştırmalarının sonuçları nedir?"

"Zararları karşılanan Gazzeli tüccarlar ve birkaç yüksek dereceli memur itirafta bulunmayı kabul ettiler: Başkaldırıcı Hititli eğitimci kışkırtmışlar ve Kenanlılara kaleleri hileyle ele geçirmelerini **öğütlemişler.**"

"Nasıl bir hile?"

"Günlük erzakın teslimi sırasında... erzak arabalarına silahlı adamlar gizlemişler. Bütün kalelerimiz aynı anda saldırıya uğramışlar. Komutanlar, rehin olarak alınan kadınlarla çocukların hayatını kurtarmak için teslim olmayı tercih etmişler. Ölümcül bir hata. Hititler, Kenanlılara Mısır'ın karşı saldırısının püskürtülüp etkisiz kılınacağına dair güvence vermişler. **Başkaldırıncılar**, daha önce iyi ilişkiler içinde oldukları Mısır garnizonlarını yok ederken, korkacak bir şey olmadığını düşünüyorlardı."

Ramses, kesin ve sert davranışından dolayı hiç pişmanlık duymuyordu. Mısır'ın askerleri tarafından vurulanlar, bir grup hainden başka bir şey değildi.

"Musa'dan bahseden oldu mu?"

"Ciddi hiçbir ize rastlamadım."

Savaş konseyi Kral'ın çadırında toplandı. Yıldızlı, katlanır bir

taburenin üzerinde oturan ve aslanı da ayaklarının dibine duran Ramses, toplantıya başkanlık ediyordu.

Hükümdar, Aşa'yı ve üst dereceli subayları düşüncelerini açıklamaları için davet etmişti. Yaşlı general en son söz aldı.

"Ordunun morali, hayvanlarla malzemenin durumu mükemmel. **Majesteleri**, tarihe geçecek parlak bir savaş kazandılar."

"Bu konuda sizin kadar emin olmadığımı söylemek isterim."

"Majeste, biz böyle bir savaşa katıldığımız için gurur duyuyoruz ve..."

"Savaş mı? Bu sözcüğü daha sonraya sakla. Gerçek bir dirençle karşılaştığımız zaman işimize yarayacak."

"**Pi-Ramses** sizi sevgi **çılgınlıklarıyla** karşılamaya hazır."

"**Pi-Ramses** bekleyecek."

"Mademki otoritemizi Filistin'de yeniden kurduk, mademki bütün Kenan Ülkesi barışa kavuşturuldu, geri dönmemiz uygun olmaz mı?"

"En güç olan şey bizi bekliyor: Amurru eyaletini yeniden ele geçirmek."

"Hititler oraya oldukça büyük birlikler yığmış **olabilirler**."

"Savaşmaktan korkuyor musunuz general?"

"Bir strateji hazırlamak için *zamana* gereksinmemiz olacak Majeste."

"Hazırlandı bile: Doğruca kuzeye gidiyoruz."

Nefertari'nin başında kısa bir peruka ve bir alın bağı vardı. Alın bağının sarkan iki ucu omuzlarına dökülüyordu. Beli kırmızı bir kemerle sıkılmış uzun bir **tünik**, vücuduna sıkı sıkıya oturmuştu. **Nefertari**, kutsal gölden getirilen suyla ellerini yıkadı, Amon tapınağının iç bölümüne girdi. Amacı akşam yemeği için tanrı Amon'a tutsüler sunarak, tanrının varlığını somutlaştırmaktı. Kraliçe, tanrının eşi sıfatıyla yaptığı bu görev **sırasında**, evrene durmadan şekil veren yaratıcı gücün yaydığı ışığın kızı olarak davranıyordu.

Kraliçe iç bölümün kapılarını kapatıp, mühürledi. Âyin rahipleriyle birlikte tapınaktan çıktı. Rahipler, **Kraliçe'ye Pi-Ramses'in Yaşam Evi'ne** kadar kılavuzluk ettiler. Kraliçe **orada**, ölümden uzak tanrıçanın yeryüzündeki simgesi ve aynı zamanda bir anne olarak, kötülük güçlerini önlemeye çalışacaktı. Şayet güneşin gözü, onun gönül gözü olabilirse, yaşam devam edecek ve doğanın devinimi kesilmeden sürecekti. Her günün dingin mutluluğu, **Kraliçe'nin**, tehlikeli rüzgârları getiren **yakıcı** gücü soğukkanlı ve uyumlu bir biçimde değiştirme yeteneğine bağlıydı.

Rahiplerden biri Kraliçe'ye bir yay verdi. Bir rahibe de dört ok.

Nefertari yayı gerdi, birinci oku doğuya, ikinciye kuzeye, üçüncüyü güneye ve dördüncüyü batıya doğru attı. Böylece Ramses'i tehdit eden görünmez düşmanları yok etmiş oluyordu.

Tuya'nın mabeyincisi **Nefertari'yi** bekliyordu.

"Ana Kraliçe sizi acele görmek istiyor."

Bir tahtırevan **Kraliçe'yi** götürdü.

Tuya, ince **pilili** uzun keten bir elbise **giymiş**, beline çizgili bir kemer sarmıştı. Kolunda altın bilezikleri, boynunda altı sıralı lacivert taşından yapılmış kolyesiyle son derece zarifti.

"Endişelenecek bir şey yok Nefertari, Kenan **Ülkesi'nden** gelen bir haberci, mükemmel haberler getirdi. Ramses taşranın bütününe hâkim olmuş ve düzen sağlamış."

"Ne zaman dönüyor?"

"Onu belirtmemiş."

"Başka bir deyişle, ordu kuzeye doğru yoluna devam ediyor."

"Muhtemelen."

"Siz de aynısını mı yapardınız?"

Tuya:

"Hiç duraksamadan," diye yanıtladı.

"Kenan Ülkesi'nin kuzeyindeki Amurru eyaleti Mısır ve Hitit egemenlik alanlarının kesiştiği sınırı belirtiyor."

"Seti, olası bir savaşı bertaraf edebilmek için böyle bir düzenleme yapmıştı."

"Ya Hitit birlikleri bu sınırı geçmişlerse."

"Bu savaş olacak demektir Nefertari."

"Okları dört yöne fırlattım."

"Âyin tamamlanmışsa, neden endişeleniyorsun?"

Şenar, **Ameni'den** nefret ediyordu. Ramses'in seferinden bir haber almak için her sabah bu, cılız ve kendini beğenmiş kâtip parçası ile karşılaşmak zorunda **olmak**, ne dayanılmaz bir cezaydı! **İktidar** Şenar'ın eline **geçince**, **Ameni** taşradaki bir kışlanın ahırlarını temizleyecek ve azıcık kalmış sağlığını orada yitirecekti.

Hoşnut olduğu tek şey vardı: Ramses'in özel sekreterinin zayıf yüzü her geçen gün biraz daha inceliyordu. Bu da Mısır ordusunun hiçbir ilerleme kaydetmediğinin kesin işaretiydi. Kral'ın ağabeyi üzülmüş gibi görünüyor ve ordunun talihinin dönmesi için dua edeceğini vaat ediyordu.

Dışişleri **Bakanlığı'nda** pek az işi olmasına rağmen canla başla çalıştığının düşünülmesini sağlayan Şenar, Suriyeli tüccar Raya ile doğrudan görüşmekten sakınıyordu. Zor bir dönemin yaşandığı şu sıralarda, yabancı ülkelere gelen nadide vazoları satın almak için zaman ayırmak, Şenar gibi önemli bir kişi için hoş karşılanmazdı. Bu nedenle, Raya'nın gizlice gönderdiği, içeriği daha çok sevindirici olan kısa mesajlarıyla yetiniyordu. Çıkar karşılığı Hititlere hizmet eden Suriyeli gözlemcilere göre, Ramses **Kenanlıların** hazırladığı tuzağa düşmüştü. Kendini beğenmiş olan **Firavun**, düşmanlarının entrika konusundaki dehalarını unutarak, doğasında bulunan atılganlık duygusuna yenilmişti.

Şenar, sarayı ayağa kaldıran küçük bilmeceyi de bu arada çözmüştü: **Nefertari'nin** şalı ile Heliopolis Yaşam Evi'ndeki balık konservesi küpünü kim çalmıştı? Suçlu, Kral konutunun güler yüzlü kâhyası Rom'dan başkası olamazdı. Bu nedenle **Ameni** ile her günkü zorunlu randevuya gitmeden önce uyduruk bir bahaneyle şişman kâhyayı konutuna davet etmişti.

Şişman, tombul yanaklı, üç katlı gıdğından muzdarip Rom, işini mükemmel bir biçimde yapıyordu. Aşın kiloları nedeniyle yerinden kalkmakta zorluk çekmesine rağmen, sağlık kurallarına, ayrıntılara aşırı derecede dikkat eder, Kral ailesinin yemeklerini *bizzat tadar*, emrinde çalışanlara sert davranırdı. Bu zor göreve bizzat hükümdar tarafından atanmış **olduğundan** kendine karşı yapılan tüm eleştirileri susturmuş ve kendi iradesini bütün saray görevlilerine kabul ettirmişti. Ona itaatsizlik etmek derhal işten atılmak demektir.

Rom, Şenar'a:

"Sizin için ne yapabilirim prensim?" diye sordu.

"Kâhyam sana söylemedi mi?"

"Bir şölende dikkat edilmesi gereken öncelik kuralları ile ilgili bir sorunu hatırlattı, ama **ben...**"

"Heliopolis Yaşam Evi'nin deposundan çalınan kurutulmuş balık küpünden söz etseydik?"

"**Küp...** ama ben bir şey **bilmiyorum...**"

"Ya Kraliçe Nefertari'nin şalı?"

"Onu duydum elbette ve bu iğrenç rezaleti kınadım, **ama...**"

"Suçluyu araştırdın mı?"

"Soruşturma benim işim değil saygıdeğer Şenar!"

"Sen sarayda çok iyi bir konumdasın Rom."

"**Hayır, sanmıyorum...**"

"Sanmıyorum olur mu? Düşün bir kere! Sen sarayın anahtar adamısın. Hiçbir olay senin gözünden kaçmaz."

"Durumu abartıyorsunuz."

"Neden bu kötülükleri işledin?"

"Ben mi! Böyle düşünmüyorsunuz değil **mi...**"

"Düşünmüyorum, eminim. **Kraliçe'nin** şalı ile balık küpünü kimme verdin?"

"Beni haksız yere suçluyorsunuz!"

"Ben insanları tanırım Rom. Ve elimde kanıtlar var."

"Kanıtlar mı?"

"Neden kendini böyle bir tehlikeye attın?"

Rom'un alt üst olan yüzü, kızaran alnı ve yanakları, neler olup bittiğini yeterince açığa vuruyordu.

Şenar yanılmamıştı.

"Ya sana çok para verdiler ya da sen Ramses'den nefret ediyorsun. Her iki durumda da yaptığın çok ağır bir suçtur."

"Prens Şenar... ben..."

Şişman adamın üzüntüsü çok dokunaklıydı.

"Çok mükemmel bir kâhya olduğun için bu iğrenç olayı unutmaya hazırım. Ama gelecekte şayet sana ihtiyacım olursa bana nan-körlük etmeyeceksin."

Ameni, Ramses'e verilmek üzere günlük raporunu hazırlıyordu. Hızla ve kendinden emin bir biçimde yazıyordu.

Şenar yumuşak bir ifadeyle:

"Seni birkaç dakika rahatsız edebilir miyim?" diye sordu.

"Beni rahatsız etmiyorsunuz. Siz ve ben, her gün bizden durum saptaması yapmamızı emreden Kral'ın buyruğunu yerine getiriyoruz."

Ameni yazı tahtasını yere koydu.

"Aşırı yorgun görünüyorsunuz Ameni."

"O, sadece görünümünden ibarettir."

"Sağlığınızla daha fazla ilgilenmeniz gerekmez mi?"

"Sadece Mısır'ın sağlığı beni kaygılandırıyor."

"Yoksa kötü haberler mi aldınız?"

"Tam tersi."

"Daha açık olur musunuz?"

"Ramses'in başarılarından söz etmeden önce bunu doğrulayacak haberlerin gelmesini bekledim. ihtiyatlı olmak lazım, çünkü haber güvercinleriyle daha önce yanıltıcı haberler geldi."

"Hititlerin bir aldatmacası mıydı bu?"

"Az daha bize çok pahalıya mal oluyordu! Kenan Ülkesi'ndeki tüm kalelerimiz âsilerin eline geçmişti. Şayet Kral, kuvvetlerini dağıtmış olsaydı kayıplarımız korkunç olurdu."

"Çok şükür, böyle bir şey olmadı..."

"Kenan Ülkesi yeniden egemenliğimiz altına alındı ve böylece

denize çıkış yolu açıldı. Vali, **Ramses'in** sadık kulu olarak kalacağına yemin etti."

"Muhteşem bir başarı... Ramses başarılı bir harekâtla Hitit tehlikesini püskürttü. Sanırım ordu dönüş yolundadır."

"Askeri sır."

"Ne demek, askeri sır? Ben Dışişleri Bakanı'yım, bunu unutmayın!"

"Bende bundan başka bir haber yok."

"Olacak şey değil!"

"Ama böyle."

Şenar, kızgın bir ifadeyle gitti.

Ameni vicdan azabı duyuyordu. Bu duygusu, Şenar'a karşı davranışından değil değil, Seramana'nın durumunu baştan savma inceleyip incelemediğine emin olmamasından kaynaklanıyordu. Evet, Sardunyalı'ya üst üste yapılan suçlamalar ve aleyhindeki deliller çok ağırdı, ama Ameni saflık göstermemiş miydi? Ordunun yola çıkmasıyla birlikte yoğun işlerin altında ezilen Ameni, bu konuda her zamanki titizliğini göstermemişti. **Seramana'yı** hapse gönderen belgelerle tanıklıkların doğru olup olmadığını gözden geçirmeliydi. Belki bir sonuç elde edemezdi, ama haksızlık yapmış olmamak için bunu yapması gerekiyordu.

Kendine kızan Ameni, Seramana'nın dosyasını eline aldı.

Suriye'ye giriş yolunu kesen ve askeri üs olarak kullanılan Megido⁽¹⁾ kalesi, uzaklardan görünecek şekilde bir tepenin üstünde yükseliyordu.

Garnizon, Mısır'a ve Firavun'a sadık olan Suriyelilerden oluşuyordu, ama kalenin âsilerin eline geçmediğini bildiren resmi mesajlara nasıl inanılabilirdi?

Ramses alışıktı olmadığı bir manzarayla karşı karşıyaydı: ağaçlarla kaplı yüksek tepeler, kıvrımlı gövdeli meşe ağaçları, çamurlu dereler, bataklıklar, yer yer kumlu topraklar... Nil'in güzelliğinden ve Mısır kırlarının dinginliğinden uzak, kimsenin bilmediği vahşi bir ülke.

Tam iki kez, bir yaban domuzu sürüsü, dişi bir yaban domuzu ile yavrularının rahatını bozan keşif erlerinin üzerine saldırmıştı. Çok sık ve karmaşık bitki örtüsünden rahatsız olan atlılar, çalıların ve sık sıralar halinde duran büyük ağaç gövdelerinin arasından geçmekte zorlanıyorlardı. Tüm bu olumsuzluklara rağmen, bu bölgenin bazı avantajları da vardı: Bol su kaynakları ve av hayvanları.

Ramses çadırlar kurulmaksızın mola yapılması emrini verdi. Gözlerini Megido kalesinden ayırmayan Kral, keşif kıtasının dönüşünü bekliyordu.

Setau bu moladan, hastaları tedavi etmek için yararlandı. Ağır yaralıları Mısır'a gönderildiği için ordu, soğuk ya da sıcaktan rahatsız olan ve mide ağrılarından şikâyet edenler hariç, sağlam askerlerden oluşuyordu. Şalgam, kimyon ve keneotundan yapılan ilaçlar bu küçük sıkıntıları gideriyordu. Ayrıca, herhangi bir hastalığı önlemek için, düzenli olarak sarımsak ve soğan yiyorlardı. Setau, doğudaki çölün kıyısında yetişen ve 'yılan ağacı' adı verilen bir tür soğanı özellikle tercih ediyordu.

(1) Megido: Nasıra'nın (bugünkü israil) güneyinde çok eski bir müstahkem mevki.

Lotus, bir su yılanının, ayağından ısırıldığı bir eşeği kurtarmış ve yılanı yakalamayı başarmıştı. Onun için Suriye'deki bu yolculuk giderek ilginçleşiyordu. O *zamana kadar* sadece bilinen yılan örnekleriyle karşılaşmıştı. Oysa bu su yılanı, zehri az olmakla birlikte onun için bir yenilikti.

İki piyade eri, kendilerinin de yılan tarafından ısırıldığı bahaneyle Nubyeli güzelin yardımına başvurdular. Yankılar uyandıran tokatlar yılanlarını cezalandırmıştı. Lotus bir çuvalın ağzından ısıklık çalan bir engerek yılanının başını çıkardığı zaman, iki dalaveracı da koşarak arkadaşlarının arasına sığındılar.

İki saatten fazla bir zaman geçmişti. **Kral**'ın izniyle atlılar ve savaş arabacıları ayaklarını yere basmış ve piyadeler de çevrelerinde gözcü bırakarak oturmuşlardı.

Aşa:

"Keşif kıtası yola çıkalı uzun zaman oldu," dedi.

Ramses:

"Ben de aynı fikirdeyim," dedi. "Yaran nasıl?"

"İyileşti. Bu Setau gerçek bir büyücü."

"Bulunduğumuz yer hakkında ne diyorsun?"

"Hiç hoşlanmadım. Önümüzdeki alan **açık**, ama bataklık var. Sağda solda meşe korulukları, çalılar ve yüksek otlar var. Birliklerimiz çok **dağınık**."

Ramses:

"Keşif kıtası artık dönmeyecek," dedi. "Ya öldürüldüler ya da kalenin içinde tutsak edildiler."

"Bu da kalenin düşmanın eline geçtiğini ve teslim olmaya niyetli olmadığını gösteriyor."

Ramses:

"Bu kale Güney Suriye'nin anahtarıdır," diye anımsattı. "içinde Hititler bile bulunsa, orayı ele geçirmek zorundayız."

Aşa içinde bulunulan durumu:

"Saldırmak için açıkça savaş ilan etmemize gerek kalmayacak," diye değerlendirdi. "Önemli olan bizim egemenlik alanımızda bulunan toprakların geri alınmasıdır. Önceden haber vermeden, istediğimiz an **saldırabiliriz**. Hukuken, bizim yaptığımız şey devletlerarası bir savaş değil, bir isyanı bastırmaktır."

Komşu ülkelerde de genç diplomatın bu yorumu kabul görecekti.

"Generallere saldırıya hazırlanmalarını haber ver."

Aşa atının dizginlerini tutmaya dahi vakit bulamadı. **Kral**'ın solundaki korudan birdenbire ortaya çıkan çıkan bir süvari birliği, dinlenme halindeki Mısırlı savaş arabaları erlerinin üzerine dört nala saldırdı. Birçok talihsiz er kısa mızraklarla delik deşik oldu, birçok atın ya ayaklan ya da boğazları biçildi. Hayatta kalanlar mızrakları ve kılıçlarıyla kendilerini savundular. Birkaç tanesi arabalarına binip, kalkanlarının ardına sığınmış piyade erlerinin mevziine ulaşmayı başardılar.

Bu beklenmedik ve şiddetli saldırı başarıya ulaşmış görünüyordu. Saldırganların gür saçlarını sıkın alın bağlarına, sivri sakallarına, ayak bileklerine kadar uzanan yırtmaçlı entarilerine ve bir eşarp ile örtülü renkli kemerlerine bakılınca Suriyeli olduklarını anlamak çok kolaydı.

Ramses garip bir biçimde sakin duruyordu. Aşa endişelendi:

"Saflarımızı yaracaklar!"

"Şu anda geçici başarılarının sarhoşluğu içindeler."

Suriyelilerin ilerlemesi durduruldu. Mısırlı piyadelerin karşı saldırısı sonucu Mısır okçularının bulunduğu yere geri çekilmek zorunda kalan **Suriyeliler**, korkunç bir ok yağmuru altında kırılıyorlardı.

Aslan **kükredi**. Ramses:

"Bizi tehdit eden bir başka tehlike daha var," dedi. "Birazdan bu muharebenin yazgısı belli olacak."

Aynı korudan, ellerinde kısa saplı **baltaları**yla birkaç yüz Suriyeli fırladı. Arkaları dönük Mısırlı okçularla aralarında kısa bir mesafe vardı.

Kral, atlarına:

"Haydi!" diye emretti.

İki savaş atı efendilerinin ses tonundan, azami enerji harcamaları gerektiğini anladılar. Aslan ileri fırladı, Aşa ile elli kadar araba da onun peşinden gitti. Göğüs göğüse çarpışma, görülmemiş bir biçimde şiddetli oldu. Yırtıcı hayvan, Ramses'in arabasına saldıran gözüpek Suriyelilerin başlarını ve göğüslerini pençeleriyle parçalıyor, ok üzerine ok atan **Kral**, kalpleri, boğazları ve alınları delik deşik ediyordu.

Ramses, koruya doğru koşan garip bir savaşçıyı fark etti. Aslanı-

"Yakala **onu**," diye emretti.

Aslan arkada kalan iki kişiyi yere serdikten sonra, **Kral'ın** yakalamasını istediği adamın üzerine çullandı. Gücünü tutmak için gayret sarfetmesine rağmen, sırtını parçaladığı adamı öldüresiye yaralamıştı. Ramses uzun saçlı, sakalı düzgün kesilmemiş adamı inceledi. Kırmızı ve siyah çizgili uzun entarisi paramparçaydı.

Hükümdar:

"**Setau'y**u getirsinler," diye emretti.

Çarpışma sona eriyordu. Mısır ordusuna çok az kayıp verdirebilen Suriyeli savaşçılardan hiçbiri sağ kalmamıştı.

Setau soluk soluğa Ramses'in yanına geldi.

Kral:

"Kurtar şu adamı," dedi. "Bu bir Suriyeli değil, bir çöl adamı. Burada bulunuş nedenini anlatsın."

Sina çöllerinde kervanları soymakla geçimlerini sağlayan Bedevilerden birinin bunca uzaklarda bulunması... **Setau'nun** kafası karışmıştı.

"Senin aslan onu adamakıllı benzetmiş."

Yaralının yüzü ter içindeydi. Burun deliklerinden kan akıyordu. Ensesi sertleşmişti. Setau adamın nabzını **tuttu**, kalbini dinledi. Kalp atışları öylesine yavaş ki teşhis kolaylıkla konabilirdi. Çöl adamı can çekişiyordu.

Kral:

"Konuşabilir mi?" diye sordu.

"Çenesi kenetlenmiş. Belki bir şansı olabilir."

Setau çevresi kumaşla kaplı bir ağaç boruyu adamın ağzına sokmayı başardı ve içine servi ağacının köklerinden yapılmış bir sıvı ilacı boşalttı.

"Bu ilaç onun acısını dindirir. Şayet bünyesi sağlamsa birkaç saat sağ kalabilir."

Çöl adamı Ramses'i görünce korkuya kapılıp, kalkmaya çalıştı. Ağzındaki boruyu dişleriyle kırdı, uçmayı başaramayan bir kuş gibi el kol hareketleri yaptı.

Setau:

"Sakin ol dostum, ben seni tedavi edeceğim."

"**Ramses...**"

"Evet, Mısır Firavunu seninle konuşmak istiyor."

Bedevi gözlerini Kral'ın mavi tacına dikti.

Kral:

"Sina'dan mı geldin?"

"Evet, orası benim yurdum..."

"Neden Suriyelilerle birlik oldun?"

"Altın... Bana altın vereceklerini vaat ettiler..."

"Hititlere rastladın mı?"

"Bize savaş planı verip gittiler."

"Seninle birlikte başka Bedevi var mı?"

"Onlar kaçtı."

"Musa adında bir Yahudiye rastladın mı?"

"Musa..."

Ramses arkadaşını tarifetti.

"Hayır, onu tanımıyorum."

"Ondan söz edildiğini duydun mu?"

"Hayır, sanmıyorum..."

"Kalenin içinde kaç kişi var?"

"Bilmiyorum."

"Yalan söyleme."

Yaralı beklenmedik bir atiklikle hançerini kapığı gibi doğruldu ve Kral'ı öldürmeye çalıştı. Setau adamın bileğine kuvvetle vurarak saldırganın bıçağını düşürdü.

Bedevi bu hareketiyle çok güç sarfetmişti. Yüzü kasıldı, gövdesi bir çember gibi gerildi, yere yığıldı. Ölmüştü.

Setau:

"Suriyeliler kendilerine müttefik olarak Bedevileri seçmişler," diye açıkladı. "Ne aptallık! Bu iki halk asla anlaşamaz."

Setau, Lotus ile hastabakıcıların tedavi etmeye başlamış olduğu yaralıların yanına döndü. Ölüler hasırlara sarılmış olarak arabalara konmuş, bir müfrezenin koruması altında Mısır'a gitmek üzere yola çıkıyordu. Mısır'da onlara yeniden dirilme âyini yapılacaktı.

Ramses atları ile aslanını okşadı. Aslanın hafiften duyulan hımturtusu âdeta bir mırıltıya benziyordu. Birçok asker hükümdarın çevresinde toplandı. Silahlarını havaya kaldırarak, usta bir savaşçının deneyimi ile yönetiminde, kendilerini zafere götüren Krallarını alkışladılar.

Generaller bu kalabalık içinden zorlukla ilerleyip Ramses'i kutlamak için sıraya girdiler.

"Yakındaki korularda başka Suriyeli yakaladınız mı?"

"Hayır Majeste. Ordugâh kurmamız için emir verecek misiniz?"

"Yapılacak daha iyi bir işimiz var: Megido'yu yeniden ele geçirmek."

18

Onu bir gram bile şişmanlatmayacak bir tabak dolusu mercimek yiyerek güç kazanan **Ameni**, ertesi gün yapacağı işlerin bir kısmını önceden bitirmek ve **Seramana'nın** dosyası ile ilgilenebilmek amacıyla geceyi bürosunda geçirdi. **Sırtı** ağrımaya başladığı zaman, tepesi zambak şeklinde olan sütun biçimindeki **fırça** kutusuna dokunuyordu. Ramses bu kutuyu ona yanına sekreter olarak aldığı zaman hediye olarak vermişti. Buna dokunmak **Ameni**'ye güç veriyordu.

İlk gençlik yıllarından beri **Ameni**, Ramses'le arasındaki görünmez bağların yardımıyla **Seti'nin** oğlunun bir tehlikeyle karşılaşarak karşılaşmadığını içgüdüsel olarak hissediyordu. Birçok kez ölümün **Kral'ı** yalayarak geçtiğini ve sadece Ramses'in kişisel büyüünün felaketi önlediğini hissetmişti. Şayet tanrıların Firavun'un çevresinde kurdukları koruyucu duvar dağılacak olsaydı, **Ramses'in** gözüpekliği onun sonu olmayacak mıydı?

Ve şayet **Seramana** bu sihirli duvarın bir taşı idiyse, **Ameni** onu görevinden uzaklaştırarak çok ciddi bir hata işlemiş olmuyor muydu? içini kemiren bu kuşku gerçek olabilir miydi?

Suçlama, büyük bölümüyle **Seramana'nın** metresi **Nenofar'ın** tanıklığına dayanıyordu. Bu nedenle **Ameni** polisten, daha ayrıntılı bir biçimde sorgulamak için kadını bulup getirmelerini istedi. Şayet bu kadın yalan söylemişse, onu gerçeği söylemesi için **zorlayacaktı**.

Saat yedide, soruşturmadan sorumlu olan elli yaşlarında **ağırbaşlı** polis **memuru**, **Kral'ın** özel sekreterinin bürosuna girdi.

"**Nenofar** gelmeyecek," dedi.

"Sizinle gelmeyi red mi etti yoksa?"

"Evinde hiç kimse yok."

"Verdiği adreste oturmuyor muydu?"

"Komşularının söylediğine göre **oturuyormuş**, ama birkaç gün önce evini terk etmiş."

"Nereye gittiğini söylemeden mi?"

"Kimse bir şey bilmiyor."

"Evin içini aradınız mı?"

"Hiçbir sonuç alamadık. Çamaşır çekmeceleri bile boşaltılmıştı. Sanki yaşantısının bütün izlerini silmek istercesine."

"Hakkında ne öğrendiniz?"

"Söylenenlere göre hafifmeşrep bir kadınmış. Hatta bazı kişiler onun, vücudunu satarak hayatını kazandığını **söylediler.**"

"Herhalde birahanelerden birinde çalışıyordu."

"Yaptırdığım inceleme sonucu öyle olmadığını öğrendim."

"O halde evine erkekler geliyormuş?"

"Komşuları böyle bir şeyin olmadığını söylüyorlar. Ama sık sık ortadan kaybolurmuş, bilhassa geceleri."

"Onu bulup muhtemel işverenlerini **öğrenmeliyiz.**"

"Bunu başaracağız."

"Acele edin."

Polis gitti. Ameni, **Seramana'nın** Hititli suç ortağına yazdığı öne sürülen tahta tabletleri yeniden okudu.

Bürosunun sessizliği içinde, sabah saatinin daha canlı tuttuğu zihninde bir varsayım canlandı. Bu varsayımın gerçeğe uygunluğunu doğrulamak için Aşa'nın dönüşünü beklemek zorundaydı.

Bir kaya çıkıntısı üzerine kurulan **Megido** kalesi, ovada savaş düzenine giren Mısır ordusunu etkilemişti. Kulelerin yüksekliği nedeniyle orada imal edilen büyük merdivenleri duvarlara dayamak kolay olmayacaktı. Kaleden atılacak ok ve taşlar hücum birliklerini yok etme tehlikesini taşıyordu.

Ramses, yanına Aşa'yı aldı. Okçuların **hedefi** olmamak için arabasını hızla sürerek kalenin çevresini dolaştı.

Ona hiçbir ok atılmadı, mazgallarda hiçbir okçu görünmedi.

Aşa:

"Son ana kadar saklanacaklar," dedi. "Böylece tek bir ok bile ziyan etmeyecekler. En iyi çözüm onları aç bırakmak."

"**Megido'daki** erzak birkaç ay dayanmalarına yeter. Sonu gelmeyen bir kuşatmadan daha aptalca şey ne olabilir?"

"Ardı ardına **saldırırsak** çok insan kaybederiz."

"Yoksa **sen**, beni yeni bir zaferden başka bir şey düşünmeyecek kadar gözü kara mı sanıyorsun?"

"Mısır'ın **zaferi**, insanların **alinyazısından** önce gelmez mi?"

"Her varlık benim için değerlidir Aşa."

"Ne öneriyorsun?"

"Savaş arabalarımızı kalenin çevresinde atış menziline yerleştireceğiz ve **okçularımız**, mazgallarda görünecek Suriyelileri saf dışı bırakacaklar. Üç gönüllü takım, kendilerini kalkanlarla koruyarak merdivenleri duvarlara dayayacaklar."

"Ya Megido ele geçirilemezse?"

"Önce onu almaya çalışalım. Kafanın içinde başarısızlık fikri ile yola **çıkarsan**, peşinen başarısızlığa uğramışsın demektir."

Ramses'den çevresine yayılan enerji askerlere yeni bir canlılık vermişti. Saldırı için çok sayıda gönüllü öne çıktı. Okçular, sessiz ve endişe verici görünen kocaman bir yarattığı andıran kalenin çevresine mevzilenen arabalara yerleşmek için acele ettiler.

Merdivenleri omuzlarında taşıyan piyade erleri, ihtiyatlı adımlarla duvarlara doğru ilerlediler. Merdivenleri duvarlara dayarlarken en uzun kulenin mazgallarında, alın bağlarıyla tutturulmuş gür saçları ve sivri **sakallarıyla** beliren Suriyeli okçular yaylarını gerdiler ama hiçbiri nişan almaya vakit bulamadı. Ramses ile Mısırlı okçular hepsini öldürdüler. Ölenlerin yerine geçen yenileri birkaç ok fırlatmayı başardılar, ama hiçbir Mısırlıya isabet ettiremediler. Kral ile seçkin okçular kısa sürede hepsinin işini bitirdiler.

Yaşlı general Setau'ya:

"Zayıf bir direnmeyle karşılaştık," dedi. "insan bu adamların hiç savaşmadıklarına yemin edebilir."

"Daha iyi. Böylelikle işim azalacak ve bir gecemi Lotus'a ayırabileceğim. Bu çarpışmalar beni tüketiyor."

Piyadeler merdivenleri tırmanmaya başladıkları zaman duvarın tepesinde elli kadar kadın ortaya çıktı.

Mısır ordusunun kadınlarla çocukları öldürmek gibi bir âdetleri yoktu. Kadınlar çocuklarıyla birlikte Mısır'a gönderilir, savaş esiri olarak büyük çiftliklerde hizmetçilik yaparlardı. Adlarını değiştirdikten sonra **Mısır** toplumuna karışıp onunla bütünleşirlerdi.

Yaşlı general üzgündü.

"Bu dünyada görmediğim bir şeyin kalmadığımı **düşünürdüm...** Bu zavallı kadınlar akıllarını kaçırmışlar!"

İki Suriyeli kadın, bir mangalı duvarın tepesine çekip tırman-

makta olan piyadelerin üzerine boşalttılar. Kor halindeki kömürler saldıranları sıyırıp geçti, merdivenin basamakların üzerine yapıştı. Okçuların okları **kadınların** gözlerine **saplandı**. İsbet alan kadınlar boşluğa yuvarlandılar. Ellerinde bir mangalla onların yerini alanlar da aynı akıbete uğradılar. Öfkeden gözü dönen bir genç kız, sapa-
nın içine ateş korlarını koydu, havada döndürdükten sonra fırlat-
maya başladı.

Ateşten oluşan mermilerden biri yaşlı generalin baldırına isabet etti. General, eli yarasının üstünde yere yıkıldı.

Setau:

"Ona dokunmayın," dedi. "Bırakın ben meşgul olayım."

Peştamalıyı çıkaran yılan oynatıcısı yaranın üzerine işedi. Setau gibi general de **idrarin**, kuyu ve ırmak suyunun aksine steril oldu-
ğunu ve mikrop kapma tehlikesi olmadan yarayı temizlediğini bili-
yordu. Sedyeci erler generali hastane çadırına taşıdılar.

Piyadeler bomboş surların üzerine çıktılar.

Birkaç dakika sonra **Megido** kalesinin büyük kapısı açıldı.

Kalenin içinde korkuya kapılmış birkaç kadınla çocuk kalmıştı.

Aşa:

"Suriyeliler, bütün kuvvetlerini kalenin dışına sürerek bizi püs-
kürtmeye **çalışmışlar**," dedi.

Ramses:

"Manevraları başarıya **ulaşabilirdi**," dedi.

"Onlar seni tanıımıyordu."

"Kim beni tanıdığını iddia edebilir ki dostum?"

On kadar asker, **kaymaktaşı**ndan yapılmış **kapkacak** ve gümüş-
ten yapılmış heykelciklerden oluşan kale hazinesini yağma etmeye
başlamışlardı.

Aslan kükremesi onları dağıttı.

Ramses:

"Bu adamlar hemen tutuklansın," diye kararını bildirdi. "Oda-
lar temizlensin ve tütsülensin."

Kral, **Megido'dan** sorumlu olacak bir vali atadı. Bu yeni vali, ka-
lede kalacak olan subaylarla erleri seçecekti. Depolarda ancak bir-
kaç hafta yetecek erzak kaldığı için, bir müfreze avlanmak ve başı-
boş sürüleri toplamak üzere kaleden ayrıldı.

Ramses, Aşa ve yeni vali, bölgenin ekonomisine yeniden çeki

düzen verdiler. Efendilerinin kim olduğunu bilemeyen köylüler, bir süredir çalışmaları **bırakmışlardı**. Bir haftadan kısa bir sürede, Mısırlıların bölgeye tekrar hâkim oluşu, barış ve güvenliğin teminatı olarak algılanıyordu,

Ramses, Megido'nun kuzeyinde birbirine belirli **uzaklık**ta yer alan küçük kaleler yaptırdı. Her kalenin içinde dört gözcü ve atları yer alacaktı. Böylelikle, Hititler saldırarak olurlarsa, **Megido'daki** garnizon güvenliği sağlayacak zamanı bulacaktı.

Ramses, ana kulenin tepesinden hiç hoşlanmadığı manzarayı seyretti. **Nil'den**, hurma bahçelerinden, yeşil kırlardan ve çölden uzakta yaşamak bir azaptı. Bu sakin saatte Nefertari akşam âyini yapıyor olmalıydı. Onu ne kadar arıyordu!

Aşa, **Kral'ı** düşüncelerinden ayırdı.

"Benden istediğini yaptım, subaylar ve askerlerle konuştum."

"Duyguları nedir?"

"Sana yürekte güveniyorlar, ama ülkeye dönmekten başka bir şey düşünmüyorlar."

"Suriye'den hoşlanıyor musun Aşa?"

"Burası tehlikeli ve tuzaklarla dolu bir ülke. Onu tanımak için uzun uzun burada oturmak gerekir."

"Hititlerin toprakları, **Suriye'ninkine** benziyor mu?"

"Orası daha vahşi ve daha sert. Kışları, Anadolu'nun yüksek yaylalarında esen rüzgâr buz gibidir."

"Benim hoşuma gideceğine inanır mısın?"

"Sen Mısır'sın Ramses. Başka hiçbir toprak senin gönlünde yer edemez."

"**Amurru** eyaleti yakında."

"Düşman da yakında."

"Hitit ordusunun **Amurru'yu** işgal ettiğini düşünüyor musun?"

"Güvenilir haberler alamıyoruz."

"Senin inancın ne?"

"Hiç kuşkusuz bizi orada **bekliyorlardır**."

19

Kıyı kentleri olan Tir⁽¹⁾ ve Biblos, arasındaki bölgede kıyı boyunca uzanan Amurru eyaleti, Hermon⁽²⁾ dağı ile ticaret kenti Şam'ın doğusunda bulunuyordu.

Amurru, Hitit kontrolü altındaki topraklardan önce, Mısır egemenliği altındaki son bölgeydi.

Mısır'dan dört yüz kilometreden daha uzakta bulunan Fira-vun'un askerleri ağır adımlarla ilerliyordu. Generallerinin önerilerinin tam aksini yapan Ramses, kıyı boyunca giden yoldan ayrılmış, dağlardan giden bir patikayı izlemişti. Bu yürüyüş hayvanlar için olduğu kadar insanlar için de çok zordu. Artık kimse ne gülüyor ne de konuşuyordu. Herkes, kan dökücülük ünleri en gözüpek askerleri bile korkutan Hititler ile yapılacak çarpışmaya kendini hazırlamaya çalışıyordu.

Diplomat Aşa'nın yaptığı analize göre, Amurru'nun yeniden ele geçirilmesi savaş ilanı anlamına gelmeyecekti, ama kim bilir kaç kişinin kanı dökülecekti? Birçokları Kral'ın Megido'yu ele geçirmekle yetineceğini ve dönüş yolunu tutacağını ummuştu. Ancak Ramses kısa bir mola verdikten sonra ordusunu bu yeni zorlu göreve sürmüştü.

Keşif erlerinden biri dörtnala gelip Ramses'in önünde durdu.

"Oradalar, kayalarla deniz arasında, patikanın başındalar."

"Kalabalıklar mı?"

"Mızrak ve yaylarla silahlanmış yüzlerce adam çalılarının arkasına saklanmış. Kıyı yolunda pusuya yattıkları için onları arkadan vura-biliriz."

"Bunlar Hititler mi?"

"Hayır Majeste. Amurrulular."

(1) Tir: Bugün Sur kenti (ç.n.).

(2) Hermon: Filistin'de Siyon adıyla da anılan Cebellüşseyh dağı (ç.n.).

Ramses şaşırıp kalmıştı. Mısır ordusuna nasıl bir tuzak kurulmuştu?

"Beni oraya götür."

Savaş arabaları birliğinin komutanı araya girdi.

"Firavun böyle bir tehlikeye atılmamalı."

Ramses'in bakışlarından ateş fışkırdı.

"Gidip görmek, durum saptaması yapmak ve karar vermek zorundayım."

Kral keşif erini izledi. İki adam yolu yayan tamamlayıp kayalık bir yamaca geldiler.

Ramses durdu ve aşağıya doğru baktı.

Deniz, kıyıdan giden yol, bir sürü çalılık, pusuya yatmış Amurru askerleri ve kayalık... Hitit kuvvetlerinin pusuya yatarak yığınak yapabilecekleri hiçbir yer yoktu. Ama ufka doğru başka bir kayalık vardı. Anadolu savaşçılarının arabaları, bu kayalıklarının arkasında gizlenmiş, çatışmaya olanca hızlarıyla müdahale etmeye hazır bekliyor olamazlar mıydı?

Ramses'in sorumluluğunda, Mısır'ın güvenliğinin tek garantisi olan askerlerin yaşamı vardı.

"Savaş düzenine giriyoruz," diye mırıldandı.

Amurru Prensi'nin piyadeleri uyukluyordu. İlk Mısırlılar kıyı yolunu izleyerek güneyden gelmeye başlar başlamaz, onları pusuya düşürüp öldüreceklerdi.

Prens Benteşina, Hititli eğitimcilerin öğütledikleri stratejiyi uyguluyordu. Hititler, yoluna birçok tuzağın kurulan Ramses'in bura-ya kadar ulaşamayacağına inanıyorlardı. Şayet oraya ulaşsa bile birlikleri o kadar küçülmüş olacaktı ki en son olarak kurulacak pususu onu bitirecekti.

Elli yaşlarında, güzel siyah bıyıklara sahip Benteşina, Hititleri sevmiyordu, ama onlardan korkuyordu. Amurru, Hitit egemenlik alanına öylesine yakındı ki onları kızdırmamak Benteşina'nın çıkarıydı. Aslında Mısır'a bağlıydı ve Firavun'a vergi veriyordu. Ama Hititler onun bu durumunu kabul etmiyor, başkaldırmasını ve tükenmiş Mısır ordusuna son darbeyi indirmesini istiyordu.

Kayalıkların arasındaki bir mağarada saklanmış bekleyen Prens, boğazı kuruduğu için, içki dağıtıcıdan soğuk şarap getirmesini istedi.

İçki dağıtıcı birkaç adım attı atmadı:

"Efendim... Bakın!" dedi.

"Acele et, susadım."

"Kayalığın tepesine üzerine bakınız... Yüzlerce, binlerce Mısırlı!"

Şaşırıp kalan Benteşina ayağa kalktı. İçki dağıtıcı yalan söylemiyordu.

Başında mavi bir taç, üzerinde güneşte altın gibi parlayan bir peştamal olan uzun boylu bir adam, yamaçtan aşağı iniyordu. Sağında dev gibi bir aslan vardı.

Kısa bir süre içinde, uyanık olan askerlerin tümü, prenslerinin gördüğü bu manzarayı görmüşlerdi. Uyuyanları hoyratça uyandırdılar.

Ramses kalın ve güçlü sesiyle:

"Nerede saklanıyorsun Benteşina?" diye haykırdı.

Amurru Prensi titreyerek Firavun'a doğru ilerledi.

"Sen bana bağlı değil misin?"

"Majeste, ben Mısır'a hep sadakatle hizmet ettim!"

"Neden senin ordun bana tuzak kurdu?"

"Eyaletimizin güvenliğini... düşünüyorduk..."

Hızla koşan bir at sürüsünün sesini andıran bir gürültü göğe yükseldi. Ramses, ileriye, Hitit savaş arabalarının arkasına saklanabilecekleri kayalıklara doğru baktı.

Firavun için, gerçeğin ortaya çıkacağı an gelmişti.

"Bana ihanet ettin Benteşina."

"Hayır Majeste! Hititler beni kendilerine itaat etmeye zorladılar. Şayet kabul etmeseydim beni ve halkımı öldüreceklerdi."

"Neredeler?"

"Sizin ve ordunuzun, yol üzerindeki sayısız engelleri aşmanız bile buraya perişan geleceğinize inandıkları için gittiler."

"Bu garip gürültü de ne?"

"Denizde oluşan büyük dalgaların kayalıklara çarpınca çıkardığı ses."

"Adamların bana saldırmak için hazır bekliyorlardı. Benimkiler savaşmaya karar verdiler."

Benteşina diz çöktü.

"Ah Majeste, ölümün iktidar olduğu sessizlik dünyâsına inmek

ne korkunç bir şey! Bu dünyadaki en hareketli insan bile oraya gince uyuşup kalır ve sonsuz bir uykuya dalar. Orada oturanların kaldıkları yer öylesine derindedir ki sesleri bize kadar ulaşmaz, çünkü ne kapısı vardır, ne de penceresi. Hiçbir güneş ışığı ölülerin karanlık krallıklarını aydınlatmaz. Hiçbir rüzgâr onların yüreğini serinletemez. Hiç kimse bu korkunç dünyaya gitmeyi arzu etmez. **Firavun'un** bizi affetmesi için yalvarıyorum! Amurru halkının canı bağışlansın ki size hizmet etmeye devam etsinler."

Efendilerinin boyun eğdiğini gören askerler silahlarını attı.

Ramses, önünde yerlere kadar eğilen **Benteşina'yı** kaldırdı. Mısırlılarla müttefiklerinin candan çığlıkları yükseldi.

Şenar, Ameni'nin bürosundan çıktığında yıldırım çarpmışa dönmüştü.

inanılmaz bir hızla yürüttüğü askeri seferin sonunda, Ramses, Hitit egemenliği altına girmiş olan Amurru eyaletini yeniden ele geçirmişti! Nasıl olmuştu da bu tecrübesiz genç **Kral**, düşman topraklarında ordusuna ilk kez komuta ederken, tüm engelleri aşmış ve parlak bir zafer kazanmıştı?

Şenar çoktan beri tanrıların varlığına inanmasa da, Ramses'in gizli bir âyin sırasında babasından devraldığı sihirli güçten yararlandığı da bir gerçektir. Onun yolunu işte bu güç çiziyordu.

Şenar, Ameni'ye verilmek üzere resmi bir not yazdı. Dışişleri Bakam sıfatıyla, Ramses'in zaferini ileri gelen kişilere bildirmek için **Memfis'e** gidecekti.

Şenar, kız kardeşine:

"Büyücü **nerde?**" diye sordu.

Uzun boylu esmer kadın, **Akenaton'un** mirasçısı sarışın Lita'yı bağrına bastı. Bu kız Ramses'in ağabeyinin öfkesini artırıyordu.

"Çalışıyor."

"Onu hemen görmek istiyorum."

"Sabırlı ol biraz, Nefertari'nin şalı ile yeni bir büyü seansı yapacak."

"Onun büyüü hiçbir işe yaramıyor! Ramses'in **Amurru'yu** yeniden ele geçirdiğini, **Kenan Ülkesi'ndeki** bütün kaleleri geri aldığını ve kendi yasalarını yeniden kuzeydeki prensliklere kabul ettirdi-

gini biliyor musun? Kayıplarımız çok az. Sevgili kardeşimizin vücudunda bir sıyrık bile yok. Hatta askerlerin gözünde tanrı mertebesine çıkmış!"

"Emin misin..."

"Ameni mükemmel bir haber kaynağı. Bu melun kâtip öylesine temkinli ki ona gelen bilgiler kesinleşmedikçe sanki hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davranıyor. Kenan Ülkesi, Amurru ve Güney Suriye artık Hititlerin kucağına düşmeyecek. Ramses, oraya güçlendirilmiş bir askeri üs kurarak, düşmanın geçmesini önleyecek bir tampon bölge oluşturacak. Biz kardeşimizi alt edeceğimiz yerde onun savunma sistemini güçlendirdik... Harikulade bir sonuç!"

Sarışın Lita, Şenar'a bakıyordu.

"Bizim gelecekteki hükümdarlığımız uzaklaşıyor sevgili kardeşim. Ya sen ve büyücü beni işlettiyseniz?"

Şenar, genç kadının elbisesinin üst bölümünü tuttuğu gibi çekti ve askılarını kopardı. Lita'nın ortaya çıkan göğsünde derin yanık izleri vardı.

Lita katılasıya ağlamaya başladı, Dolant'ın kucağına sokuldu.

"Ona işkence etme Şenar. Bu kızla Ofir bizim en iyi müttefiklerimiz."

"Aman ne muhteşem müttefikler!"

Yavaş ve ağırbaşlı bir ses:

"Bundan hiç kuşkunuz olmasın prens," dedi.

Şenar arkasına döndü.

Yüzü bir yırtıcı kuşunkini andıran büyücü Ofir, bir kez daha Ramses'in ağabeyini etkiledi. Libyalının koyu yeşil gözleri, hasmını birkaç saniyede yere serebilecek güçte bir kötülüğü barındırıyor gibiydi.

"Hizmetinizden memnun değilim Ofir."

"Gözlerinizle gördünüz. Lita da, ben de elimizden geleni yapıyoruz. Daha önce de size açıkladığım gibi, çetin cevize çattık. Harekete geçmemiz için zamana ihtiyacımız var. Nefertari'nin şalı tümden yanıp kül olmadığı sürece büyüğü koruma yok edilemeyecek. Şayet acele edecek olursak Lita'nın ölümüne neden oluruz ve tahtı zorla ele geçiren hükümdarı alaşağı etmek için en küçük bir şansımız kalmaz."

"Daha ne kadar bekleyeceğiz Ofir?"

"Lita narin yapılı, ama mükemmel bir medyum. Her büyü seansı sonunda, Dolant'la ben onun yaralarını tedavi ediyor ve onun yeteneklerinden yeniden yararlanmak için yaranın iyi olmasını beklemek zorunda kalıyoruz."

"Peki onun yerine başka bir kobay kullanırsınız?"

Büyücünün bakışları sertleşti.

"Lita bir kobay değil, Mısır'ın müstakbel Kraliçesi, yani sizin eşiniz. Galip çıkacağımız bu amansız savaşa birçok seneden beri hazırlanıyor. Hiç kimse onun yerini alamaz."

"Anlaşıldı... Ama Ramses'in zaferleri giderek artıyor!"

"Beklemedik bir felaket bir anda o zaferlere son verebilir."

"Benim kardeşim sıradan bir adam değil. Garip bir güç onu yüreklendirip güçlendiriyor."

"Bunun farkındayım prens Şenar. Bu nedenledir ki sanatımın en gizli kaynaklarına başvuruyorum. Acele etmek çok ağır bir hata olur. Böyle olmakla birlikte.

Şenar, Ofir'i can kulağıyla dinliyordu.

"Böyle olmakla birlikte... Doğrudan Ramses'i hedef almış yeni bir mücadeleye girişeceğim. Zafer kazanmış bir insan kendine çok güvenir ve savunma gücünü yitirir. Zayıf anını kollayacağız."

Amurru eyaleti bayram ediyordu. Prens Benteşina, Ramses'in ülkesinde bulunuşunu ve barışın yeniden kurulmasını çok parlak bir biçimde kutlamak için çırpınıyordu. **Amurru'nun** Mısır'a bağlılığını bildiren resmi açıklamalar papirüslere yazıldı. Prens, en kısa zamanda, Mısır tapınaklarının ana **kapılarının** önüne dikilecek olan sedir ağaçlarını gemilerle göndereceğine söz verdi. Amurrulu askerler, Mısırlı asker arkadaşlarına dostluk gösterilerinde bulundular. Su gibi şarap aktı, yeniden ele geçirilen eyaletin kadınları, kurtarıcılarını hoşnut etmeyi bildiler.

Bu zoraki sevince aldanmamakla birlikte Setau ile Lotus şenliklere katıldılar ve kendileri gibi **yılanlara** âşık, **yaşlı** bir büyücü ile tanışma mutluluğuna erdiler. Buradaki yılanların zehir miktarı ve saldırganlıkları Mısır'daki yılanlardan daha düşük nitelikte olsa **bi-le**, uzmanlar birbirlerine meslek sırlarını aktardılar.

Ev sahibinin ilgisine rağmen Ramses neşeli görünmüyordu. **Benteşina**, bu **tutumunun**, dünyanın en güçlü adamı **Firavun'un** her durumda muhafaza etmek zorunda olduğu ağırbaşlılığından ileri geldiğini düşünüyordu.

Aşa aynı şekilde düşünmüyordu.

Ramses, Mısırlı ve Amurrulu üst rütbeli subayları bir araya toplayan şölenin sonunda, Benteşina'nın ünlü konuşunu ağırladığı sarayın terasına çekildi.

Kral'ın bakışları kuzey yönüne takılmıştı.

"Düşünceni bölebilir miyim?"

"Ne istiyorsun Aşa?"

"Amurru Prensi'nin ikramlarından pek memnun olmamış gibisin?"

"İhanet etti. Yine edecek. Ama senin öğütlerini uyguluyorum: alçağın biri de olsa, nasıl davranacağını çok iyi bildiğimiz için onu değiştirmiyorum?"

"Sen kaygılandırırsan bu değil."

"Kaygılarımı biliyor musun yoksa?"

"Bakışların Kadeş'e yönelmiş."

"Kadeş, Hititlerin gururu, Kuzey Suriye üzerindeki egemenliklerinin simgesi, Mısır için sürekli bir tehlike! Evet, Kadeş'i düşünüyorum."

"Kadeş kalesine saldırmak demek, Hitit egemenlik sahasına girmek demektir. Şayet bu kararı alacak olursan, devletlerarası kurallara uyarak savaş ilan etmemiz gerekecek."

"Onlar bizim egemenlik alanlarımızda ayaklanmaları kışkırtırken bu kurallara saygı gösterdiler mi?"

"O sadece bir başkaldırı hareketiydi. Buna karşın, Kadeş'e saldırmak demek Mısır ile Hitit İmparatorluğu'nun arasındaki gerçeğin sınırı geçmek demektir. Başka bir deyişle büyük bir savaş. Bu çatışma aylarca sürebilir ve bizim yok olmamızla sonuçlanabilir."

"Savaşa hazırız."

"Hayır Ramses. Başarıların seni fazla gururlandırmamalı."

"Başarılarım sana çok mu hafif geliyor?"

"Sen sadece vasat savaşçıları yendin. Amurrulular ise savaşmadan silahlarını teslim ettiler. Hititlerle aynı durum olmayacak. Ayrıca, adamlarımız çok yorgun ve Mısır'a dönmek için sabırsızlanıyorlar. Hemen bu çapta bir çarpışmaya girişecek olursak bizim için felaket olur."

"Ordumuz o kadar zayıf olabilir mi?"

"Askerlerin kafaları ve vücutları kaybedilen toprakları geri alma düşüncesine göre hazırlanmıştı, askeri nitelikleri bizden üstün olan bir imparatorluğa saldırmak için değil."

"Bu kadar ihtiyatlı olmak tehlikeli değil mi?"

"Senin arzun buysa, Kadeş savaşı olacak, ama ona hazırlanmayı iyi bil."

"Bu gece kararımı vereceğim."

Eğlence bitmişti.

Güneş doğarken, savaşa çıkılacağı söylentisi ordugâhta kulaktan kulağa yayıldı! İki saat sonra Ramses, sadık iki atının çektiği savaş arabasının üzerinde görüldü. Karpın üzerinde savaş zırhı vardı.

Askerlerin birçoğunun midesi kasıldı. Ortada dolaşan mantık dışı bu söylentinin aslı var mıydı? Hititlerin güçlü kalesi Kadeş'e

saldırmak, eşi benzeri bulunmayan kan dökücü barbarlarla **yüzyüze** cepheden saldırarak **çarpmak**... Hayır, genç Kral böylesine saçma bir projeyi aklından bile geçiremezdi! Babasından miras aldığı bilgelik doğrultusunda, **hasımının** egemenlik alanına saygılı davranır ve barışı güçlendirme yolunu seçerdi.

Hükümdar, birliklerini denetledi. Askerlerin yüzünde endişe hâkimdi. En genç askerden en yaşlı ve tecrübeli askere kadar herkes, kasları ağrıyacak kadar gergin duruyordu. Varlıkları, Firavun'un ağzından çıkacak sözlere bağlıydı.

Askeri geçit törenlerinden hoşlanmayan Setau, arabasının içinde yüzükoyun yatmış, sırtını, çıplak memeleri kürek kemiklerine sürtünen Lotus'a ovduruyordu.

Prens Benteşina sarayına çekilmişti. Her sabah kahvaltısında iştahla ve tıka basa yediği kremalı pastaları bu sabah gövdeye indirecek durumda değildi. Şayet Ramses, Hititlere savaş ilan edecek olursa Amurru eyaleti, Mısır ordusuna askeri üs olacak ve halkı paralı asker olarak silah altına **alınacaktı**. Ramses yenilince Hititler çevreyi ateşe verip ortalığı kan gölüne döndüreceklerdi.

Aşa, Kral'ın niyetinin ne olduğunu anlamaya çalıştı, ama Ramses'in yüzünden bir şey okumak imkânsızdı.

Ramses, denetlemesi sona erince arabasını ekseni etrafında döndürdü. Firavun, atları kuzeye, Kadeş'e doğru hareket edeceklermiş gibi yaptı, ancak sonra güneye, Mısır'a doğru döndü.

Setau bronz bir usturayla tıraş oldu, dişleri düzgün olmayan ağaç tarağıyla saçlarını taradı, sinekleri kovan bir merhemi yüzüne sürdü ve hasırını serdi. Aşa kadar şık değildi, ama bu haline kahkahalarla gülen Lotus'a rağmen, her zamankinden daha alımlı görünmeye özen gösteriyordu.

Mısır ordusu coşku içinde dönüş yolunu tuttuktan sonra arabasının içinde birlikte olmaya zaman bulabilmişlerdi. Piyadeler Ramses'in şerefine şarkılar söylerken, ordunun soylu sınıfı olan savaş arabacıları mırıldanmakla yetiniyordu. Askerlerin tümü aynı kanıydı: savaş olmayınca askerin yaşamı ne kadar güzeldi!

Ordu, olaysız bir yürüyüşle Amurru, Galile ve Filistin'i geçmişti. Yöre halkı askerleri alkışlıyor, onlara taze sebze ve meyveler sunuyordu. Yolculuğun son etabı olan Delta'ya girmeden önce, Sina'nın

kuzeyinde, Negev'in batısında mola verildi ve çadırılı ordugâh kuruldu. Çok sıcak olan bu bölge, göçebelerin geliş gidişini kollayıp kervanları koruyan çöl polisinin denetimi altındaydı.

Setau'nun ağzı kulaklarına varıyordu. Burada, zehirleri çok kuvvetli, çok uzun kobra yılanları ile engerek yılanları çoktu. Lotus her zamanki ustalığıyla ordugâhın çevresinde dolanarak şimdiden on kadarını yakalamıştı bile. Lotus, onu görünce köşe bucak kaçışan askerlere gülerek bakıyordu.

Ramses çölü seyrediyor, kuzeye, Kadeş'e doğru bakıyordu.

Aşa:-

"Kararın çok bilgeceydi," dedi.

"Bilge olmak düşmanın önünden geri çekilmek midir?"

"Bilge olmak ne kılıçtan geçirilmek ne de imkânsız olanı yapmaktır."

"Yanılıyorsun Aşa. Gerçek cesaret, imkânsızın doğasında vardır."

"Ramses, ilk kez beni korkutuyorsun. Mısır'ı nereye sürüklemeyi düşünüyorsun?"

"Kadeş tehdidinin kendiliğinden yok olacağına mı inanıyorsun?"

"Diplomasi, çözümlenemez gibi görünen anlaşmazlıkları çözümlmeye olanak sağlayacaktır."

"Senin diplomasın Hititleri silahsızlandırarak mı?"

"Neden olmasın?"

"Bana arzu ettiğim gerçek barışı getir Aşa. Aksi takdirde onu ben kendim kuracağım."

Yüz elli kişiydiler.

Çöl adamı, Bedevi ve Yahudilerden oluşan, haftalardan beri Negev bölgesini talan ederek yolunu şaşırmış kervanların peşine düşen yüz elli adam. Başlarında, idam edilecekken bir askeri hapishaneden kaçmış kırk yaşlarındaki tek gözü kör bir adam vardı. Otuz kervana saldırmış, Mısırlı ve yabancı yirmi üç tüccarı öldürmüş olan Vargoz adındaki bu haydut kendi adamlarının gözünde bir kahramandı.

Mısır ordusu ufukta belirdiğinde serap gördüklerini sandılar. Savaş arabaları, süvariler, piyadeler... Vargoz'la adamları bir mağa-

raya **sığınarak**, düşman gözden kayboluncaya kadar dışarı çıkmamaya karar vermişlerdi.

Gece **uyurken**, Vargoz rüyasında tanıdık bir yüz gördü.

Yırtıcı kuşu andıran bir yüz, tatlı ve inandırıcı bir ses. Vargoz'un gençlik yıllarında tanıdığı Libyalı büyücü **Ofir**'in sesi idi bu. Libya ile Mısır arasında gözden uzak bir vahada, bu büyücü ona okuma yazma öğretmiş ve onu bir medyum gibi kullanmıştı.

Ve o gece Ofir'in **buyurgan** yüzü geçmişin derinliklerinden yeniden çıkmıştı. O tatlı ses ona yeniden emirler veriyordu. Vargoz bu emirlere karşı duramazdı.

Bakışları çılgına dönmüş, dudakları bembeyaz olmuş **haydut**, adamlarını uyandırdı.

"Bu, bizim en güzel vurgunumuz olacak," diye açıkladı. "Arkamdan **gelin**."

Adamlar, her zaman olduğu gibi reislerinin emrine uydular. Vargoz onları bir yere götürüyorsa, orada mutlaka ganimet vardı.

Mısır ordugâhına yaklaştıklarını görünce, birçok haydut başkaldırdı.

"Ne çalacağız?"

"Oradaki en güzel çadırın içinde hazine var."

"Hiç şansımız yok!"

"Nöbetçiler çok değil ve kendilerine saldırılacağım akıllarından bile geçirmiyorlar. Elinizi çabuk tutun. Hepiniz zengin olacaksınız."

Çöl adamlarından biri:

"Bu **Firavun**'un ordusu," dedi. "Basarsak bile bizi yakalarlar!"

"**Budala**... Burada kalacağımızı mı sanıyorsun! Çalacağımız altınla prenslerden daha zengin olacağız!"

"Altın..."

"**Firavun**, yanında oldukça yüklü altın ve mücevher olmadan hiçbir yere gitmez. Egemenliği altındaki insanları bu altınlarla satın alır."

"Kim verdi sana bu bilgileri?"

"Bir rüya."

Çöl adamı, hayretle Vargoz'a baktı.

"Benimle dalga mı geçiyorsun?"

"Sen benim emrime itaat ediyor musun, etmiyor musun?"

"Bir rüya için hayatımı tehlikeye atmamı bekliyorsun... çıldırmış olmalısın!"

Vargoz'un baltası olanca hızıyla çöl adamının boynuna indi. Haydutların reisi, ölmek üzere olan adamı tekmelemeye başladı, sonra başını gövdesinden ayırarak öldürdü.

"Tartışmak isteyen başka kimse var mı?"

Yüz kırk dokuz adam yerde sürünerek Firavun'un çadırına doğru ilerlediler.

Vargoz, Ofir'in verdiği emre uyacaktı: Ramses'in bir bacağını koparıp onu sakat bırakacaktı.

Nöbet yerindeki birçok nöbetçi uyukluyordu. Ötekiler de evlerini ve ailelerini düşünüyorlardı. Nöbetçilerden biri, kendisine doğru sürünen garip bir şekil **gördü**, ama Vargoz, alarm vermesine **fırsat** bırakmadan nöbetçinin boğazını kesti. Haydutlar, reislerinin bir kez daha haklı çıktığını kabul etmek zorunda kaldılar. **Kral**'ın çadırına yaklaşmanın o kadar güç olmadığı anlaşıyordu.

Vargoz, Ramses'in yanında bir hazine olup olmadığını bilmiyor, adamlarının aldatıldıklarını anlayacakları anı hiç düşünmüyordu. Kafasındaki tek saplantı onu **sürüklüyordu**: Ofir'e itaat etmek, onun, zihnine musallat olan yüzünden ve sesinden kurtulmak.

Vargoz, tehlikeyi hiçe sayarak, büyük çadırın kapısında **uyuklayan** subaya doğru koştu. Vargoz'un saldırısı öylesine şiddetliydi ki, Mısırlı subay kılıcını çekmeye vakit bulamadı. Saldırganın attığı kafa darbesiyle nefesi kesilen subay debelendi ve bayıldı.

Yol açılmıştı.

Firavun tanrı olsa bile böylesine kudurmuş bir saldırganı karşı koyamazdı.

Baltasının keskin yüzü çadırın kapısını yırttı.

Uykusundan uyanan Ramses doğrulmuştu. Silahını havaya kaldırmış olan Vargoz hükümdara doğru atıldı.

Birden, büyük bir ağırlık onu yere serdi. Sırtında, sanki bıçaklarla kesiliyormuşçasına şiddetli bir acı hissetti. Başını çevirince, bir saniyelik bir süre **içinde**, çeneleri kafasının üstünde kenetlenen dev gibi aslanı **gördü**. Aslanın ağzının içinde kalan kafası olgun bir meyve gibi patladı.

Vargoz'un ardından gelen çöl adamlarının korku çılgınlıkları ordugâhı alarm durumuna geçirdi. Reislerinden yoksun kalan hırsızlar saldırmak mı, kaçmak mı gerektiği konusunda şaşırıp kaldıkları için oklarla delik deşik edildiler. Aslan tek başına beş kişiyi öldürdükten sonra okçuların görevlerini yerine getirdiklerini görüp, efendisinin yatağının arkasına uyumaya gitti.

Çok öfkelenen Mısırlı askerler nöbetçilerin öldürülmesinin öcünü haydutlar çetesinin tümünü kılıçtan geçirerek aldılar. Affedilmesi için yalvaran bir yaralı, Mısırlı bir subayın ilgisini çekmiş, o da Kral'a haber vermişti.

"Bir Yahudi var Majeste."

Karnına iki ok saplanmış olan haydut can çekişiyordu.

"Yahudi, sen Mısır'da yaşadın mı?"

"Canım yanıyor..."

Subay:

"Tedavi edilmek istiyorsan, konuş," diye belirtti.

"Hayır, Mısır'da yaşamadım... Hep burada yaşadım..."

Ramses:

"Senin kabilen Musa diye birini konuk etti mi?" diye sordu.

"Hayır..."

"Peki bu saldırı neden?"

Yahudi anlaşılabilir bir şeyler söyledi ve öldü.

Aşa, Kral'a yanaştı.

"Çok şükür sağ salımsın!"

"Aslanım beni kurtardı."

"Kim bu haydutlar?"

"Bedeviler, çöl adamları ve anladığım kadarıyla bir Yahudi."

"Saldırılan intihardan farksızdı."

"Birisi onları bu çılgınca saldırıyı yapmaları için kışkırtmış."

"Hititler mi?"

"Olabilir."

"Başka kimi düşünüyorsun?"

"Karanlıkların şeytanları sayılamayacak kadar çoktur."

Aşa:

"Beni bir türlü uyku tutmadı," dedi.

"Neden uyuyamadın?"

"Hititlerin tepkisini düşünüyorum. Hiçbir şey yapmaksızın durmayacaklardır."

"Yoksa şimdi de Kadeş'e saldırmadım diye beni kınıyor musun?"

"Egemenliğimiz altındaki prensliklerin savunma sistemini öğrendiğince sağlamlaştırmalıyız."

"Bu senin bundan sonraki görevin olacak Aşa."

Tutumlu olmaya özen gösteren **Ameni** eski bir ağaç tabletin yüzeyini **yazı** tahtası olarak yeniden kullanmak amacıyla siliyordu. Emrindeki bütün memurlar, **Kral'ın** özel sekreterinin gereksiz harcamalara tahammül edemediğini ve malzemeye özen gösterdiğini biliyordu.

Ramses'in **prensliklerdeki** zaferi ve Nil'in verimli bir hasadı müjdeleyen kabarışı **Pi-Ramses'i** neşeye boğmuştu. Zengin olsun olmasın herkes Kral'ı karşılamaya hazırlanıyordu. **Gemiler**, bütün kent **halkının** katılacağı büyük şölen için her gün yiyecek ve içecek taşıyordu. Bu zorunlu tatil döneminde köylüler ya dinleniyor ya da kayıklarla yakın uzak akrabaları **ziyaret** etmeye gidiyorlardı. Yükselen su seviyesi ile birlikte, köylerin kurulduğu tepeler birer adaya dönüşmüş, Nil deltası bir denize dönmüştü. Ramses'in başkenti, bu sonsuz büyüklük içine demir atmış bir gemiye benziyordu.

Sadece **Ameni'nin** canı sikkindi. Şayet suçsuz birini, hem de **Ramses'e** sadık birini hapse atmışsa, bu adaletsizlik öte dünyanın terazisinde ağır basacaktı. Ameni, sürekli olarak suçsuz olduğunu haykıran **Seramana'yı** ziyarete gitmeye cesaret edememişti.

Seramana'yı suçlayan başlıca tanık olan Nenofar hakkında soruşturma yapmakla görevli polis memuru bir akşam üzeri **Ameni'nin** bürosuna geldi.

"Sonuca varabildiniz mi?"

Polis yavaşça cevap verdi:

"Evet."

Ameni'nin içi rahatladı. Sonunda her şey açıklık kazanacaktı.

"**Nenofar'dan** ne haber?"

"Onu buldum."

"Neden getirmedin?"

"Çünkü ölmüş."

"Kaza mı?"

"Cesedini gösterdiğim doktora göre bu bir cinayet. Nenofar öldürüldü."

"Cinayet demek... Demek bu tanığı yok etmek istediler. Ama **neden...** Yalan söylediği için mi, yoksa daha fazla konuşmaması için mi?"

"Size saygısızlık etmek istemem ama, bu olay **Seramana'nın** suçsuz olabileceği kuşkusunu uyandırmıyor mu?"

Ameni'nin yüzü her zamankinden daha çok sarardı.

"Onun aleyhinde kanıtlarım **vardı**."

Polis memuru:

"Kanıtlar tartışılmaz," diyerek Ameni'ye hak verdi.

"Hayır, tartışılır! Bu Nenofar, Seramana'yı suçlamak için satın alınmış olamaz mı? Yargıç karşısına **çıkarmaktan**, Yasa'nın önünde yemin etmekten korkmuş olabilir. Suç ortağının seçeneği kalma-mıştı, onu yok etmek zorundaydı. Elbette, elimizde çürütülemez bir kanıt var, ama ya bu da sahteyse, ya birisi Sardunyalının yazısını taklit etmişse?"

"Bu o kadar zor değil: Seramana her hafta, bir duyuru yazıyor ve **Kral'ın** özel muhafız kıtasının kışla kapısına asıyordu."

"Sanırım Seramana bir dalavereye kurban gitti. Siz de böyle düşünüyorsunuz değil mi?"

Polis memuru başını sallayarak onayladı.

Ameni:

"Aşa döner dönmez, asıl suçlunun tutuklanmasını beklemeden Seramana'yı temize **çıkartabiliriz**... Bir ipucun var mı?"

"Nenofar karşı koymamış. Kadın, katilini muhtemelen tanıyordu."

"Nerede öldürülmüş?"

"Tüccar mahallesinde küçük bir evde."

"Ev sahibi kimmiş?"

"Ev boş olduğu için komşular bilgi veremedi."

"Tapu kayıtlarını inceleyerek bir şeyler öğrenebilirim. Bu komşular kuşkulu bir şey fark etmişler mi?"

"Yarı kör, yaşlı bir kadın, gece yarısı kısa boylu bir adamın evden çıktığını gördüğünü iddia ediyor, ama adam hakkında başka bilgi veremiyor."

"**Nenofar'ın** ilişkide olduğu **adamların** listesi var mı?"

"Böyle bir liste yapmak yararsız... Ya Seramana onun oltasına düşen ilk iri **balık**sa?"

Nefertari ılık bir düşün uzun uzun tadını çıkardı. Gözleri kapalı, her geçen dakika yaklaşan çılgın mutluluğu, yokluğu bir azaba benzeyen Ramses'in dönüşünü düşündü.

Hizmetçiler, Kraliçe'nin tüm vücudunu kül ve doğal sodyum

karbonatla hafifhafifovdular. Sodyum bikarbonat ve karbonat karışımından oluşan doğal sodyum karbonat vücudu temizliyor ve nemlendiriyordu. Kraliçe sıcak döşeme taşlarına uzandı ve bir masajcı hanım terebentin, yağ ve limondan yapılan, bütün gün boyunca kolcusu kaybolmayan bir merhemle onun her tarafını ovuşturdu.

Hayallere dalan Nefertari kendim pedikür, manikür ve makyaj uzmanına teslim etti. Makyajcı gözlerinin çevresine, koruyucu ve süs olarak kullanılan açık yeşil bir far sürdü. Ramses'in gelişi yaklaştığından, güzel Kraliçe saçlarına bayramlarda kullandığı parfümü sürdü. Bu parfüm, günlük ağacı ve aselbentten yapıyordu. Makyajcı sonunda Nefertari'ye cilalanmış bronzdan yapılmış bir ayna uzattı. Aynanın sapı, Hator'un tanrısal güzelliğinin yeryüzündeki simgesi olan çıplak bir genç kız biçiminde yapılmıştı.

Sıra, iki saç örgüsü göğsüne kadar inen, arkası bukleli perukasını takmaya gelmişti. Bir kez daha, aynadaki görüntü olağanüstüydü.

Berber:

"Eğer müsaade ederseniz, Majestelerinin her zamankinden daha güzel olduğunu söylemek isterim."

Terziler Kraliçe'ye, sarayın dokuma atölyesinde yapılmış tertemiz bir keten elbise giydirdiler.

Kraliçe bu güzel elbisenin rahat olup olmadığını anlamak için henüz oturmuştu ki, kısa boylu, adaleli, düşük kulaklı, kıvrık kuyruklu, kısa burunlu bir köpek dizlerinin üzerine atladı. Köpek az önce sulanmış bahçeden geliyordu ve çamura bulanmış ayakları ile elbiseyi kirletmişti.

Birden ürken terzilerden biri, bir sinek kovacağını aldı ve hayvana vurmaya hazırlandı.

Nefertari:

"Dokunma ona," diye emretti. "Bu Ramses'in köpeği 'Gece Bekçisi'. Böyle hareket ediyorsa, bir bildiği vardır."

Yumuşak, nemli ve pembe bir dil Kraliçe'nin yüzünü yaladı ve makyajını bozdu. Gece Bekçisi'nin güven dolu iri gözleri, tarifi olanaksız bir sevinçle Kraliçe'nin gözlerine baktı.

"Ramses yarın gelecek, değil mi?"

Köpek ön ayaklarını elbisenin askılarına koydu ve kuyruğunu öylesine bir coşkuyla salladı ki Kraliçe'nin ne dediğini anladığı anlaşıyordu.

Kalelerin ve gözetleme kulelerindeki gözcülerin görsel işaretleriyle haber ulaştı: Ramses geliyordu.

Başkent derhal canlandı. Râ tapınağının yakınında olan mahallerden, limana yakın atölyelere, yüksek dereceli memurların villalarından, sıradan insanların konutlarına, saraydan depolara kadar kim varsa, yaptığı işi bir an önce bitirmek için koşuşturuyordu. Hepsi, hükümdarın Pi-Ramses'e gireceği olağanüstü anda hazır bulunmak istiyordu.

Kâhya Rom, giderek dazlaklaşan başını küçük bir peruk altında saklıyordu. Kırk sekiz saatten beri gözüne bir damla uyku girmediği için astlarını hırpalıyor, hepsini yavaşlık, şaşkınlık ve sorumsuzlukla suçluyordu. Sadece Kraliyet sofrasında yüzlerce kızarmış et, ızgarada pişmiş onlarca kaz, iki yüz sepet kurutulmuş et ve balık, elli kavanoz kaymak, baharatlarla hazırlanmış yüz kadar balık yemeği, bir o kadar da sebze ve meyve gerekiyordu. Şaraplarla bayramlık biralar en iyi kalite olmalıydı. Kentin çeşitli mahallelerinde bin şölen düzenlemek gerekiyordu. Amaç, en fakirlerin bile o gün Kral'ın şerefi ve Mısır'ın mutluluğu için düzenlenen şölenlere katılmalarını sağlamaktı. Rom'un dışında, en küçük bir pürüzü bile görüp düzeltecek başka kimse var mıydı?

Rom, son teslimat listesini okudu: has undan yapılmış bin somun ekmek, iki bin yuvarlak ekmek, keçiboynuzu suyu ve incirle yapılmış yirmi bin ballı pasta, tabaklara konmak üzere üç yüz elli iki çuval üzüm, yüz on iki çuval nar ve bir o kadar *incir*...

İçki sunucu:

"Geliyor!" diye haykırdı.

Mutfağın çatısında ayakta duran bir aşçı yamağı el kol sallıyordu.

"Yok canım..."

"Evet o!"

Aşçı yamağı çatıdan atladı; içki sunucu, başkentten büyük ağaçlıklı yoluna doğru koştu.

Rom:

"Burada kalın!" diye haykırdı.

Daha bir dakika dolmadan mutfakla sarayın ek yapılarında kim-seler kalmadı. Rom üç ayaklı bir taburenin üzerine **yığılırcasına** . çöktü. Üzüm salkımlarını çuvallardan çıkarıp, göze hoş görünecek biçimde düzenlemeyi kim **yapacaktı**?

O, herkesi **büyülüyordu**.

O, güneşti; güçlü **boğa**, Mısır'ın koruyucusu ve ülkeler fatihi, yüce zaferlerin Kralı, kutsal ışığın seçtiği insandı.

O, Ramses'di.

Başında altın tacı, üzerinde gümüş zırhı ve kenarları altın şeritle çevrelenmiş peştamalı, sol elinde yayı, sağ elinde kılıcı ile Aşa'nın sürdürdüğü altın yaldızlı, zambaklarla süslenmiş savaş arabasında ayakta dimdik duruyordu. Nubyeli aslanı, parıldayan **yelesiyle**, atlara ayak uydurmuşcasına ilerliyordu.

Ramses'in yakışıklılığı, gücünün parlıtsıyla birleşiyordu. Fira-**vun'un** kusursuz ifadesi onun şahsında simgeleşiyordu.

Her yönden gelen kalabalık, **Amon** tapınağına giden uzun âyin yolunun kenarında yığılıyordu. Kucaklarında bayram yağı ile kokulandırılmış çiçekler tutan müzisyenlerle şarkıcılar, **Kral'ın** dönüşünü kutlamak için hoş geldin marşını söylüyorlardı. 'Ramses'i görmek, gönlü sevinçle doldurmak **demektir**.' Bu nedenle herkes hükümdarın geçeceği yolda, bir an bile olsa onu görebilmek için itişip kakışıyordu.

Kutsal alanın eşiğinde Nefertari **duruyordu**. **İki Ülke'nin** Kraliçesi, kocasına olan büyük aşkıyla etrafa mutluluk saçıyordu. Uzun iki tüylü tacı göğe uzanıyor, lacivert taşından yapılmış süslü kolyesi, yeniden dirilişin sırrını gizliyor, elinde tuttuğu âsâ, Maât'ın son-suza dek sürecek adaletini temsil ediyordu.

Ramses arabasından inince herkes sustu.

Kral, ağır adımlarla Kraliçe'ye doğru yürüdü. Üç metre kala durdu. Yayını ve kılıcını bıraktı ve sağ yumruğunu kalbinin üzerine koydu.

Kraliçe Nefertari, "**Maât**'ı seyretme cesaretini gösteren sen, kim-sin?" dedi.

"Ben, Işığın Oğlu, tanrıların vasiyetinin mirasçısı, adaletin gü-

vencesi, güçlüyle zayıf arasında hiçbir ayırım yapmayan kişiyim. Bütün Mısır'ı, içerde olduğu kadar dışarda da korumak zorunda olan kişiyim."

"Kutsal topraklardan uzakta Maât'a saygılı oldun mu?"

"Adaleti uyguladım. Eylemlerimi, yargılaması için onun önüne koyuyorum. Böylece ülkemiz, doğruluğun temelleri üzerine sağlam bir şekilde oturacak."

"Adalet, seni doğruluk içinde olan bir kişi olarak kabullensin."

Nefertari altın asayı havaya kaldırdı. Âsâ güneşte parıldadı.

Halk, Kral'ını uzun uzun alkışladı. Şenar bile etkilenmiş, herkesle birlikte kardeşinin adını tekrarlayıp duruyordu.

Amon tapınağının üstü açık birinci avlusuna sadece Pi-Ramses'in seçkin kişileri kabul edilmişti. Herkes 'Kahramanlık altını' töreninde bulunmak için sabırsızlanıyordu. Kral kime madalya verecek, hangi terfileri bildirecekti? Birçok ad söyleniyor, hatta bazıları üzerinde bahse tutuşuluyordu.

Kral'la Kraliçe kapıda belirdikleri zaman herkes nefesini tuttu. Ön sırada duran generaller kendilerini göstererek caka satıyor, göz ucuyla çevrelerini gözlüyorlardı.

İki yelpaze taşıyıcısı, seçilmiş mutlu kişileri Kral'ın ve Kraliçe'nin önüne getirmek için hazır bekliyordu. İlk kez bir sır çok iyi saklanmıştı. Sarayın dedikoducu hanımları bile kimlerin ödüllendirileceğini bilmiyordu.

Ramses:

"Önce, askerlerin en cesuru onurlandırılın," dedi. "Bu kahraman, Firavun'un hayatını kurtarmak için kendi hayatını tehlikeye attı. Öne çık 'Katil'."

Orada hazır bulunanlar aslanın aralarından geçmesi için, korkuyla ikiye ayrıldılar. Aslan bütün gözlerin kendi üzerinde toplandığını görmekten zevk alıyor gibiydi. Yumuşak adımlarla yürüyerek kapının önüne kadar gitti. Ramses eğildi, aslanın alnını okşadı ve boynuna ince bir altın zincir taktı. Bu kolye, onun sarayın en gözde kişilerinden biri olduğu anlamına geliyordu. Halinden memnun olan aslan, bir sfenksi andıran şekilde oturdu.

Kral sancaktarlarının kulağına iki kişinin adını fısıldadı. Aslanın çevresinden dolanan iki adam, generalleri, üst rütbeli subayları ve

saray kâtiplerini geçerek Setau ile Lotus'a arkalarından gelmelerini söylediler. Yılan oynatıcısı itiraz edecek oldu, ama güzel karısı onu elinden tutu'p çekti.

Lotus, güneş yanığı teni ve narin vücuduyla, yanından geçtiği herkesi büyülemişti, ama boynunu içine soktuğu karaca derisinden yapılmış çok cepli tünüğüyle kaba bir görünüşte olan Setau, aynı be-
geniyle karşılanmadı.

Ramses:

"Yaralıları tedavi eden ve birçok kişinin hayatını kurtaranlar da onurlandırılın," dedi. "Onların bilimi ve özverileri sayesinde cesur insanlar acılarım yenip, ülkelerine kavuştular."

Kral yeniden eğilerek Setau ile Lotus'un bileklerine altın halka-
lar geçirdi. Nubyeli güzel heyecanlıydı, yılan oynatıcısı homurdanı-
yordu.

Ramses:

"Setau ile Lotus'u saray laboratuvarının yöneticiliğine getiriyorum," diyerek konuşmasını sürdürdü. "Görevleri, sürüngenlerin zehrinden yapılan ilaçları geliştirmek ve bütün ülkeye dağıtılmasını sağlamak olacak."

Setau:

"Çöldeki evimi tercih ederdim," diye homurdandı.

Nefertari:

"*Bize* daha yakın olmanıza üzülüyor musunuz?" diye sordu.

Kraliçe'nin gülümseyerek konuşması, homurdanıp duran Se-
tau'yu yatıştırdı.

"Majesteleri..."

"Setau, sizin sarayda bulunmanız bizim için onur kaynağı ola-
cak."

Utanan Setau, kızardı.

"Her şey Majestelerinin arzularına göre olacak."

Generaller, biraz gücenseler de, hiçbir eleştiride bulunmadılar. Hemen hemen hepsi sırası geldiğinde, sindirim bozuklukları ya da nefes darlığı gibi rahatsızlıklarını gidermeleri için onlara başvurmuşlar mıydı? Yılan oynatıcısı ile karısı bütün sefer boyunca işleri-
nin ehli olduklarını göstererek kendilerini saydırmasını bilmişlerdi. Onların ödüllendirilmeleri, bazı rütbelilerin gözlerine aşırı görünse de, hiç de haksız sayılmazdı.

Şimdi sıra generallerden en üstün görünenin doğruca Firavun'a bağlı başkomutan olarak **atanmasına** gelmişti. Bu göreve kimin getirileceği çok önemliydi, çünkü seçilecek şanslının adı, Ramses'in ilerdeki politikasının ne olacağını açığa vuracaktı. Generallerin en yaşlısı seçilirse, geri çekilme yanlısı pasif bir politika izlenecek demektir. Savaş arabaları birliği komutanının seçilmesi ise, savaşın eli kulağında olduğu anlamına gelecekti.

İki yelpaze taşıyıcısı Aşa'yı aralarına aldılar.

Soyluluğu her halinden belli olan, zarif, kendinden emin tavırlarla ilerleyen genç diplomat, Kral ve Kraliçe'ye saygılı bir ifadeyle baktı.

Ramses:

"Soylu ve sadık dostum, seni onurlandırıyorum," dedi. "Senin öğütlerin benim için çok değerliydi. Sen de tehlikeye atılmak gerektiğinde hiç duraksamadın ve tam zamanında planlarımı değiştirmem için beni ikna etmesini bildin. Barış şimdilik sağlandı, ama sağlam temele dayanmıyor. Çabuk davrandığımız için isyanları bastırdık, ama bu kargaşalıkların gerçek nedeni olan Hititler nasıl tepki gösterecekler? Doğru, Kenan Ülkesi'ndeki kalelerin garnizonlarını yeniden düzenledik ve düşmanın en şiddetli öfkesine hedef olabilecek Amurru eyaletini savunmak amacıyla birlikler bıraktık. Yine de bu yeterli değil. Yeni bir ayaklanmanın patlamaması için egemenliğimiz altındaki prensliklerde savunma güçlerimiz arasında eşgüdüm sağlamamız gerekiyor. Bu görevi Aşa'ya emanet ediyorum. Bundan böyle Mısır'ın güvenliği onun omuzlarının üzerinde olacak."

Aşa eğildi. Ramses Aşa'nın boynuna üç altın kolye taktı. Genç diplomat, Mısır'ın en büyükleri arasına giriyordu.

Generaller aynı kırgınlık duygusunda birleştiler. Böylesine güç bir görev, deneyimsiz bir diplomata ait olamazdı. Kral çok ağır bir hata işliyordu. Askeri hiyerarşiye karşı güven beslememek affedilir gibi değildi.

Şenar Dışişleri Bakanlığı'ndaki sağ kolunu kaybediyordu, ama hudutsuz yetkisi olan çok değerli bir müttefik kazanıyordu. Ramses arkadaşını bu göreve getirerek kendi felaketini hazırlıyordu. Aşa ile Şenar'ın birbirlerine gizlice gönderdikleri onaylama bakışları, Şenar için bu törenin en iyi yanındı.

Efendileriyle yeniden beraber olmanın ve onunla oynamanın se-

vinci içinde olan köpeği ile aslanını yanına alan Ramses, tapınaktan ayrıldı ve verdiği bir sözü yerine getirmek için arabasına bindi.

Homeros gençleşmişti. Limon ağacının altına oturmuş hurmaların çekirdeklerini çıkarırken, karnını tıka basa etle doyuran siyah-beyaz kedisi Hektor ona ilgisizce bakıyordu.

"Törene katılamadığım için üzgünüm Majeste. Yaşlı bacaklarım tembelleşti, saatlerce ayakta duramıyorum. Sizi böyle sağlıklı gördüğüme çok sevindim."

"Kendi ellerinizle hazırladığınız hurma biranızdan bana ikram edebilir misiniz?"

Akşamın bu saatinde iki adam, tatlı içkiyi yudumladılar.

"Bana az rastlanır bir huzur veriyorsunuz Homeros. Burada kendini, bir an için bile olsa, ertesi günü düşünmeden sessizliğin tadını çıkarabilen sade bir insan gibi hissediyorum. *İlyada*'nızilerledi mi?"

"Tıpkı benim belleğim gibi parça parça: Adam öldürmeler, cesetler, kaybolmuş dostluklar ve tanrıların oynadığı entrikalar. Ama insanların, kendi çılgınlıklarından başka alınyazıları mı var?"

"Halkımın korktuğu büyük savaş olmadı. Mısır'ın egemenliğine başkaldıran prenslikler yeniden kendi yuvalarına döndüler. Bizimle Hititler arasında aşılma bir duvar örmeyi umuyorum."

"Böylesine ateşli genç bir hükümdar için olgun bir bilgelik! Priamos'un temkinliliği ile Akhilleus'un cesaretinin inanılmaz bileşimi olmayasın?"

"Benim zaferimin Hititlerin hiç hoşuna gitmediğine eminim. Bu barış bir ateşkesten başka bir şey değil... Yarın, dünyanın kaderi Kadeş'de oynanacak."

"Bu tatlı gecenin böylesine bir yarının taşıyıcısı olması ne korkunç? Tanrılar acımasızdır."

"Bu gece verilecek şölenle benim misafirim olmayı kabul eder misiniz?"

"Erken dönmek koşuluyla; benim yaşımda, uyku başlıca ihtiyaç oluyor."

"Bazen, artık savaşların olmadığı bir dünya düşlüyor musunuz?"

"*İlyada*'yı yazarken amacım, savaşı korkunç renklere boyayarak, insanların, yıkma arzularının önüne geçmelerine yardımcı olmak; ama generaller bir ozanın sesini duyacaklar mı?"

Tuya'nın, insanın içine işleyen keskin bakışlı gözleri Ramses'i görünce buğulandı. Ana Kraliçe'nin giydiği beli kemerli ve etekleri ayak bileklerine kadar uzanan keten elbisenin becerikli bir terzinin elinden çıktığı belliydi. Tuya uzun uzun Firavun'a baktı.

"Gerçekten herhangi bir yaran yok, değil mi?"

"Onu senden gizleyebileceğime inanıyor musun? Bugün çok güzelsin!"

"Alnımdaki ve boynumdaki kırıksıklıklar daha da derinleşti. En iyi makyajcılar bile sonuçta bir mucize yaratamıyor."

"Gençlik senin kimliğinde hâlâ varlığını sürdürüyor."

"Seti'nin gücü belki... Gençlik, sadece senin oturduğun yabancı bir ülke. Ama, büyük bir sevinç içinde geçmesi gereken bu gecede geçmişe özlem duymanın ne anlamı var? Şölen sırasında yerimi alacağım, merak etme."

Kral annesini kollarına aldı.

"Sen Mısır'ın ruhusun."

"Hayır Ramses, ben sadece onun anısı, senin de sadık olman gereken bir geçmişin yansımasıyım. Mısır'ın ruhu, Nefertari ile senin oluşturduğunuz uyumlu beraberliktir. Sürekli bir barış sağlayabilirdin mi?"

"Barış sağladım, ama sürekli değil. Amurru dahil, egemenliğimiz altındaki bütün prensliklerde otoritemizi yeniden kurdum, ama Hititlerin sert tepkisinden çekmiyorum."

"Kadeş'e saldırmayı düşündün, değil mi?"

"Aşa beni bu niyetimden caydırdı."

"Haklıymış. Baban da kayıpların çok olacağını düşünerek bu savaştan kaçınmıştı."

"Zaman değişmedi mi? Kadeş uzun süre hoşgörüyü bakamayacağıımız bir tehdit."

"Konuklarımız bizi bekliyor."

Ramses, Nefertari ve Tuva'nın ev sahipliği yaptığı şölenin görkemine hâlel getirecek hiçbir uygunsuzluk **olmadı**. Rom yemek salonundan mutfaklara, mutfaklardan yemek salonuna koşuşturup duruyor, her yemeği gözden geçiriyor, her sosun tadına bakıyor ve her şaraptan bir yudum içiyordu.

Aşa, Setau ile Lotus, şeref konuklarına ayrılan yerdeydiler. Genç diplomatın parlak konuşması aksi **generalleri** büyülemişti. Lotus, güzelliğini göklere çıkaran sayısız iltifatlardan pek hoşnuttu. Setau **ise**, bütün dikkatini kaymaktaşıdan yapılmış tabağına doldurulan lezzetli yemeklere vermişti.

Soylular sınıfı ile askerler, geleceğin sıkıntılarından uzak, bir dinlenme gecesini paylaşmışlardı.

Sonunda Ramses ile Nefertari, on kadar buketin güzel kokulara boğduğu saraydaki yatak odalarında baş başa kalabilmişlerdi. Odaya, yasemin ve lavanta kokusu hâkimdi.

"Demek krallık denen şey, sevdiği kadınla birlikte olabilmek için birkaç saat çalmak demekmiş."

"Yolculuğun uzun, çok uzun sürdü..."

İkisi el ele, omuz omuza yatağa uzandılar. Yeniden buluşmanın tadını çıkarıyorlardı.

Nefertari:

"Çok garip," dedi, "yokluğun içimi kemiriyordu, ama düşüncem benim içimdeydi. Her sabah, âyin için tapınağa giderken, görüntünün duvarların arasından çıkıyor ve benim hareketlerime yön veriyordu."

"Senin yüzünün hayali de seferin en kötü anlarında bile gözümün önünden **gitmiyordu**. İsis'in Osiris'e yeniden hayat veren karnat çırpması gibi seni çevremde hissediyordum."

"Bizim büyü bir birliğimiz var; hiçbir şey onu bozmamalı."

"Kim bunu başarabilir?"

"Bazen, soğuk ve sevimsiz bir görüntü fark **ediyorum...** Bana yaklaşıyor, uzaklaşıyor, gene yaklaşıyor, belli belirsiz **oluyor**."

"Şayet bu görüntü gerçekten varsa, onu yok ederim. Ama bakışlarında sadece yumuşak ve yakıcı bir ışık görüyorum."

Ramses doğruldu ve **Nefertari'nin** kusursuz vücuduna hayran hayran baktı. Saçlarını çözdü, elbisesinin askılarını indirdi onu öylesine yavaşça soydu ki Nefertari titredi.

"Üşüdün mü?"

"Benden çok uzaklardasın."

Ramses onun üzerine uzandı, gövdeleri ve arzuları birleşti.

Ameni, sabahın saat altısında duşunu yapıp dişlerini doğal sodyum karbonat ile fırçaladıktan sonra, arpa bulamacı, yoğurt, taze peynir ve incirden oluşan **kahvaltısını** bürosuna getirtmişti. Ramses'in özel sekreteri acele acele yiyor, bir yandan da papirüslerden birine göz atıyordu.

Yere sürtünen deri bir sandalet sesi onu şaşırttı. Emrinde çalışanlardan birinin burada, bu kadar erken ne işi vardı? Ameni dudaklarını peçeteye sildi.

"Ramses!"

"Neden şölende yoktun?"

"Baksana, işim başımdan aşkın! Sanki dosyalar kendiliklerinden çoğalıyorlar. Hem sonra, sen de çok iyi bilirsin ki yüksek tabaka yaşamından hoşlanmam. Bu sabah senden, yokluğunda alınan kararlar ve yapılan işler hakkındaki raporları sunmak için bir görüşme isteyecektim."

"Eminim sonuçlar mükemmeldir."

Ameni'nin ciddi yüzüne ufak bir mutluluk izi canlılık verdi. Ramses'in güveni onun için çok değerliydi.

"Söylesene... Bu sabah ziyaretinin nedeni nedir?"

"Seramana hakkında konuşmaya geldim."

"Benim değinmek istediğim ilk konu da buydu."

"Bu seferde onun yokluğunu hissettik. ihanet suçuyla onu hapse sen attırdın, değil mi?"

"Deliller aleyhindeydi, ama..."

"Ama?"

"Ama soruşturmayı yeniden başlattım."

"Neden?"

"Oyuna getirildiğim izlenimine kapıldım. Seramana aleyhinde gösterilen kanıtlar giderek inandırıcılıklarını kaybediyor. Seramana'yı suçlayan, Nenofar adındaki hafifmeşrep kadın öldürüldü. Seramana'nın Hititlerle suç ortağı olduğunu gösteren belgelere gelince, onları **Aşa'nın** keskin görüşüne sunmak için sabırsızlanıyorum."

"Onu uyandırırım, ister misin?"

Aşa'nın Ameni hakkında duyduğu kuşkuların yersiz olduğunu gören Kral, içindeki mutluluğu hiç belli etmedi.

içine bal katılmış taze süt Aşa'yı kendine getirdi. Geceyi onunla geçiren kadın arkadaşını, masörünün ve berberinin becerikli ellerine bırakmıştı.

Genç diplomat:

"Şayet, beni uyandırmak isteyen Majeste olmasaydı," diye itiraf-
ta bulundu, "gözlerimi açacak cesareti bulamazdım."

Ramses:

"Öyleyse kulaklarını da aç," dedi.

"Kral ile sekreteri hiç uyumazlar mı?"

Ameni:

"Haksız yere hapsedilmiş bir adamın geleceği, ani olarak uyan-
dırılmaya değer," dedi.

"Kimden söz ediyorsun?"

"Seramana'dan."

"Ama... Sen değil miydin..."

"Şu ağaç tabletlere bak."

Aşa gözlerini ovuşturdu, Seramana'nın Hititlere yazdığı iddia edilen tableti okudu. Tabletteki mesajda Seramana, çatışma du-
rumda seçkin birliklerinin savaş alanına çıkmayacağına dair söz ve-
riyordu.

"Bu bir şaka mı?"

"Neden böyle söyledin?"

"Çünkü Hitit sarayının yüksek düzeyli görevlileri son derece ti-
tizdir. Gizli damgalı mektuplarda, resmi yazışma üslubuna uyulma-
sına son derece önem verirler. Bu tür bir mektubun Hattuşaş'a
ulaşması için, gereken özel yazım tekniğinden Seramana'nın haberi
bile yoktur."

"Demek ki Seramana'nın yazısını taklit etmişler."

"Bunu anlamak zor değil: Bu yazı çok kabaca yazılmış. Ve ben
bu mektupların hiç gönderilmediği kanısındayım."

Ramses tablete baktıktan sonra sordu:

"Bir ipucu gözünüze çarpmadı mı?"

Aşa ile Ameni düşündü.

CHRISTIAN JACQ

"Memfis üniversitesi *Kap*'neski öğrencilerinin kafaları daha bir uyanık olmalıydı."

Aşa özür dilercesine:

"Sabahın bu erken saatinde uyanmamdan olmalı," dedi. "Elbette, bu yazıyı yazanın bir Suriyeli olması gerekiyor. Dilimizi iyi konuşuyor, ama iki cümlenin kuruluşu onlara özgü."

Ameni:

"Bir Suriyeli," diye tekrar etti. "Eminim ki Seramana'nın metresi Nenofar'ı onun aleyhinde tanıklık yapması için parayla kandıran da aynı adamdır! Kadının konuşabileceğinden korktuğu için onu ortadan kaldırmanın kaçınılmaz olduğunu düşündü."

Aşa:

"Bir kadını öldürmek! " diye haykırdı. "Ne korkunç bir şey!"

Ramses:

"Mısır'da binlerce Suriyeli var diye hatırlattı."

Ameni söze karıştı:

"Umalım da bu adam, çok küçük de olsa bir hata işlemiş olsun. Şu anda bu konu ile ilgili bir araştırma yönetiyorum, umarım işe yarayacak bir iz bulurum."

Ramses:

"Belki de bu adam sıradan bir katil değildir," diye düşüncesini açıkladı.

Aşa:

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

"Hititlerle ilişkisi olan bir Suriyeli... Belki de topraklarımızda bir casus şebekesi faaliyet gösteriyor?"

"Seramana'yı suçlu göstermeye çalışan adamla baş düşmanımız arasında doğrudan bir ilişki olduğunu gösteren hiçbir kanıt yok."

Ameni, Aşa'ya karşı çıktı.

"itiraz ediyorsun dostum, çünkü üzgünsün. Haber alma servisinin şefi olarak, hiç de hoşuna gitmeyen bir gerçeği keşfettin!"

Diplomat:

"Bugün kötü başladı," dedi, "bundan sonrakiler de hareketli olacağı benzer."

Ramses:

"Bu Suriyeliyi olabildiğince çabuk bulun," diye buyurdu.

Seramana hücrelerinde kendi yöntemleriyle idman yapıyordu. Suçsuzluğunu durmadan haykırıyor, yumruklarıyla duvarları yıkmaya çalışıyordu. Dava günü geldiğinde, kendini suçlayanların kafesini, kim olursa olsun kıracaktı. Eski korsan öfkeden çılgına dönmüş olduğu için, gardiyanlar yemeğini ağaç parmaklıkların arasından veriyorlardı.

Nihayet parmaklıklı kapı açıldığında, Seramana karşısına çıkmaya cesaret eden adamın üzerine saldırmak istedi.

"Majeste!"

"Burada geçirdiğin kötü günler seni yıpratmamış Seramana."

"Size ihanet etmedim Majeste!"

"Sen bir hataya kurban gittin. Ben de seni özgürlüğüne kavuşturmaya geldim."

"Gerçekten bu kafesten çıkacak mıyım?"

"Kral'ın sözlerinden kuşku mu duyuyorsun?"

"Bana hâlâ... güveniniz var mı?"

"Sen benim özel muhafız birliğimin komutanısın."

"Öyleyse Majeste, size her şeyi söyleyeceğim. Bütün öğrendiklerimi, bütün kuşkularımı, beni susturmak istemelerine neden olan bütün gerçekleri anlatacağım."

Ramses, Ameni ve Aşa'nın bakışları altında Seramana karnını doyuruyordu. Sarayın yemek salonunda rahatça yerleşmiş, güvercin ezmesi, kızarmış sığır pırzolası, kaz yağında pişirilmiş bakla, kremalı salatalık, kavun ve keçi peynirinden oluşan yemeğini yiyordu. Yemeklere sonu gelmez bir iştahla saldırdığı için, su katmadığı keskin kokulu şarabını içmeye vakit bulamıyordu.

Sonunda karnı doyunca Ameni'ye ters ters baktı.

"Neden beni hapse attın kâtip?"

"Senden özür dilerim. Sadece yanıldığım için değil, ordunun kuzeye hareketi nedeniyle acele davranmak zorunda kaldığım içinde. Benim tek niyetim Kral'ı korumaktı."

"Özürler... Benim yerime hapisaneye gir de gör bakalım! Nefar nerede?"

Ameni:

"öldü," diye karşılık verdi. "Daha doğrusu öldürüldü."

"Üzıldüm diyemem. Peki onu kullanıp benden kurtulmaya çalışsan kim?"

"Bilmiyoruz, ama öğreneceğiz."

"Ben biliyorum!"

Sardunyalı yeni bir şarap kupasını başına dikti ve sonra bıyıklarını sildi.

Kral:

"Konuş," diye emretti.

Seramana resmi bir havaya büründü.

"Majeste, size uyarıda bulunmuştum. Ameni beni tutukladığında maalesef hoşunuza gitmeyecek oldukça önemli ipuçlarını size açıklamaya hazırlanıyordum."

"Seni dinliyoruz Seramana."

"Majeste, beni ortadan kaldırmak isteyen adam, Rom'dur. Sizin seçtiğiniz kâhya. Gemide kamaranıza akrep sokulduğu zaman Setau'dan yanlış yere kuşkulandım. Arkadaşınız beni tedavi edince

"Onu tanımaya başladım. Setau dürüştür, yalan söylemez, aldatmaz ve zarar vermez. Buna karşılık Rom ahlâksızdır. Kraliçe Nefertari'nin şalını çalmak için ondan iyi konumda kim olabilirdi? Kuru-tulmuş balık küpünü de ya kendisi ya da yardımcılarından biri çalmıştır."

"Böyle davranışının sebebi ne olabilir?"

"Bilmiyorum."

"Ameni, Rom'dan korkulacak hiçbir şey olmadığını düşünüyor."

Sardunyalı birden karşılık olarak:

"Benim başıma gelenler, Ameni'nin de yanılabilirliğini gösteriyor. .. Rom konusunda da aynı durum söz konusu!"

Ramses:

"Onu ben sorguya çekeceğim," dedi. "Rom'u savunmaya devam ediyor musun Ameni?"

Firavunun özel sekreteri olumsuz bir şekilde başını salladı.

"Başka ipuçları var mı Seramana?"

"Evet Majeste."

"Kiminle ilgili?"

"Arkadaşınız Musa. Onun hakkındaki kanım kesin. Mademki benim görevim sizi korumak, açık yürekli olmak zorundayım."

Başka biri olsa, Ramses'in keskin bakışları altında korkudan konuşamazdı. Şarabından bir yudum daha alan Seramana bir süredir kafasını kemiren düşünceyi ortaya döktü.

"Benim gözümde Musa hain ve komplocudur. Onun amacı Yahudi halkının başına geçmek ve Delta'da bağımsız bir prenslik kurmaktır. Belki size karşı dostluk duyuyordur, ama eğer hâlâ sağsa, sizin için düşmanların en amansızı olacak."

Ameni Kral'ın sert bir tepki göstermesinden korktu.

Ramses garip bir biçimde sakın duruyordu.

"Bu bir varsayım mı, yoksa bir araştırmanın sonucu mu?"

"Olabildiğince derinleştirilmiş bir araştırmanın sonucu. Ayrıca Musa'nın kendini mimar diye tanıtan bir yabancıyla birçok kez buluştuğunu öğrendim. Bu adam ona cesaret vermeye, hatta yardım etmeye geliyordu. Yahudi arkadaşınız Mısır'a karşı düzenlenen bir komplonun tam göbeğindeydi."

"Bu sahte mimarın kim olduğunu öğrenebildin mi?"

"Ameni bana vakit bırakmadı."

Ameni: "Sana sıkıntılı anlar çektirmiş olsam da artık bu olayı unutalım. Güçlerimizi birleştirmek zorundayız."

Uzun bir tereddüitten sonra, Ameni ile Seramana, asık suratlı da olsa kucaklaştılar. Kâtip, Sardunyalının güçlü kollarında soluk almayacağını sandı.

Kral:

"Bundan daha kötü bir varsayım olamaz," dedi. "Seramana, şayet sen haklıysan Musa sonuna kadar gidecektir. Ama her ne yapmayı düşünüyorsa, bunu ondan başka bilen biri yok. Vatana ihanetle suçlamadan önce, onu da dinlemek gerekir. Ve onu dinlemek için onu bulmak gerekir."

Aşa araya girerek:

"Bu sahte mimar," diye sordu, "önemli bir kışkırtıcı olabilir mi?"

Ameni:

"Kesin bir karara varmadan önce," dedi, "birçok karanlık noktanın aydınlığa kavuşturulması gerekiyor."

Ramses elini Seramana'nın omzuna koydu.

"Açık yüreklilik çok ender rastlanan bir niteliktir Seramana; özellikle bu niteliğini kaybetme."

Ramses'in görkemli dönüşünü izleyen hafta boyunca Şenar, Dışişleri Bakanı sıfatıyla, kardeşine sunacağı güzel haberler aldı. Hititler hiçbir resmî protestoda bulunmamışlar ve bu oldu bitti karşısında tepkisiz kalmışlardı.

Mısır ordusunun gövde gösterisi ve harekâtın yıldırım hızıyla yürütülmesi, Hititleri, Seti'nin kabul ettirdiği saldırmazlık paktı ile yetinmek gerektiğine inandırmış görünüyordu.

Aşa prenslikleri denetlemek için yola çıkmadan önce Şenar bir şölen düzenledi. Eski işbirlikçisi şeref konukuydu. Pi-Ramses yüksek tabakasını hayran bırakan söylenleriyle ünlü ev sahibinin sağına oturan genç diplomat, üzerlerinde, renkli kumaş bir kemerden başka bir şey olmayan üç çıplak genç kızın danslarını keyifle seyrediyordu. Dansözler müziğin melodisine uyarak, zarif hareketlerle kâh canlı, kâh süzgün dönüşler yapıyorlardı. Yine kadınlardan oluşan orkestrada bir harpçi, üç flütçü ve bir obuacı vardı.

"Bu gece için bu kızlardan hangisini arzu edersiniz aziz dostum Aşa?"

"Sizi şaşırtacağım Şenar, ama doymak bilmez bir dulla çok yorucu bir hafta geçirdim, Kenan Ülkesi ve Amurru yoluna çıkmadan önce şöyle bir on saat uyumak için can atıyorum."

"Bu müziğin gürültüsü ve konuklarımın gevezelikleri sayesinde rahatça konuşabiliriz."

"Biliyorsunuz ben artık bakanlıkta çalışmıyorum, ama yeni görevim sizin de hoşunuza gitmiştir herhalde."

"İkimiz için de bundan iyisi olamazdı."

"Olabilirdi Şenar. Ramses öldürülmüş veya yaralanmış olabilir-di ya da şerefine gölge düşürebilirdi."

"Ramses'in doğuştan olan gücüne, stratejik kararlar verebilme yeteneğini de ekleyebileceği aklımın ucundan geçmezdi. Ama iyice düşünülürse **kazandığı** zaferin sınırlı olduğu anlaşılır. Mısır'ın egemenliğinde bulunan prenslikleri yeniden ele geçirmekten başka ne yaptı? Hititlerin tepki göstermemesi beni şaşırtıyor."

"Durumu inceliyorlar. Şaşkınlıkları geçince vuracaklardır."

"Nasıl davranmayı düşünüyorsunuz Aşa?"

"Ramses beni prensliklerin üzerinde sınırsız bir yetkiyle donatarak elime önemli bir koz vermiş oldu. Yeni görevim gereği, savunma sistemimizi düzenliyor gibi görünsem de aslında onu içten içe çökerteceğim."

"Maskenizin düşmesinden korkmuyor musunuz?"

"Kenan Ülkesi ile Amurru prenslerinin görevleri başında kalmaları için Ramses'i daha önce ikna ettim. Bu prensler, gizli kapaklı işler çevirmeye meraklı düzenbaz insanlar oldukları için parayla kolayca satın alınabilirler. Benim için onları Hitit saflarına geçirmek kolay olacak ve Ramses'in düşünü kurduğu tampon bölge, boş bir hayalden öteye geçemeyecek."

"Dikkatli davranmalısınız Aşa. Başarısız olursak kaybedecek çok şeyimiz var."

"Bazı tehlikeleri göze alamazsak oyunu kazanamayız. Kestirilmesi en zor şey Hititlerin stratejisi olacak. Bereket versin, bu konuda bazı bağlantılarım var."

Nubye'den Anadolu'ya kadar uzanan muazzam bir imparatorluğun efendisi olacak... Şenar buna inanmaya cesaret edemiyordu,

ama işte hayali yavaş yavaş gerçekleşiyordu. Ramses arkadaşlarını seçmesini bilmiyordu: Musa, hem bir katil hem de bir isyancıydı; Aşa, bir hain; Setau ise işe yaramaz kaçıgın teki. Geriye Amenî kalıyordu. Amenî dürüst biriydi ama iktidar hırsı yoktu.

Aşa:

"Ramses'i çılgınca bir savaşa sürüklemek gerekecek," diye devam etti. "Ramses Mısır'ı batıran kişi olarak görülmeli ve siz de kurtarıcı olarak kabul edilmelisiniz: işte hedefimiz bu olacak."

"Ramses size başka bir görev verdi mi?"

"Evet, Musa'yı bulmamı istiyor. Ramses'in arkadaş sevgisi çok güçlüdür. Sardunyalı, Musa'yı vatana ihanetle suçlasa bile, Firavun onunla görüşmeden mahkûm etmeyecektir."

"Ciddi hiçbir iz yok mu?"

"Hayır. Yahudi ya çölde susuzluktan öldü ya da Sina ve Negev'de dolaşp duran sayısız kabilelerden birinde saklanıyor. Kenan Ülkesi ya da Amurru'da saklanıyorsa şayet, sonunda öğreneceğim."

"Eğer âsi bir kabilenin başına geçmişse Musa bize yararlı olabilir."

Aşa:

"Endişe verici bir ayrıntı var," dedi. "Seramana'ya inanacak olursak Musa bir yabancıyla esrarengiz buluşmalar yapıyormuş."

"Burada, Pi-Ramses'de mi?"

"Evet."

"Kimliği belirlendi mi?"

"Hayır, sadece kendini mimar olarak tanıttığı biliniyor."

Şenar, konuya ilgisizmiş gibi davranıyordu.

Bu durumda Ofir'in varlığı şu ya da bu şekilde ortaya çıkmıştı. Elbette büyücü henüz bir gölgeden ibaretti, ama uzun vadede Şenar için bir tehlike oluşturabilirdi. Şimdilik, onunla Şenar arasında hiçbir bağlantı kurulmamıştı. Firavun'a karşı kara büyü yapmak idamı gerektiren bir suçtu.

Aşa:

"Ramses bu adamın kimliğinin ortaya çıkarılmasını emrediyor," dedi.

"Herhalde, durumu yasalara uygun olmayan bir Yahudi olmalı... Belki de Musa'yı sürgün yoluna yönlendiren de odur. Bahse girerim ki bir daha ne onu, ne de ötekini görebileceğiz."

"Olabilir... Özellikle Seramana ile ilgili olarak yaptığı önemli hatadan sonra Ameni bu olayı aydınlatmak için elinden geleni ardına koymayacaktır."

"Seramana'nın onu bağışlayacağına inanıyor musunuz?"

"Sardunyalı, bana çok kinci gibi geliyor."

Şenar daha fazlasını öğrenmeye çalışarak:

"Bir tür tuzağa düşürülmüş olamaz mı?" diye sordu.

"Suriyeli biri, bir hayat kadını satın alıp Sardunyalıyı suçlamasını sağlamış. Sonra da kadının konuşmasını engellemek için onu öldürmüş. Seramana'nın Hititler tarafından tutulmuş bir casus olduğuna inandırmak için yazısını taklit eden de aynı yabancı. Bece-riklilikle hazırlanmış bir yalan, ama yeterince gerçekçi değil."

Şenar soğukkanlılığını korumakta oldukça zorluk çekti.

"Bunun anlamı..."

"Topraklarımızda bir casus ağının kurulmuş olması."

Şenar'ın başlıca müttefiki Suriyeli tüccar Raya, tehdit altındaydı. Ve başlıca müttefiklerinden ikincisi Aşa ise, onu bulmaya ve tutuklamaya çalışıyordu!

"Bakanlığımın bu Suriyeli hakkında bir soruşturma yapmasını arzu eder misiniz?"

"Ameni ile ben bu işi üstleneceğiz. Avı uyandırmamak için ağzı sıkı davranmak daha iyidir."

Şenar, beyaz Delta şarabından büyük bir yudum içti. Aşa, ona yaptığı yardımın büyüklüğünü hiçbir zaman anlayamayacaktı.

Genç diplomat keyifle:

"Sarayın saygın kişilerinden birinin başı iyiden iyiye ağrıyacak," dedi.

"Kim?"

"Sarayın despot kâhyası şişko Rom. Seramana onu gözetim altına aldı, çünkü onun hapse atılması gerektiğine inanıyor."

Kendini tükenmiş bir güreşçi gibi hisseden Şenar'ın sırtına ağrı- lar girmişti. Buna rağmen Aşa'ya hiçbir şey beli etmemeyi başardı. Gürültüsü duyulmaya başlayan fırtınayı yatıştırmak için acele, hat- ta çok acele hareket etmek zorundaydı.

Suların kabarma mevsiminin sonu yaklaşıyordu. Her köylü, elden geçirip, üstünde gerekli onarımları yaptıkları sabanlarını ikişer öküze koşacak, işlenmeye elverişli hale gelen toprağı sürecektir ve tohumlan ekecekti. Suların kabarması bu yıl ne çok fazla ne de çok az olduğundan, sulama uzmanları bitkilerin gelişmesini sağlamak için gerekli suyu tam kıvamında veriyorlardı. Tanrılar Ramses'in yüzüne gülmüştü: bu yıl da ambarlar dolacak ve Firavun'un halkı doyasıya beslenecekti.

Saray kâhyası Rom, zaman zaman patlayan fırtınaların serinlettiği ekim ayının sonunda yumuşayan havanın keyfine varamıyordu. Rom tasalandığı zamanlar kilo alıyordu. Sıkıntıları giderek arttığı için de şişmanlığı soluk almasını zorlaştırıyor ve bitmek tükenmek bilmez işine yeniden devam etmeden önce onu birkaç dakika oturmaya zorluyordu.

Seramana her yerde onu izliyordu. Sardunyalı'nın olmadığı zamanlarda yerini adamlarından biri alıyor, geniş sarayın içinde ya da Kral mutfak için alışveriş yaptığı pazarda Rom'a bir an olsun göz açtırmıyordu.

Rom'un, lotus kökü, suda haşlanacak acı bakla, kabak, tatlı sarımsak, badem ve ızgarada küçük parçalar halinde kızarmış tatlı su levreği ile yapmayı düşündüğü yeni yemek tarifinin muhteşem hayali bile, son zamanlarda sürekli artan izlenme düşüncesini kafasından çıkaramamıştı.

İtibarını yeniden kazandığı günden beri, korkunç Seramana istediği her şeyi yapabileceğini sanıyordu. Ama Rom'un gıkı çıkmıyordu. Yüreğinin daraldığı ve vicdanının rahat olmadığı bir anda, nasıl başka türlü davranabilirdi?

Seramana'nın korsan sabrı vardı. Bir av gibi takip ettiği yumuşak suratlı, karanlık ruhlu bu şişko kâhyanın, ufak bir kusurunu gözlüyordu. Önsezisi onu yanıltmamıştı: Birkaç aydan bu yana

Rom'un zayıf karakterli biri olduğundan kuşkulanıyordu. Bu kusur insanı en kötü ihanetlere sürükleyebilirdi. Rom, sarayda önemli bir görevi elde etmesine rağmen ölümcül bir hastalıktan acı çekiyordu: Açgözlülük. Durumundan memnun olmuyor, kendini yeterince tatmin etmeyen gücüne bir de servet eklemek istiyordu.

Seramana, yaptığı sürekli gözetimle kâhyanın sinirlerini ağır bir sınamadan geçiriyordu. Rom, sonunda bir açık verecek, hatta belki de kendiliğinden itirafta bulunacaktı.

Seramana'nın tahmin ettiği gibi kâhya şikâyetinde bulunmuyordu. Suçsuz olsaydı, durumunu Kral'a anlatmakta hiç duraksamazdı. Sardunyalı, Ramses'e verdiği günlük raporlarda bu önemli noktanın altını çizmekten geri kalmıyordu.

Bir süre sonra, Seramana adamlarından onu artık gizlice izlemelerini, görünmemeye özen göstermelerini isteyecekti. Böylece kurulduğunu sanan Rom, belki de hırsızlıklarının karşılığını ödemiş olan muhtemel suç ortağının kucağına atılmaya gidecekti.

Sardunyalı, güneş battıktan bir hayli sonra Amenî'nin bürosuna gitti. Sekreter günün papirüslerini çınar ağacından yapılmış büyük bir dolaba yerleştiriyordu.

"Yeni bir şey var mı Seramana?"

"Henüz bir şey yok. Rom sandığımdan da dayanıklı çıktı."

"Bana karşı duyduğun kin hâlâ devam ediyor mu?"

"Doğrusu... Bana çektirdikleriniz kolay kolay unutulmaz."

"Yeniden özür dilemem bir işe yaramaz; sana daha iyi bir teklifte bulunacağım. Kadastro bürosuna benimle beraber gelmeyi kabul eder misin?"

"Soruşturmana beni ortak mı ediyorsun?"

"Elbette."

"Öyleyse benim kinim de bir anlık kızgınlık gibi akıp gitsin! Seninle geliyorum."

Pi-Ramses kadastrosunun kılı kırk yaran memurları, Memfis'deki meslektaşlarının etkinliğine ulaşmak için aylarca çalışmak zorunda kalmışlardı. Yeni başkente alışmak, arazileri ve evlerin dö-kümünü yapmak, ev sahipleriyle kiracıların kimliklerini çıkarmak sayısız incelemeyi gerektiriyordu. Bu nedenle Amenî'nin istediği bilgi, ne kadar acil olsa da, hemen elde edilememişti.

Seramana, altmışlık, dazlak ve zayıf kadaastro müdürünün Amenî'den daha sıkıcı olduğu kanısına vardı. Açık renkli teni, hiç güneş görmediğini ve açık havaya çıkmadığını kanıtlıyordu. Kadaastro müdürü konuklarını buz gibi bir nezaketle karşıladı. Birbirinin üzerine yığılmış tahta tabletler ve evrak raflarına yerleştirilmiş papi-rüslerin arasından yürüdüler.

Amenî:

"Bu kadar geç bir saatte bizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz."

"Buluşmamızın aşırı gizlilik içinde olmasını istediğinizi düşündüm."

"Öyle."

"İsteğinizin bize fazladan bir çalışma yükü getirdiğini sizden gizlemeyeceğim, ama adı geçen evin mal sahibinin kimliğini bulmayı başardık."

"Kimmiş bu?"

"Renufadında Memfisli bir tüccar."

"Pi-Ramses'deki asıl evini biliyor musunuz?"

"Eski kentin güneyinde bir villada oturuyor."

Yayalar aceleyle kenara çekilip, Seramana'nın *kullandığı* iki atlı arabaya yol veriyorlardı. Araba hiç yavaşlamadan eski Avaris kenti ile başkentin yeni mahallelerini ayıran kanalın üzerine yeni kurulan köprüden geçti. Tekerlekler gıcırdadı, arabanın kasası sallandı, ama araba bir aksilik olmadan karşı tarafa geçti.

Eski kentin üst tarafında, iki katlı mütevazı evlerin arasında bakımlı bahçeli birkaç güzel villa vardı. Sonbaharın bu serin akşamında, soğuğa dayanamayanlar, evlerini odun parçaları ve kurutulmuş tezekle ısıtmaya başlamışlardı.

Seramana:

"Burası," dedi.

Amenî arabanın kayışlarından birini öylesine sıkımişti ki elini bir türlü ayıramıyordu.

"Her şey yolunda mı?"

"Evet, evet..."

"Peki öyleyse, gidelim! Şayet kuş yuvasındaysa, bu iş çabuk halledilecek demektir."

Ameni kayışı bıraktı. Bacakları titreyerek Sardunyalı'nın peşinden gitti.

Renufun kapıcısı, sarmaşıklarla süslenmiş kerpiç bahçe duvarın kapısı önünde oturmuştu. Adam peynir ekmek yiyordu.

Seramana:

"Tüccar Renufu görmek istiyoruz," dedi.

"Burada yok."

"Nerede bulabiliriz onu?"

"Orta-Mısır'a gitti."

"Ne zaman dönecek?"

"Bilmiyorum."

"Ne *zaman* döneceğini bilen var mı?"

"Doğrusu... sanmıyorum."

"Döner dönmez bize haber ver."

"Neden haber verecektim?"

Seramana, öfkeli bakışlarla adamı koltuk altlarından tuttuğu gibi kaldırdı.

"Çünkü Firavun onu istiyor. Şayet bir saat bile gecikecek olursan hesabım bana vereceksin."

Şenar uykusuzluk ve mide yanmasından rahatsızdı. Raya Pi-Ramses'de olmadığı için Şenar'ın en kısa zamanda Memfis'e gidecek, Suriyeli tüccarın ne denli bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu haber vermesi ve Ofir'le de görüşmesi gerekiyordu. Dışişleri Bakanı olarak, eski başkente gitmek isteğinin şüphe çekmeyecek bir nedeni bulması gerekiyordu. Bir rastlantı sonucu, Memfisliyüksek dereceli memurlarla görüşmesi gereken bazı devlet meseleleri ortaya çıktı. Şenar, Firavun adına yapacağı bu resmi yolculuğa tam zevkiyle uygun, yavaş yavaş yollu bir gemiyle çıktı.

Ya Ofir Rom'un konuşmamasını sağlayacak bir çözüm bulacak ya da Şenar bu büyücüden, hazırladığı büyü tamamlanmamış olsa bile kurtulmak zorunda kalacaktı.

Şenar, müttefiklerinin arasına ördüğü duvarlardan ötürü pişmanlık duymuyordu. Bu olup bitenler uyguladığı stratejinin ne kadar doğru olduğunu gösteriyordu. Aşa gibi kurnaz ve tehlikeli bir kişi, Şenar'ın, kendi bilgisi dışında, Hitit yanlısı bir casus şebekesi ile bağları olduğunu anladığında bunu hiç de hoş karşılamazdı.

Ramses'in ağabeyini elinde oynattığını sanan Raya gibi düzenbaz ve zalim bir adam, Hititlere bağlılık dışında yapılacak kişisel oyunlara tahammül edemezdi. Ofir'e gelince, korkunç gücü ve önüne geçilmez çılgınlığı içinde hapsedilip kalması uygun olurdu.

Aşa, Raya, Ofir... Şenar üçünün de herhangi bir düşüncesizlik yapmalarını önlemek koşuluyla bu üç yırtıcı hayvanı elverişli bir geleceği sağlamak için yola getirecek yetenekteydi.

Şenar, Memfis'deki ilk gününde, görüşmek zorunda olduğu yüksek dereceli memurları kabul etti ve villasında nedenini sadece kendisinin bildiği şatafatlı bir gece eğlencesi düzenledi. Bu fırsattan yararlanarak kâhyasından tüccar Raya'yı çağırmasını istedi. Raya, şölen salonunu süsleyecek olan nadir vazolar getirecekti.

Bahçede bulunan konuklar, hava soğuyunca içeriye girdiler.

Kâhya, Şenar'a:

"Tüccar geldi," dedi.

Ramses'in ağabeyi tanrılara inanmış olsaydı, onlara teşekkür ederdi.

Pek istekli değilmiş gibi görünerek ana kapıya doğru yürüdü.

Onu selamlayan adam Raya değildi.

"Sen kimsin?"

"Raya'nın Memfis'deki mağazasının müdürüyüm."

"Demek öyle... Ben patronunla alışveriş yapmaya alışığım."

"Bir gemi yükü lüks konserveyi satmak için Teb ve Elefantin'e gitti. Onun yokluğunda, yine de size sunabileceğim birkaç vazom var."

"Göster onları bana."

Şenar vazoları inceledi.

"Olağanüstü değil... Ama ben gene de iki tanesini alacağım."

"Fiyatları çok uygundur prens."

Şenar âdet yerini bulsun diye pazarlık etti ve vazoların parasını kâhyasına ödetti.

Bu hayal kırıklığından sonra gülümsemek, gevezelik etmek ve boş sözler savurmak o kadar kolay olmadı, ama Şenar görevinin adamı olduğunu gösterdi. Hiç kimse çok hoş, rahat ve güzel konuşan Dışişleri Bakanı'nın sıkıntı içinde olduğundan kuşkulamadı.

Şenar, ablası Dolant'a:

"Çok güzelsin," dedi.

Hantallaşmış, uzun boylu esmer kadın, boş laflar eden soylu gençlerin iltifatlarına kendini kaptırmıştı.

"Gecen harikaydı Şenar."

Şenar elini ablasının omzuna koydu ve onu şölen salonu boyunca uzanan sütunlu girişe doğru götürdü.

"Yarın Ofir'igörmeye geleceğim. Özellikle evden çıkmasın: Hayatı tehlikede."

Dolant villanın kapısını kendi açtı.

Şenar arkasına baktı. Kimse onu izlemiyordu.

"Gir Şenar."

"Her şey yolunda mı?"

Uzun boylu esmer kadın:

"Evet, sakın ol. Ofir hazırladığı büyüde oldukça yol katetti," diye Şenar'ı rahatlatmaya çalıştı. "Lita olağanüstü bir biçimde dayanıyor, ama yine de bünyesi çok zayıf. Bu yüzden işleri aceleye getiremiyoruz. Neden bu denli endişelisin?"

"Büyücü uyandı mı?"

"Gidip onu getireyim."

"Onun kulu kölesi olma küçük kız kardeş."

"Harika bir adam o. Gerçek Tanrı'nın egemenliğini kuracak. Senin, kaderinin aracı olduğuna inanıyor."

"Onu bana getir, acele işim var."

Üzerinde uzun siyah elbise olan Libyalı büyücü, Şenar'ın önünde eğildi.

"Hemen bugün taşınman gerekecek Ofir."

"Ne oluyor prens?"

"Sizin, Pi-Ramses'de Musa ile görüştüğünüzü görmüşler."

"Beni açıkça tarif edebilmişler mi?"

"Sanmıyorum, ama soruşturmayı yapanlar, kendinizi mimar olarak tanıttığınızı ve yabancı olduğunuzu biliyorlar."

"Bunlar önemsiz şeyler prens. Gerektiğinde, kimse farkına varmadan yaşayabilecek niteliğe sahibim."

"Çok ihtiyatsız davrandınız."

"Musa'yla görüşmem kaçınılmazdı. Yarın belki de böyle yaptığımız için çok sevineceğiz."

"Ramses, bize bağlı prensliklerdeki seferinden sapasağlam döndü. Şimdi de Musa'yı bulmak ve sizin kim olduğunuzu öğrenmek

istiyor. Şayet tanıklar sizin kimliğinizi saptarsa, tutuklanacak ve sorguya çekileceksiniz.

Ofir'in sırtması Şenar'ın kanını dondurdu.

"Benim gibi bir adamın tutuklanabileceğini mi sanıyorsunuz?"

"Ölümçül bir kusur işlemenizden korkuyorum."

"Nasıl bir kusur?"

"Rom'a güvenmek."

"Neden ona güvendiğimi düşünüyorsunuz?"

"Sizin emriniz üzerine büyümüz için gerekli olan Nefertari'nin şalım ve Heliopolis Yaşam Evi'ndeki balık küpünü çaldı."

"Dikkate şayan bir saptama prens Şenar, ama bu sonuçta bir yanlışlık var: Rom sadece şah çaldı. Küpün çalınma işini ise, malları teslim etmekle görevli Memfisli bir arkadaşına yaptırdı."

"Ya bu adam... konuşursa?"

"Bu zavallı, bir kalp krizi sonucu öldü."

"Doğal bir ölüm mü?"

"Her ölüm sonunda doğal olur prens Şenar, bir kez kalp durmaya görsün."

"Geriye şişko Rom kalıyor... Seramana onun suçlu olduğuna inanıyor ve onu durmadan zorluyor. Rom konuşacak olursa sizi ele verecektir. Kral ailesinden birisine karşı büyü yapanların cezası ölümdür."

Ofir sırtmasına devam ediyordu.

"Laboratuvarıma gidelim."

Geniş oda papirüs, fildişinden yapılmış süs eşyaları, içleri renkli maddelerle dolu potalar ve sicimlerle doluydu. Her taraf düzenliydi ve havada hoş bir tütsü kokusu vardı. Laboratuvar bir kara büyücünün ininden çok, bir zanaatçı atölyesine ya da son derece düzenli bir sekreter bürosuna benziyordu.

Ofir elini, bakır bir aynanın üzerinden geçirdi ve aynayı yatay olarak üç ayaklı bir masanın üzerine koydu. Sonra üzerine su döktü ve Şenar'dan yanaşmasını rica etti.

Aynanın içinde yavaş yavaş bir insan yüzü şekillenmeye başladı.

Şenar:

"Rom bu!" diye haykırdı.

Ofir:

"Ramses'in kâhyası yürekli bir adam," diye açıklamada bulun-

CHRISTIAN JACQ

du, "ama aynı zamanda zayıf, boğazına düşkün ve kolay etki altına alınabilecek biri. Onu büyülemek için büyük bir büyücü olmak gerekmez. istemeye istemeye yaptığı hırsızlık, içini bir asit gibi kemiriyor."

"Şayet Ramses onu sorguya çekecek olursa, Rom itiraf edecektir."

"Hayır prens Şenar."

Ofir sol elini aynanın üstünde daire biçimde çevirdi. Su kaynadı ve bakır ayna çatladı.

Bundan etkilenen Şenar geri çekildi.

"Bu büyü denemesi Rom'u susturmaya yetecek mi?"

"Bu sorunu çözümlenmiş bilin. Bizim taşınmamız gereksiz. Bu ev kız kardeşinizin değil mi?"

"Evet."

"Herkes onun eve girip çıktığını görüyor. Lita ile ben ise sadece onun gayretli hizmetçileriyiz ve kentin içinde gezmekten hoşlanmayız. Kral ailesinin sihirli koruyucularını yok etmediğimiz sürece ne o ne de ben buradan dışarı çıkarız."

"Ya Aton'un dinine bağlı yandaşlar ne olacak?"

"Kız kardeşiniz onlarla bizim aramızda haber getirip götürüyor. Benim vereceğim emir üzerine, ağızlarını sıkı tutacaklar ve büyük olayın gerçekleşmesini bekleyeceklerdir."

Şenar yarı ikna olmuş, bir halde oradan çıktı. Geçmişini geri getirmeye çalışan Aton taraflarını ciddiye almıyor ve kâhya Rom'u kendi yöntemleriyle saf dışı bırakamayacağı için endişe ediyordu. Ofir'in boş vaatlerde bulunmadığını ummaktan başka çaresi yoktu.

Ek bir tedbir almak gerekiyordu.

Nil harikulade bir ırmaktı. Bir gemiyi saatte on üç kilometre hızla itebilen güçlü akıntısı sayesinde Şenar, Memfis'le Pi-Ramses arasındaki yolu iki günden az bir zamanda aldı.

Kral'ın ağabeyi doğruca bakanlığına gitti, üst düzey yöneticileriyle çabucak bir toplantı düzenlendi ve yabancı ülkelerle prensliklerde görevli diplomatların gönderdikleri mesajların konulan hakkında bilgi aldı. Sonra da bir tahtırevanla, yağmur bulutlarıyla yüklü bir göğün altında Kral sarayına gitti.

Pi-Ramses güzel bir **kentti**, ama **Memfis'deki** geçmişin verdiği güzellikten yoksundu. Şenar hükümdar olduğunda her taşında Ramses'in izini taşıyan, **Pi-Ramses'in** başkent konumunu kaldıracaktı. Canlı ve neşeli olan başkent halkı barış sanki sonsuza kadar sürecekmiş ve geniş **Hitit İmparatorluğu** sanki ortadan kalkmış gibi, günlük işlerine kendilerini kaptırmışlardı. Şenar, bir an için, mevsimlere uyum sağlamış sade bir yaşam ritminin büyüsunü hissetti. Mısır halkının tümü gibi onun da Ramses'in hükümdarlığını kabullenmesi en doğrusu olmaz mıydı?

Hayır, o sıradan bir köle değildi.

O, Ramses'den ve Hititli "**Büyük Şef**"den çok daha geniş bir öngörüye ve yeteneğe sahip bir hükümdar olarak, tarihte yerini bulacaktı. Kafasında yalnız kendisinin efendi olacağı yepyeni bir dünya doğuyordu.

Firavun, ağabeyini bekletmedi. Ramses, köpeği '**Gece Bekçisi**'nin özenle yüzünü yaladığı **Ameni** ile görüşmesini tamamlamıştı. Hükümdarın özel sekreteriyle Şenar soğuk bir biçimde selamlaştılar, sarı köpek yarı gölgelik bir yere uzandı.

"Hoş bir yolculuk yaptın mı Şenar?"

"Mükemmel. Beni başışla, ama ben Memfis'i çok seviyorum."

"Seni kim kınayabilir ki? O, eşsiz bir kent. **Pi-Ramses** asla ona denk olamaz. Hititlerin tehdidi böylesine önem kazanmasaydı, yeni bir başkent kurma ihtiyacı **duymayacaktım**."

"**Memfis**, profesyonel yönetim anlayışı bakımından örnek olacak durumda."

"**Pi-Ramses'de** de resmi kuruluşlar etkin bir biçimde çalışıyor. Senin bakanlığın bunun bir örneği değil mi?"

"**İnan** bana, hiçbir çabadan kaçınmıyorum. Resmi ya da resmi olmayan kaynaklardan gelen haberlere göre şu anda endişe verici bir durum yok. Hititler sessizliklerini koruyorlar."

"Diplomatlarımızdan hiçbir yorum yok mu?"

"Senin müdahalen Anadoluluları bunalttı. Mısır **ordusunun**, bu kadar çabuk ve başarılı bir biçimde geleceğini akıllarından bile **geçirmiyorlardı**."

"Olabilir."

"Neden kuşku duyuyorsun? Hititler, şayet yenilmezliklerinden emin olsalardı, en azından sert bir nota verirlerdi."

"Onların, Seti tarafından kabul ettirilen sınıra saygılı olacaklarına inanmıyorum."

"Bu konuda fazla kötümser değil misiniz, Majeste?"

"Hitit İmparatorluğu'nun varlık nedeni topraklarını genişletmektir."

"Mısır yutulamayacak kadar büyük bir lokma değil mi? Hatta aç gözlü bir ülke için bile."

Ramses:

"Savaşçı bir ırk çatışma istiyorsa," dedi, "ne sağduyu, ne akıl bunu durdurabilir."

"Sadece güçlü bir hasım Hititleri geriletebilir."

"Yoğun bir silahlanmayı ve ordudaki askerlerin sayısını artırmayı öğütler miydin Şenar?"

"Evet, harika bir çözüm."

Güneş iyice kaybolunca, sarı köpek Kral'ın dizlerine oturdu.

Ramses:

"Bu, savaş ilan etmenin başka bir yolu, değil mi?" diye sorarak kaygısını belirtti.

"Hititler şiddetin dilinden başka hiçbir dilden anlamazlar. Yanılmıyorsam, senin de gerçek düşüncen bu."

"Savunma düzenimizin sağlamlaştırılmasına da önem veriyorum."

"Biliyorum, bize bağlı prenslikleri bir tampon bölge haline getirmek istiyorsun... Bu konuda oldukça hevesli görünmesine rağmen yine de arkadaşın Aşa için çok ağır bir görev."

"Sence bu işin altından kalkamaz mı?"

"Aşa genç bir adam, onu kısa bir süre önce ödüllendirdin ve onu devletin önemli kişilerinden biri olarak tayin ettin. Böylesine hızlı bir yükselme başını döndürebilir... Hiç kimse onun üstün nitelikli biri olduğunu yadsımıyor, ama ona gözü kapalı güvenmek daha doğru olmaz mı?"

"Üst rütbeli askerler kendilerinin yeteri kadar onurlandırıldıklarını düşünüyor, ama Aşa kritik ve önemli görevlerin adamıdır."

"Bu arada, belki de fazla önemi olmayan bir ayrıntı var, ama ondan söz etmek benim görevim. Saray halkının yerli yersiz gezelelişe meyilli olduğunu bilirsin. Böyle olsa bile, bazı söylenenler belki

de ilgiye değer. Kraliçe'nin oda hizmetçilerinden birine ilgi duyan kâhyamın söylediğine göre, bu hizmetçi, Rom'u Nefertari'nin şalını çalarken gördüğünü iddia ediyormuş."

"Tanıklık eder mi?"

"Rom onu çok korkutuyor. Şayet onu suçlayacak olursa, kâhya tarafından hırpalanmaktan korkuyor."

"Biz çetelerin arasında mı, yoksa Maât'ın yönettiği bir ülkede mi yaşıyoruz?"

"Belki önce Rom'u itirafta bulunmaya zorlamalısın. Ondan sonra kız da tanıklık edecektir."

Önce Aşa hakkında eleştiride bulunan ve sonra da Rom'u ihbar edip Ramses'in olaya el koymasını sağlayan, Şenar tehlikeli bir oyun oynuyordu, ama buna karşılık Firavun'un gözünde giderek daha inanılır biri haline geliyordu.

Şayet Ofır'ın gizlice hazırladığı büyü bir işe yaramazsa, Şenar büyücüyü kendi elleriyle boğacaktı.

Rom, onun durmadan yemesine neden olan sıkıntılarını bir an olsun unutmanın yolunu bulmuştu: Adını 'Ramses'in büyük zevki' koyacağı ve aşçıların ustadan çırağa öğretecekleri sirkeli zeytinyağlı sosu hazırlayacaktı. Kâhya, yalnız kalmaktan hoşlandığı geniş saray mutfağına kapandı. Tatlı sarımsak, birinci kalite soğan, vahadan gelme kırmızı şarap, Heliopolis'in zeytinyağı, Set topraklarının en iyi tuzu ile karıştırılmış sirke, birkaç çeşit baharat, Nil ırmağının olağanüstü tatlısu levreği filetosu ve tanrıların ağzına layık sığır etinden oluşan malzemelerin tümünü bizzat kendisi seçmişti. Bu sosu, yiyeceklere eş benzeri olmayan bir koku verecek, Kral'ın hoşuna gittiği gibi, Rom'u da eşsiz bir aşçı konumuna çıkaracaktı.

Rom'un içeri girilmemesi için kesin talimat vermesine rağmen mutfağın kapısı açıldı.

"Ben ne demiştim... Majeste! Majeste, sizin yeriniz burası değil!"

"Krallık topraklarında benim için yasak yer var mı?"

"Onu demek istememiştim. Beni bağışlayın, ben..."

"Tadına bakmama izin verir misin?"

"Sosum henüz hazır değil, hazırlıklarımı yapıyordum. Ama bu çok ilginç bir yemek olacak ve Mısır yıllıklarına geçecek!"

"Gizlilikten zevk mi alırsın Rom?"

"Hayır, hayır... Ama iyi bir mutfak ağız sıklığı ister. İtiraf edeyim ki kendi buluşlarım konusunda kışkancım."

"Bana yapacağın başka itiraflar da yok mu?"

Dimdik duran boylu poslu Kral'ın karşısında büzülen kâhya gözlerini yere eğdi.

"Benim hiçbir sırrım yok Majeste ve tek varlık amacım sarayda sadece size hizmet etmek."

"Bundan o kadar emin misin? Söylendiğine göre her insanın zayıf yönleri vardır. Seninkiler nedir?"

"Bil... bilmiyorum. Herhalde, oburluk olacak."

"Yoksa maaşından memnun değil misin?"

"**Hayır**, kesinlikle hayır!"

"Kâhyalık, imrenilecek ve kıskanılacak bir görev, ama insanı zengin etmez."

"Sizi temin ederim, benim amacım zengin olmak değil!"

"Birkaç ufak hizmet için elverişli bir teklife kim dayanabilir?"

"Majestelerine hizmet edebilme fırsatı öylesine ödüllendirici ki..."

"Daha fazla yalan söyleme Rom. Şu can sıkıcı **olayı**, kamarama konan akrep olayım hatırlıyor musun?"

"Çok şükür, akrep sizi sokmadı!"

"Sana bu akrebin beni öldürmeyeceğini ve hiçbir zaman suçlamayacağını vaat ettiler, değil mi?"

"Gerçek dışı bu Majeste! Tamamen gerçek dışı!"

"Boyun eğmemeliydin Rom. **Kraliçe'nin** şalını çalmak için ikinci kez senin alçaklığından yararlandılar. Belki tuzlu balık küpünün çalınması olayına da yabancı **değilsindir.**"

"Majeste, bunların **hiçbiri...**"

"Seni gören var."

Rom boğulur gibi oldu. Alnından iri ter damlaları süzülüyordu.

"Böyle bir şey olası **değil...**"

"Sen kötü ruhlu biri misin Rom, yoksa koşullar mı seni bu hale getirdi?"

Kâhya göğüs boşluğunda şiddetli bir ağrı **hissetti**. içinden Kral'a her şeyi açıklamak, içini kemiren pişmanlıklardan kurtulmak geldi.

Yere diz çöktü; alnını, üzerine sos malzemelerini koyduğu masanın kenarına çarptı.

"Hayır, ben kötü ruhlu biri **değilim...** Zayıf, çok zayıf bir anıma rast geldi. Beni başışlayın Majeste."

"Bana tam gerçeği söylemen koşuluyla Rom."

Ofır'in yüzü koyu bir sis arasından Rom'a göründü. Tenini **kazıyan**, yüzünü parçalayarak yiyen çengel gagalı bir akbaba yüzü.

"Kötülükleri işlemeni kim buyurdu sana?"

Rom konuşmak istedi ama **Ofır** adı, kaskatı kesilen dudaklarından çıkmadı. Yapışkan bir korku soluğunu kesti. Cezadan kurtulmak için yok olmasını buyuran bir korku.

Rom yalvaran bakışlarını Ramses'e doğru kaldırdı, sağ eli yap-

maya çalıştığı sos tabağını tuttu ve onu devirdi. Baharatlanmış sos yüzüne yayıldı ve kâhya cansız yere yıkıldı.

Khâ, Ramses'in aslanına bakarak:

“‘Katil’ çok şişmanladı,” dedi.

Kral, oğluna:

"Ondan korkuyor musun?" diye sordu.

Ramses ile Güzel İset'in dokuz yaşındaki oğulları Khâ, yaşlı bir kâtip gibi ciddiydi. Yaşına uygun oyunlardan sıkılıyor, sadece okumak ve yazmaktan hoşlanıyordu. Zamanının büyük bir bölümünü saray kitaplığında geçiriyordu.

"Beni biraz korkutuyor."

"Haklısın Khâ; ‘Katil’ çok tehlikeli bir hayvandır."

"Ama sen korkmuyorsun, çünkü Firavun'sun."

"Bu aslanla ben dost olduk. O çok küçükken Nubye'de bir yılan tarafından ısırılmıştı. Onu ben buldum, Setau onu tedavi etti. Ondan sonra da birbirimizi hiç terk etmedik. Sırası geldiğinde ‘Katil’ de benim hayatımı kurtardı."

"Sana karşı hep yumuşak mıdır?"

"Her zaman. Ama sadece bana karşı."

"Seninle konuşur mu?"

"Evet, gözleriyle, ayaklarıyla ve çıkardığı seslerle... ve ona söylediğim her şeyi anlar."

"Yelesine dokunmak isterdim."

Sfenks biçiminde yere uzanmış olan aslan, adamla çocuğa bakıyordu. Kalın ve derinden gelen bir sesle kükreyince, küçük Khâ babasının bacağına sarıldı.

"Kızdı mı?"

"Hayır, yelesini okşamayı kabul ediyor."

Babasının soğukkanlılığı nedeniyle kendini güvencede hisseden Khâ sokuldu. Önce tereddüt ederek minik eliyle aslanın görkemli yelesini okşadı, sonra cesaret buldu. Aslan hırıldadı.

"Sırtına çıkabilir miyim?"

"Hayır Khâ, ‘Katil’ bir savaşçıdır ve gururlu bir hayvandır. Yelesini okşamaya izin vererek sana büyük bir lütufta bulundu, ama ondan daha fazlasını istememen gerekir."

"Onun öyküsünü yazıp kız kardeşim Meritamon'a okutacağım."

Bereket versin ki o, Kraliçe'yle sarayın bahçesinde kaldı... Küçük bir kız böylesine kocaman bir aslandan çok korkardı."

Ramses oğluna yeni bir kâtip boya tablası ile bir fırça kılıfı verdi. Bu hediyelere çok sevinen çocuk, hemen onlarla yazmaya daldı. Babası onu rahat bıraktı. Çok az fırsat bulduğu bu anlardan büyük mutluluk duyuyordu. Az önce kâhya Rom'un tüyler ürpertici ölümüne tanık olmuştu. Adamın yüzü bir anda yaşlı bir adamınki gibi kırış kırış olmuştu.

Hırsız kâhya korkudan ölmüş ve kendisini ölüme sürükleyen kişinin adını açıklamamıştı.

Karanlıkların adamı Firavun'a karşı savaşıyordu. Ve düşman Hititlerden daha az korkunç değildi.

Şenar büyük bir sevinç içindeydi.

Rom'un bir kalp krizi sonucu ölümü sonucu, Ofir'i ele verebilecek tek kişi de ortadan kalkmıştı. Büyücü boş bir vaatte bulunmamıştı. Sıkı bir soruşturmaya dayanamayan kâhyayı asıl öldüren onun büyüğü olmuştu. Kâhyanın ölümü sarayda kimseyi şaşırtmadı. Yemekle aklını bozan Rom zaten durmadan şişmanlıyor ve giderek huzursuz oluyordu. Yağ bağlayan vücudu ve sürekli stresle yıpranmış kalbi Rom'un sonunu getirmişti.

Rom'un neden olduğu tehlikeli problemin ortadan kalkışının sevincine bir başkası da ekleniyordu: Suriyeli tüccar Raya'nın Pi-Ramses'e dönüşünde olağanüstü bir vazo göstermek amacıyla Şenar'ı görmek istemesi. Kasım ayının yumuşak ve güneşli bir akşam-üstü buluştular.

"Güneydeki yolculuğun iyi geçti mi?"

"Çok yorulduğum prens Şenar, ama iyi kâr ettim."

Suriyeli tüccarın keçi sakalını andıran sakalı, titizlikle kesilmişti. Kahverengi, canlı gözleri, Şenar'ın başyapıtlarını sergilediği sütunlu kabul salonunu dikkatle inceliyordu.

Raya, stilize edilmiş asma dalları ve yaprakları ile süslenmiş iri karınlı bronz bir vazonun örtüsünü kaldırdı.

"Girit yapımı. Ondan bikan Tebli zengin bir hanımdan satın aldım. Artık bu vazoların benzerleri yapılmıyor."

"Çok güzel! Aldım gitti dostum."

"Buna çok sevindim prensim, ama..."

CHRISTIAN JACQ

"Soylu hanımın bazı koşulları mı var?"

"Hayır, ama fiyatı biraz yüksek... Söz konusu olan, eşi benzeri olmayan bir parça."

"Bu harika parçayı kaidelerden birinin üzerine bırak ve büroma gel. Eminim, pazarlığımız bir sonuca bağlanacak."

Çınar ağacından yapılmış kapı kapandı. Hiç kimse onları duymazdı.

"Yardımcılarımdan biri, benden vazo satın almak için Memfis'e geldiğini söyledi. Yolculuğumu kısa kestim ve olabildiğince çabuk Pi-Ramses'e döndüm."

"Çok gerekliydi."

"Ne oldu?"

"Seramana serbest bırakıldı. Yeniden Ramses'in güvenini kazandı."

"Can sıkıcı bir durum."

"Burnunu her şeye sokan Ameni, kanıtların geçerlilikleri üzerinde kuşkuya kapıldı. Sonra da Aşa bu işe bulaştı."

"Bu genç diplomattan sakınınız. Çok zeki ve Asya'yı iyi tanıyor."

"Bereket versin artık bakanlıkta çalışmıyor. Ramses onu ödüllendirip, savunma sistemlerini daha da güçlendirmek için egemenliğimiz altındaki prensliklere gönderdi."

"Çok önemli, hatta yürütülmesi olanaksız bir görev."

"Aşa ile Ameni çok can sıkıcı sonuçlara vardılar: Seramana'nın el yazısının, Hititlerle haberleştiğine inandırmak için taklit edildiğini ve bunu yapanın bir Suriyeli olduğunu düşünüyorlar."

Raya üzüntüyle:

"Çok can sıkıcı," dedi.

"Sardunyalıyı tuzağa düşürmek için kullandığın, metresi Neno-far'ın cesedini de buldular."

"Ondan kurtulmak gerekiyordu. Bu budala kız konuşacağını söyleyerek beni tehdit ediyordu."

"Seni onaylıyorum, ama ihtiyatsız *davrandın*."

"Nasıl?"

"Cinayet yerini seçerken."

"Orayı ben seçmedim. Kadın mahalleyi ayağa kaldırmaya yelten-di. Ben de elimi çabuk tutup ondan kurtulmak zorunda kaldım."

"Ameni, sorguya çekmek için bu evin sahibini araştırıyor."

"Evin sahibi, çok seyahat eden bir tüccardır. Ona Teb'de rastladım."

"Seni ele verir mi?"

"Korkarım ki evet, kiracısı olduğuma göre."

"Bu bir felaket Raya! Ameni, Hititlerden yana olan bir casus şebekesinin topraklarımız üzerinde yerleştiğine emin. Seramana'yı tutuklayan kişi olmasına rağmen bu iki adamın barıştıklarını ve yardımlaştıklarını biliyorum. Sardunyalının haksız yere suçlanması ve metresinin öldürülmesi devlet sorunu oldu. Ve birçok ipucu sana doğru yöneliyor."

"Kaygılanılacak bir şey yok."

"Planın nedir?"

"Mısırlı tüccarı ele geçirmek."

"Ve..."

"Ve işini bitirmek elbette."

Kış yaklaşıyor, günler kısalıyor, güneş şiddetini kaybediyordu. Hükümdar yazın gücünü, sadece kendisinin gözleri yanmadan bakabildiği koruyucu yıldızı güneşin yakıcılığını yeğliyordu. Ancak bu sonbahar gününün büyüleyici yumuşaklığında çok ender tattığı bir mutluluğu yaşıyordu: sarayın bahçesinde eşi Nefertari, kızı Meritamon ve oğlu Khâ ile birlikteydi.

Havuzun kenarında açılır kapanır iskemlelere oturan Kral ile Kraliçe iki çocuğun oyunlarını izliyorlardı. Khâ, Meritamon'a, bir kâtibin uyması zorunlu olan ahlak anlayışı üzerine yazılmış çok zor bir metni okutmaya çalışıyordu; Meritamon ise Khâ'ya sırtüstü yüzmeyi öğretmek istiyordu. Khâ kolay kolay ikna edilmeyen karakterine rağmen Meritamon'un teklifini kabul etti, ama suyun çok soğuk olduğunu ve nezle olabileceğini de ileri sürmeden edemedi.

Ramses:

"Meritamon annesi kadar müthiş," dedi. "Büyüyünce tüm dünyayı büyüleyecek."

"Khâ da insanları etkilemede bir sihirbaz kadar usta... Bak, onu şimdiden papirüslere doğru sürüklüyor. Kız kardeşi, istese de istemese de o metni okuyacak."

"Çocukların öğretmenleri onlardan hoşnut mu?"

"Khâ eşine az rastlanır bir çocuk. Onun eğitimiyle sürekli meşgul olan Tarım Bakanı, onun mesleğe yeni girecek olanlara uygulanan kâtip sınavını şimdiden geçebilecek nitelikte olduğunu söylüyor."

"Khâ buna istekli mi?"

"Sadece öğrenmeyi düşünüyor."

"Gerçek kabiliyetlerinin ortaya çıkıp gelişmesi için ona gerekenleri verelim. Kuşkusuz, ilerde zorlu deneylerden geçmesi gerekecek, çünkü vasat insanlar her zaman üstün nitelikli insanları ezmeye çalışırlar. Meritamon için de kendi halinde bir yaşam arzu ederim."

"Onun gözü babasından başkasını görmüyor."

"Ben de ona çok az zaman ayırıyorum..."

"Yasa'ya göre Mısır, çocuklarımızdan önce gelir."

Bahçenin girişinde aslan ile san köpek çok dikkatli olarak nöbet tutuyorlardı. Hiç kimse sokulmaya cesaret edemezdi.

"Yaklaş Nefertari."

Saçlarını çözmüş olan genç Kraliçe Ramses'in dizlerine oturdu ve başını kocasının göğsüne dayadı.

"Sen bana yaşamın kokusunu ve mutluluğunu veriyorsun. Keşke biz de herkes gibi bir çift olsaydık, bunun gibi sayısız saatlerden yararlanabilseydik..."

"Bu bahçede düş kurmak, tadına doyumaz bir şey; ama sen hayatını halkına adadın. Sana verilen şeyi kimse alamaz."

"Şu anda sadece, delicesine âşık olduğum bir kadının kokulu saçları var. Akşamın rüzgârında dans eden ve yanağımı okşayan saçlar."

Genç âşıkların dudakları ateşli bir öpücükle birleşti.

Raya tek başına hareket etmek zorundaydı.

Bu nedenle, Memfis'inkindendaha küçük, ama faaliyeti onunki kadar yoğun Pi-Ramses'in limanına gitti. Irmak polisi, gemilerin yanaşması ve eşya boşaltması konusunda tam bir düzen sağlamıştı.

Raya, meslektaşı Renufu güzel bir hana, zengin bir öğle yemeğine davet edecekti. Böylece, onların olabildiğince eğlenerek yemek yediklerini gören ve aralarında mükemmel bir dostluk ilişkisi olduğunu doğrulayacak birçok tanık olacaktı. Raya, akşam olunca Renufun villasına girecek ve onu boğazlayacaktı. Şayet, hizmetçilerden biri araya girecek olursa o da aynı akıbete uğrayacaktı. Raya, Hititlerin Kuzey Suriye'deki kamplarında adam öldürme eğitimi görmüştü. Elbette bu yeni cinayet de Nenofar'ın katiline yüklenecekti. Ama ne önemi var? Renuf ortadan kaldırıldıktan sonra Raya tehlikenin dışında kalacaktı.

Rıhtımlarda seyyar satıcılar yemiş, sebze, sandalet, kumaş parçaları, değersiz kolyeler ve bilezikler satıyordu. Müşteriler, tatmin edici bir alışverişin en önemli koşulu olan pazarlığa kendilerini kaptırmışlardı. Raya'nın boş vakti olsaydı rıhtımdaki bu karmaşık ticarete bir çeki düzen verip, çok kâr edebilirdi.

Suriyeli, rıhtım denetçilerinden birine:

"Renufun gemisi geldi mi?" diye sordu.

"Beş numaralı rıhtım, dubanın yanında."

Raya adımlarını sıklaştırdı.

Renufun gemisinin güvertesindeki tayfa uyuyordu. Suriyeli merdivenden çıktı, nöbetçiye uyandırdı.

"Patron nerede?"

"Renuf mu? Bilmiyorum."

"Ne zaman geldiniz?"

"Sabah erkenden."

"Gece yolculuğu mu yaptınız?"

"Memfis'in büyük süthanesinin taze peynirini getirdiğimiz için özel izin aldık. Bazı soylu kişiler sadece bu peyniri yer."

"Boşaltma işlemleri tamamlandıktan sonra patronun evine gitmiştir herhalde."

"Şaşarım."

"Neden?"

"Çünkü palabıyıklı dev Sardunyalı onu kendi arabasına binmeye zorladı. Bu adam hiç uysal değil."

Sanki Raya'nın başına gök yıkılmıştı.

Üç çocuk babası olan güler yüzlü Renuf, gemici ve tüccar bir ailenin mirasçısı olan bir adamdı. Pi-Ramses'e gelir gelmez Seramana'nın kendisini sorguya çekmesine çok şaşırılmıştı. Sardunyalının aşırı öfkeli olduğunu görünce, hakkında öne sürülen suçlamanın haksız olduğunu bir an önce açığa çıkarmak için onunla gitmenin daha doğru olacağını düşündü.

Seramana arabayı olanca hızıyla sürerek tüccarı saraya, Amenî'nin bürosuna götürdü. Renuf hayatında ilk kez, Kral'ın, ünü git-tikçe artan özel sekreteriyle karşılaşıyordu. Amenî'nin ciddiyeti, çalışma gücü ve Firavun'a bağlılığı göklere çıkarılıyordu. Gölgedeki başbakan olarak, devletin işlerini büyük bir dürüstlikle sürdürüyor, kişiler arasında ayrım yapmıyor, yüksek tabaka yaşamından hoşlanmıyordu.

Amenî'nin yüzünün solgunluğu Renufu etkiledi. Kulağına gelen söylentilere göre sekreter bürosundan hiç çıkmıyordu.

Renuf:

"Bu karşılaşmadan onur duyuyorum," dedi, "ama nedenini pek anlayamadım. İtirafederim ki bu ani soruşturma beni şaşırttı."

"Beni hoş görün, çok önemli bir olayı araştırıyoruz."

"Bu olay... beni mi ilgilendiriyor?"

"Olabilir."

"Size nasıl yardımcı olabilirim?"

"Sorularına açık yüreklilikle yanıt vererek."

"Buyurun, sorun."

"Nenofar adında birini tanıyor musunuz?"

"Bu çok rastlanır bir addır... En azından on tane tanırım!"

"Sözünü ettiğimiz kadın genç, çok güzel, bekâr ve Pi-Ramses'de güzelliğini kullanarak yaşamını kazanan hafifmeşrep bir kadın."

"Bir... hayat kadını mı?"

"Bu işi gizlice yapıyordu."

"Ben karımı severim Ameni. Çok seyahat etmeme rağmen onu hiç aldatmadım. Sizi temin ederim ki karımla çok iyi anlaşırsınız. Bana inanmıyorsanız arkadaşlarıma ve komşularıma sorun."

"İçtiğiniz ant ve Maât yasası önünde, bayan Nenofar ile hiç karşılaşmadığınıza yemin eder misiniz?"

Renuf büyük bir ciddiyetle:

"Ederim," dedi.

Sorgulamayı sessizce seyreden Seramana, Renufun ifadesinden etkilendi. Tüccar açık yürekli biri izlenimini veriyordu.

Ameni, öfkeli bir ifadeyle:

"Garip," dedi.

"Niçin garip? Biz tüccarların kötü şöhreti vardır, ama ben namuslu bir adamım ve bundan gurur duyarım! Yanımda çalışan memurlara iyi ücret veririm, gemim bakımlıdır, ailemi geçindiririm, ticari hesaplarım düzgündür, vergilerimi öderim, maliyeden hiçbir uyarı almamışumdır... size garip gelen bu mu?"

"Sizin düzeyinizdeki insanların sayısı çok az Renuf."

"Üzücü bir durum."

"Bana garip gelen, Nenofar'ın cesedinin bulunduğu yer."

Tüccar yerinden sıçradı.

"Ceset mi... dediniz?"

"Öldürüldü."

"Ne korkunç şey!"

"Yaşamı kötü olan bir kadındı, ama öldürülen kim olursa olsun her cinayetin cezası ölümdür. Garip olan, bu cesedin içinde bulunduğu Pi-Ramses'deki ev, sizin eviniz."

CHRISTIAN JACQ

"Benim villam mı?"

Renuf iyiden iyiye kaygılandı.

Seramana araya girerek:

"Hayır villanız değil," dedi, "şuradaki ev."

Seramana, Ameni'nin masanın üzerine serdiği Pi-Ramses'in planında evin bulunduğu yeri işaretparmağıyla gösterdi.

"Anlamıyorum, ben..."

"Bu ev sizin mi, değil mi?"

"Evet, ama orası ev değil."

Ameni ile Seramana bakıştılar. Renuf aklını mı kaçıırıyordu?

"Burası bir ev değil," diye açıkladı, "bir depodur. Mallarımı koyabileceğim bir yere ihtiyacım olduğu için bu binayı satın almıştım. Ama o zamanlar biraz açgözlüydüm. Bu yaşımda artık işimi genişletmek istemiyorum. İlk fırsatta emekliye ayrılıp Memfis'de kırsal bölgeye yerleşeceğim."

"Burayı satmak niyetinde misin?"

"Kiraya verdim."

Ameni'nin gözlerinde canlı bir umut belirdi.

"Kime?"

"Raya adında bir meslektaş. Bütün Mısır'da birçok gemisi ve mağazaları olan zengin ve çok faal bir adam."

"Uzmanlık alanı?"

"Yüksek tabakaya sattığı et konserveleri ve eşi az bulunur vazoları ithal etmek."

"Nereli olduğunu biliyor musunuz?"

"Suriyelidir, ama uzun zamandan beri Mısır'da oturuyor."

"Teşekkür ederim Renuf. Yardımın bizim için çok değerli oldu."

"Artık bana ihtiyacınız kalmadı mı?"

"Kalmadığını düşünüyorum, ama bu görüşme hakkında kimseye bir şey söylemeyin."

"Bana güvenebilirsiniz."

Raya, bir Suriyeli... Aşa burada olsaydı, varılan bu sonucun doğruluğunu saptardı. Ameni daha yerinden kalkmaya vakit bulmadan Sardunyalı arabasına doğru koşmaya başlamıştı bile.

"Seramana, bekle beni!"

Havanın soğuk olmasına rağmen Urhi-Teşup'un üzerinde sadece bir yün peştamal vardı. Belden yukarısı çıplaktı. Komutasındaki süvarilerden, atlarının gücünü sonuna dek kullanmalarını istiyor, kendisi de atını dörtnala sürüyordu. imparator Muvatallis'in oğlu olan Urhi-Teşup iri yarı, kaslı ve uzun saçlıydı. Mısır egemenliği altındaki prensliklerde başlatılan başkaldırının başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra ordu başkomutanlığına atandığı için gurur duyuyordu.

Ramses'in anında ve sert bir biçimde karşılık vermesi Muvatallis'in şaşkınlığına neden olmuştu. Oysa, başkaldırını hazırlamak, uygulanmasını kontrol etmek ve ayaklanmanın ertesinde o toprakları işgal etmekle görevlendirilen eski ordu başkomutanı **Baduk**, bu operasyonun önemli bir güçlük çıkarmayacağını söylemişti.

Birkaç yıldan beri Mısır'a yerleşmiş olan Suriyeli casus, pek güven uyandırıcı mesajlar göndermemişti. Ona göre Ramses, sarsılmaz bir karaktere ve bükülmez bir iradeye sahip büyük bir firavundu. Baduk ise Hititlerin, deneyimsiz bir **Kral'dan** ve paralı askerler, korkaklar ve yeteneksizlerden oluşan bir ordudan korkmaması gerektiğini ileri sürmüştü. Seti tarafından kabul ettirilen barış, o zamanlar Muvatallis'in işine gelmişti çünkü tahtını ele geçirmek için can atan hasımlarını safdışı edip otoritesini kurmak için zamana ihtiyacı vardı. Şimdi ise ülkeyi tek başına yönetiyordu.

Yayılmacı politikası yeniden başlayabilirdi. Anadolu halkının **gözünde** dünyanın efendisi olmak için ele geçirilecek bir ülke varsa o da Firavunların Mısır'ıydı.

General Baduk'a göre meyve olgunlaşmıştı. Amurru ile Kenan Ülkesi Hititlerin eline geçince, Delta'ya doğru saldırmak, Kral Duvarını oluşturan kalelerinin surlarını yıkmak ve Aşağı Mısır'ı ele geçirmek kolaydı.

Bu harika plan Hitit kurmay heyetini hayran bırakmıştı.

Bir şeyi unutmışlardı: Ramses.

Hitit başkenti *Hattuşas*⁽¹⁾'da, *Urhi-Teşup* dışında herkes, böyle bir başarısızlığı hak etmek için tanrılara karşı nasıl bir suç işlemiş olabileceklerini merak ediyordu. *Urhi-Teşup* ise bu başarısızlığın general *Baduk*'un aptallığı ve yeteneksizliğinden kaynaklandığını düşünüyordu. Bu nedenle *İmparator*'un oğlu Hitit ülkesini boydan boya katederken sadece kalelerin denetimini yapmayı değil, başkente dönmekte geciken *Baduk* ile karşılaşmayı da amaçlıyordu.

Onu *Gâvur* kalesinde⁽²⁾ bulacağım düşünmüştü. Bu müstahkem mevki, Anadolu yaylasının kenarında, sıradağların başladığı noktada yer alan bir tepenin üzerindeydi. Dev yapılı ve silahlı üç asker figüründen oluşan bir kabartma *resim*, hasımlarına ya boyun eğme ya da ölme seçeneği sunan Hitit *İmparatorluğu*'nun savaşçı karakterini açıkça ortaya koyuyordu. Yol boyunca, ırmakların kıyısında ve açık arazide yer alan kaya bloklarına heykeltıraşlar, sağ elinde bir mızrak, sol omzuna asılı bir yayla yürüyen piyadeleri gösteren, savaşçı rölyefleri kazımışlardı. Hitit ülkesinin her tarafında, savaş sevgisi baskındı.

Urhi-Teşup, ceviz ağaçları ile çevrili sulak ve verimli ovalardan olanca hızıyla geçti. Bataklıklarla birbirinden ayrılan akağaç ormanları da onun gidişini yavaşlatamadı. Yanındaki askerlerin ve hayvanların dinlenmesine fırsat vermeyen *imparatorun* oğlu, sadece, *Masat*⁽³⁾ kalesine olabildiğince çabuk ulaşabilmek istiyordu.

Burası general *Baduk*'un son sığınacağı yerd.

Daha önce gördükleri, dayanıklılığı artırıcı eğitimlerindeki sertliğe rağmen Hititli süvariler *Masat*'ın önüne geldikleri zaman bitkindiler. Kale, iki sıradağın arasında yer alan bir ovada, bir tepenin üzerine kurulmuştu. Bu tepeden bütün çevreyi gözetlemek çok kolaydı. Okçular, gözetleme kulelerinin mazgallarında gece gündüz nöbet tutuyordu. Soylu ailelerin arasından seçilmiş subaylar sert bir disiplin sağlıyorlardı.

Urhi-Teşup kalenin ana kapısına yüz metre kala durdu. Atılan bir mızrak tam atının önünde, yere derince saplandı.

(1) *Hattuşas*: Boğazköy, Ankara'nın 150 km. doğusunda.

(2) *Gâvur Kalesi*: Ankara'nın 60 km. güneybatısında.

(3) *Masat*: *Masat-Höyük*, *Hattuşas*'ın 116 km. kuzeydoğusunda.

imparatorun oğlu attan indi ve ilerledi.

"Kapıyı açın!" diye gürledi. "Beni tanımadınız mı?"

Masat kalesinin kapısı açıldı. Kapının eşliğinde duran on piyade eri, mızraklarını gelene doğrulttular.

Urhi-Teşup onları yardı.

"imparatorun oğlu valiyi görmek istiyor."

Vali, düşüp boynunu kırma pahasına merdivenlerden koşarak indi.

"Prensim, bizim için ne büyük onur!"

Askerler mızraklarını havaya kaldırıp tören birliği durumuna geçtiler.

"General Baduk burada mı?"

"Evet, onu kendi konutuma yerleştirdim."

"Beni onun yanına götürün."

İki adam basamakları yüksek ve kaygan olan bir taş merdivenden çıktılar.

Kalenin tepesi çok rüzgârlıydı. Valinin konutunun duvarları, kaba taş bloklarından örülmüştü. içersini aydınlatan yağ lambalarından, tavanı karartan kalın bir duman çıkıyordu.

Elli yaşlarında iri gövdeli bir adam, Urhi-Teşup'u görür görmez ayağa kalktı.

"Prens Urhi-Teşup..."

"İyi misiniz general Baduk?"

"Planımın başarısızlığa uğraması anlaşılır gibi değil. Şayet Mısır ordusu bu kadar çabuk hareket etmeseydi, Kenan Ülkesi ve Amurru'daki âsiler örgütlenecek zamanı bulacaklardı. Ama her şey bitmiş değil... Mısırlıların şimdilik olaya el koyması bir şey ifade etmez. Firavun'a bağlılığını açıklayan prensler gerçekte bizim egemenliğimiz altında olmayı istemektedirler."

"Kadeş yakınında bulunan birliklerimize neden Amurru'yu işgal eden düşman ordusuna saldırımları için emir vermediniz?"

General Baduk şaşırılmış göründü.

"Kurallar gereği savaş ilan etmiş olurduk... Bu da benim yetkimde değildi! Sadece imparator bu kararı alabilirdi."

Bir zamanlar Urhi-Teşup kadar ateşli bir savaşçı olan Baduk artık tükenmiş, yaşlı bir adamdı. Saçları ve sakalları kırılaşmıştı.

"Harekâtınızın bilançosunu çıkardınız mı?"

"Ben de bir süreden beri bu nedenle burada bulunuyorum... Hiçbir suiistimale meydan vermeyecek kesin bir rapor yazıyorum."

Üst düzey komutanların arasındaki askeri sırları duymak istemeyen vali:

"Çekilebilir miyim?" diye sordu.

Urhi-Teşup:

"Hayır," diye karşılık verdi.

Vali, bütün benliğini vatanına adanmış büyük bir asker olan general Baduk'un aşağılanması tanık olmak istememişti. Ama emirlere itaat etmek Hititler için bir erdemdi ve İmparator'un öğlunun istekleri tartışılmazdı. Sürekli olarak savaşa hazır bekleyen bir ordunun disiplininin bozulmaması için emre itaatsizliğin anında ölümle cezalandırılmasından başka çare yoktu.

Baduk:

"Kenan kaleleri Mısır saldırılarına iyi dayandılar," dedi. "Bizim titiz çalışmalarımızla düzene sokulan garnizonları teslim olmayı reddettiler."

Urhi-Teşup:

"Böyle olması sonucu değiştirmede ki," dedi. "Başkaldırıanlar öldürüldü, Kenan Ülkesi yeniden Mısır egemenliğine girdi. Megido'da da aynı başarısızlık yaşandı."

"Ne yazık ki, evet! Savaş eğitmenlerimiz müttefiklerimizi çok iyi eğitmişlerdi. imparatorumuzun buyruklarına uyarak ordu Kadeş'e çekildi. Çünkü amaç Kenan Ülkesi'nde olsun, Amurru'da olsun hiçbir Hitit izinin bulunmamasıydı."

"Şimdi Amurru'dan söz edelim! Amurru Prensi ile çok samimi olduğunuzu ve artık Ramses'e boyun eğmeyeceğini birçok kez ileri sürmüştünüz."

Baduk:

"En büyük hatam bu oldu," diye kabul etti. "Mısır ordusunun manevrası çok iyiydi. Mısırlılar, müttefiklerimizin kurdukları tuzaklarla dolu kıyı yolundan gelecekleri yerde, içerden geçtiler. Düşmana arkadan yakalanan Amurru Prensi'nin teslim olmaktan başka çaresi yoktu."

Urhi-Teşup:

"Teslim olmak! Teslim olmak!" diye gürledi. "Ağzınızdan bu sözcük eksik olmuyor! Göklere çıkardığınız stratejinizin amacı, pi-

yade ve savaş arabaları birliklerini yok ederek Mısır ordusunu zayıflatmak değil miydi? Bu başarı elde edilmediği gibi, Firavun'un ordusu çok az kayıp verdi, Mısır askerlerinin kendilerine güveni arttı ve Ramses bir zafer kazandı!"

"Başarısızlığımın bilincindeyim ve bunu önemsiz gibi göstermeyi düşünmüyorum. Şerefsizliği savaşa tercih eden Amurru Prensi'ne güvenmekle hata ettim."

"Bir Hitit generalinin mesleğinde bozgunun yeri yoktur."

"Prens, burada benim askerlerimin bozgunu değil, Mısır'a bağlı prenslikleri çökertme planının iyi uygulanmaması söz konusudur."

"Ramses'den korkunuz, değil mi?"

"Ramses'in kuvvetleri tahmin ettiğimizden çok büyüktü. Üstelik benim görevim isyanları kışkırtmaktan ibaretti, Mısırlıların karşısına çıkmak değil."

"Bazen Baduk, bir anda karar verip uygulamasını bilmek gerekir."

"Ben bir askerim Prens ve emirlere itaat etmek zorundayım!"

"Hattuşaş'a dönmeniz gerekirken neden buraya sığındınız?"

"Daha önce de söyledim, raporumu yazmak için bir kenara çekilmek istiyordum. Ayrıca iyi bir haber aldım: Amurru'daki müttefiklerimizin sayesinde başkaldırı yakında yeniden başlayacak."

"Siz düş kuruyorsunuz Baduk."

"Hayır Prens... Bana biraz zaman tanıyın. Göreceksiniz, başara-
cağım."

"Artık Hitit ordusunun başkomutanı değilsiniz. İmparator kararını verdi: Sizin yerinizi ben alıyorum."

Baduk, içinde meşe kütüklerinin yandığı büyük şömineye doğru birkaç adım attı.

"Kutlarım sizi Urhi-Teşup. Bizi zafere ulaştıracaksınız."

"Sizin için başka bir mesajım daha var Baduk."

Sabık general, sırtını İmparator'un oğluna dönerek ellerini ısıttı.

"Sizi dinliyorum Prens."

"Siz bir alçaksınız."

Urhi-Teşup kılıcını kınından çıkararak Baduk'un böğrüne sapladı.

Vali olduğu yerde dondu kaldı.

Urhi-Teşup:

CHRISTIAN JACQ

"Bu alçak aynı zamanda bir haindi de," dedi. "Başarısızlığı deniyle gözden düştüğünü kabul etmedi ve bana saldırdı. Sen tanıksın."

Vali eğildi.

"Cesedi avlunun ortasına götür ve savaşçılara yapılması gereken dinsel cenaze töreni yapılmadan yak. Böylece yenilen generallerin ne şekilde öldüğünü görsünler."

Bütün garnizonun gözleri önünde Baduk'un cesedi yanarken Urhi-Teşup, savaş arabasının dingillerini yağladı. Bu araba onu, Mısır'a karşı topyekün savaş önermek için başkente götürecekti.

Urhi-Teşup bundan daha güzel bir başkent düşleyemezdi.

Hitit İmparatorluğu'nun kalbi olan Hattuşas, çorak steplerin, dar boğazların ve vadilerin yer aldığı Anadolu yaylasının ortasında kurulmuştu. Bu bölgenin yazları yakıcı sıcak, kışları dondurucu soğuk olurdu. 180 hektarlık geniş bir alana kurulmuş olan bu dağ kentinin arazisi öylesine engebeliydi ki kenti kuranların mucizeler yaratması gerekmişti. Hattuşas, aşağı ve yukarı kent olarak iki bölümden oluşuyordu. Tepedeki kentte İmparator'un sarayı yer alıyordu. Hattuşas'ta ilk göze çarpan şey engebeli araziye uyarak kıvrılan dev taş surlardı. Çevresi, olası bir saldırıya geçit vermeyecek dağlarla çevrili olan Hitit başkenti, kayalar üzerinde yükselen ve düzenle yerleştirilmiş çok büyük bloklardan oluşan bir kaleye benziyordu. Kalenin içinde her yerde, temel için taş kullanılmış, duvarlar da kerpiç ve tahtalardan örülmüştü.

Zaptedilmesi imkansız bu savaşçı kentte, yakında Urhi-Teşup'un adı ayakta alkışlanacaktı.

Dokuz kilometre uzunluğundaki surlar, kuleleri ve mazgallarıyla bir savaşçının ruhuna neşe veriyordu. Surlar engebeli bir araziye izliyor, sivri tepelerin üzerinden aşıyor, derin yamaçlara tepeden bakıyordu. insan eli, doğayı egemenliği altına almış, doğanın gücünün sırrını çalmıştı.

Aşağı kentin surlarında iki, yukarı kentin surlarında ise üç kapı vardı. Kral Kapısı ve Aslanlar Kapısı'ndan girmeyi kendine yakıştıramayan Urhi-Teşup en yüksek giriş noktası olan Sfenksler Kapısı'na yöneldi. Bu kapının özelliği, içeriyle bağlantılı olan 45 metre uzunluğunda bir tünele sahip olmasıydı.

Aşağı kentte fırtına tanrısı ile güneş tanrıçasına adanmış şaşırtıcı derecede güzel bir tapınak ve tapınaklar mahallesinde değişik boyda yirmi bir anıt olmasına rağmen, Urhi-Teşup yukarı kenti ve Kral sarayım yeğliyordu. Buradan, yan yana konmuş taşlardan oluşturulmuş teraslar üzerinde, bayırın elverdiği ölçüde rasgele yerleştiril-

miş resmi binalarla soyluların evlerini seyretmekten çok hoşlanıyordu.

İmparator'un oğlu, kente girerken üç ekmeği böldü, taş bir bloğun üzerine şarap boşalttı ve geleneksel duayı söyledi: "Bu kaya sonsuza kadar burada kalsın." Sağda solda, şeytanları yatıştırmak için içinde yağ bulunan kaplar bulunuyordu.

Saray, üç sivri tepeden oluşan bir kayalığın üzerine oturmuştu. Özel eğitilmiş askerler tarafından sürekli olarak korunan yüksek kuleli surlar, Kral sarayını başkentin geri kalan bölümünden ayırıyor ve her türlü saldırıyı engelliyordu. Muvatallis ihtiyatlı ve kurnaz bir adamdı. Hitit tarihindeki ani iniş çıkışları ve iktidarı ele geçirmek için girişilen zorlu mücadeleleri hiç unutmuyordu. Kılıç ve zehir iktidar olmak için çoğu kez kullanılan gereçlerdi ve çok az Hititli 'Büyük Şef doğal nedenlerle ölmüştü. Bu nedenle, halkın 'Büyük Kale' adını taktığı sarayın sadece tek bir girişi vardı. Bu dar giriş gece gündüz gözetim altında bulunduruluyor ve hiç kimse usulüne uygun biçimde üstü aranmadan, içeri alınmıyordu.

Urhi-Teşup, sarayın girişinde nöbetçiler tarafından arandı. Bu nöbetçiler, tıpkı diğer çoğu asker gibi, imparator'un oğlunu ordunun başına geçirmesini destekliyorlardı. Genç ve yiğit olan yeni komutan, general Baduk gibi kararsızlık göstermeyecekti.

Kale duvarlarının içinde yaz aylarında çok gerekli olan birçok su deposu vardı. Atların ahırları, silah depoları ve askerlerin kışlaları, taş döşeli avluya bakıyordu. Kral sarayının planı da öteki Hitit evlerinin planlarına benziyor tüm odalar ortada bulunan kare biçimindeki merkezi bir avluya açılıyordu.

Bir subay, Urhi-Teşup'u selamladı ve onu imparator'un konuklarını kabul ettiği geniş sütunlu salona götürdü. Kabul salonunun kapısında olduğu gibi Hitit ordusunun savaş ganimetlerinin saklandığı arşiv salonunun kapısında da, taştan yapılmış aslanlar ve sfenksler bekliyordu. imparatorluğun yenilmezliğinin simgesi olan bu yerde Urhi-Teşup, başarması gereken görev konusunda kendini daha güçlü hissetti.

Salona iki adam girdi. Birincisi elli yaşlarında, orta boylu, geniş omuzlu, kısa bacaklı imparator Muvatallis'di. Soğuğa hiç dayanmadığı için üzerinde kırmızı siyah renkli, uzun yün bir palto vardı. Kahverengi gözleri, her an tetikte olduğundan, fıldır fıldırırdı.

ikincisi, İmparator'un küçük kardeşi Hattuşil'di. Saçları bir bantla tutturulmuş bu kısa boylu cılız adam, boynuna gümüş bir kolye, sol dirseğine gümüş bir bilezik takmış, üstüne de omuzlarını açıkta bırakan çok renkli bir kumaşı örtmüştü. Güneş tanrıçasının rahibi olan Hattuşil, büyük bir rahibin zeki ve sözü geçen kızı güzel Putuhepa ile evlenmişti. Urhi-Teşup hem Hattuşil'den hem de Putuhepa'dan tiksiniyordu, ama imparator onların öğütlerini memnuniyetle dinliyordu. Yeni başkomutanın gözünde Hattuşil, iktidarın gölgesinde gizlenen ve elverişli an gelince onu ele geçirmek için bekleyen bir dalavereciydi.

Urhi-Teşup babasının önünde diz çöktü ve onun elini öptü.

"General Baduk'u buldun mu?"

"Evet baba. Masat kalesinde saklanıyordu."

"Bu davranışını nasıl açıkladı."

"Bana saldırdı, ben de onu öldürdüm. Kalenin valisi tanıktır."

Muvattallis kardeşine doğru döndü.

Hattuşil:

"Korkunç bir dram," diye yorumladı, "ama hiç kimse bu yenilmiş generali hayata döndüremez. Onun ölümü, tanrıların cezalandırması gibi görünüyor."

Urhi-Teşup hayretini gizlemedi. Hattuşil hayatında ilk kez onun tarafını tutuyordu!

imparator:

"Bilgece sözler," diye onayladı. "Hitit ulusu bozgunlardan hoşlanmaz."

Urhi-Teşup düşüncesini,

"Ben derhal Amurru ile Kenan Ülkesi'nin işgal edilmesinden yanayım," diye belirtti. "Sonra da Mısır'a saldırırız."

Hattuşil ise düşüncesini,

"Kral Duvarı sağlam bir savunma hattı oluşturuyor," diye açıkladı.

"Kuruntu. Duvar boyunca yer alan küçük tabyalar birbirlerinden çok uzakta. Onların birbirleriyle bağlantı kurmasını önler ve hepsini bir hamlede ele geçiririz."

"Bu iyimserlik bana pek aşırı geldi. Mısır ordusu gücünü kanıtlamadı mı?"

"O sadece alçakları yendi! Mısırlılar, Hititlere tasladıkları zaman kaçacaklar."

"Ramses'in varlığını unutuyor musun?"

İmparator'un sorusu oğlunu sakinleştirdi.

"Komutandaki orduyla bir zafer kazanacaksın Urhi-Teşup, ama önce bu zaferi hazırlamak gerekir. Üslerimizden uzaklarda savaşa tutuşmak bir hata olur."

"Peki saldırıyı nereye yapacağız?"

"Mısır kuvvetlerinin üslerinden uzakta bir yerde."

"Yani demek istiyorsunuz ki..."

"Kadeş'te. Ramses'in yenilgisi ile sonuçlanacak büyük savaş, orada olacak."

"Ben, Firavun'un prensliklerine saldırımayı tercih ederdim."

"Habercilerden aldığımız raporları titizlikle inceledim ve Baduk'un başarısızlığından sonuçlar çıkardım. Ramses gerçek bir savaş önderi. Sandığımızdan daha korkunç. Uzun bir hazırlık yapmamız gerekecek."

"Boşuna zaman kaybediyoruz!"

"Hayır oğlum. Güçlü ve etkili bir biçimde vurmak zorundayız."

"Bizim ordumuz, Mısır'ın halktan ve paralı askerlerden oluşan ordusundan çok daha üstün! Güçse, bizde var. İsabetlilik diyorsan, onu da kendi planlarımı uygulayarak kanıtlayacağım. Kafamın içinde her şey hazır. Boş sözlere gerek yok. Birliklerimin karşı konulamaz bir hamleyle ileri atılmalarını sağlamak için benim komuta etmem yetecek!"

"Hatti'yi ben yönetiyorum Urhi-Teşup. Sen benim emrim altında hareket edeceksin, sadece benim emrim altında. Şimdi tören için hazırlan. Yarım saate varmadan saray halkına hitap edeceğim." imparator sütunlu salondan çıktı.

Urhi-Teşup Hattuşil'e meydan okurcasına:

"Benim girişimlerime engel olmaya çalışan sensin, değil mi?" diye sordu.

"Ben orduyla ilgilenmem."

"Benimle alay mı ediyorsun? Bazen kendi kendime imparatorluğu yöneten sen misin, diye soruyorum."

"Babanın büyüklüğüne hakaret etme Urhi-Teşup. Muvatallis İmparator'dur ve ben ona elimden geldiğince yardım ediyorum."

"Ölümünü bekleyerek!"

"Sözlerin amacını aşılıyor."

"Bu saray baştan aşağı entrika dolu ve sen de en büyük entrikacısin. Ama kazanacağını umma."

"Bende olmayan bazı niyetleri bana yüklüyorsun. Bir insanın tutkularını sınırlayabileceğim kabul edebilmekten aciz misin?"

"Sen böyle değilsin Hattuşil."

"Seni bunun tersine inandırmaya çalışmak yararsız sanırım."

"Tamamen yararsız."

"İmparator seni başkomutanlığa tayin etti. Haklıydı. Sen mükemmel bir askersin, birliklerimiz sana güveniyor. Ama istediğin gibi, kontrolden uzak davranabileceğini umma."

"Esaslı bir olguyu unutuyorsun Hattuşil: Hititlerde ordu son sözü söyler."

"Ülkemizde insanların çoğunluğunun ne sevdiğini bilir misin? Evlerini, tarlalarını, bağlarını, sürüdeki hayvanlarını.

"Yoksa barışı mı öğütlüyorsun?"

"Bildiğim kadarıyla, savaş ilan edilmedi."

"Mısır'la barış lehinde konuşan kim olursa o hain muamelesi görecektir."

"Sözlerimi yorumlamaktan seni men ederim."

"Yolumdan çekil Hattuşil, yoksa pişman olacaksın."

"Tehdit, zayıfların silahıdır Urhi-Teşup."

İmparator'un oğlu elini kılıcının kabzasına götürdü. Hattuşil karşı durdu.

"Silahını Muvatallis'in kardeşine kaldırma cüretini gösterecek misin?"

Urhi-Teşup öfkeyle haykırdı ve kızgın adımlarla yerleri döverek büyük salonu terk etti.

Urhi-Teşup, Hattuşil, Putuhepa, fırtına tanrısının başrahibi, güneş tanrıçasının başrahibi, işçilerin başı, pazar yerleri müfettişi ile İmparatorluğun ulu kişileri, İmparator'un nutkunu dinlemek için toplanmışlardı.

Mısır egemenliğindeki prensliklerde kargaşalık yaratma planının başarısızlığı akılları bulandırmıştı. Bu konuda, acınacak biçimde ölen general Baduk'un suçlu olduğundan kimsenin kuşkusu yoktu, ama Muvatallis nasıl bir politika salık veriyordu? Kanı kaynayan Urhi-Teşup'un kışkırttığı askerler Mısır'la en kısa zamanda ve doğrudan çatışmayı arzuluyorlardı. Mali güçleri hatırı sayılır derecede iyi olan tüccarlar 'ne savaş ne barış' durumunun uzamasını yeğliyorlardı, çünkü bu durum ticaretin gelişmesi için uygun bir zemin yaratıyordu. Hattuşil onların temsilcilerini kabul etmiş ve İmparator'a onların görüşlerini ihmal etmemesini öğütlemişti. Ne de olsa, bu savaşçı ırkı besleyen kaynak, Hitit topraklarından geçen ticari kervanların ödediği yüksek vergilerdi. Orta ağırlıktaki bir eşek, değişik ürünlerden 65 kilo, tekstilden ise 80 kiloya kadar taşıyor muydu? Kentlerde olduğu gibi köylerde de tüccarlar ticaret merkezleri kurmuşlar, etkili bir ekonomik sistem oluşturmuşlardı. Bu sistemin kusursuz işlemesi için, tahıl listeleri, ulaşım talimatları, kontratlar, borç senetleri ve tüccarlara ayrıcalıklar tanıyan bir adliye sistemi kullanılıyordu. Örneğin bir tüccar cinayetle suçlandığında mahkemeye çıkmaktan ve hapse girmekten, yüksek miktarda para ödeyerek kurtuluyordu.

Ordu ve ticaret, imparatorluğun gücünü oluşturan iki temel direkti. Ne ondan vazgeçilebilirdi ne de ötekinden. Urhi-Teşup askerlerin gözbebeği olduğuna göre, Hattuşil de tüccarların ayrıcalıklı muhatabı olmak için elinden gelen gayreti gösteriyordu. Rahiplere gelince, onlar Hitit aristokrasisi içindeki en zengin ailenin kızı olan karısı Putuhepa'nın boyunduruğu altındaydılar.

Muvatallis, oğlu ile kardeşi arasındaki çatışmanın şiddetini gör-

K mezlikten gelerek çok anlayışlı davranıyordu. Her birine sınırlı yetki alanı vererek, onların tutkularını tatmin ediyor ve durumu idare ediyordu, ama ne kadar zaman için? Yakında bu durumu kesin bir çözüme bağlaması gerekecekti.

Urhi-Teşup bir kahraman ve geleceğin imparatoru olarak benimsenmediği sürece Hattuşil Mısır'ın fethedilmesine karşı değildi. Ordu içindeki dostluklarından daha emin olması ve Urhi-Teşup'un gücünü azar azar yiyip bitirmesi gerekiyordu. İmparator'un oğlu için savaşta güzel bir ölüm, en çok imrenilecek bir yazgı olmaz mıydı?

Hattuşil, Muvatallis'in ülkesini yönetme biçimini beğeniyordu ve Urhi-Teşup, imparatorluğun dengesi için bir tehdit oluşturmadığı sürece, İmparator'a hizmet etmekle yetinecekti. Muvatallis, oğlundan ne saygı ne de minnettarlık beklemeliydi; Hititlerde aile bağları fazla önem verilmeyen bir konuydu. Yasa koyucuya göre, yakın akrabalar arasındaki zina, hiç kimseye zarar vermemek koşuluyla kabul edilebilir bir davranış olarak kabul ediliyordu. Irza geçme bile ağır cezayı gerektirmiyordu, hatta tecavüze uğrayan kadın şikâyetini geri çekerse karşı taraf hiç ceza almıyordu. Böyle bir toplumda, bir oğulun iktidarı ele geçirmek için babasını öldürmesi, kamu vicdanını pek rahatsız etmiyordu.

Ordunun başkomutanlığının Urhi-Teşup'a verilmesi dâhiyane bir fikirdi, İmparator'un oğlu saygınlığını pekiştirmekle uğraşacağı için, hiç olmazsa şimdilik babasını yok etmeyi düşünmeyecekti. Ama, sırası geldiğinde tehlike birdenbire yeniden ortaya çıkacaktı. Hattuşil'e düşen, bu dönemden yararlanmak ve Urhi-Teşup'un gerilim yaratan gücünü azaltmak olacaktı.

Yukarı kentte esen rüzgâr kışın erken geleceğinin habercisiydi. Ulu kişiler mangallarla ısıtılan toplantı salonuna alındılar.

Hava ağır ve gergindi. Muvatallis toplantılardan da, nutuklardan da hoşlanmıyordu. Geri planda çalışmayı ve buyruğu altındaki kişilerle teker teker görüşerek onları yönetmeyi yeğliyordu.

İlk sırada duran Urhi-Teşup'un gıcır gıcır zırhı ile Hattuşil'in gösterişsiz giysisi çelişiyordu. Hattuşil'in karısı Putuhepa, kırmızı elbisesinin içinde, bir kraliçenin ağırbaşlılığıyla çok güzeldi. Her tarafı, Mısır'dan gelen altın bilezikleri de dahil, mücevherlerle doluydu.

Muvatallis, kaba yontulmuş taştan yapılmış, süssüz tahtına oturdu.

Ender olarak ortaya çıktığı zamanlarda herkes bu soğuk ve zarsız görünümlü adamın böylesine savaşçı bir ulusun imparatoru oluşunu hayretle karşılıyordu. Ancak çok dikkatli bir gözlemci, bakışlarında ve tavırlarında, öfkesini vahşice dışa vurmaya hazır bir saldırganlığı hemen fark ederdi. Muvatallis bu kaba gücüne hileyi de ekler ve bir akrep gibi sokmasını bilirdi.

imparator:

"Fırtına tanrısı ile güneş tanrıçası bu ülkeyi, başkentini ve kentlerini bana emanet ettiler, bir başkasına değil. Ben, imparator olarak onları koruyacağım, çünkü iktidar ve zafer arabası bana teslim edildi, bir başkasına değil."

Muvatallis geleneksel nutuk kalıplarını kullanarak sadece kendisinin karar vereceğini, oğlu ile kardeşinin etkileri ne olursa olsun, ona mutlak itaat etmek zorunda olduklarını hatırlatıyordu. Yanlış atılacak ilk adımda acımasızca öldürülecekler ve hiç kimse bu karara itiraz etmeyecekti.

Muvatallis:

"Kuzeyde, güneyde, doğuda ve batıda," diye sözünü sürdürdü, "Anadolu yaylası bizi koruyan dağlarla çevrilidir. Sınırlarımız dokunulmazdır. Ama halkımızın eğilimi, kendi topraklarında kapalı kalmamak yönündedir. Bu ülkeyi benden önce yönetenler 'Hitit ülkesi bir taraftan olduğu gibi, öteki taraftan da denizle çevrili olsun,' demişler. Ben de şunu ilan ediyorum: Nil kıyıları bizim olacak."

Muvatallis ayağa kalktı, nutku sona ermişti.

Çok az sözcük kullanarak savaş ilan ediyordu.

Urhi-Teşup'un ordu başkomutanlığına tayinini kutlamak için verdiği davet çok parlak olmuş ve beğenilmişti. Kale komutanları, üst rütbeli subaylar ve seçkin askerler geçmişin savaş başarıları ile geleceğin zaferlerinden bahsettiler. İmparator'un oğlu, zafer arabaları birliğini ele alıp yeni gereçlerle donatacağını bildirdi.

Yapılacak vahşi ve yoğun bir savaşın başdöndürücü kokusu salonun havasında hissediliyordu.

Urhi-Teşup'un konuklarına tatlı niyetine sunduğu yüz kadar genç tutsak kadın salona girince, Hattuşil ve karısı gitmek için aya-

ğa kalktılar. Tutsak kızlar her isteneni yerine getirmeleri için emir almışlardı. Buna uymayanlar kırbaçlanacak ve Hatti'nin zenginliklerinden biri olan tuz yataklarına çalışmaya gönderileceklerdi.

İmparator'un oğlu şaşırmişti:

"Bu kadar çabuk mu gidiyorsunuz?"

Putuhepa:

"Yarın yapılacak bir yığın işimiz var," diye karşılık verdi.

"Hattuşil biraz rahatlardı... Bu on altı yaşındaki kızların içinde kısrak gibi güzeller var. Satıcı bana kızların üstün bir performansla sahip olduğuna dair teminat verdi. Sevgili Putuhepa siz evinize dönün, bu küçük eğlenceyi kocanızdan esirgemeyin."

Putuhepa karşılık olarak:

"Bütün erkekler sefahata düşkün değildir," dedi. "Herde bizi bu tür davetlerden uzak tutun."

Hattuşil ile Putuhepa saraydaki dairelerine döndüler. Süssüz olan bu mekânda sadece yün halılar göze çarpıyordu. Duvarlarda armalar, ayı başları ve çaprazlama konmuş mızraklar vardı.

Sinirli olan Putuhepa oda hizmetçisini gönderdi ve makyajını kendisi sildi.

"Bu Urhi-Teşup tehlikeli bir deli," dedi.

"İmparator'un oğlu o."

"Ama sen de İmparator'un kardeşisin!"

"Birçoklarının gözündeki Urhi-Teşup, Muvatallis'in şimdiden belirlediği halefi."

"Belirlediği mi!... imparator böyle bir hata işleyebilir mi?"

"Şimdilik dedikodudan öteye geçmiş değil."

"Neden ona engel olamıyoruz?"

"Beni fazla endişelendirmiyor."

"Seninkisi sahte bir soğukkanlılık değil mi?"

"Hayır sevgilim. Soğukkanlılığım, durumu akılcı bir biçimde çözümlememden kaynaklanıyor."

"Beni de aydınlatma inceliğini gösterir misin?"

"Urhi-Teşup hayal ettiği görevi elde etti. Artık babasına karşı komplo kurma gereksinimi yok."

"Bu kadar saf mısın? Onun asıl arzu ettiği tahttır!"

"Bu gerçek Putuhepa, ama o, bunu becerecek nitelikte mi?"

Putuhepa kocasına dikkatle baktı. Cılız ve pek de çekici olma-

yan Hattuşil, karısını, zekâsı ve üstün kavrama niteliğiyle elde etmişti. Hattuşil büyük bir devlet adamı yeteneğine sahipti.

Hattuşil:

"Urhi-Teşup aklı başında düşünemiyor," dedi. "Ayrıca, görevinin büyüklüğünün bilincinde de değil. Hitit ordusuna komuta etmek onda bulunmayan, tanrı vergisi yetenekler ister."

"Ama, Urhi-Teşup korku nedir bilmez, mükemmel bir savaşçı değil mi?"

"Doğru, ama başkomutanlık görevini yapan general değişik, hatta birbirine zıt eğilimler arasında hakemlik yapmasını bilmek zorundadır. Böyle bir tutum, deneyim ve sabır ister."

"Senin çizdiğin Urhi-Teşup'un portresi değil!"

"Bundan sevindirici ne olabilir? Bu gözü dönmüş adam, generallerden birinin gönlünü kırarak çok ağır hatalar işlemede gecikmeyecek. Halihazırdaki komplolar daha yoğunlaşacak, bölünmeler olacak, muhalifler ortaya çıkacak ve gözü dönmüş vahşiler, kendini benimsetemeyen zorba başkomutanlarını parçalamaya çalışacaklar."

"İmparator savaş ilan etti... Birinci derecede rolüde Urhi-Teşup'a verdi!"

"Görünürde, sadece görünürde."

"Bundan emin misin?"

"Bir kez daha söyleyeyim, Urhi-Teşup yetenekleri konusunda yanılgıya düşüyor. Yakında daha çapraşık ve zalim bir dünya keşfedecek. Savaşçı hayalleri, piyadelerin kalkanlarına çarpıp kırılacak ve savaş arabalarının tekerlekleri altında ezilecek. Ama hepsi bu kadar değil..."

"Beni uzun süre merak içinde mi bırakacaksın sevgili kocacığım?"

"Muvatallis büyük bir imparatorudur."

"Oğlunun kusurlarından yararlanmasını bilebilir mi?"

Hattuşil gülümsedi.

"İmparatorluk aynı zamanda hem güçlü, hem de güçsüz. Güçlü, çünkü büyük bir ordusu var; güçsüz, çünkü gözü üstünde olan ve en zayıfından yararlanmak için hazır bekleyen komşuları tarafından tehdit ediliyor. Mısır'a saldırmak ve onu ele geçirmek iyi bir proje, ama planlama yapmadan gelişigüzel hareket etmek ülkeyi felakete götürür. Akbabalar, bize saldırmak için böyle bir felaketi bekliyor."

“Muvatallis, Urhi-Teşup gibi savaş delisi birini kontrol edebilecek mi?”

“Urhi-Teşup babasının gerçek projelerinden ve onları uygulamak için kullanacağı yöntemlerden habersiz. imparator ona güven vermek için yeteri kadar şey söyledi, ama esas noktayı açıklamadı.”

“Sana... onu açıkladı mı?”

“Bu şerefe nail oldum Putuhepa. Ve imparator bana bir görev verdi: oğluna haber vermeden eylem planını uygulamaya koymak.”

Urhi-Teşup yukarı kentte yer alan saraydaki dairesinin terasından yeni doğan ayı seyrediyordu. Bu yeni doğan ayda, geleceğin sırrı, kendi sırrı bulunuyordu. Bu nedenle uzun uzun onunla konuştu ve ilerlemesine karşı çıkacak herkesi ezerek Hitit ordusunu zafere götürme arzusunu ona açtı.

İmparatorun oğlu, aya doğru elindeki su dolu kupayı kaldırdı. Suyun üzerine yansıyan ayın ve yıldızların görüntüsü sayesinde, göğün sırlarını çözmeyi umuyordu. Hititlerde herkes falcılıkla uğraşır. Ancak bu amaçla aya başvurmak çok az kişinin göze alabildiği büyük bir tehlikeyi içeriyordu.

Ay, sessizliğine saygı duyulmadığı zaman eğri bir kılıç haline dönüşüyor, boğazını kestiği saldırganın cesedi surların dibinde parçalanmış olarak bulunuyordu. Buna karşılık dostlarına savaşta şans veriyordu.

Urhi-Teşup, kendini beğenmiş ve vefasız gece kraliçesine büyük saygı gösterdi.

Bir saati aşkın bir süre ay sessiz kaldı.

Sonra kupanın içindeki suyun yüzeyi önce dalgalandı, sonra fokurdadı. Kupa elini yakacak kadar ısındı, ama Urhi-Teşup onu bırakmadı.

Su duruldu. Düz yüzeyinde, başında Yukarı ve Aşağı Mısır'ın çifte tacını taşıyan bir adamın yüzü belirdi.

Ramses!

İşte Urhi-Teşup'a bildirilen büyük gelecek buydu: Ramses'i öldürecek ve Mısır'ı yumuşakbaşlı bir köle haline getirecekti.

Sakalı çok güzel tıraş edilmiş olan Suriyeli tüccar Raya, üzerine giydiği kalın bir tünikle, Ameni'nin bürosuna geldi. Firavun'un özel sekreteri onu hemen kabul etti.

Raya, kendinden emin olmayan bir sesle:

"Beni kentin her tarafında arıyormuşsunuz," dedi.

"Doğru. Seramana'nın görevi sizi buraya ya kendi isteğinizle ya da karşı koyarsanız zorla getirmektir."

"Zorlademek... Peki ama hangi nedenle?"

"Hakkınızda ağır suçlamalar var."

Suriyeli şaşırılmış göründü.

"Suçlamalar... benim hakkımda..."

"Nerede saklanıyordunuz?"

"Ama... ben saklanmıyordum! Limandaki, bir depoda lüks konservelerin nakliyatıyla uğraşıyordum. Akıl almaz dedikoduyu duyar duymaz, kalktım geldim! Ben yıllardan beri Mısır'da yaşayan namuslu bir tüccarım. Hiçbir şekilde bir suç işlemedim. Beni çevremden, müşterilerimden sorun... Ticari faaliyetlerimi geliştirdiğimi ve yeni bir yük gemisi satın almak üzere olduğumu bilmenizi isterim. Benim konservelerim en iyi sofralarda tüketiliyor. Benim değerli vazolarım, Teb, Memfis ve Pi-Ramses'deki en güzel evleri süslüyor. .. Aynı zamanda saraya da mal veriyorum!"

Raya, bu uzun tiradı sinirli bir sesle yapmıştı.

Ameni:

"Ben sizin ticari niteliklerinizi yadsımlıyorum," dedi.

"Peki... beni neyle suçluyorsunuz?"

"Pi-Ramses'de oturan Nenofar adındaki hafifmeşrep bir kadını tanıyor musunuz?"

"Hayır."

"Evli değil misiniz?"

"Mesleğim, bir kadın ve bir aile ile meşgul olmak zevkini bana tattırmıyor."

"O zaman bazı kadınlarla ilişkileriniz olmuştur."

"Bu benim özel hayatım ve beni ilgilendirir..."

"Yanıtlarsanız lehinize olur."

Raya duraksadı.

"Sağda solda kadın arkadaşlarım var... Ama samimi olmak gerekirse, öyle çok çalışıyorum ki uyku benim biricik eğlencem."

"Demek Nenofar'la karşılaştığınızı kabul etmiyorsunuz."

"Evet, etmiyorum."

"Pi-Ramses'de bir deponuz olduğunu kabul ediyor musunuz?"

"Elbette! Rıhtımda geniş bir depo kiraladım, ama yakında o da dar gelecek. Bu nedenle, burada yeni bir depo kiralamaya karar verdim. Onu önümüzdeki aydan itibaren kullanacağım."

"Şimdiki deponun mal sahibi kim?"

"Renuf adında Mısırlı bir meslektaş. Bu depoyu işini genişletmek umuduyla satın alan mert ve namuslu bir tüccardır. Orayı kullanmayınca bana uygun fiyata kiralamayı teklifetti."

"Şu anda bu depo boş mu?"

"Evet, boş."

"Oraya sık sık gider misiniz?"

"Oraya bir kez, Renufla birlikte kira sözleşmesini imzalamak için gittim."

"Raya, bu depoda Nenofar'ın cesedi bulundu."

Bu açıklama tüccarı şaşırtmışa benziyordu.

Ameni sözünü sürdürerek:

"Bu zavallı kız öldürüldü," dedi, "çünkü kendisini yalancı tanıklık yapmaya zorlayan adamın adını açıklamak üzereydi."

Raya'nın elleri titredi, dudakları bembeyaz oldu.

"Bir cinayet... Burada, başkentte bir cinayet! Çok kötü... Bu şiddet... allak bullak oldum."

"Sizin milliyetiniz nedir?"

"Suriyeliyim."

"Soruşturmamız bize cinayeti işleyen bir Suriyeli olduğunu gösterdi."

"Mısır'da binlerce Suriyeli var!"

"Siz Suriyelisiniz ve Nenofar sizin deponuzda öldürüldü. Şaşırtıcı rastlantılar değil mi?"

"Sadece rastlantı, başka bir şey değil."

"Bu cinayet son derece ağır bir suçla ilintili. İşte bu nedenle Kral benden elimi çabuk tutmamı istedi."

"Ben sadece sıradan bir tüccarım! Benim giderek artan servetim iftira ve kıskançlıklara yol açmış olmasın? Şayet giderek daha zengin oluyorsam, çok çalışmam sayesindedir! Hiç kimseden bir şey çalmadım."

Ameni: "Şayet aradığımız adam buysa," diye düşündü, "çok iyi bir komedyen olmalı."

Sekreter:

"Okuyun şunu," dedi.

Suriyeli'ye, Nenofar'ın cesedinin bulunuşu üzerine düzenlenen ve cinayet tarihini de belirten zaptı verdi.

"O gün ve o gece neredeydiniz?"

"Bırakın da biraz düşüneyim, kafam karıştı... Sık sık yolculuğa çıktığım için her zaman yerimde bulunmam... Tamam, buldum! Bubastis'deki mağazamda mal sayımı yapıyordum."

Dişi kedi Bastet tanrıçasının güzel kenti Bubastis, Pi-Ramses'den 80 kilometre uzaktaydı. Hızlı bir gemi ve güçlü bir akıntıyla başkent-le arasındaki mesafe beş altı saatte alınabilirdi.

"Şahitleriniz var mı?"

"Evet, ambar şefi ile bölge satış müdürü."

"Bubastis'de ne kadar kaldınız?"

"Oraya cinayetten bir gün önce gittim ve ertesi gün Memfis'e hareket ettim."

"Sizin için çok uygun bir raslantı Raya."

"Raslantı mı... Ama bütün bu söylediklerim gerçek!"

"Şahitlerinizin adları nedir?"

Raya adamların adlarını kullanılmış bir papirüs parçasının üzerine yazdı.

Ameni:

"Doğru olup olmadıklarını kontrol edeceğim," dedi.

"Suçsuz olduğumu göreceksiniz?"

"Sizden Pi-Ramses'den ayrılmamanızı rica ediyorum."

"Siz... beni tutukluyor musunuz?"

"Sizi belki yeniden sorguya çekmemiz gerekebilir."

"Ama... ticaretim ne olacak? Vazolarımı satmak için taşraya gitmek zorundayım."

"Müşterileriniz biraz sabredecekler."

Tüccar neredeyse ağlayacaktı.

"Zengin ailelerin güvenini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyayım... Ben malımı daima söz verdiğim gün teslim ederim."

"Bu elde olmayan nedenlerden kaynaklanan bir durum. Nerede oturuyorsunuz?"

"Rıhtımdaki depomun arkasındaki küçük bir evde... Bu işkence ne kadar sürecek?"

"Yakında tam bir sonuca ulaşacağız, emin olabilirsiniz."

Çok hızlı bir yolculuktan sonra Bubastis'den dönen dev yapılı Sardunyalı öfkesini yatıştırmak için üç kupa sert bira içmek zorunda kaldı.

Ameni'ye:

"Raya'nın çalışanlarını sorguya çektim," dedi.

"Cinayet günü orada olduğunu doğruladılar mı?"

"Doğruladılar."

"Bir mahkeme önünde yemin ederler mi?"

"Bunlar Suriyeli Ameni! İyi ödüllendirilecekleri için çekinmeden sıkılmadan yalan söyleyecekler! Onlar için Maât yasasının hiç önemi yoktur. Şayet bana, korsanken uyguladığım soruşturma yöntemini kullanmama izin verselerdi..."

"Artık korsan değilsin ve Mısır'da en çok değer ve önem verilen şey adalettir. insana kötü davranmak suçtur."

"Cinayetine bir de casusluk eklenmiş birini özgür bırakmak suç değil mi?"

Bir emir erinin gelişi tartışmaya son verdi. Ameni ile Seramana, Ramses'in geniş bürosuna davet edildiler.

Kral:

"Soruşturma ne durumda?" diye sordu.

"Seramana Suriyeli tüccar Raya'nın hem casus, hem de katil olduğuna inanıyor."

"Ya sen?"

"Ben de inanıyorum."

Sardunyalı minnettar bakışlarla sekretere baktı. Aralarındaki bütün kırgınlık bir anda silinmişti.

"Kanıtlarınız?"

Seramana:

"Hiçbir kanıt yok Majeste," diye itirafıta bulundu.

"Raya varsayımlara dayanılarak tutuklanacak olursa, mahkeme huzuruna çıkmak ister ve orada aklanır."

Ameni üzüntülü bir ifadeyle:

"Farkındayız," dedi.

Seramana:

"Müsaade edin, bu sorunu ben çözümleyeyim Majeste," diye yalvardı.

"Bir sanığa kaba kuvvet uygulamanın çok ağır ceza gerektiren bir suç olduğunu muhafız kıtasının komutanına hatırlatmam mı gerekecek?"

Seramana içini çekti.

Ameni:

"Tam bir çıkmazdayız," diye itiraf etti. "Raya'nın Hititler hesabına çalışan bir casus şebekesinin üyesi, belki de şef olması muhtemeldir. Adam zeki, kurnaz ve iyi bir oyuncu. Tepkilerini kontrol altında tutabiliyor, mağdur duruma düşmüş biri gibi sızlanıp öfkelenmesini biliyor, çalışkan ve namuslu bir tüccar rolünü çok iyi oynuyor. Gerçek şu ki, bütün Mısır'ı dolaşıyor, ilden ile gidiyor ve birçok insanla görüşüyor. Ülkemizde olup bitenleri gözlemlemek ve düşmana sağlıklı bilgiler göndermek için bundan iyi yöntem mi olur?"

Seramana:

"Raya, Nenofar'la yatıyordu," diyerek düşüncesini ileri sürdü. "Ve yalan söylemesi için ona para verdi. Onun bu olaydan sonra susacağını sanıyordu. İşte burada yanıldı. Kadın ona şantaj yapmaya kalkıştı, Raya da onu öldürdü."

Ramses:

"Raporunuza göre," diyerek durum saptaması yaptı, "Suriyeli, kiraladığı depoda bu kızı öldürdü. Peki neden bu denli ihtiyatsız davrandı?"

Ameni:

"Bu yer onun adına kayıtlı değil," diye hatırlattı. "Olayla hiç ilgisi olmayan mal sahibini bulmak ve sonra da Raya'ya kadar ulaşmak hiç de kolay olmadı."

Seramana:

"Eminim ki Raya, kendi adını açıklar korkusuyla mal sahibini ortadan kaldırmayı planlıyordu," diye ekledi; "ama biz tam zamanında müdahale ettik. Yoksa bu Suriyeli karanlıkların içinde kaybolup gidecekti. Benim düşünceme göre, Raya, Nenofar'ın öldürülmesini önceden tasarlamadı. Bu gizli yerde, kimsenin onu tanımadığı bu mahallede genç kadınla karşılaşınca hiçbir tehlikeyle karşı karşıya olmadığım düşündü. Ona göre ciddi bir uyarı yetecekti. Ama durum karıştı. Kadın, susma karşılığında ondan küçük bir servet istedi. Aksi takdirde her şeyi polise açıklama tehdidinde bulundu. Raya onu öldürdü ve cesedi başka yere götürme olanağı bulamadan kaçtı. Fakat cinayet günü orada bulunmadığını Suriyeli suç ortakları sayesinde kanıtladı."

Ramses:

"Şayet Hititlerle savaşmanın arifesindeyseniz," diye açıklamada bulundu, "topraklarımızda casus şebekelerinin bulunması bizim için büyük bir dezavantaj. Olaya getirdiğiniz çözüm inandırıcı, ama en önemlisi Raya'nın Hititlerle nasıl haberleştiğini öğrenmektir."

Seramana:

"İyi bir sorgulama..." dedi.

"Bir casus konuşmayacaktır."

Sekreter:

"Majesteleri ne salık veriyor?" diye sordu.

"Onu yeniden sorgula ve serbest bırak. Onu, aleyhinde bir delil bulamadığınız konusunda inandırmaya çalış."

"Buna kanmayacak!"

Kral:

"Elbette," diyerek aynı kanıda olduğunu belirtti. "Ancak kapının yavaş yavaş üzerine kapandığını hissedince Hititlerle haberleşmek zorunda kalacak. Bunu nasıl yapacağını öğrenmek istiyorum."

Kasım ayının sonunda ekinin topraktan çıkma mevsimi başlıyordu. Toprağa ekilmiş tohumlar, karanlıklara karşı kazandıkları zaferi haykırıyor ve Mısır halkına, içlerinde oluşturdukları yaşamı sunuyordu.

Ramses, Homeros'un tahtıranından inmesine ve bir koltuğa oturmasına yardım etti. Palmiyelerin gölgesindeki bir kanal kıyısında duran koltuğun önünde üzeri yiyeceklerle dolu bir masa vardı. Yakındaki bir sığlık, sürülerin ırmağı geçmelerini sağlıyordu. Kışın ilk günlerinin ılık güneşi yaşlı şairin alnını okşuyordu.

Kral:

"Kırdaki bu yemek hoşunuza gitti mi?" diye sordu.

"Tanrılar, Mısır'a çok şey bahsetmişler."

"Firavunlar onlara saygılarını göstermek için birçok tapınak inşa ettiler."

"Bu topraklar bir sır Majeste ve siz de bir sırsınız. Bu sükûnet, bu yaşam tatlılığı, palmyelerin güzelliği, pırıl pırıl havanın saydamlığı, besinlerin nefis tadı... Bütün bunlarda doğaüstü bir güzellik var. Siz Mısırlılar bir mucize yarattınız ve bir büyü içinde yaşıyorsunuz. Ama bu daha kaç yüzyıl devam edecek?"

"Maât yasası bizim temel değerimiz olmaya devam ettiği sürece devam edecek."

"Dış dünyayı unutuyorsunuz Ramses. Onlar bu yasayla alay ediyorlar. Maât'ın Hitit ordusunu durduracağına inanıyor musunuz?"

"Maât yasası felaketimizi önleyecek en iyi savunma aracımız olacaktır."

"Ben savaşı gözlerimle gördüm, insanların vahşetine ve başıboş kalan öfkenin yıkımına tanık oldum. Akli başında insanların çılgın birer canıye dönüştüğünü gördüm. Savaş... insanın kanında saklı olan bir kötülük ve bütün uygarlığı yıkabilecek bir felakettir. Mısır bu genel kuralın dışında kalamayacaktır."

"Kalacak Homeros. Dediğiniz gibi, bizim ülkemiz bir mucizedir

ama biz de her gün bir yeni bir mucize yaratmaktayız. Ben, nereden gelirse gelsin düşmanın istilasını engelleyeceğim."

Şair gözlerini kapadı.

"Ben artık sürgünde değilim Majeste. Yunanistan'nın tabiatını ve güzelliğini asla unutmayacağım, ama ancak burada, bu kara ve verimli topraklarda varlığım gökyüzüyle düşünce ve duygu ortaklığı kuruyor. Bu gök ki yakında savaş tarafından parçalanacak."

"Bu karamsarlık neden?"

"Hititler sadece yeni fetihleri düşlerler. Savaşmak onların varlık nedenidir; tıpkı birbirini boğazlamaya kararlı birçok Yunanlı gibi. Kısa süre önce elde ettiğiniz zafer, Hititleri düşüncesinden çevirmeyecektir."

"Benim ordum savaşmaya hazır olacak."

"Siz, büyük yırtıcı bir hayvanı andırıyorsunuz Majeste. Sizi düşünürken şu mısraları yazdım:

*Bir avcıyla karşılaşan panter titremez,
Yüreğini sakın tutar.
Havlamalarını duysa bile
Köpek sürüsünün,
Yaralansa da mızrakla
Sürdürür dövüşünü ve saldırır
Yaşamak ya da ölmek için."*

Nefertari, Şenar'ın az önce gönderdiği şaşırtıcı mektubu tekrar okudu. Atlı haberciler tarafından Hatti'den Güney Suriye'ye getirilen mektup, oradan Mısır'a, Dışişleri Bakanlığına ulaştırılmıştı.

Çok sevgili kız kardeşim Kraliçe Nefertari'ye,

Ben, Hitit imparatorunun erkek kardeşi Hattuşil'in karısı Putuhepa, size dostça düşüncelerimi gönderiyorum. Birbirimizden çok uzaktayız. Ülkelerimiz ve halklarımız çok farklı, ama aynı barışı yürekten istemiyorlar mı? Siz ve ben halklarımız arasındaki dostluğu geliştirmeyi başarırsak, iyi bir iş yapmış olmaz mıyız? Ben kendi payıma bunu sağlamaya çalışacağım. Saygıdeğer kız kardeşimden de aynı şekilde davranmasını rica edebilir miyim?

Sizin elinizden yazılmış bir mektup almak benim için büyük bir sevinç ve şeref olur. Tanrılar sizi korusun.

Kraliçe, Ramses'e:

"Bu garip mektup ne anlama geliyor?" diye sordu.

"Kurutulmuş çamurdaki iki mühür ve yazının biçimi bu mektubun gerçek olduğunu gösteriyor."

"Putuhepa'yı yanıt vermek zorunda mıyım?"

"O bir Kraliçe değil, ama Muvatallis'in karısının ölümünden sonra Hitit İmparatorluğu'nun bir numaralı kadını olmaya aday."

"Kocasını Hattuşil, geleceğin imparatoru olacak mı?"

"Muvatallis'in tercihi, Mısır'a karşı savaşmaya kararlı olan oğlundan yana."

"Öyleyse bu mektubun hiçbir anlamı kalmıyor."

"Ama bu mektup, rahiplerle tüccarların cesaretlendirdiği bir başka eğilimi açığa vuruyor. Aşa'nın söylediğine göre ekonomik çevrelerin gücü hiç ihmale gelmez. Onlar, iş hacimlerini küçültecek çatışmalardan korkarlar."

"Onların gücü savaş önlemeye yeterli mi?"

"Elbetteki hayır."

"Şayet Putuhepa samimiye neden ona yardım etmeyeyim? Binlerce ölümü engellemek için küçük de olsa bir umut."

Suriyeli tüccar Raya sinirli bir şekilde sakalını sıvazladı.

Ameni:

"Cinayet günü burada olmadığınız doğrulandı," dedi.

"Çok iyi!"

"Gerçekten de sizin için çok iyi. Çalışanlarınız söylediklerinizi doğruladılar."

"Doğruyu söylediler. Saklayacak hiçbir şeyim yok."

Ameni elindeki firçayla oynamayı sürdürüyordu.

"İtiraf etmeliyim ki... galiba yanıldık."

"Nihayet, mantık galip geldi!"

"Kabul ediniz ki koşullar bütün şüphelerin sizin üstünde toplanmasına neden oldu. Ben gene de sizden özür dilerim."

"Mısır adaleti boş bir söz değilmiş."

"Biz hepimiz onunla gurur duyuyoruz."

"İstedğim yere gidebilir miyim?"

"İşinize özgürce devam edebilirsiniz."

"Bütün suçlamalardan aklandım mı?"

"Evet, aklandınız Raya."

"Dürüstlüğünüzü takdir ediyorum. Umarım bu zavallı kızın katilini en kısa zamanda bulursunuz."

Aklı başka yerde olan Raya, mal teslim bordrolarıyla meşgulmüş gibi göründü ve gemisi ile deposu arasında rıhtımı arşınladı durdu.

Ameni'nin oynadığı oyuna bir an olsun kanmamıştı. Ramses'in özel sekreteri, iki Suriyeli'nin tanıklığına güvenerek onu bu kadar çabuk salıvermeyecek kadar inatçı biriydi. Gerçeği öğrenmek için şiddet kullanmayı reddeden sekreter, ona bir tuzak kurmaya karar vermişti. Ameni, Raya'nın masumiyetine inanmış görünerek onun gizli faaliyetlerine yeniden başlamasını sağlayacağını ve Serama-na'nın şebekenin diğer üyelerine ulaşabileceğini umut ediyordu.

Düşündükçe durumun daha da tehlikeli bir hal aldığı anlaşılıyordu. Raya ne yaparsa yapsın, casus şebekesi yok olmaya mahkûmdu. Ameni, emrindeki memurların hemen hemen tümünün aslında Hititlerin hesabına için çalıştıklarını ve korkunç etkinliği olan gerçek bir gölge ordusu oluşturduklarını kısa zamanda anlayacaktı. Yapacağı çok sayıda tutuklamayla bu gizli orduyu ortadan kaldıracaktı.

Ticaret hayatını eskisi gibi yürüterek oynadığı oyunu sürdürmek. .. Bu çözüm geçici olacağı gibi, onu hiçbir yere ulaştıramayacaktı.

Üzerine en ufak bir kuşku düşürmeden en kısa zamanda Şenar'ı bu durumdan haberdar etmeliydi.

Raya birçok değerli vazoyu Pi-Ramses'deki saygın kişilere teslim etmeye başladı. Listenin başında, devamlı müşterisi Şenar'ın adı vardı. Bu nedenle Suriyeli, Kral'ın ağabeyinin villasına gitti ve onun kâhyasıyla karşılaştı.

"Prens Şenar evde değil."

"Öyle mi... Yakında dönecek mi?"

"Bilmiyorum."

"Ne yazık ki bekleyecek zamanım yok, çünkü Memfis'e gideceğim. Son günlerde yaşadığım bazı tatsız olaylar beni çok geciktirdi. Bunu Prens Şenar'a verme lütfundabulunuz musunuz?"

"Elbette."

"Selamlarımı da söyleyin lütfen. Az daha unutuyordum... Fiyatı çok yüksek, ama bu küçük şaheserin kalitesi buna değer. Bu küçük sorunu döndüğümde hallederiz."

Raya, Memfis'e gidecek gemisine binmeden önce her zamanki müşterilerinden üçüne daha uğradı.

Kararını vermişti: Seramana'nın onu gizli takibe alan adamlarını atlattıktan sonra acil durum nedeniyle şefiyle temasa geçip ona danışması gerekiyordu.

Dışişleri Bakanlığı'nın resmi yazıları yazmakla görevli sekreteri perukasını ve görevinin gerektirdiği resmiyeti unutarak, meslektaşlarının eleştiren bakışları altında Şenar'ın bürosuna koştu. Yüksek dereceli bir memurun en önemli niteliği her durumda kendini kontrol altında bulundurmak değil miydi?

Şenar yerinde değildi.

Korkunç bir ikilem... Ya bakanın dönmesini bekleyecek ya da hiyerarşi kademesini atlayacak ve mektubu Kral'a götürecekti. Olası bir kınama cezasına rağmen, ikinci çözümü seçti.

Ağzı açık kalan meslektaşları onun, çalışma saati içinde bakanlıktan çıkıp, saraya birkaç dakikada gitmesini sağlayacak hizmet arabasına bindiğini gördüler.

Ameni memuru kabul etti ve heyecanına hak verdi. Güney Suriye diplomatik servislerince iletilen mektup Hitit İmparatoru Muwatallis'in mührünü taşıyordu.

"Bakanım yerinde olmadığı için, buraya gelmeyi..."

"İyi yaptın. Mesleğin konusunda hiçbir korkun olmasın: Kral bu girişim için gösterdiğin cesareten memnun olacaktır."

Ameni mektubu eliyle tarttı. Üzeri Hititçe yazılmış tahta bir tablet, kurumuş çamurdan yapılmış birkaç mühür taşıyan bir kuşa sarılmıştı.

Sekreter bunun bir kâbus olduğunu umarak gözlerini kapadı. Gözlerini tekrar açtığında mektubun kaybolmadığını ve parmaklarının arasında elini yakarcasına durmaya devam ettiğini gördü.

Boğazı kurumuştı. Ramses'in bürosu ile kendi bürosu arasındaki mesafeyi ağır adımlarla geçti. Bütün gününü Tarım Bakanı ve sulama sorumlularıyla birlikte geçiren Kral yalnızdı ve bentlerin

bakımını daha da iyileştirmeyi amaçlayan bir kararnameyi hazırlıyordu.

"Allak bullak olmuş gibisin Ameni."

Sekreterin uzanan elleri Hatti İmparatoru'nun Firavun'a yazılan mektubunu sundu. Ramses:

"Savaş ilanı," diye mırıldandı.

Ramses, hiç acele etmeden mühürleri kırdı, koruyucu kumaşı yırttı ve mektubu okudu.

Ameni yeniden gözlerini kapadı. Firavun, Hatti'ye karşı savaşa girdiğini belirten cevabını dikte ettirmeden öne barışın son saniyelerinin tadını çıkardı.

"Ameni, sen hiç içki içmezsin değil mi?"

Soru, sekreteri şaşırttı.

"Ben mi? Evet, elbette!"

"Yazık, birlikte olağanüstü bir şarabı içebilirdik. Oku."

Ameni tableti anadiline çevirerek okudu.

Hatti İmparatoru Muvatallis'den kardeşi Ramses'e, Işığın Oğlu, Mısır'ın firavununa.

Nasılsın? Umarım annen Tuya, eşin Nefertari ve çocukların iyidirler. Senin ve büyük Kraliçenin şöhreti giderek artıyor ve yiğitliğin bütün Hatti halkı tarafından biliniyor.

Atların nasıl? Biz burada atlarımıza büyük özen gösteriyoruz. Onlar çok güzel hayvanlar, dünyanın göz kamaştırıcı varlıklarıdır.

Tanrılar Hatti'yive Mısır'ı korusun.

Rahat bir gülümseme Ameni'nin yüzünü aydınlattı.

"Bu... bu harika bir şey!"

"Bana pek güven vermedi."

"Bunlar alışık olduğumuz diplomatik hitap şekilleri. Bir savaş ilanından çok uzaktayız."

"Sadece Aşa bunu bize söyleyebilir."

"Muvatallis'ehiç güvenin yok..."

"O, iktidarını şiddet ve hilenin birliği üzerine kurdu. Onun gözünde diplomasi ek bir silahtır, barışa giden bir yol değil."

"Ya savaştan bıktıysa? Belki de, Kenan Ülkesi ile Amurru'yu tekrar ele geçirmen, Mısır ordusunu ciddiye alması gerektiğini göstermiştir!"

"Muvatallis Mısır ordusunu küçümsemiyor. Bu nedenle çatışmaya hazırlanıyor ve dostluk gösterileriyle bizim endişelerimizi yatıştırmaya çalışıyor. Çok uzakları gören Homeros da sürekli bir **barışa inanmaz.**"

"Ya Homeros yanılıyorsa ya Muvatallis değişmişse ya tüccarlar savaştan yana olanları durdurmayı başarmışsa? Putuhepa'nın mektubu da aynı yönde."

"Hitit İmparatorluğu'nun ekonomisi savaş üzerine kurulmuştur. Hitit halkı da şiddetten hoşlanır. Tüccarlar askerleri destekleyecekler ve büyük bir savaşta yeni kârlar etme olanağını bulacaklar."

"Çatışma sana kaçınılmaz görünüyor."

"Yanılmayı umarım. Şayet Aşa Hititlerde önemli bir askeri hareketlilik, aşırı bir silahlanma veya genel seferberlik saptamazsa, **barış** konusunda umuda kapılabilirim."

Ameni şaşırmişti. Şayet Ramses'in niyeti **Ameni'nin** düşündüğü gibiyse, akıl almazdı.

"Aşa'nın resmi görevi, bize bağlı prensliklerdeki savunma sistemini yeniden örgütlemekten ibaret. Senin arzu ettiğin bilgileri elde etmek için Hitit topraklarına girmesi gerekmez mi?"

Ramses:

"Doğru," dedi.

"Bu bir çılgınlık olur! Eğer yakalanırsa..."

"Aşa bunu kabul etmek ya da reddetmek konusunda özgürdür."

"O bizim dostumuz Ramses, çocukluk arkadaşımız. Benim gibi o da sana sadık, o..."

"Biliyorum Ameni ve onun ölçülü cesaretini beğeniyorum."

"Canlı dönme şansı hiç yok! Birkaç mesaj gönderebilse bile, bir süre sonra yakalanır."

Sekreter ilk kez Ramses'e karşı kızgınlık duydu. Mısır'ın yüksek çıkarlarına öncelik vererek elbette hiç bir kusur işlemiyordu. Ama bilgiler gibi yüz on yıl yaşamayı hak eden seçkin bir dostunu feda ediyordu.

"Sana bir yanıt dikte ettireceğim Ameni. Yakınlarım ve atları **min** sağlığı konusunda Hâtti İmparatoru kardeşimizi rahatlatalım."

Şenar bir elmayı dişlerken, kâhyasının önüne koyduğu vazoya bakıyordu.

"Tüccar Raya bunu kendisi mi getirdi?"

"Evet Prens."

"Sana söylediklerini tekrar et."

"Bu şaheserin fiyatının yüksek olduğunu hatırlattı ve başkente döndüğü zaman bu konuyu çözümleyeceğinizi düşündüğünü söyledi."

"Bana bir elma daha ver. Bundan sonra beni kimse rahatsız etmesin."

"Prens, genç bir hanımı kabul edecektiniz."

"Gönder onu."

Şenar gözlerini vazodan ayıramıyordu.

Bir kopya.

En adi bir çift sandalet fiyatı bile etmeyen, beceriksizce yapılmış, çirkin bir kopya. Taşradaki küçük bir kentsoylu bile böyle bir kopyayı misafir salonunda bulundurup bulundurmamakta tereddüt ederdi.

Raya'nın mesajı açıldı. Casusun gerçek kimliği ortaya çıkarılmıştı ve bundan sonra Şenar'la hiçbir biçimde ilişki kuramayacaktı. Ramses'in ağabeyinin stratejisi hatırı sayılır bir biçimde çökecekti. Hititlerle olan tek bağlantısını kaybettiğine göre bundan sonra nasıl hareket edecekti?

İki öge onun kaygı ve tasalarını giderdi.

Öncelikle, Hititler, böylesine önemli bir dönemde, Mısır topraklarındaki casus şebekesinden vazgeçmeyeceklerdi. Raya'nın yerine bir başkasını koyacaklar, o da Şenar'la ilişki kuracaktı.

ikinci olarak da Aşa'nın ayrıcalıklı durumu söz konusuydu. Mısır'a bağlı prensliklerdeki savunma sistemini bozarak, Hititlerle bağları güçlendirmenin yolunu bulacak ve Şenar'a haber verecekti.

Tabi Ofırvardı. Belki de onun büyüğü başarıya ulaşacaktı.

Kısacası, Raya konusundaki aksilik onu güç duruma düşürmeyecekti. Suriyeli casus bu tehlikeli durumdan sıyrılmasını bilecekti.

Sarı renkteki sıcak bir ışık, Pi-Ramses tapınaklarını aydınlatıyordu. Ramses ile Nefertari akşam duasını yaptıktan sonra, inşaatı süren Amon tapınağının önünde buluştular. Başkent sanki barışa ve mutluluğa adanmış gibi, her geçen gün daha da güzelleşip geliyordu.

Kral ile Kraliçe tapınağın önündeki ağaçlı bahçede dolaştılar. Bahçede avokado, çınar ve hünnap fidanları, çok sayıdaki zakkum ağacının arasında büyüyordu. Bahçıvanlar bir yandan küçük fidanları suluyor, bir yandan da onlara sevecen sözler söylüyorlardı. Herkes çiçeklerin su kadar, güzel sözlerden de hoşlandıklarını biliyordu.

"Aldığımız mektuplar konusunda ne düşünüyorsun?"

Nefertari:

"İçimi rahat ettirmedi," diye karşılık verdi. "Hititler, bizi bir ateşkes aldatmacası ile oyalamak istiyorlar."

"Yüreğime su serpecek bir görüş açıklamayı umardım."

"Seni kandırmaya kalkmak aşkımıza ihanet etmek olur. içinde fırtınalı bir göğün endişe verici renkleri de olsa, sana görüşümü açıklamak zorundayım."

"Bu bahçenin güzelliğinin tadına varırken, o kadar çok genç adamın öleceği bir savaşı nasıl düşünebilir insan?"

"Bizim bu cennete sığınıp, yıkıma neden olacak fırtınayı göz ardı etmeye hakkımız yok."

"Benim ordum Hitit saldırılarına karşı koyabilecek güce sahip mi? Yaşlı askerlerin birçoğu emeklilikten başka bir şey düşünmüyorlar, çok genç olanları da deneyimsiz. Paralı askerlerin büyük bir bölümü ise sadece alacakları maaşı düşünüyor... Düşman bizim zayıflarımızı biliyor."

"Biz onların zayıflıklarını bilmiyor muyuz?"

"Haber alma servislerimiz iyi organize edilmemiş. Etkili bir duruma getirilebilmeleri için yıllar gerekecek. Biz Muvatallis'in, babamın Kadeş kapılarına geldiği zaman kabul ettirdiği sınıra saygılı olacağını sandık, ama İmparator, kendisinden öncekiler gibi topraklarını genişletmeyi düşünüyor. Onların gözünde en güzel av Mısır'dan başkası olmaz."

"Aşa sana hiç rapor gönderdi mi?"

"Ondan haber alamadım."

"Hayatı konusunda endişe ediyorsun, değil mi?"

"Ona oldukça tehlikeli bir görev verdim. Düşman topraklarına girip olabildiğince çok bilgi toplayacak. Amenî, Aşa'yı böylesi bir tehlikeye attığım için beni bağışlamıyor."

"Bu fikir kimindi?"

"Sana asla yalan söylemeyeceğim Nefertari. Bu kararı ben verdim, Aşa değil."

"Kabul etmeyebilirdi."

"Firavun'un önerisi reddedilir mi?"

"Aşa, güçlü bir kişiliğe sahip ve kendi mukadderatını seçebilecek nitelikte bir adam."

"Başarısızlığa uğradığı takdirde, onun tutuklanmasından ve ölümünden ben sorumlu olacağım."

"Aşa, senin gibi Mısır için yaşıyor. Hatti'ye gitmek üzere yola çıkarken, ülkemizi felaketten kurtarmak umudunu taşıyordu."

"Bütün gece bu idealden söz ettik. Şayet bana Hitlerlerin gücü ve stratejileri konusunda önemli bilgiler gönderirse, belki istilacıları püskürtme olanağı bulabileceğiz."

"Peki önce sen saldırıya geçersen?"

"Onu da düşünüyorum... ama Aşa'ya görevini tamamlaması için fırsat vermek gerekiyor."

"İkimizin de aldığı mektuplar, Hitlerlerin zaman kazanmaya çalıştıklarını gösteriyor. Herhalde ülke içindeki anlaşmazlık yüzünden. Saldıracaksak bu uygun zamanı kaçırmamız gerek."

Nefertari ahenkli ve tatlı sesiyle, Mısır Kraliçesi'nin bükülmez iradesini ve kararlılığını ifade ediyordu. Seti'nin yanında görevlerini yerine getirmiş olan Tuya gibi o da, Krallığın ruhunu biçimlendiriyor ve gücünü geliştiriyordu.

"Sık sık Musa'yı düşünüyorum. Bugün, İki Ülke tehdit edilirken nasıl davranırdı? Acayip fikirlere kendini kaptırmış olmasına rağmen, bizimle birlikte firavunların ülkesini kurtarmak için savaşacağından eminim."

Güneş batmıştı. Nefertari ürperdi.

"Eski şalım çok arıyorum. Beni çok iyi ısıtıyordu."

Madyan denen lke, Akabe körfezinin doğusunda, Edam'ın gneyindeydi. Bu ülkenin insanları kendi halinde, gözden uzak yaşırdı. Bazen Sina Yarımadası'nı dolaşan göçebelerin de buraya uğradığı olurdu. Madyanlılar hayvancılıkla geçirdikleri için, Moablıların lkesindeki Arap kabilelerinin kendi aralarındaki savaşlardan uzak dururlardı.

Yedi kız babası olan yaşlı bir rahip, fakirliklerinden de, iklimin sertliğinden de yakınmayan küçük bir Madyan kabilesini yönetiyordu.

Yaşlı adam, kulağının hiç alışıık olmadığı bir gürültüyü duyduğu sırada dişi bir koyunun ayağını tedavi ediyordu.

Atlılar geliyordu.

Drtına gelen atlılar ve savaş arabaları.

Mısır ordusunun bir devriye müfrezesi... Oysa, silahları olmayan ve savaşmasını bilmeyen insanlardan oluşun bu küçük ülkeye Mısırlı askerler hiç gelmezdi. Madyanlılar yolduk içinde yaşıadıklarından ötürü vergi vermezlerdi. Dahası, Mısır l polisi tarafından evlerinin yıkılması ve sürgüne gönderilmeleri tehlikesini göze alamayacaklarından, yağmacı Bedevilere barınma olanağı verme gibi bir hata işlemezlerdi.

Mısır savaş arabaları yerleşme bölgesine girdikleri zaman erkekler, kadınlar ve çocuklar, kaba çuvallardan yapılmış çadırlarına sığındılar. İhtiyar rahip ayağa kalktı ve gelenleri karşıladı.

Müfreze komutanı kibirli genç bir subaydı.

"Kimsin?"

"Madyan rahibiyim."

"Bu sefiller sürüsünün reisi sen misin?"

"Evet, bu şeref bana ait."

"Burada neyle geçinirsiniz?"

"Beslediğimiz koyunlar, topladığımız hurmalar ve kuyularımızın suyuyla. Küçük bahçelerimiz bize biraz sebze verir."

"Silahlarınız var mı?"

"Silah taşımak bizim âdetimiz değildir."

"Çadırlarınızı arama emri aldım."

"Çadırlarımız size açıktır. Gizleyecek hiçbir şeyimiz yok."

"Cani Bedevileri barındırdığınız söyleniyor."

"Firavun'un öfkesini üstümüze çekecek kadar aklımızı kaçırmadık. Bu küçük toprak parçası fakir ve gözden uzak olsa da bizimdir ve onu çok seviyoruz. Yasalara karşı çıkmak bizim yok olmamız demektir."

"Sen akli başında bir yaşlısın, ama gene de bu aramayı yapmak zorundayım."

"Bir kez daha yineleyeyim, çadırlarımız size açıktır. Önce mütevazı bir şölene katılmak ister miydin? Kızlarımdan biri bir oğlan çocuğu doğurdu. Kuzu eti yiyip hurma şarabı içeceğiz."

Mısırlı subay çekindi.

"Görev başındayken uygun olmaz...."

"Askerlerin görevlerini yaparken, sen de ateşin yanında otur."

İyice korkmuş olan Madyanlılar yaşlı rahibin çevresinde toplandılar. Rahip onların kaygılarını giderdi ve Mısırlıların görevlerini yapmalarına yardımcı olmalarını istedi.

Müfreze komutanı oturup şölen yemeğini paylaşmayı kabul etti. Lohusa anne çadırdaki yatıyor, yüzü kırış kırış, sakallı baba büzülmüş, kollarında tuttuğu çocuğu sallıyordu.

Yaşlı rahip:

"Hiçbir zaman baba olamayacağından korkan bir çoban," diye açıkladı. "Bu çocuk onun yaşlılığının ışığı olacak."

Çadırları arayan askerler, ne silah buldular ne de Bedevi.

Subay, Madyan rahibine:

"Yasalara saygılı olmaya devam et," diye salık verdi. "Ulusun hiçbir sıkıntıyla karşılaşmayacak."

Atlar ve arabalar çölde gözden kayboldular.

Toz bulutu kaybolunca yeni doğan çocuğun babası ayağa kalktı. Subay, cılız çobanın geniş omuzlu, iriyarı bir adama dönüştüğünü görseydi şaşkınlıktan küçük dilini yutardı.

Yaşlı rahip damadına:

"Kurtulduk Musa," dedi. "Artık gelmezler."

Teb'in batı kıyısında mimarlar, taş yontucuları ve heykeltıraşlar, Işığın Oğlu'nun milyonlarca yılın tapınağı Ramasseum'u inşa etmek için var güçleri ile çalışıyorlardı. Yasa'nın buyruğuna uyarak inşaat, insanların hiçbir zaman nasıl göründüğünü bilemeyecekleri gizli tanrının oturacağı iç bölümden başlamıştı. Sıkı bir disiplin içinde çalışan şantiyeye kumtaşı, gri granit ve bazalttan yapılmış çok sayıda taş blok getirilmişti. Şimdiden sütunlu salonlarının duvarları yükseliyor, gelecekteki Kraliyet sarayı inşa ediliyordu. Ramses'in isteklerine uygun olarak yapılan tapınak, yüzyıllar boyu dimdik ayakta kalacak bir yapı olacaktı. Bu tapınakta babasının anısı onurlandırılacak, annesi ve karısı yüceltilecekti. Buradan, adil bir hükümdarlığın en önemli koşulu olan görünmez enerji yayılacaktı.

Karnak başrahibi Nebu pek hoşnuttu. Romatizmalı bu yorgun ihtiyar, Mısır tapınaklarının en zengini ve en genişini yönetme görevini üstlenmişti. Herkes Ramses'in bu seçiminin alaycı bir stratejinin ürünü olduğunu düşünmüştü. Onlara göre Nebu zaten ne:ede-yse bunaklık sınırına dayanmıştı ve kısa bir süre sonra yine kendisi gibi yaşlı ve uysal bir başkasıyla değiştirilecekti.

Hiç kimse Nebu'nun bir granit gibi yaşlanacağını tahmin edememişti. Zorlukla hareket etmesine ve az konuşmasına rağmen adil bir yönetimi başarıyla sürdürüyordu. Kralına sadık olduğu için kendisinden önce gelenler gibi çıkarıcı bir politika yürütmeyi düşünmüyordu. Onun için Ramses'e hizmet etmek bir gençlik kürüydü.

Ama bugün Nebu, büyük tapınağı, sayısız personelini, hiyerarşiyi, toprakları ve köyleri unutmuş, Ramses'in ikinci hükümdarlık yılında milyonlarca yılın tapınağı kalıntılarının üzerine diktiği akasya fidanına eğilmişti. Karnak başrahibi, gelişmesi çok etkileyici olan bu ağacın büyümesine göz kulak olacağına dair hükümdara söz vermişti. Akasya fidanı, çevrenin büyüünden yararlanarak, benzerlerinden çok daha çabuk göğe doğru yükseliyordu.

"Akasyamdan memnun musun Nebu?"

Başrahip yavaşça döndü.

"Majeste... Geleceğinizi bana bildirmediler!"

"Kimseyi azarlama. Yolculuğum saraydan bildirilmedi. Bu ağaç çok güzel."

"Bundan önce böyle şaşırtıcısını gördüğümü sanmıyorum. Gü-

cünüzü ona aşlamış olmayasınız? Ben onun çocukluğunu koruma ayrıcalığına sahip oldum. Siz onun delikanlılığını seyredeceksiniz."

"Büyük çatışma başlamadan önce Teb'i, milyonlarca yılın tapınağını, mezarımı ve bu akasyayı görmek istedim."

"Savaş kaçınılmaz mı Majeste?"

"Hititler bizi aksine inandırmaya çalışıyorlar, ama kim onların aldatıcı açıklamalarına güvenebilir?"

"Burada her şey yolunda. Karnak'ın zenginlikleri sizindir. Bana emanet ettiğiniz arazileri daha da geliştirip büyüttüm."

"Sağlığın nasıl?"

"Kalbimin kanalları tıkanmadığı sürece, görev yerine getirilecek. Bununla birlikte, Majesteleri benim yerime bir başkasını tayin etmek niyetindeyse, hoşnutsuzluk göstermem. Kutsal gölün yakınında oturmak ve kırlangıçların uçuşunu seyrederek meditasyon yapmak benim en büyük dileğimdir."

"Seni hayal kırıklığına uğratsam da, bugünkü hiyerarşiyi değiştirmeyi zorunlu görmüyorum."

"Bacaklarım huysuzluk ediyor, kulaklarım tıkanıyor, kemiklerim sızlıyor..."

"Ama aklın, şahinin uçuşu gibi canlı ve ibisinki gibi keskin. Böyle çalışmanı sürdür Nebu ve bu ağaca göz kulak ol. Şayet geri dönmeyecek olursam, onun vasisi olursun."

"Döneceksiniz. Dönmek zorundasınız."

Ramses şantiyeyi gezerek, taş yontucuları ve taş ocaklarında çalışanlar arasında geçirdiği günleri anımsadı. Ramses, Mısır'ı her gün adım adım inşa ediyor, onlar da sonsuzluğun konutlarını ve tapınaklarını yapıyorlardı. O yapılar olmadan, güney ve kuzeyden oluşan İki Ülke, insana özgü anarşi ve bayağılıktan yok olup giderdi. insanlar ancak ışığın gücüne ve Maât yasasına saygı duyarak doğru yolu bulabilir, bencillikten ve kendini beğenmişlikten kurtulmayı öğrenebilirdi.

Hükümdarın düşü gerçekleşiyordu. Milyonlarca yılın tapınağı ortaya çıkmaya başlamıştı. Sadece duvarlardaki hiyerogliflerin ve kabartma resimlerin varlığı bile daha tamamlanmamış bu tapınağın büyümlü gücünü yaymaya başlamasına yeterli olmuştu. Ramses sınırlan belli olmuş salonları dolaştı; gelecekte sunakların bulunacağı yerlerde durup düşüncelerini yoğunlaştırarak gökle yeryüzü-

nün birleşmesinden doğan *Kanın* gücünü alıyordu. Bu gücü sadece kendisi için değil, tanrıların bu sevgili topraklarını karanlıklara boğmak isteyen Hititlere meydan okumak için özümsemi.

Ramses, Mısır'ı evrenin görünümü şeklinde biçimlendiren firavunların oluşturduğu bütün hanedanlıkların ağırlığını üzerinde hissetti.

Yirmi yedi yaşındaki genç hükümdar bir an sendeledi, ama geçmiş, onun için bir güç olmuştu, yük değil. Bu milyonlarca yılın tapınağında, kendisinden önceki firavunlar onun izleyeceği yolu çizdiler.

Raya, Memfis'in saygın kişilerine vazolarını teslim etti. Şayet onu gizlice izleyenler yanında çalışanları sorguya çekselerdi, Suriyeli tüccarın, müşterilerini memnun etmeye ve soylu ailelere mal satmaya devam etme niyetinde olduğunu öğreneceklerdi. Bu nedenle Raya her zamanki gibi satışlarına devam ediyor, müşterileriyle direkt ilişki kuruyor ve bütün yağcılık yeteneklerini sergiliyordu.

Bir süre sonra Mer-Ur'a, iki yıldan beri mal satmadığı büyük hareme gitti. Ameni ile Seramana'nın bu ziyarete şaşırıp kalacaklarından emindi. Casusun bu soylu ve eski eğitim kurumunda suç ortakları bulunduğunu düşünecekler ve böylece yanlış bir iz peşinde boşuna zaman ve enerji tüketeceklerdi.

Raya onları daha da yanıltmak için, haremın yakınındaki küçük bir köyde kaldı ve hiç tanımadığı köylülerle uzun uzun görüştü. Böylece onu izleyen Mısırlı soruşturmacıları köyde de başka suç ortaklarının bulunduğuna inandırdı.

Peşinden gelenleri iyice şaşırtan Raya, lüks konservelerin, biri **Pi-Ramses'e**, öteki Teb'e gidecek gemilere yüklenmesine göz kulak olmak için Memfis'e döndü.

Seramana kıyametleri koparıyordu.

"Bu casus bizimle alay ediyor! Onu izlettiğimizi biliyor ve bizi atlatmaktan zevk duyuyor."

Ameni:

"Sakin ol," dedi. "ister istemez bir hata yapacak."

"Nasıl bir hata?"

"Hatti'den aldığı mesajlar ya konservelerin ya da değerli vazola-

rın içine saklanıyor. Vazolar üzerinde iddiaya girebilirim. Çünkü bu vazoların büyük çoğunluğu Güney Suriye ile Asya'dan geliyor."

"Peki öyleyse, vazoları inceleyelim!"

"Bu, boşuna bir çaba olur. önemli olan onun mesajları iletme biçimini ve kullandığı şebekeyi ortaya çıkarmak. Şu andaki durumu nedeniyle, Hititlere artık casusluk görevini sürdüremeyeceğini bir şekilde bildirmesi gerek. Onun Suriye'ye mal göndereceği anı kollayalım."

Seramana:

"Benim başka bir fikrim var," dedi.

"Umarım yasaldır?"

"Şayet hiç dikkat çekmeden, sana Raya'yı tutuklamayı sağlayacak tamamen yasal bir yol bulacağıma söz veririm, istediğim gibi hareket etmeme izin verir misin?"

Ameni kâtip fırçasını sıktı.

"Ne kadar zaman istiyorsun?"

"Yarın bu işi bitireceğim."

Bubastis kentinde Büyük Coşku Bayramı kutlanıyordu. Bir hafta boyunca genç kızlarla delikanlılar, yaşama tadının yeryüzündeki simgesi tanrıça dişi kedi **Bastet'in** iyilik dolu bakışları altında aşkın ilk heyecanlarının tadına varacaklardı. Köyde düzenlenen güreşler, delikanlılara güçlerini göstermeleri ve başarılarıyla güzel seyirci kızları baştan çıkarmaları için olanak sağlıyordu.

Raya'nın emrinde çalışanlar iki günlük izin haklarını kullanıyorlardı. Zayıf, beli bükülmüş Suriyeli ambar şefi, içinde orta değerde on kadar vazonun bulunduğu deponun kapısını **kilitlemişti**. Kalabalığa karışıp, biraz yaşlı da olsa yaşamın tadını çıkaran, şen şakrak bir kadınla şansını denemek hoş bir şey olurdu. Raya sert bir patron olduğu için onlara hiç boş zaman bırakmazdı. Onun için bu eğlence fırsatını kaçırmamalıydı.

Tadacağı zevki düşleyerek ağzı sulanan ambar şefi, bir şarkı **mırıldanarak**, şenliğe katılacakların şimdiden toplanmaya başladıkları alana giden küçük sokağa girdi.

Kocaman bir el saçlarından tuttuğu gibi onu geri çekti. Ağzını tıkayan **el**, adamın acıdan bağırmasını önledi.

Seramana:

"Sakin ol," diye emretti, "yoksa boğarım seni."

Dehşete kapılan Suriyeli, hasır eşya malzemelerinin bulunduğu bir ambara sürüklenmesini engellemeye çalışmadı.

Sardunyalı:

"Ne zamandan beri Raya için çalışıyorsun?" diye sordu.

"Dört yıldır."

"İyi ücret alıyor musun?"

"Biraz cimridir."

"Ondan korkuyor musun?"

"Biraz."

Seramana:

"Raya tutuklanacak," dedi, "ve Hititler hesabına casusluk yaptı-

ğı için ölüme mahkûm edilecek. Suç ortaklığı yapanlar da aynı akı-bete uğrayacak."

"Ben sadece onun emrinde çalışan biriyim!"

"Yalan söylemek büyük bir hatadır."

"Raya beni ambarcı olarak kullanıyor, casus olarak değil!"

"Raya'nın aslında Pi-Ramses'de cinayet işlediği tarihte, onun Bubastis'de olduğunu yalanını söyleyerek büyük bir hata işledin."

"Cinayet mi?... Hayır, olası değil... bilmiyordum!"

"Şimdi biliyorsun. ifadende ısrar ediyor musun?"

"Hayır... Yani evet, yoksa benden öç alacaktır."

"Bana seçim hakkı tanımıyorsun: Gerçeği saklamaya devam edecek olursan kafanı duvara çarpıp kırarım."

"Cesaret edemezsiniz!"

"Senin gibi on alçağı öldürdüm."

"Raya... öcünü alacak..."

"Onu asla görmeyeceksin."

"Emin misin."

"Hiç kuşkusuz."

"Öyleyse, peki... Burada olduğunu söylemem için bana para verdi."

"Yazmasını bilir misin."

"Pek iyi değil."

"Birlikte noterin bürosuna gidiyoruz. Senin ifadeni kayda geçirecek. Sonrakızların peşindengidersin."

Küçük Khâ'nın annesi Güzel tset yeşil çekici gözleri, ince bir biçimde boyanmış dudakları, zarif, canlı ve neşeli tavırlarıyla gençliğinden hiçbir şey kaybetmemiş görünüyordu. Genç kadın, bu serin kış gecesinde omuzlarını yün bir şalla örtmüştü.

Teb kırlarında rüzgâr hızla esiyordu. Rüzgâra rağmen Güzel İset dışarıdaydı ve garip bir mektupla verilen randevuya gidiyordu. Mektupta şunlar yazılmıştı: "Saz kulübe. Batı kıyısında, Luksor tapınağının karşısında, buğday tarlasının kenarında, Memfis'deki kulübeye benzeyen kulübeye gel."

Onun yazısı... Yanılması olanaksızdı. Peki ama, böyle garip bir davette bulunmanın ve aralarındaki özel geçmişî hatırlatmanın nedeni neydi?

Güzel İset, su kanalı boyunca yürüdü ve batan güneşin altında altın gibi parlayan buğday tarlasını buldu ve kulübeyi gördü. Tam içeri girmeye hazırlanıyordu ki rüzgâr elbisesinin eteğini kaldırdı ve etek çalıya takıldı.

Elbisesini yırtılmaktan kurtarmak için eğildiğinde bir el elbiseyi çalıdan kurtardı ve kaldırdı.

"Ramses..."

"Sen her zaman hayran olunacak bir kadınsın İset. Geldiğin için teşekkür ederim."

"Mektubun beni allak bullak etti."

"Seni saraydan uzakta görmek istiyordum."

Kral genç kadını büyülüyordu.

Atletik vücudu, soylu davranışları ve güçlü bakışları eskiden olduğu gibi Güzel İset'te aynı arzuyu uyandırıyor. Nefertari ile rekabet edecek durumda olmadığını bilse de Ramses'i sevmekten vazgeçmemişti. Nefertari, Ramses'in kalbini fethetmiş, orada tek olarak hükmediyordu. Güzel İset kıskanç değildi; kaderine razı oluyor, Kral'a, olağanüstü nitelikleri şimdiden ortaya çıkan bir oğul vermiş olduğu için gurur duyuyordu.

Evet, Nefertari ile evlendiği zaman Ramses'den nefret etmişti, ama bu sert tepki aslında ona karşı duyduğu umutsuz aşkın bir başka biçimiydi. İset, daha önce Kral'a karşı düzenlenen ve onun da katılması istenen bir komploya karşı çıkmıştı. Ona bunca mutluluğu veren, yüreğini ve vücudunu aydınlığa boğan *adama asla* ihanet edemezdi.

"Peki ama bu gizlilik neden... Bunun gibi bir kulübede ilk buluşmalarımızı hatırlatman neden?"

"Böyle olmasını Nefertari istedi."

"Nefertari mi?... Anlamadım."

"Khâ'nın başına bir felaket gelirse, Krallığın sürekliliğini korumak için seninle benim ikinci bir oğula sahip olmamızı istiyor."

Güzel İset sendeledi ve Ramses'in kollarına düştü.

"Bu bir düşün," diye mırıldandı. "Harikulade bir düşün. Sen Kral değilsin, ben İset değilim. Teb'de değiliz, Khâ'ya bir erkek kardeş vermek için sevişmeyeceğiz. Bu sadece bir düşün, ama ben bunu benliğimin derinliklerinde yaşamak ve sonsuza kadar saklamak istiyorum."

Ramses tuniğini çıkarıp yere koydu. Ateşler içinde yanan İset, giysisini soyması için kendini Ramses'in ellerine bıraktı.

Bu bir anlık çılgın mutluluk içinde vücudu Ramses'e bir çocuk yaratıyor ve hiç ummadığı bir başdöndürücü sevinci yaşıyordu.

Kral, kendisini Pi-Ramses'e götüren gemide tek başına bir köşeye çekilmiş, Nil'i seyrediyordu. Nefertari'nin yüzü gözünün önünden gitmiyordu. Evet, İset'in aşkı samimi, cazibesi eskisi gibiydi. Ancak Nefertari ile ilk karşılaştığı andan itibaren benliğini saran, görkemli güneşin ve sonsuz çölün gücünü taşıyan o duyguyu, İset için duymuyordu. Nefertari için duyduğu aşk her geçen gün daha da artıyordu. Ramesseum ile başkent nasıl kurucuların sürekli çalışmaları ile büyüyorsa, Ramses'in de karısına karşı duyduğu sevgi de yeniden kurulup güçleniyordu.

Kral, İset'e Nefertari'nin gerçek isteklerini söylememiştir. Kraliçe, İset'in ikinci eş görevini yerine getirmesini ve Krallığa birçok çocuk vermesini istiyordu. Böylece hükümdarın gücü ve ezici kişiliği, tahta geçmeye hevesli gizli haleflerin cesaretini kıracaktı. Mısır tarihinde böyle bir tedbiri gerektirecek bir olay yaşanmıştı: Çocukları kendisi kadar uzun yaşamayan İkinci Pepi, yüz yaşını aşkın öldüğü zaman, ülkeyi çok şiddetli bir krize düşüren bir boşluk tehlikesiyle karşı karşıya bırakmıştı. Şayet Ramses, çok yaşayacak ve Khâ ya da Meritamon, hangi nedenle olursa olsun, onun yerini alamayacak durumda olurlarsa ülkenin hali ne olurdu?

Bir firavunun sıradan bir insan gibi yaşaması olanaksızdı. Aşkı ve ailesi, simgesi olduğu düzenin sürekliliği için hizmet etmek zorundaydı.

Ama ortada, gönlündeki tek kadın olan Nefertari ve ona sunduğu soylu sevgisi vardı. Ramses bir yandan görevine ihanet etmek istemiyor, diğer yandan, Güzel İset bile olsa bir başka kadınla arzusunun paylaşmayı kendine yediremiyordu.

Ve ona yanıtı Nil verdi. Suların kabarması sırasında enerjisi ile iki kıyıyı da tükenmez bir verimlilikle zenginleştiren Nil.

Saray halkı, Pi-Ramses'in büyük toplantı salonunu doldurmuştu ve kalabalık arasında söylentiler hızla yayılıyordu. Ramses, tıpkı babası gibi, bu tür kalabalık törenler yapmaktan pek hoşlanmazdı.

Bakanlarıyla başbaşa çalışmayı, üyeleri **Kral'ı** pohpohlamaktan başka bir şey düşünmeyen kişilerden oluşan meclisin boş tartışmalarına tercih ederdi.

Firavun, sağ elinde, çevresine ip sarılmış bir âsâ ile salona girdiği anda, oradakilerden birçoğu soluklarını tuttu. Elindeki bu simge **Ramses'in** yasa gücünde bir kararname hazırladığını gösterirdi. Âsâ tanrı sözünü simgeliyor, ip ise **Kral'ın** derinlemesine düşünerek aldığı kararın gerçeklikle bağlantısını gösteriyordu.

Bir yandan heyecan, öte yandan endişe herkesi sarmıştı. Hiç kimsenin kuşkusu yoktu: Ramses, Hititlerle savaş durumuna girildiğini ilan edecekti. Bir elçi Hatti'ye gönderilecek ve İmparator'a, savaşın başlangıç tarihini bildiren Firavun'un mektubunu verecekti.

Ramses:

"Şu anda söyleyeceğim sözler, Krallık kararnamesidir," dedi. "Bu kararname dikilitaşlara kazılacak, haberciler tarafından kentlerde ve köylerde duyurulacak ve **İki Ülke'deki** her insan bu kararnameden haberi kılınacak. Bugünden başlayarak son nefesimi vereceğim ana kadar sarayın okulunda eğitilecek çocuklar, oğlum **Khâ** ile kızım Meritamon'un gördükleri öğrenimi görecektir ve ben onları 'Kral oğlu' ve 'Kral kızı' yüksek onuruna yükselteceğim. Bu çocukların sayısına bir sınır konmayacak. Benden sonra tahta geçecek kişiyi onların arasından seçeceğim, ama o, uygun zamana kadar bunu bilmeyecek."

Saray halkı hem şaşkınlıktan donakalmış, hem de çok sevinmişti. Her baba ve her annenin içinde, çocuklarının bu onura eriştiğini görme hayali doğmuştu. Bazıları şimdiden, Ramses ile Nefertari'nin seçimini etkilemek için çocuklarının yeteneklerini övmeye başlamışlardı bile.

Ramses, soğuk algınlığından yeni iyileşen Nefertari'nin omuzlarını büyük bir şalla örttü.

"Bu şal Sais'in en mükemmel atölyesinden geldi. Tapınağın başrahibi bunu kendi elleriyle dokudu."

Kraliçe'nin gülümsemesi Delta'nın kasvetli havasını dağıttı.

"Güney'egitmeyi o kadar çok isterdim ki, ama olanaksız olduğunu biliyorum."

"Sensiz gittiğime ben de üzülüyorum Nefertari, ama birliklerimin eğitimine göz kulak olmak zorundayım."

"İset sana yeni bir oğul verecek, değil mi?"

"Buna tanrılar karar verecek."

"Elbette. Onu ne zaman göreceksin?"

"Bilmiyorum."

"Ama... Bana söz vermiştin..."

"Yeni bir kararname çıkardım."

"İset'le ne ilgisi var?"

"Senin arzun yerine getirildi Nefertari: Bizim yüzlerce oğlumuz ve kızımız olacak. Böylece benim verasetim sağlama bağlanmış olacak."

Seramana coşkulu bir tavrıyla:

"Raya'nın yalan söylediğine dair belge elimde," dedi.

Ameni ilgisiz davrandı.

"Beni iyice duydun mu?"

Kral'ın özel sekreteri:

"Evet, evet," diye yanıtladı.

Sardunyalı, Ameni'nin ilgisizliğinin nedenini anladı. Sekreter her zamanki gibi yine iki ya da üç saat uyumuş olduğu için bir türlü uyanamıyordu.

"Elimde Raya'nın ambarcısının imzaladığı ve tanıklarla da doğruluğu kanıtlanmış ifadesi var. Ambarcı, Nenofar'ın öldürüldüğü gün Bubastis'de bulunmayan patronunun, yalancı tanıklık yapması için ona para verdiğini gayet açık bir biçimde açıkladı."

"Seni kutlarım Seramana, çok iyi bir çalışma yapmışsın. Senin »V ambarcı hâlâ... sağ mı?"

"Noterin bürosunu terk ettiği zaman kentin büyük bayramına katılıp orada birlikte eğlenebileceği birkaç kadın bulmak için çok hevesli görünüyordu."

"Gerçekten iyi bir çalışma..."

"Pek anlamadın galiba: Raya'nın Bubastis'de bulunduğu iddiası çürüdü. Onu hemen tutuklayıp sorgulayabiliriz!"

"Olanaksız."

"Olanaksız mı? Bizi kim durdurabilir?"

"Raya kendisini izleyenleri atlatmış ve Memfis'in küçük sokaklarından birinde gözden kaybolmuş."

Şenar'ı haberdar eden ve tehlikeli bir duruma düşmesini önleyen Raya, artık en kısa sürede ortadan kaybolmalıydı. Ameni'nin, Güney Suriye'ye gönderilecek her şeyi, bir konserve kutusu bile olsa inceleyeceğini gayet iyi biliyordu. Hititlere haber gönderme ola-

nağı yoktu artık. Casusluk şebekesinin üyelerinden birisi ile bir mesaj göndermeye kalkması çok tehlikeliydi. Firavun'un polisi tarafından aranan, kaçak bir adama herkes kolayca ihanet edebilirdi! Kendisinden kuşkulandığı bu durumda aklına gelebilen tek çözüm, kesin yasağa rağmen şefi ile ilişki kurmaktı.

Sürekli olarak peşinden ayrılmayan polislerden yakasını kurtarmak kolay olmamıştı. Neyse ki, güneş batarken Memfis'in üzerinde patlak veren fırtınanın yarattığı kargaşadan faydalanarak, iki çıkışı olan bir atölyeye dalarak izini kaybettirmişti.

Çatılardan geçerek, fırtınanın en sert anında şefin evine girmişti. O sırada şimşekler göğü aydınlatıyor ve şiddetli bir rüzgâr, ıssız sokaklarda tozu dumana katıyordu.

Evin içi kapkaranlıktı ve terk edilmiş duygusu uyandırıyor. Gözleri bir süre sonra karanlığa alışan Raya dikkatli adımlarla, hiç gürültü yapmadan konuk odasını dolaştı. Kulağına bir inleme sesi geldi.

Tüccar endişeyle ilerledi.

Yoğun ve sürekli bir acının ifadesi olan yeni bir inleme duydu. Az ilerde bir kapının altından sızan ışığı fark etti.

Acaba şef tutuklanmıştı da işkence mi görüyordu? Hayır, bu olanaksızdı! Çünkü onu sadece Raya tanıyordu.

Kapı açıldı, bir meşalenin alevi Suriyeli'nin gözlerini köreltti. Ellerle gözlerini kapayarak geri çekildi.

"Raya... Ne işin var burada?"

"Beni bağışlayın, ama başka seçeneğim yoktu."

Suriyeli tüccar, casusluk şebekesinin şefini bir kez, Muvatallis'in sarayında görmüştü, ama onu unutmamıştı: Uzun boylu, zayıf, elmacık kemikleri çıkık, koyu yeşil gözlü, tavırları yırtıcı bir kuşunkini andıran bir adamdı.

Raya birden, Ofir'in onu yok edebileceği korkusuna kapıldı. Ancak Libyalı endişe uyandıran sakinliğini bozmadı.

Sarışın Lita, laboratuvarında inlemesini sürdürüyordu.

Ofir:

"Onu bir deneye hazırlıyordum," dedi ve kapıyı kapattı.

Odanın tekrar karanlığa gömülmesi Raya'nın paniğe kapılması-na yol açmıştı. Ne de olsa karanlık, kara büyü'nün hüküm sürdüğü mekân değil miydi?

"Burası konuşmak için daha sakın. Talimatlara aykırı **davrandın.**"

"Biliyorum, ama Seramana'nın adamları tarafından az önce yakalanmak üzereydim."

"Sanırım hâlâ kenttelerdir."

"Evet, ama onları atlattım."

"Onları gerçekten atlatamamışsan, buraya da baskın yapmakta gecikmeyeceklerdir. Böyle bir durumda seni öldürmek zorunda kalır ve bir hırsız tarafından saldırıya uğradığımı söylerim."

Yukarıda, uyku ilacının etkisiyle uyuyan Dolant, Ofir'in ifadesini ister istemez destekledi.

"Ben işimi bilirim, beni izleyemediler."

"Öyle umalım Raya. Ne oldu, anlat?"

"Şanssızlıklar birbirini izledi."

"Bunlar daha çok bir beceriksizlikler zinciri olmasın?"

Suriyeli, en küçük ayrıntıyı atlamadan olayları açıkladı. Düşünceleri okuma yeteneği olan Ofir'in karşısında dolambaçlı yollara başvurmaması en akıllıca iş olurdu.

Raya'nın açıklamalarının ardından uzun bir sessizlik oldu. Ofir, bir hükme varmadan önce düşünüyordu.

"Hakikaten şanssızmışsın, ama casusluk şebekenin çöktüğünü kabul etmemiz gerekiyor."

"Peki ya mağazalarım, stoktaki mallarım ve topladığım servetim..."

"Hattı Mısır'ı fethedince onlara yeniden kavuşacaksın."

"İnşallah savaş tanrıları sizi **duyar!**"

"Bizim zaferimizden kuşku mu duyuyorsun?"

"Bir an bile kuşku duymadım! Mısır ordusu hazır değil. Son aldığım haberlere göre, silahlanma programı gecikecekmiş ve üst rütbeli subaylar Hitit birlikleriyle doğrudan çarpışmaktan korkuyorlarmış. Korkan asker peşinen yenilmiş demektir."

Ofir:

"Aşırı güven de insanı bozguna sürükleyebilir," dedi. "Ramses'i uçuruma sürüklemek için hiçbir şeyi savsaklamamamız gerekiyor."

"Şenar'ı kullanmaya devam edecek misiniz?"

"Firavun ondan kuşkuluyor mu?"

"Ağabeyine güvenmiyor, ama onun bizim müttefikimiz olabile-

ceğini düşünemez bile. Hem Kral ailesinin bir ferdi ve hem de Dışişleri Bakanı olan bir Mısırlı'nın vatanına ihanet edebileceği nasıl düşünülebilir? Bana göre Şenar bizim için esaslı bir piyon rolünü sürdürüyor. Benim yerimi kim alacak?"

"Senin bilmen gerekmez."

"Benim hakkımda bir rapor yazmak zorundasınız Ofir..."

"Bu rapor övgü dolu olacak. Hatti'ye sadık bir kişi olarak hizmet ettin. imparator bunu dikkate alacak ve seni ödüllendirecektir."

"Yeni görevim ne olacak?"

"Muvatallis'e bir tasarı sunacağım, kararı o verecek."

"Tanrı Aton olayı... ciddi mi?"

"Öteki dinlere inananlar gibi Aton'dan yana olanları da umursamıyorum ama hepsi koyun kadar saf ve gözleri kapalı mezbahaya giderler. Madem bana bu kadar inanıyorlar, neden onları hayal kırıklığına uğratabayım?"

"Ya sizinle birlikte olan kız?"

"Meczubun, budalanın biri, ama mükemmel bir medyum. Onun katkıları olmasa, ulaşılması olanaksız birçok değerli bilgiyi elde edemezdim. Ve onun yardımıyla Ramses'in adamakıllı zayıflatabileceğini umuyorum."

Ofir, kaçışına ve ortadan kayboluşuna üzüldüğü olası müttefiki Musa'yı düşündü. Bir trans halinde Lita'yı sorgularken Musa'nın hâlâ hayatta olduğunu kesin olarak öğrenmişti.

Suriyeli:

"Birkaç gün burada dinlenebilir miyim?" diye sordu. "Bu sıralar sinirlerim çok zayıfladı."

"Çok tehlikeli. Hemen limanın güney ucuna git ve Pi-Ramses'e gitmek üzere yola çıkacak olan tekneye bin."

Ofir, Suriyeli'ye Mısır'dan çıkıp Kenan Ülkesi ve Güney Suriye yoluyla Hitit bölgesine ulaşabilmesi için yardımcı olacak kişilerin adlarını ve gerekli parolayı verdi.

Raya'nın gidişinden sonra büyücü, Lita'nın derin bir uykuya daldığına emin olur olmaz villadan ayrıldı.

Fırtınanın sürmesi onun işini kolaylaştırıyordu. Kimseye görünmeden, Raya'nın yerini alan kişiye faaliyete geçmesi için emir verdikten sonra inine dönecekti.

Şenar durmadan yiyordu. Mantiğı tehlikede olmadığını söylese de gene de sıkıntısını gidermek için yemek yemesi gerekiyordu. Kızarmış bir bıldırcını mideye indireceği sırada, kâhyası, eski Dışişleri Bakanı Meba'nın geldiğini haber verdi. Şenar, Meba'nın yerine **kendini** tayin ettirmiş ve gözden düşmesinin sorumluluğunun **Ramses'e** ait olduğunu ona inandırmıştı.

Meba, saygın ve ölçülü bir yüksek rütbeli memurdu. Babadan **oğula** geçen bir kâtiplik geleneği olan bir ailedendi. Çıkarları doğrultusunda hareket etmeyi ve karşılaştığı günlük sorunlardan **kaçınmayı** bilen Meba'nın tek amacı mesleğinde yükselmektir. Dışişleri Bakanı olduğunda, emekliliğe kadar orada kalmayı umuyordu. Ama Şenar, Meba'nın asla öğrenemeyeceği müdahalesiyle işini **elinden almıştı**. İşsiz güçsüz kalan diplomat **Memfis'deki** geniş arazisine **çekilmiş**, arada bir Pi-Ramses sarayında görünmekle yetiniyordu.

Şenar elini, ağzını yıkadı, kokular süründü ve saçlarının düzgün olup olmadığına baktı. Ziyaretçisinin süslenme merakını **biliyor** ve ondan aşağı kalmak istemiyordu.

"Sevgili dostum Meba! Seni başkentte görmek ne büyük bir **zevk**... Yarın akşam vereceğim kabul şölenine gelme onurunu bana bağışlar mısın?"

"Memnuniyetle."

"Şu anki durumun bir eğlence düzenlemeye uygun olmadığını biliyorum, ama üzüntü içinde yok olup gitmemek gerekir. Kral, saraydaki alışkanlıklarda hiçbir değişiklik yapılmamasını önemsiyor."

Geniş ve güven veren bir yüzü olan Meba, zarif hareketleri ve ağırbaşlı sözleriyle hâlâ çekici bir kişilik sergiliyordu.

"Görevinizden memnun musunuz Şenar?"

"Kolay bir görev değil, ama ülkenin yüceliği için en iyi biçimde yapmaya çalışıyorum."

"Suriyeli tüccar Raya'yı tanıyor musunuz?"

Şenar kaskatı kesildi.

"Bana üstün kaliteli, ender bulunan ve çok pahalı vazolar satar."

"Görüşmeleriniz sırasında başka konulara da değiniyor muydunuz?"

"Sana ne oldu böyle Meba."

"Benden yana korkunuz olmasın Şenar."

"Korkmak mı... Ne demek istiyorsun?"

"Raya'nın yerini alacak kişiyi bekliyordunuz, değil mi? İşte karşınızdayım."

"Sen, Meba..."

"İşsizliğe zor katlanıyordum. Hitit casusluk şebekesi benimle ilişki kurunca, Ramses'den öcümü alma fırsatını yakaladım. Dostumuzun sizi, Ramses'in yerini alacak kişi olarak seçmesi beni şaşırtmadı. Tabii iktidarı elinize aldığınız zaman Dışişleri Bakanlığı'nı bana tekrar vermeniz koşuluyla."

Kral'ın ağabeyi bunalmış görünüyordu.

"Söz mü Şenar."

"Söz Meba, söz..."

"Size dostlarımızın talimatlarını iletacağım. Şayet sizin de onlara göndereceğiniz bir mesaj olursa benden yararlanacaksınız. Bugünden itibaren Aşa yerine beni kendinize yardımcı seçeceğinize göre, sık sık görüşme fırsatı bulacağız. Kimse benden kuşkulanyacak."

Hitit İmparatorluğu'nun başkenti Hattuş'a şiddetli bir yağmur yağıyordu. Hava giderek soğuyor, evlerde ısınmak için turba ve odun yakılıyordu. Bu dönemde çok sayıda çocuk ölüyordu. Sağ kalan erkek çocuklar ilerde eşsiz birer asker olacaktı. Miras hakkından mahrum bırakılan kız çocuklar ise kurtuluş umudunu iyi bir evliliğe bağlıyorlardı.

İmparatorun oğlu ve ordunun yeni komutanı Urhi-Teşup, kötü hava koşullarına rağmen eğitimi daha da artırmıştı. Piyadelerin bedensel gücünden memnun olmadığı için onları, uzun bir sefere çıkmışlar gibi sırtlarında silahlı ve yiyecekleri olduğu halde sanki uzunca bir sefere çıkmış gibi saatlerce yürütüyordu. Yorgunluktan bitkin düşmüş askerlerin birçoğu ölmüştü. Urhi-Teşup, beceriksizlerin mezara bile layık olmadıklarını düşünerek ölenleri yolun kenarında akbabalara bırakmıştı.

İmparator'un oğlu, savaş arabaları mürettebatını da, atlarını ve arabalarını güçleri tükeninceye kadar sürmelerini emrederek aynı derecede zorluyordu. Birçok ölümcül kaza sonucu, bazı araba sürücülerinin yeni malzemeleri iyi kullanmadıkları ve uzun bir barış sürecinde semirdikleri kanısına varmıştı.

Askerler arasında tek bir protesto yükselmeyordu. Herkes Urhi-Teşup'un birlikleri savaşa hazırladığını ve zaferin onun sert tutumuna bağlı olduğunu biliyordu. Halkın yeni yeni beliren sevgisinden memnun olan Urhi-Teşup, ordunun baş komutanının Muva-tallis olduğunu şimdilik unutmuyordu. Komutanlığı nedeniyle Anadolu'nun ücra köşelerinde savaş hazırlıklarını yönetirken saraydan uzak kalmak, beraberinde bir tehlikeyi de getiriyordu. Bu nedenle Urhi-Teşup, babası ile Hattuşil'in gizli kapaklı işleri hakkında olabildiğince bilgi toplayıp kendisine bildirmeleri için saray halkından bazılarını parayla görevlendirmişti.

Urhi-Teşup, Hattuşil'in Hitit egemenliğindeki yakın ülkelerde denetleme turuna çıktığını öğrenince hem şaşırıyor, hem de rahatla-

dı. Şaşırdı, çünkü İmparator'un kardeşi başkentten çok nadir çıkarıldı. Rahatlamıştı, çünkü saraydan uzak olması, savaş karşıtı olan tüccarların yararına verdiği haince öğütleri yaymasını önliyordu.

Urhi-Teşup tüccarlardan nefret ediyordu. Ramses'e karşı zafer elde ettikten sonra Muvatallis'i devirecek, Hatti tahtına çıkacak, Hattuşil'i tuz madenlerinde yok olmaya gönderecek, küstah ve komplocu Putuhepa'yı da taşrada bir geneleve kapatacaktı. Tüccarlara gelince onlar da zorla orduya alınacaklardı.

Hatti'nin geleceği çizilmişti bile: Urhi-Teşup'un değişmez lideri olacağı bir askeri diktatörlük.

Hükümdarlığı birçok seneler zalim ve becerikli bir şekilde yönettikten sonra halkın gözündeki saygınlığını koruyan İmparator'a hemen saldırmak vakitsiz olurdu. Ateşli karakterine rağmen Urhi-Teşup sabırlı olmasını ve babasının ilk hatasını beklemesini bilecekti. Ondan sonra da ya Muvatallis tahttan feragat etmeye razı olacak ya da oğlu tarafından öldürülecekti.

İmparator kalın bir yün paltoya sarınmış, onu ancak ısıtan bir şöminenin önünde duruyordu. Yaşı ilerledikçe kışın soğuğuna dayanamaz oluyordu, ama karlarla kaplı dağların sunduğu o görkemli manzarayı seyretmekten de vazgeçmiyordu. Bazen içinden, ülkesinin doğal zenginliklerini işletmekle yetinmek, fetihlerden vazgeçmek geçiyordu; ama bu düşünceler çabucak dağılıyordu, çünkü yayılma politikası, ulusunun yaşaması için kaçınılmazdı. Mısır'ı fethetmek demek bereketli bir hazineye sahip olmak demekti. Başlangıçta Mısır halkını yatıştırmak için ülkenin yönetimi Ramses'in ağabeyi, gözü doymaz Şenar'a verilecekti. Sonra bu hainden kurtulunacak, Mısır'a Hitit yönetimi yerleştirilecek ve bütün başkaldırı istekleri bastırılacaktı.

Şu an en önemli tehlike kendi oğlu Urhi-Teşup'tu. Hitit ordusuna savaşma gücü ve canlılık vermesi için İmparator'un ona ihtiyacı vardı, ama kazanılacak zaferi kendi adına bir avantaj olarak kullanmasını engellemek zorundaydı. Gözüpek bir savaşçı olan Urhi-Teşup devlet anlayışı olmayan bir adamdı ve çok kötü bir yönetici olurdu.

Hattuşil'in durumu farklıydı. Her ne kadar sıksa, sağlıksız birisi ise de, İmparator'un kardeşi yönetici nitelikleri olan, geri planda

' kalıp gerçek gücünü saklamasını bilen bir adamdı. Gerçekten ne istiyordu? Muvatallis bu soruya yanıt verecek durumda değildi ve bu konuda kuşklara kapılmaktan korkuyordu.

Hattuşil İmparator'un huzuruna çıktı.

"Yolculuğun iyi geçti mi kardeşim?"

"Elde ettiğim sonuçlar umduğumuz gibi çıktı."

Hattuşil üst üste birkaç kez hapşırıldı.

"Soğuk algınlığı mı?"

"Konakladığımız hanlar iyi ısıtılmadığı için üşüttüm. Karım bana sıcak şarap yaptı, ayaklarımı sıcak suya koydu. Bu tedbirler nezlenin üstesinden gelecek."

"Müttefiklerimiz seni iyi karşıladılar mı?"

"Ziyaretim onları şaşırttı. ilave vergi alacağımızı sanarak korktular."

"Egemenliğimiz altındaki topraklarda korku salmayı sürdürmek iyidir. Eğilmeyi unuttukları zaman başkaldırmaları yakın demektir."

"Ben de bu nedenle konunun can alıcı noktasına girmeden önce şu ya da bu prensliklerin yaptığı yanlışlardan ve İmparator'un başlıyıcılığından bahsettim."

"Şantaj, diplomasinin etkili bir silahıdır Hattuşil. Bana öyle geliyor ki sen bunu ustalıkla yaparsın."

"Ustalığı tam olarak elde edilemeyen güç bir sanattır, ama sonuçları olumlu olarak görülür. Egemenliğimiz altındaki bütün prenslikler, hiç istisnasız davetimizi kabul etti."

"Bu beni çok memnun etti sevgili kardeşim. Onların hazırlıkları ne zaman bitecek?"

"Üç ya da dört ay sonra."

"Bu konuyu resmi belgelere dökmemiz gerekir mi?"

Hattuşil:

"Bundan kaçınırsak daha iyi olur," dedi. "Düşman topraklarına casuslarımızı sızdırdık. Belki Mısırlılar da aynı şeyi bizim topraklarımızda yapmışlardır."

"Pek olası değil, ama ihtiyatı elden bırakmamak gerekir."

"Müttefiklerimiz için en öncelikli konu Mısır'ın çökmesi. Onlar, Hatti'nin resmi temsilcisine söz vererek İmparator'a söz vermiş oldular. Biz harekete geçinceye kadar sessiz kalacaklar."

Vücudunu saran ateşten gözleri parlayan Hattuşil, kumaş kaplı kapaklarla pencereleri örtülmüş odanın sıcaklığından hoşlanmıştı.

"Ordumuzun hazırlıkları ne durumda?"

Muvatallis:

"Urhi-Teşup görevini tam anlamıyla yerine getiriyor," diye karşılık verdi. "Birliklerimizin gücü yakında en üstün düzeye ulaşacak."

"Sizin mektubunuzla karımın mektubunun Kral'la karısının kuşkularını giderdiğini düşünüyor musunuz?"

"Ramses'le Nefertari çok sıcak birer yanıt verdiler. Karşılıklı yazışmayı sürdürüyoruz. Bu mektuplar en azından onları şaşkına çevirecek. Bizim casus şebekemiz ne olacak?"

"Suriyeli tüccar Raya'nın işi bitti, adamları dağıldı. Ama bizim baş ajanımız Libyalı Ofir, çok değerli haberleri bize ulaştırmayı sürdürecektir."

"Bu Raya'yı ne yapmalı?"

"Onun tamamen ortadan kaldırılması bana iyi bir çözüm gibi geliyor, ama Ofir'in daha iyi bir fikri var."

"Sen şimdi git, güzel karının yanında iyice bir dinlen."

Baharatlı sıcak şarap Hattuşil'in ateşini düşürdü ve sinüs ağrılarını hafifletti. Sıcak ayak banyosu, Asya yollarında yaptığı günler süren yolculuğun yorgunluğunu giderdi. Hizmetçi kadın omuzlarına ve boynuna masaj yaptı. Berber, Putuhepa'nın gözetiminde sakallarını tıraş etti.

Yalnız kaldıkları zaman karısı:

"Görevin tamamlandı mı?" diye sordu.

"Sanırım sevgilim."

"Ben de kendi görevimi tamamladım."

"Görevin mi?... Sen neden söz ediyorsun?"

"Hareketsiz durmak benim tabiatıma uymaz."

"Açıkla lütfen!"

"Sen ki çok işlek bir zekâyâ sahipsin, hâlâ anlamadın mı?"

"Sakın kendi başına..."

"Aynen öyle saygıdeğer diplomat bey! Sen împarator'un emirlerini yerine getirirken ben de senin rakibinle, tek rakibinle meşgul oluyordum."

"Urhi-Teşup mu?"

"Senin yükselmeni durduracak ve başarını engelleyecek başka kim olabilir? Onun, ordu komutanlığına tayini başını döndürdü. **Kendini** şimdiden imparator olarak görüyor!"

"Oysa Muvatallis onu parmağında oynatıyor."

"Muvatallis ve sen tehlikeyi küçümsüyorsunuz."

"Yanılıyorsun Putuhepa. imparator uyanık ve akli başında. Şayet bu rolü oğluna vermişse, orduyu diriltmek ve savaş günü **geline**ce etkin olmasını sağlamak içindir. Ama Muvatallis, Urhi-Teşup'un **Hatti'**yi yönetecek güce sahip olduğunu düşünmüyor."

"Yönetimi sana mı emanet edecek?"

"Benim kanım bu."

"Bu benim için yeterli değil! Urhi-Teşup korkunç ve tehlikelidir. ikimizden de nefret ediyor ve bizi iktidardan uzaklaştırmayı **düşluyor**. İmparator'un kardeşi olduğun için sana açıkça saldırma-ya cesaret edemez, ama seni sırtından vuracaktır."

"Sabırlı ol. Urhi-Teşup kendi kendini mahkûm edecek."

"Çok geç."

"Ne demek çok geç?"

"Ne gerekiyorsa onu yaptım."

Tahmin ettiği şey Hattuşil'i korkuttu.

"Putuhepa:

"Tüccarların bir temsilcisi, Urhi-Teşup'un karargâhına gitmek için yola çıktı," diye açıkladı. "Onunla konuşmak için izin isteyecek ve ona güven vermek için, birçok zengin tüccarın Muvatallis'in sonunun geldiğini ve oğlunun tahta çıkmasını dört gözle beklediklerini söyleyecek. Adamımız huzuruna kabul edildiği anda Urhi-Teşup'u bıçaklayacak, biz de sonunda bu canavardan **kurtulacağız**."

"**Hatti'nin** ona ihtiyacı var... Daha çok erken, hem de çok erken! Urhi-Teşup'un birliklerimizi savaşa hazırlaması gerekiyor!"

Putuhepa alaycı bir ifadeyle:

"Onu kurtarmaya mı çalışacaksın?" diye sordu.

Ateşten her tarafı sızlayan Hattuşil, bacaklarının ağrısına bakmadan **ayağa** kalktı.

"Hemen gidiyorum," dedi.

Zarif ve kibar Aşa'yı Kuzey Suriye yollarında atla dolaşan bir postacının kaba kumaştan yapılmış, eski püskü paltosu içinde tanımak olanaksızdı. Güçlü kuvvetli bir eşeğin üstüne kurulmuş olan Aşa, peşinden gelen ve her biri altmışar kiloluk posta yükü taşıyan iki eşekle birlikte az önce Hititlerin egemenlik alanına girmişti.

Aşa, Kenan Ülkesi ve Amurru'da birkaç hafta kalmış, iki prensliğin de savunma sistemlerini yakından incelemiş, bir Hitit saldırısına karşı savunma gücünü organize etmekle görevli Mısırlı subaylarla durumu tartışmış ve becerikli on kadar kadınla metres listesini de kabartmıştı.

Amurru Prensi Benteşina, Aşa'nın davranışından pek memnun olmuştu. Zarif ve ağzının tadını bilen Aşa, hoşla gitmeyecek hiçbir istekte bulunmamış, sadece Hititlerin herhangi bir saldırısından kuşkulandır kuşkulalmaz Ramses'e haber vermesini istemekle yetinmişti.

Sonra Aşa oradan ayrılıp Mısır'ın yolunu tuttu; en azından öyle sanılmasını istemişti. Emirlerle uyan muhafız birliği güneye doğru, kıyından yola çıkmıştı. Oysa ki diplomat Mısırlı giysilerinden kurtulup, bir postacı kılığına bürünen Aşa, çok iyi taklit edilmiş alarak bir Hitit onay belgesini yanına alarak kuzeye gidiyordu.

Kesin olmayan kaynaklardan gelen çelişkili raporlara bakarak Hatti'nin gerçek niyeti üzerine doğru bir kam oluşturmak imkânsız olduğu için, bir keşif gezisine çıkmaktan başka çare yoktu. Ramses'in arzusu kendisinininkiyle aynı doğrultuda olduğu için Aşa görevi itiraz etmeden kabul etmişti. Haberi ilk elden alacağına göre oyunu kendi keyfine göre yürütebilirdi.

Hititlerin büyük gücü, yenilmezliklerine ve dünyayı fethetmeye hazır olduklarına herkesi inandırmaktan ibaret miydi? İşte somut birtakım verilere dayanarak yanıt verilmesi gereken soru buydu.

Hititlerin sınır karakolu, ürkütücü görünüşlü otuz kadar silahlı

Askerle korunuyordu. Aralarından dört piyade eri Aşa ile üç eşeğin çevresinde dolandı. Sahte postacı korkudan donakalmış bir şekilde ibekledi.

Bir mızrağın demir ucu Aşa'nın sol yanağına dokundu.

"Belgelerini göster!"

Aşa, paltosunun cebinden Hitit yazısı ile yazılmış tableti çıkardı.

Asker tableti okudu, sonra arkadaşına verdi, o da okudu.

"Nereye gidiyorsun?"

"Hattuşaş'a. Tücarlara mektup ve faturalarını götürüyorum."

"Bir görelim bakalım."

"Bu belgeler kişiye özeldir."

"Ordu için kişiye özel hiçbir şey yoktur."

"Mektup sahipleriyle başımın derde girmesini istemem."

"Asıl itaat etmezsen başın derde girecek."

Aşa, soğuktan uyuşmuş parmaklarıyla, içlerinde tabletler bulunan torbaların ağzını bağlayan sicimleri çözdü.

Asker:

"Ticari konularda bir sürü ıvır zıvır," dedi.

Postacı silah taşımıyordu. Hititler onu suçlayacak hiçbir şey bulamadılar.

"Bir köye girmeden önce, kontrol noktasına başvurun."

"Yeni mi çıktı bu âdet?"

"Bunu sorgulamak sana düşmez. Kontrol noktalarına başvurmayacak olursan düşman kabul edilip öldürüleceksin."

"Hitit topraklarında düşman yoktur!"

"Sen söyleneni yap, o kadar."

"Peki... peki..."

"Hadi bas git, seni yeteri kadar gördük zaten!"

Aşa, yasalara aykırı bir şey yapmamış rahat bir insan edasıyla hiç acele etmeden oradan uzaklaştı. En öndeki eşeğin yanında, adımlarını hayvanınkine uydurarak Anadolu'nun göbeğindeki Hattuşaş'ın yolunu tuttu.

Birçok kez gözleri Nil'i aradı. Kutsal ırmağın suladığı vadinin sadeliğinden yoksun bu engebeli manzaraya alışmak o kadar kolay **değildi**. Aşa, ekili alanlarla çöl arasındaki Nil'e özgü keskin ayrımı, **tarlaların** yeşilini, kumların altın sarılığını ve bin bir renkli günbatımlarını özlemişti. Ama bunları unutması ve bütün düşüncesini,

sırlarını çözeceği bu soğuk düşman topraklarına yönlendirmesi gerekiyordu.

Bulutlar alçaktı, şiddetli sağanaklar patlak veriyordu. Eşekler su birikintilerinden sakınıyor ve canlarının istediği zaman ıslak çimenleri yemek için duruyordu.

Bu gördüğü manzara barışa hiç de uygun değildi. Doğaya ege-men olan vahşilik, burada yaşayanların hayatı bir savaş gibi, geleceği de başkalarının yok edilmesi olarak görmelerine neden oluyordu. Yalçın dağların gözetimi altındaki bu ıssız ve hüzün verici vadileri verimli kılmak ve askerleri köylüye dönüştürmek için kim bilir kaç kuşak gerekecekti? Burada insanlar savaşmak için doğuyor ve sürekli savaşıyordu.

Köylerin girişine kontrol noktalarının yerleştirilmesi Aşa'yı kuşkulandırdı. Hitit güvenlik güçlerinin ülkeyi her zaman çok sıkı bir kontrol altında tutmasına rağmen yine de bir yabancı casus şebekesinin varlığından mı korkuyorlardı? Aldıkları bu alışılmadık önlem bir ipucu değerindeydi. Ordu, meraklı gözlerin görmemesi gereken bir savaş hazırlığı mı yapıyordu?

İki kez devriyeler Aşa'nın taşıdığı belgeleri incelediler ve nereye gittiğini sorguladılar. Aşa'nın verdiği yanıtlar güven verici görüldüğü için yoluna devam etmesine izin verdiler. İlk köyün kontrol noktasına geldiğinde tepeden tırnağa arandı. Askerler sinirliydi ve çabuk öfkeleniyorlardı. Bu nedenle Aşa hiçbir itirazda bulunmadı.

İlk gece bir ahırda uyuduktan sonra ekmek ve peynirle karnını doyurdu ve görünüşünün inandırıcı olduğunu düşünerek yolculuğuna devam etti. ikindiye doğru, gerçekte olmayan hayali tüccarlar için taşıdığı tabletlerden kurtulmak için ormana doğru giden kestirme bir patikaya girdi. Başkente doğru yaklaştıkça yükünden azar azar kurtulacaktı.

Ormanın bir kıyısında dik yamaçlı bir vadi yer alıyordu. Vadinin içi, yağın yağmur ve karla parçalanıp yuvarlanmış büyük kaya parçalarıyla doluydu. Yamacın tepesindeki meşe ağaçlarının kıvrımlı kökleri toprağa tutunmaya çalışıyordu.

En öndeki eşeğin taşıdığı torbalardan birini açan Aşa, gözetlendiği duygusuna kapıldı. Hayvanlar yerlerinden fırladılar. Hareketten ürken saka kuşları havalandı.

Mısırlı, muhtemel bir saldırıya karşı kendini savunmak için

silah olarak bir taş ve bir kuru dal parçasını aldı. Ona doğru yaklaşan nal seslerini açık bir biçimde duyunca, bir kütüğün arkasına boylu boyunca uzanarak saklandı.

Dört adam eşeklerin çevresini sardı. Bunlar asker değil, okları ve hançerleri olan haydutlardı. Hatti'de de kervan soygunculuğunun cezası büyüktü. Haydutlar yakalandıkları yerde hemen öldürülürdü.

Aşa görünmemek için yerdeki çamura iyice gömüldü. Şayet dört eşkiya onu yakalayacak olsalar boğazını keserlerdi.

Yüzünde çiçek bozuğu olan sakallı şefleri, bir av köpeği gibi havayı kokladı.

Arkadaşlarından biri:

"Baksana," dedi, "bu çok zayıf bir ganimet. Tabletlerden başka bir şey yok... Sen okumasını bilir misin?"

"öğrenecek vaktim olmadı."

"Bunların bir değeri var mı?"

"Bizim için yok."

Kafası bozulan haydut tabletleri kırdı, parçalarını vadiye attı.

"Eşeklerin sahibi... Uzakta olamaz, üzerinde muhakkak para vardır."

Şefleri:

"Dağılalım," diye emretti. "Hemen buluruz."

Korkudan ve soğuktan donup kalan Aşa, uyanıklılığını kaybetmemişti. Haydutların şefi ona doğru geliyordu. Mısırlı, bir ağaç köküne tutunup sürünerek ilerledi. Haydut, Aşa'yı fark etmeden çevresinden dolandı.

Aşa birden yerinden fırlayıp koca bir taşı haydudun boynuna isabet ettirdi. Boynu kırılan adam yere devrildi, yüzü çamura gömüldü.

Olayı gören arkadaşlarından biri:

"Şuraya bakın!" diye haykırdı.

Aşa, kurbanının hançerini kaptığı gibi olanca hızıyla, isabetli bir biçimde fırlattı. Hançer hırsızlardan birinin göğsüne saplandı.

Hayatta kalan öteki ikisi yaylarını gerdiler.

Aşa'nın kaçmaktan başka çaresi yoktu. Yamaçtan aşağı yuvarlanırcasına inerken bir ok kulaklarının yanından ısıklık çalarak geçti. Aşa nefes nefese koşuyordu. Yamacın dibindeki dikenli çalılardan oluşan bitki yığına ulaşabilirse kurtulabilirdi.

Bir başka ok baldırını hafifçe sıyırdı, ama Aşa geçici sığınağına

ulaşmayı başardı. Hafifyaralanmıştı ve elleri kan içindeydi. Böğürtlen çalılığının içinde ilerledi, düştü, kalktı ve tekrar koşmaya başladı.

Nefes nefese kalmıştı. Peşinden gelenler ona yetişirse, boğuşacak gücü kalmamıştı. Ama küçük vadiye sessizlik hâkimdi. Sadece bir karga sürüsü siyah bulutların altından uçarak sessizliği bir an için bozdu.

Kendini güvenlikte **hissedemeyen** Aşa, gece oluncaya kadar çalıların içinde hareketsiz bekledi. Sonra yamacı tırmandı ve eşeklerini bıraktığı yere döndü.

Hayvanlar kaybolmuştu. Ortalıkta kala kala iki haydutun cesedi kalmıştı.

Mısırlının derin olmayan yarası yine de acı veriyordu. Bir kaynağın suyunda yıkandı, yaralı yerlerini eline geçen otlarla ovdu ve kocaman bir meşe ağacının tepesine tırmanıp, birbirine paralel iki dalın üzerine uzanıp uyudu.

Aşa rüyasında, işbirliğinin karşılığı olarak **Şenar**'ın verdiği lüks villalardan birindeydi. Çevresi palmyelerle dolu bir havuzun kenarında oturuyor, bir kupadan nadide bir şarap **yudumluyordu**. Lavta çalan güzel bir genç kız kulaklarını **büyüledikten** sonra koynuna girecekti.

Soğuk bir yağmur güneş doğmadan onu uyandırdı. Aşa kuzeye doğru yoluna devam etti.

Eşeklerle tabletlerin kaybolması, onu kimlik değiştirmeye zorluyordu. Mektupları ve yük hayvanları olmayan bir **postacı**, kontrol noktalarında kuşkulu görülür ve tutuklanırdı. Bu nedenle bir köye girmesi olanaksızdı.

Ormanlardan geçerek devriyelerden kurtulabildi, ama ayılardan, sırtlanlardan ve orayı mesken edinmiş eşkıyalardan kaçabilir miydi? Su **boldu**, ama yiyecek bulması çok güçtü. Kismetinde varsa, bir seyyar satıcıya tuzak kurar ve onun yerini alırdı.

Durum pek parlak **değildi**, ama hiçbir şey onu Hattuşaş'a ulaşmasını ve Hitit ordusunun gerçek gücünü keşfetmesini engelleyemezdi.

Urhi-Teşup, savaş arabaları birliklerinin eğitimini yönetmek için bütün gününü at sırtında geçirdikten sonra soğuk suyla yıkan-
dı. Giderek daha hızlandırılan eğitim iyi sonuçlar veriyordu, ama ordunun düzeyi İmparator'un oğlunu henüz tam memnun etmi-
yordu. Hitit ordusu Mısır birliklerine en küçük bir şans tanımamalı ve saldırının hiçbir aşamasında tereddüde yer vermemeliydi.

Rüzgârın önünde kurulanırken, emir subayı, Hattuşaş'tan gelen bir tüccarın ordu komutanıyla görüşmek istediğini bildirdi.

Urhi-Teşup:

"Sabırlı olsun," dedi. "Yarın güneş doğduğunda onu kabul ede-
rim. Tüccarlar itaat etmek için yaratılmışlardır. Nasıl bir adam bu?"

"Yüzüne bakarsanız önemli bir adama benziyor."

1 "Gene de sabredek. Uyuması için rahat edemeyeceği bir çadır
verin."

"Şikâyet ederse?"

"Bırakın sızlansın dursun."

Hattuşil ile muhafız kıtası dörtnala at koşturmuşlardı. İmpara-
tor'un kardeşi, nezlesini ve ateşini umursamadan tek bir şeye kafa-
sını takmıştı: Telafisi mümkün olmayan bir durumla karşılaşma-
dan general Urhi-Teşup'un karargâhına ulaşmalıydı.

Gecenin ortasında ordugâh uzaktan görüldüğünde her taraf sa-
kindi. Hattuşil nöbetçilere kendini tanıttı. Nöbetçiler tahta kapıyı
açtılar. Güvenlikten sorumlu subay önden giderek, İmparator'un
kardeşini Urhi-Teşup'un çadırına götürdü.

General asık suratla uyandı. Hattuşil'i görmek hiç hoşuna git-
memişti.

"Bu beklenmedik ziyaretin nedeni nedir?"

"Senin hayatın."

"Ne demek oluyor bu?"

"Sana karşı gizlice komplo kuruldu. Seni öldürmek istiyorlar."

"Ciddi misin?"

"Yorucu bir yolculuktan yeni döndüm, ateşim var, dinlenmekten başka istediğim hiçbir şey yok... Bu kadar ciddi olmasaydı böylesine hızlı at süreceğime inanır mısın?"

"Kim beni öldürmek istiyor?"

"Tüccarlarla ilişkilerimi *bilirsin*... Ben yokken, temsilcilerden biri karıma, Mısır'a karşı girişeceğin savaşı önleyip çıkarlarını korumak isteyen bir çılgının seni öldürmeye karar verdiğini söylemiş."

"Adı ne?"

"Bilmiyorum, ama hiç vakit kaybetmeden gelip sana haber vermeyi uygun buldum."

"Senin de savaşa karşı olduğunu sanıyordum."

"Yanılıyorsun Urhi-Teşup, savaş bana zorunlu görünüyor. Senin zaferin sayesinde, imparatorluğumuz daha da genişleyecek. Şayet imparator seni ordunun başına geçirdiyse, bu senin savaş yeteneğin ve komutanlık niteliklerin nedeniyledir."

Hattuşil'in nutku, Urhi-Teşup'u şaşırtsa da, kuşkusunu dağıtmadı. İmparator'un kardeşinin dalkavukluk sanatında çok başarılı olduğu kesindi.

Birden aklına bir tüccarın görüşme isteğinde bulunduğu geldi. Şayet Urhi-Teşup onu hemen kabul etseydi belki de şu anda hayatta olmayacaktı. Gerçeği öğrenmenin ve Hattuşil'in ciddi olup olmadığını anlamının çok basit bir yolu vardı.

Tüccar uykusuz bir gece geçirmişti. Sürekli olarak yapacağı şeyi düşünmüştü. Hançerini, bağırmasını önlemek için Urhi-Teşup'un gırtlığına saplayacak, hiçbir şey olmamış gibi sakın adımlarla çadırdan çıkacak, atına binecek, tırsla ordugâhtan çıkacaktı. Sonra dört-nala küçük bir ormana gidecek, sakladığı ikinci bir ata geçecekti.

Göze aldığı tehlike küçümsenecek gibi değildi, ama Urhi-Teşup'tan nefret ediyordu. Bir yıl önce bu acımasız savaşçının yaptırdığı saçma bir tatbikat sırasında aşırı zorlanmadan ölen yirmi genç arasında onun da iki oğlu vardı. Putuhepa bu suikast planını öğütlediği zaman tüccar pek sevinmişti. Hattuşil'in karısının ona vaat ettiği servetin hiç önemi yoktu. Yakalanıp öldürülse bile oğullarının öcünü almış, bir canavarı ortadan kaldırmış olacaktı.

Sabah olunca emir subayı tüccarı almaya geldi ve onu komutanın çadırına götürdü. Suikastçı heyecanına hâkim olmak ve İmpa-

İmparator'u tahtından indirip, oğlunun tahta geçmesi için yardım etmek isteyen hayali dostlarından söz etmek zorundaydı.

Emir subayı tüccarın üstünü aradı, ama hiçbir şey bulamadı. Tüccar iki tarafı keskin, kısa hançeri, soğuk mevsimlerde Hititlerin başlarına taktıkları yumuşak yün beresinin altına saklamıştı.

"Girin, general sizi bekliyor."

Ziyaretçisine sırtını dönen Urhi-Teşup bir haritanın üzerine eğilmişti.

"Beni kabul ettiğiniz için sağ olun generalim."

"Kısa kes."

"Tüccarlar ikiye bölündü. Bir kısmı savaş istiyor, ötekiler istemiyor. Ben, Mısır'ın fethedilmesini isteyenlerden yanayım."

"Devam et."

Bundan iyi fırsat olmazdı: Urhi-Teşup yüzünü dönmüyor, haritanın üzerine daireler çizmeyi sürdürüyordu.

Tüccar beresini çıkardı, küçük hançerin kabzasını kavradı ve konuşmasını kesmeden generale yaklaştı.

"Ben ve dostlarım, İmparator'un bizi, umduğumuz zafere götüremeyeceği kanısına vardık. Buna karşılık, siz, muhteşem bir savaşçı ve... Geber! Oğullarımı öldürdüğün için geber!"

Tüccarın vurduğu anda general döndü. O da sol elinde bir hançerin kabzasını tutuyordu. Tüccarın hançeri kurbanının boynuna girmişti. Generalin hançeri de saldırganın kalbine saplandı. ikisi de kolları bacakları birbirine dolanarak cansız yere yıkıldılar.

Gerçek Urhi-Teşup çadırının örtüsünü kaldırdı.

Gerçeği ortaya çıkarmak için boyu boyuna uygun bir eri feda etmek zorunda kalmıştı. Aptal er tüccarı öldürerek kötü bir iş yapmıştı. General onu sorguya çekmek isterdi. Ama gördükleri Hattuşü'nün yalan söylemediğini anlaması için yeterliydi.

Gerçekçi ve ihtiyatlı bir adam olan İmparator'un kardeşi, geleceğin Hatti'sinin efendisi olacak muzaffer bir generalin nankör olmayacağını umarak onun bayrağı altına gırıyordu.

Hattuşil yanılıyordu.

Aşa ne bir tüccarı ne de bir yolcuyla soymak zorunda kaldı, çünkü kü işine çok daha fazla yarayacak birini buldu: yirmi yaşlarında, dul, genç, fakir bir kadın. Kocasını, Kadeş'teki askerlik hizmeti sırasında,

taşkın halindeki Asi ırmağını geçerken kaza geçirip ölmüştü. Çocuğu olmayan genç kadın, yalnız kaldıktan sonra, çorak ve verimsiz toprağı tek başına işlemek zorunda kalmıştı.

Aşa, onun çiftliğinin kapısına yorgunluktan bitkin bir halde çöktü. Haydutların kendisini soyduğunu ve dikenli çalılarının arasından zorlukla kaçmayı başardığını anlattı. Çok zor durumda olduğu için kadından kendisini hiç olmazsa bir gece konuk etmesini rica etmişti.

Aşa ocağın içine yerleştirilmiş toprak kapta ısıtılmış ılık suyla yıkanırken, köylü kadının bu yabancıya karşı hissettiğı duygular birden değişti. Önceleri ondan çekinirken, artık, bu soyluluğı her halinden belli olan adamın vücudunu okşama arzusunu duyuyordu. Birçok aydan beri aşktan yoksun olduğu için aceleyle soyundu. Vücudu oldukça gelişmiş köylü kadın kollarını Aşa'nın boynuna doladı, memelerini sırtına dayadı. Mısırlı karşı çıkmadı.

Sevgililer iki gün boyunca çiftlikten çıkmadılar. Köylü kadın deneyimli değildi, ama ateşli ve cömertti. O, Aşa'nın uzun süre unutamayacağı az rastlanır metreslerden biri olabilirdi.

Dışarda yağmur yağıyordu.

Aşa ile kadın, ocağın yanında çıplaktılar. Diplomatin eli, memnun olmanın verdiği rahatlıkla inler gibi ses çıkaran kadının vücudunda dolanıyordu.

"Gerçekten kimsin sen?"

"Söyledim ya soyulmuş ve batmış bir tüccarım."

"Sana inanmıyorum."

"Neden?"

"Çünkü sen çok kibar ve zarıfsın. Hareketlerin ve konuşman bir tüccarinkine benzemiyor."

Aşa bu dersi unutmamak üzere hafızasına kazıdı. Memfis üniversitesinde ve Dışişleri Bakanlığı'nın bürolarında geçen yıllar, onun üzerinde silinmez izler bırakmışa benziyordu.

"Sen Hititli değilsin, çünkü kaba değilsin. Seviştiğin zaman karşıdaki kadını da düşünüyorsun. Kocam yalnız kendi zevkini düşünürdü. Sen kimsin?"

"Sırrımı saklayacağına dair söz verir misin?"

"Fırtına tanrısı adına yemin ederim!"

Köylü kadının gözleri heyecandan parlıyordu.

"Anlatması çok zor ..."

"Bana güven! Sana olan sevgimi göstermedim mi?"

Aşa kadının meme uçlarını öptü.

"Ben, Suriyeli, soylu bir ailenin oğluyum. Hitit ordusuna **girme-fi** düşünüyorum. Ama babam askeri eğitimin çok sert olması **nede-niyle** bunu yasakladı. Ben de evden kaçtım ve Hatti'yi tek başıma, yanıma muhafız almadan keşfetmeyi ve askere alınmadan önce **yeteneğimi** kanıtlamayı istedim."

"Çılgınlık bu! Askerler kan dökücü, hayvan gibi adamlardır."

"Mısırlılara karşı savaşmak istiyorum. Harekete geçmezsem / topraklarımızı elimizden alacaklar ve bütün malımıza mülkümüze / el koyacaklar."

Kadın başını Aşa'nın göğsüne dayadı.

"Savaşan nefret ediyorum."

"Sence savaş kaçınılmaz mı?"

"Herkes savaşın olacağına inanıyor."

"Askerlerin nerede eğitim yaptıklarını biliyor musun?"

"Bu bir sırdır."

"Buralardan hiç askeri birlik geçti mi?"

"Hayır, burası ücra bir yerdir."

"Benimle Hattuşaş'a gelir misin?"

"Ben, başkente... Oraya hiç gitmedim!"

"Bu iyi bir fırsat. Orada yüksek rütbeli subaylarla görüşüp, askere yazılabilirim."

"Vazgeç, yalvarırım! Ölüm bu kadar çekici mi?"

"Eğer harekete geçmezsem, eyaletimiz yakılıp yıkılacak. Kötüyle savaşmak gerekir ve kötü olan da Mısır'dır."

7 "Başkent çok uzakta..."

"Yandaki sundurmada pişmiş topraktan yapılmış çok sayıda çanak çömlek gördüm. Onları kocan mı yaptı?"

"Kocam zorla askere götürülmeden önce çömlekçiydi."

"Onları satar, Hattuşaş'a yerleşiriz. Dediklerine göre unutulmaz **bir kentmiş.**"

"Ya tarlam..."

"Şimdi kış, toprak dinlenir. Yarın yola çıkarız."

Kadın ocağın yanına uzandı ve sevgilisini kucaklamak için **kol-larını** uzattı.

Ülkedeki en eski Yaşam Evi olan Heliopolis Yaşam Evi'nde günlük işler aksatılmadan yapılıyordu. Dinsel tören görevlileri, Osiris'in sırlarının kutlanacağı tören sırasında kullanılacak olan metinleri gözden geçiriyor, devlet büyücüleri kötü yazgıyı ve tehlikeli güçleri önlemek için çalışıyor, müneccimler gelecek aylar için tahminlerini geliştiriyor, hekimlik görevi yapan bakıcılar ise sıvı ilaçları hazırlıyordu. Alışılmamış bir ayrıntı dikkati çekiyordu: *Piramitlerin Metinlerinin* ilk kopyasının ve Firavun'un kendini yenilemesi ile ilgili Ayin kitabının da aralarında bulunduğu binlerce papirüsü barındıran kitaplık ertesi güne kadar kapatılmıştı.

O gün kitaplık, ayrıcalığı olan bir okuyucuyu, yani Ramses'i ağırlıyordu.

Oraya gece gelen hükümdar, duvarları taştan yapılmış, dolapları Mısır biliminin görünen ve görünmeyen hakkında sunduğu önemli bilgileri koruyan kitaplığa kapanmıştı. Ramses, Nefertari'nin sağlık durumu nedeniyle arşivleri inceleme zorunluluğunu hissetmişti.

Büyük Kraliçe sararıp soluyordu. Ne sarayın doktoru ne de Setau hastalığının nedenini anlayabilmişlerdi. Ana Kraliçe endişe verici bir teşhiste bulunmuştu: Bu, karanlık güçlerin saldırıydı ve tıbbın alışılmış ilaçları yeterli olamazdı. Bu nedenle Kral, kendisinden önceki hükümdarların yaptığı gibi arşivleri dikkatle inceliyordu.

On saatlik bir araştırmanın sonunda bir çözüm sezinler gibi oldu ve hemen Pi-Ramses'e gitmek üzere yola çıktı.

Nefertari, Mısır'ın bütün tapınaklarından gelen dokumacı kadınların toplantısına başkanlık etmiş ve dinsel tören kıyafetlerinin Nil ırmağının yeniden yükselmesine kadar bitirilmeleri için gerekli talimatları vermişti. Kraliçe tanrılara kırmızı, beyaz, yeşil ve mavi kumaş şeritleri sundu ve iki rahibenin yardımıyla tapınaktan çıktı. Hamalların taşıdığı koltuğa güçlükle ulaşabildi ve saraya götürüldü.

Doktor Pariamaku koşarak Kraliçe'nin başucuna geldi ve her geçen gün daha da artan rahatsız edici yorgunluğunu gidereceğine pek umut bağlamadığı canlılık verici bir şurubu içirdi. Ramses karısının odasına girdiği zaman, doktor sessizce çekildi.

Ramses, Nefertari'nin alnını ve ellerini öptü.

Nefertari zorlukla konuştu:

"Çok yorgunum."

"Resmi programını hafiflet biraz."

"Bu geçici bir yorgunluk değil... Canımın çekildiğini, giderek incelen bir su sızıntısı gibi akıp gittiğini hissediyorum."

"Tuya normal bir hastalığın söz konusu olmadığını düşünüyor."

"Haklı."

"Karanlıkların içinden birisi bize saldırıyor."

"Şalım... Çok sevdiğim şalım! Büyücünün biri onu bana karşı kullanıyor."

"Ben de bu kaniya vardım ve Seramana'ya suçlunun kim olduğunu bulması için her türlü çareye başvurmasını istedim."

> "Acele etsin Ramses, acele etsin..."

"Mücadele etmek için başka yöntemlerimiz de var Nefertari, ama yarından tezi yok Pi-Ramses'i terk etmek zorundayız."

"Beni nereye götüreceksin?"

"Görünmez düşmanımıza karşı korunacağımız bir yere."

Ramses, Ameni ile başbaşa uzun saatler geçirdi. Firavun'un özel sekreteri ve sandalet taşıyıcısı, devlet işlerinin tıkrında gittiğini, önemli bir olay olmadığını bildirdi. Hükümdarın uzun süre saraydan ayrı kalması onu hep endişelendirirdi. Bu yüzden Ameni, ülkenin huzurunu tehdit edebilecek bir aksaklığa meydan vermemek için hiçbir şeyi ihmal etmeyeceğine dair söz verdi. Ramses, Ameni'nin her dosyayı büyük bir dikkatle izleme ve önemli bilgileri belli bir sıraya göre düzenleme alışkanlığına sahip olduğunu bir kez daha gördü.

Kral, çok sayıda karar aldı ve Ameni'ye, bakanlar aracılığıyla bu kararları uygulatması görevini verdi. Seramana'ya gelince, ona eski görevlerine devam etmesi ve Pi-Ramses kışlarındaki seçkin birliklerin eğitimini denetlemesi talimatını verdi.

Hükümdar, annesi Tuya'nın düşüncelere dalarak gezinmekten çok hoşlandığı bahçesinde ona eşlik etti. Omuzlarında bir pelerin olan Ana **Kraliçe'nin** kulaklarında lotus biçiminde **küpeler**, boyunda, ciddi yüzünü yumuşatan ametist bir kolye vardı.

"Anne, Nefertari ile birlikte güneye gidiyorum. Burada, çok büyük bir tehlikeyle karşı karşıya."

"Haklısın. Karanlıklarda gizlenen şeytanın yaptıklarını yok edemeyeceğimiz sürece, yapılacak en iyi şey **Kraliçe'yi** buradan uzaklaştırmaktır."

"Kralığa göz kulak ol. Olağanüstü bir durum olursa, **Ameni** emirlerini yerine getirecektir."

"Savaş tehlikesi geçerliliğini sürdürüyor mu?"

"Şimdilik her şey sakin, hem de çok sakin... Hititler hiçbir girişimde bulunmuyorlar. Muvatallis, anlamdan yoksun protokol mektupları yazmaktan hoşlanıyor."

"Bu mektuplar, ülkelerindeki olası bir iç kargaşadan kaynaklanıyor olamaz mı? Muvatallis, iktidara gelmeden önce birçok muhalifini eledi. Bazı kinler sönmemiştir."

Ramses:

"Böyle bir ihtimal savaş olasılığını artırır," dedi. "Geçimsizliklere son vermek ve ülkenin bölünmez bütünlüğünü sağlamak için savaşta daha etkin ne olabilir?"

"Bu durumda Hititler büyük çapta bir saldırıya **hazırlanıyorlar**."

"Umarım **yanılıyoruzdur**... Belki de Muvatallis çarpışmalardan ve dökülen kandan yorulmuştur."

"Mısırlı gibi düşünme oğlum; mutluluk, huzur ve barış Hititler için bir değer taşımaz. Şayet imparator fetihleri ve yayılmayı özmezse tahtından olur."

"Ben yokken Hititler saldıracak olursa, orduya sefer emri vermek için dönmemi bekleme."

Tuya'nın biçimli küçük çenesi kasıldı.

"Hiçbir Hititli, Delta sınırim aşamayacak."

'Anne' diye anılan tanrıça **Mut'un** tapınağında, kadın vücutlu ve dişi aslan olarak simgelenen tanrıça **Sekmet'in** heykelleri yer alıyordu. Bunlardan üç yüz altmış beşi, her biri yılın bir günü için kullanılmak üzere, sabah ayinlerine ayrılmıştı. Bir diğer üç yüz alt-

nış beş heykel ise akşam ayinleri içindi. Krallığın bütün hekimleri, Kraliçe'nin hastalığının ve tedavisinin sırlarını aramak için bu tapınağı geliyorlardı.

Nefertari, dişi aslanın öldürücü öfkesini, yaratıcı güce dönüştürfen duayı okudu. Böylece kontrol altına alınan yıkıcı güçten yaşamı oluşturan öğelere egemen olma yeteneği kazanılıyordu. Sekmet'in rahibi Kraliçe'nin ruhu ile düşünce ve duygu ortaklığı kurdu. Korkunç tanrıçaya sunulan Kraliçe'nin ruhu, küçük tapınağın karanlığında ışıklar saçıyordu.

Başrahibe, sert ve parlak diyorit taşından yontulmuş dişi aslan figürünün başına su döktü. Su, tanrıçanın bütün gövdesinden aşağı aktı ve bir yardımcı tarafından bir kupa içinde toplandı.

Nefertari şifalı suyu içti, Sekmet'in büyüsünü içine çekti. Bu büyü'nün müthiş enerjisi, damarlarının içine yerleşmiş olan ölümcül illete karşı koyması için ona yardım edecekti. Bu işleminden sonra Kraliçe, kadın vücutlu dişi aslanla birlikte bir gün bir gece sessizlik ve karanlıklar içinde kaldı.

Nefertari başını Ramses'in omzuna dayamış olarak Nil'in karşıya geçerken, soluğunun, son haftalardakine oranla biraz düzeldiğini hissetti. Kral'ın aşkı da tanrıçanın büyüü kadar etkiliydi. Bir araba onları 'Ulular Ulusu' diye anılan ve Kraliçe Firavun Hapşut'un eseri olan, sırtını kayalara dayamış teras biçimindeki tapınağa götürdü. Tapınağın önündeki bahçede, Punt⁽¹⁾ ülkesinden getirilmiş güzel çiçekli günlük ağaçları vardı. Burada, aşk, güzellik ve yıldızların hükümdarı tanrıça Hator egemendi. Bu tanrıça, Sekhmet'in gücünün olumlu bir biçime dönüşmüş hali değil miydi?

Tapınağın binalarından biri bir nekahat merkeziydi ve orada hastalar günde birçok kez banyo alıyor, bazen de uyku kürü yapıyorlardı. içlerinde ılık su bulunan küvetlerin tabanlarına yazılmış hiyeroglifmetinler hastalıkları uzaklaştırıyordu.

"Nefertari, sana uzun bir dinlenme süresi gerekli."

-f" "Kraliçelik görevlerim..."

"Senin ilk görevin, Kraliçe'nin Mısır'ın temel taşı olmayı sürdürdürebilmeleri için hayatta kalmaktır. Bizi yok etmek isteyenler, ülkeyi zayıflatmak için bizi birbirimizden ayırmak istiyorlar."

(1) Punt: Cezüret-ilArab: Arap Yarımadası (ç.n.)

Deyr ül-Bahri tapınağının bahçesi başka bir dünyaya aitmiş gibi görünüyordu. Günlük ağaçlarının yaprakları kışın ilk güneşi altında parlıyordu. Az derine yerleştirilmiş su kanalları, havanın sıcaklığına göre değiştirilebilen sürekli bir sulama sağlıyordu.

Nefertari, Ramses'e karşı duyduğu sevginin daha da büyüdüğünü, hudutsuz bir gök gibi ısıdığını hissediyordu. Kral'ın bakışı, onun da aynı duyguyu paylaştığını kanıtlıyordu. Ama bu mutluluk, her yönden gelen saldırılar sonucu, her an yok olma tehlikesi altında daydı...

"Benim için Mısır'ı feda etme Ramses. Şayet ben ölecek olursam Kraliçe olarak Güzel İset'i al."

"Sen hayattasın Nefertari ve ben seni seviyorum."

"Yemin et Ramses. Hayatının bundan sonraki çizgisini yalnız Mısır'ın yönlendireceğine yemin et. Sen bütün benliğini Mısır'a adadın. Vereceğin sözde önemli olan, bir ülke halkının hayatı ve geleceğidir. Onun da ötesinde, söz konusu olan, atalarımızın kurduğu uygarlık. Bu uygarlık olmasaydı dünya çıkarıcı ve adaletsiz barbar sürülerine teslim edilirdi. Seni bütün kalbimle seviyorum ve ölürken de en son düşüneceğim şey bu aşk olacak. Ama seni zincire vurma hakkına sahip değilim, çünkü sen Firavun'sun."

Taş bir sıraya oturdular, Ramses Nefertari'yi kendine doğru çekti ve birinci hanedanlıktan beri tüm kraliçelere söylenen geleneksel sözleri tekrarlayıp,

"Sen, Horus ile Set'i aynı varlıkta görebilen kişisin," dedi. "Firavun senin bakışların sayesinde var. Senin sayende ışığı toplayıp İki Ülke'nin üzerine yayıyor. Benden önce gelen bütün hükümdarlar, Maât yasasıyla beslendiler, ama hiçbirisi bir başkasına benzemedi, çünkü hepsinin kendine göre kusurları oldu. Ama senin bakışın eşsiz Nefertari. Mısır'ın ve Firavun'un bu bakışa ihtiyacı var."

Nefertari, felaketin tam ortasında yeni bir aşk keşfediyordu.

"Heliopolis Yaşam Evi'nin arşivini incelerken görünmeyen düşünceye karşı ne yapılması gerektiğini buldum. Sekmet ile Hator'un çifte gücü ve bu tapınakta yapacağın dinlenme ile enerjin artık azalmayacak. Ama bu yeterli değil."

"Pi-Ramses'e mi gideceksin?"

"Hayır Nefertari. Belki de seni kesin olarak iyileştirecek bir ilaç vardır."

"Hangi ilaç?"

"Arşive göre, yüzyıllardan bu yana unutulmuş ve nerede olduğu bilinmeyen bir kentte Nubye'den getirilmiş ve tanrıça Hator'un koruması altında olan bir taş varmış."

"Bu kentin nerede olduğunu biliyor musun?"

"Onu bulacağım."

"Yolculuğunun çok uzun sürme tehlikesi var..."

"Nil'in akıntısı dönüş yolumu kısaltacak. Kayıp kente çabucak ulaşabilirsem, yokluğum kısa sürecek."

"Ya Hititler..."

"Annem ülkeyi yönetiyor. Hititlerin saldırımaları halinde sana hemen haber verecek ve birlikte hareket edeceksiniz."

Günlük ağaçlarının yaprakları altında uzun uzun kucaklaştılar. Nefertari kocasını alıkoymak ve günlerinin geri kalanını onun yanında bu tapınakta geçirmek isterdi.

Ama o Kraliçe'ydi ve Ramses de Mısır Firavunu.

Lita yalvaran bakışlarla Ofir'e baktı.

"Yapmanız gerek yavrum."

"Hayır, canım çok acıyor.

"Bu, büyü'nün etkili olduğunu gösterir. Devam etmek zorundayız."

"Derim..."

"Kral'ın ablası seni tedavi edecek, hiçbir yara izi kalmayacak."

Akenaton sülalesinden gelen kız, büyücüye sırtını döndü.

"Hayır, artık istemiyorum. Bu ıstıraba dayanamıyorum."

Ofir kızı saçlarından çekti.

"Yeter artık, bıktım senin kaprisinden! Ya dediğimi yaparsın ya da seni mahzene kapatırım."

"Yalvarırım bana bunu yapmayın!"

Sarışın medyum kapalı yerlerde kalmaktan ürktüğü için en çok bu cezadan korkuyordu.

"Laboratuvarıma gel, göğsünü aç ve arka üstü yat."

Ramses'in ablası Dolant, büyücünün sert davranışına üzülmüyordu, ama gene de ona hak vermiyor değildi. Saraydan gelen son haberler mükemmeldi: tedavisi olmayan esrarengiz bir hastalığa yakalanan Nefertari, Teb'e gitmişti. Orada, tanrıça Hator'un hüküm sürdüğü Deyr ül-Bahri'de kalacaktı. Ağır ağır can çekişmesi, Ramses'in kalbini paramparça edecek ve o da kadere teslim olacaktı.

Şenar için iktidar yolu ardına kadar açılacaktı.

Ramses başkentten ayrılır ayrılmaz Seramana Pi-Ramses'in dört kıışlasına ayrı ayrı giderek üst rütbeli subaylara eğitimi yoğunlaştırmalarını emretti. Paralı askerler hemen maaşlarına zam yapılmasını istediler. Bununla da yetinmeyip muvazzaf askerlerin de benzer istekte bulunmalarını teşvik ettiler.

Sardunyalı boyunu aşan bir sorunla karşılaştığı için durumu Ameni'ye iletti. O da Ana Kraliçe'den ne yapılması gerektiğini sordu. Yanıt çabuk geldi: Muvazzaf askerlerle paralı askerler ya boyun

ler ya da yerlerine yeni askere alınmış gençler yetiştirilecekti. ayet Seramana, eğitim sırasında olumlu gelişmeler görerek memnuniyetini belirtecek olursa belki özel bir prim verilebilecekti.

Askerler boyun eğdiler. Sardunyalı kendini diğer görevlerine verdi. Kâhya Rom'un Nefertari'nin şalını verdiği büyücüyü bulmaya çanak. Ramses kuşkularını ondan saklamamıştı. Kraliçe'nin garip alığı ve Rom'un garip ölümü bu kuşkuları doğrular nitelikteydi.

Şayet şu lanet kâhya ölmemiş olsaydı, eski korsanın onu konuşarması zor olmazdı. Evet, Mısır'da işkence yasaktı, ama Kral ailesi: karşı kara büyü kullanılarak işlenmek istenen suikast, bazı kuralın göz ardı edilmesini gerektirecek kadar önemli değil miydi?

Rom ölünce, sırrım da kendisiyle birlikte, şeytanların yaşadığı hiçliğe götürmüştü ve suç ortağına giden yol böylece kesilmişti. Yi-başka bir ipucu olamaz mıydı? Ne de olsa Rom çok konuşan bir adamdı. Belki de bir suç ortağı vardı... Kadın bir suç ortağı.

Rom'un yakınlarını ve emrinde çalışanları sorguya çekmek, ndi ikna yöntemlerini kullanması koşuluyla, iyi sonuç verebilir.. Seramana hemen Ameni'nin bürosuna gitti. izleyeceği yolu abul etmesi için sekreteri ikna edecekti.

Saraydaki bütün hizmetçiler ve uşaklar Kuzey Kışlasına çağırıldı. Çamaşırcılar, oda hizmetçileri, makyajcılar, berberler, aşçılar, izlikçilerle öteki hizmetçi ve uşaklar, Seramana'nın sert ifadeli Jar tarafından korunan bir silah deposuna toplandılar.

Sardunyalı başında kaskı, vücudunda zırhı ile görüldüğü zaman herkesin kalbi sıkıştı.

Seramana:

"Sarayda yeni hırsızlıklar yapıldı," diye açıklamada bulundu. Tanrıların cezalandırdığı rezil ve aşağılık bir insan olan kâhya m'un bir suç ortağının bu hırsızlıkları yaptığını biliyoruz. Sizi teter sorguya çekeceğim. Şayet gerçeği öğrenemezsem hepiniz ;e vahasına sürgün edileceksiniz. Ve orada suçlu olan nasıl olacağını şunuşacak."

Seramana, yalan söylemesi ve yasal dayanağı olmayan tehditleri ırması için Ameni'den izin alana kadar çok uğraşmıştı. Hizmet-rden herhangi biri Sardunyalının bu davranışı için mahkemeye rsa, Seramana hüküm giyerdi.

Kral'ın özel muhafız kıtası komutanının korkunç görüntüsü, buyurgan sesi ve toplantının yapıldığı salonun kaygı verici havası, herhangi bir protestoyu caydırıyordu.

Seramana'nın şanslı günüydü: Soruşturmanın yapıldığı odaya giren üçüncü kadın, konuşkan biri gibi görünüyordu.

"Benim görevim, solmuş çiçekleri kaldırıp yerine yeni koparılmış çiçekler koymaktan ibarettir," diye açıkladı. "Bu Rom'dan nefret ediyordum."

"Sebep neydi?"

"Beni yatağına attı, kabul etmeyecek olsaydım, beni işimden kovardı."

"Şikâyet etseydiniz, Rom işinden atılırdı."

"Hep böyle söylenir, hep böyle söylenir... Hem sonra Rom bana onunla evlenecek olursam küçük bir servet vaat etmişti."

"Nasıl zengin olmuştu?"

"Bu konuda pek bir şey söylemek istemiyordu, ama yataktayken, onu biraz konuşturmayı başardım."

"Size ne söyledi?"

"Çok ender bir eşyayı çok pahalıya satacağını."

"Onu nereden bulacaktı?"

"O eşyayı, geçici çalışan bir çamaşırcı sayesinde elde edecekti."

"Peki bu eşya neydi?"

"Bilmiyorum. Ama şişko Rom'un bana hiçbir şey vermediğini, bir muskayı bile çok gördüğünü biliyorum! Bütün bu söylediklerim için ödül alacak mıyım?"

"Geçici çalışan bir çamaşırcı..." Seremana, Ameni'nin bürosuna gitti. Ameni, Kraliçe'nin şalının çalındığı haftanın hizmetçi çelgesini getirtti.

Gerçekten, Nani adında bir kadın, Kraliçe'nin oda hizmetçilerinden birinin sorumluluğu altında geçici olarak çamaşırcılık yapmıştı. Kraliçe'nin oda hizmetçisi, Nani'yi tarifetti ve onun Majestelerinin özel dairesine girme izni olduğunu ve şal hırsızlığına karışmış olabileceğini söyledi.

Kraliçe'nin oda hizmetçisi, geçici görevi sırasında, Nani'nin adresini sormuştu.

Ameni, Seramana'ya:

"Onu sorguya çek," dedi, "ama yasaya uy ve şiddet kullanma."
Sardunyalı ciddiyetle:
"Benim niyetim de bu," dedi.

Yaşlı bir kadın, başkentin doğu mahallesinde evinin eşliğinde
Juyordu. Seramana hafifçe kadının omzuna dokundu.

"Uyan büyükanne."

Kadın gözünün birini açtı ve eliyle bir sineği kovaladı.

"Sen kimsin?"

"Seramana, Ramses'in muhafız kıtası komutanı."

"Senden söz edildiğini duydum... Sen eski bir korsan değil mi-
1?"

"İnsan pek değişmez büyükanne. Bugün de, eskiden olduğu gibi
limim, hele bana yalan söylendiği zaman."

"Bunu niye bana söylüyorsun?"

"Çünkü sana bazı sorular soracağım."

"Gevezelik etmek günahtır."

"Bu, duruma bağlıdır. Bugün gevezelik etmek bir zorunluluk-
tur."

"Yoluna git korsan. Benim yaşımda, zorunluluk diye bir şey
oktur."

"Sen, Nani'nin büyükannesi misin?"

"Neden olacaktım?"

"Çünkü o burada oturuyor."

"O gitti."

"Saraya çamaşırcı olarak alınma şansına sahip olan bir kimse,
neden kaçsın?"

"Kaçtı demedim, gitti dedim."

"Nereye gitti?"

"Hiçbir bilgim yok."

"Sana yalandan nefret ettiğimi hatırlatırım."

"Yaşlı bir kadınla el mi kaldıracaksın korsan?"

"Ramses'i kurtarmak için, evet."

Kadın endişeli bakışlarını Seramana'ya kaldırdı.

"Anlamıyorum... Firavun tehlikede mi?"

"Senin torunun bir hırsız, belki de katil. Susacak olursan suç or-
t durumuna düşersin."

"Fıravun'a karşı hazırlanan bir komploya Nani nasıl karışır?"

"Karıştı bile. Elimde kanıt var."

Sinek yine gelip yaşlı kadını rahatsız etti. Seramana sineği ezerek öldürdü.

"Ölüm, benim için korkulacak bir şey değil korsan, hele çok büyük bir ıstırapı dindirecekse. Çok iyi bir kocam ve iyi bir oğlum vardı. Oğlum kötü bir kadınla evlenme hatasını yaptı. Bu kadın ona korkunç bir kız doğurdu. Kocam öldü, oğlum boşandı ve ben onun lanet çocuğunu büyüttüm... onu eğitmek, beslemek, terbiyesiyle uğraşmak için yıllarımı verdim. Sen de kalkmış, bana onun hırsız ve cani olduğunu söylüyorsun!"

Büyükanne soluk aldı. Seramana, kadının konuşmaya devam edeceğini umarak sustu. Kadın susacak olursa Seramana onu bırakıp gidecekti.

"Nani, Memfis'e gitti. Kendini beğenmiş bir ifadeyle, güzel bir villada yaşamaya layık olduğunu, benim burada, bu küçük evde öleceğimi söyledi!"

Seramana, Ameni'ye araştırmalarının sonucunu sundu.

"Şayet bu yaşlı kadını hırpaladıysan, senin aleyhinde şikâyetle bulunur."

"Adamlarım tanık: Ona dokunmadım."

"Ne öneriyorsun?"

"Nani'yi iyice tarif etti. Kraliçe'nin oda hizmetçisinin tarifine uyuyor. Onu görür görmez tanırım."

"Onu nasıl bulacaksın?"

"Memfis'de oturduğu mahalledeki bütün evleri araştırarak."

"Ya yaşlı kadın Nani'yi kollamak için sana yalan söylemişse?"

"Bu tehlikeyi göze alamaz."

"Memfis uzak değil, ama Pi-Ramses'den ayrılmaman gerek."

"Ramses'i çok iyi tanırsın Ameni. Memfis uzak değil. Nani'yi yakaladığımı ve onun beni büyücüye götürdüğünü bir düşün: Ramses'in ne kadar memnun olacağını biliyorsun."

"Memnun' sözcüğü yetersiz kalır."

"Öyleyse, bırak da gideyim."

Aşa ile metresi Hattuşaş'ı gördükleri zaman şaşkınlıktan donadılar.

Hitit İmparatorluğu'nun başkenti olan Hattuşaş, savaş ve güç adına adanmış bir kentti. Yukarı kentin üç kapısı - Kral kapısı, **İfenks** kapısı ve Aslanlı kapı - tüccarların girişine yasaklanmıştı. Aşa ile sevgilisi, aşağı kentin iki kapısının birinden, mızraklı askerlerin imi altında kente girdiler.

Aşa yanındaki testileri gösterip kaba görünüşlü muhafızlardan **ne** ucuz fiyatla satmayı teklifetti. Asker onu bir dirsek darbesiyle iterek çekip gitmesini emretti. Çift, hiç acele etmeden **zanaatkâr** ve küçük esnafın mahallesine doğru yürüdüler.

Dik kayalardan oluşan tepeler, kademeli olarak yapılmış taş **te**-**Fırtına** tanrısı için kurulan tapınakta kullanılan çok büyük bloklar... Köylü kadın da bu manzara karşısında sevgilisi gibi etkilenmişti. Ama Aşa, her yere hâkim olan surlarıyla Anadolunun yalçın dağlarına kurulmuş bu ele geçirilmez başkentin **mî**-**sindeki** çekicilik ve zerafet eksikliğine üzülmüştü. Barış ve yasevğisi bu yerde boy atıp gelişemezdi, çünkü her taşın şiddet **ıyordu**.

Mısırlının gözleri, bu yeni kentte bahçeler, ağaçlar ve gölcükler **ı**. Ama bu boşunaydı. Üstelik dondurucu rüzgârın etkisiyle **iyi**! üşümüştü. Bu durumu gören Aşa, ülkesinin cenneti andırıldığını şüündü.

Aşa ile sevgilisi birçok kez, yanlarından geçen bir müfrezeye yol **nek** için tuğla duvarlara yapışmak zorunda kaldılar. Kadın **ol**-**ı**, ihtiyar olsun, çocuk olsun zamanında çekilmeyenleri, askerler • kakıyor, yere düşürüyordu.

Ordu her yerde kendini gösteriyordu. Sokak **köşeleri**! **nöbet** tutuyordu. j

Aşa, çömleklerinden birini, mutfak eşyası satan bir te . gösterdi. Hitit ülkesinde bulunduğu için oraya uyg

ması gerektiğinden sevgilisi onun arkasında durdu ve hiç sesini çıkartmadı.

Toptancı:

"Temiz iş," diyerek beğendiğini belirtti. "Bunlardan haftada kaç tane yaparsın?"

"Köyde ufak bir stokum var. Buraya yerleşmek istiyordum."

"Evin var mı?"

"Henüz yok."

"Aşağı kentte kiralık yerlerim var. Çömlek stokunu bir aylık kiraya sayarım. Sen de bu arada atölyeni kuracak zaman bulursun."

"Kabul, üç parça kalayı da ilave etseydiniz."

"İyi pazarlık ediyorsun!"

"Yiyecek almam gerekiyor."

"Tamam, anlaştık."

Aşa ile sevgilisi, döşemesi dövülmüş topraktan yapılmış rutubetli ve havasız küçük bir eve taşındılar.

Köylü kadın:

"Çiftlikte kalmayı tercih ederdim," diye itirafetti. "Hiç olmazsa orada ısıniyorduk."

"Burada uzun süre kalmayacağız. Yanına bir parça kalay al ve battaniye ile yiyecek bir şeyler satın al."

"Ya sen nereye gidiyorsun?"

"Endişe etme, gece dönerim."

Aşa, Hitit dilini iyi bilmesi sayesinde tüccarlarla kolayca anlaştı ve onlardan gözetleme kulelerinin birinin altında olan ünlü bir meyhanenin tarifini aldı. Yağ lambalarının isisiyle duvarları kararmış bu meyhaneye tüccarlar ve zanaatkarlar geliyordu.

Aşa, orduya savaş arabalarının yedek parçalarını satan, sakallı ve geveze iki adamla sohbete girişti. Marangoz olan adamlar, çok daha kârlı olan bu işe başlamak için sandalye yapımını terk etmişlerdi.

Aşa kendinden geçmişçesine:

"Çok güzel bir kent," dedi. "Bu kadar büyük olacağını düşünmemiştim."

"Senin ilk ziyaretin mi bu arkadaş?"

"Evet, ama bir atölye açmayı düşünüyorum."

"Öyleyse, ordu için çalış! Aksi takdirde karnını zor doyurur, sudan başka bir şey içemezsin."

"Meslektaşlar bana savaşa **hazırlanıldığından** söz ettiler."

Marangozlar kahkahayı bastı.

"Demek en son duyan sensin! Hattuşaş'da bu, hiç kimse için sır **değil**. İmparator'un oğlu Urhi-Teşup başkomutanlığa atandıktan sonra tatbikatlar aralıksız sürmeye başladı. Ve saldırı **birliklerimizi** hiç kimsenin gözünün yaşına bakmayacağı, herkesi kılıçtan geçireceği **söyleniyor**... Bu kez Mısır hapı yuttu."

"Çok iyi!"

"Bu tartışılır, en azından tüccarlar arasında. İmparator'un kardeşi Hattuşil, önce savaştan yana değildi, ama sonunda o da ikna edildi ve Urhi-Teşup'a destek oldu. Savaş hazırlığı bizim için yeni bir kazanç kapısı demektir. Şimdiden servet yapanlar **oldu**! Şu andaki üretim hızı, Hatti savaş arabalarının sayısını üç katına **çıkarmak**!"

Aşa, sert şarap dolu kadehini kaldırdı ve sarhoş adam rolü oynadı.

"Yaşasın savaş! Hatti, Mısır'ı bir lokmada yutacak... Ve biz bayram edeceğiz!"

"Gene de biraz sabretmen gerekecek dostum, çünkü imparator, saldırıyı başlatmak için pek acele etmiyor."

"Öyle mi?... Peki ne bekliyor?"

"Biz sarayın sırrına **ulaşamayız**! Sen bunu yüzbaşı Kenzor'a sor-

M **İki** marangoz kendi şakalarına kendileri güldüler.

"Bu Kenzor kim?"

"İmparator'la başkomutan arasındaki irtibat **subayı**... Cinsel gücü fazla olan bir adam, bize inanabilirsin! Hattuşaş'a geldiği zamanlar güzel kızlar büyük bir heyecana kapılırlar. Ülkenin en popüler **subayıdır**."

"Yaşasın savaş ve yaşasın kadınlar!"

Sohbet, kadınların cazibesi ve başkentten genelevleri üzerine kaydı. Aşa'yı cana yakın bulan marangozlar içki parasını ödediler.

Aşa her akşam bir başka meyhaneye gitti. **Birçoklarıyla** ilişkiye girdi, havadan sudan konuştu ve bazen ortaya yüzbaşı Kenzor'un **adını attı**.

Sonunda çok değerli bir bilgi elde etti: irtibat subayı Hattuşaş'a gelmişti.

Bu üst rütbeli subaydan bilgi almak ona çok zaman kazandıracaktı. Onun nerede kaldığını öğrenmesi, ona yaklaşacak bir yol bulması ve ona reddedemeyeceği bir teklifte bulunması **gerekiyordu...** Aklına bir fikir geldi.

Aşa elinde bir kadın elbisesi, manto ve sandaletlerle eve döndü.

Köylü kadın bu giysilere hayran kaldı.

"Bunlar benim için mi?"

"Hayatımda başka bir kadın var mı?"

"Bunlar çok pahalı olmalı."

"Pazarlık ettim."

Kadın elbiselere dokunmak istedi.

"Hayır, hemen şimdi değil!"

"Peki ama... Ne zaman?"

"Özel bir gecede. O gece seni rahat rahat seyredeceğim. O geceyi hazırlamam için bana zaman ver."

"Nasıl istersen."

Kadın, Aşa'nın boynuna sarıldı ve onu coşkuyla öptü.

"Üstünde hiçbir giyecek olmadan da çok güzel olduğunu biliyor musun..."

Kral gemisi güneye doğru ilerledikçe Setau daha bir gençleştiğini hissediyordu. Lotus'a sıkı sıkıya sarılmış, Nubye'nin manzaralarını hayranlıkla seyrediyordu. Pırıl pırıl bir ışıkla yıkanan Nil, parlak mavi rengiyle tanrısal bir ırmağa benziyordu.

Setau, küçük baltasıyla, kobra yılanı yakalamak için ucu çatallı bir sopa yontmuştu. Yakaladığı yılanların zehrini bakır bir mataranın içine boşaltacaktı. Üzerinde, göğüslerini meydana çıkartan ve rüzgârda uçuşan kısa bir peştamal olan güzel Lotus, doğduğu yerlerin tatlı kokusunu büyük bir açlıkla ciğerlerine dolduruyordu.

Ramses gemiyi kendisi kullanıyordu. Deneyimli tayfalar, komutlarını çabucak ve eksiksiz bir biçimde uyguluyordu.

Öğle vakti kaptan Kral'ın yerini aldı. Geminin ortasındaki kamarada Ramses, Setau ve Lotus öğle yemeğinde kurutulmuş sığır eti, baharatlı salata, şekerli papirüs kökleri ile tatlı soğan karışımı bir yemeği yediler.

Setau:

"Sen gerçek bir dostsun," dedi. "Bizi yanında götürmen bizim için harika bir armağan."

"Senin ve Lotus'un yeteneğinize ihtiyacım var."

"Sarayın laboratuvarında herkesten uzak olmamıza rağmen, hiç de hoş olmayan dedikodular bize kadar geldi. Gerçekten savaş ya-
kın mı?"

"Ben de ondan korkuyorum."

"Böylesi karışık bir durumda Pi-Ramses'i terk etmen tehlikeli
değil mi?"

"Benim için en öncelikli şey Nefertari'yi kurtarmak."

Setau üzüntüsünü belirtti:

"Doktor Pariamaku'dan daha etkili olamadım."

Lotus:

"Nubye'de inanılmaz derecede etkili bir ilaç gizliymiş, değil mi?" diye sordu.

"Yaşam Evi'nin arşivine göre, evet. Bugün yeri bilinmeyen bir kentte, bir zamanlar tanrıça Hator tarafından yaratılmış bir taş var-
mış."

"Ayrıntılı bilgi var mı Majeste?"

"Belli belirsiz bir bilgi: 'Nubye'nin kalbinde, altın kumlu küçük
bir koyda, dağların ikiye ayrılıp birleştiği yerde.

"Küçük bir koy... Demek, hemen Nil'in yanında!"

Ramses:

"Elimizi çabuk tutmamız gerekiyor," dedi. "Sekmet'in gücü ve
Deyrül-Bahri tapınağındaki uzmanların bakımı sayesinde, Neferta-
ri'nin vücudundaki enerji tümden kaybolmayacak. Ama karanlık
güçlerin eylemi yok edilemedi. Umudumuz bu taşın içinde saklı."

1 Lotus uzaklara baktı.

"Bu bölge, sizin onu sevdiğiniz kadar sizi seviyor Majeste.
Onunla konuşun, size yanıt verecektir."

• Bir pelikan Kral gemisinin üzerinde uçtu. Kocaman kanatlı göz-
kamaştırıcı kuş, ölümün fatihi Osiris'in somut simgelerinden biri
değil miydi?

Yüzbaşı **Kenzor** çok içmişti.

Başkentte üç gün süreyle izinli olmak demek, askerlik hayatının sert koşullarını unutup, şarap ve kadınlarla kendinden geçmek için bir fırsat demektir. Uzun boylu, sakallı, boğuk sesli bir adam olan yüzbaşı, kadınları küçümser, onları sadece bir zevk aracı gibi görürdü.

Keskin kokulu şaraptan kafası iyice dumanlanan Kenzor, dayanılmaz bir sevişme arzusu duyuyordu. O akşam, ona hemen, güçlü duygular tattıracak birini bulması gerekiyordu. Ayakları dolaşarak meyhaneden çıktı ve genelevin yolunu tuttu.

Yüzbaşı ısıran soğuğu duymadı bile. Genelevde bakire bir kız bulmayı umuyordu. Onu korkutmak ve sonra ona sahip olmak çok eğlenceli olacaktı.

Bir adam saygılı bir tavırla yanına sokuldu.

"Sizinle konuşabilir miyim yüzbaşım?"

"Ne istiyorsun?"

Aşa:

"Size harika birini teklifedecektim," diye yanıtladı.

Kenzor gülümsedi.

"Ne satıyorsun?"

"Genç bir bakire."

Kenzor'un gözleri parladı.

"Kaça?"

"Birinci kalite, on parça kalay."

"Pahalı!"

"Ama mal olağanüstü."

"Onu hemen istiyorum."

"Emrinize amade."

"Üzerimde beş parça kalay var."

"Gerisini yarın sabah verirsiniz."

"Bana güveniyor musun?"

"Bu kızdan başka, önerebileceğim başka bakireler de var."

"Sen, bulunmaz bir adamsın... Haydi, acelem var."

Kenzor çok heyecanlanmıştı. İki adam hızla yürüdüler.

Aşağı kentin uykuya dalmış küçük sokaklarında kimseler yoktu.

Aşa, mütevazı evinin kapısını itti.

Saçlarına güzel bir biçim vermiş olan köylü kadın, Aşa'nın yeni aldığı giysileri giymişti. Keyiflenen Kenzor kadına dikkatle baktı.

"Bana bak tüccar... Bu, bakire olamayacak kadar yaşlı değil mi?"

Aşa yüzbaşıyı, beklemediği bir anda olanca hızıyla duvara doğru itti. Adam nerdeyse şuurunu kaybetmişti. Bu durumdan yararlanan Aşa, kısa kılıcını çekip ucunu Kenzor'un ensesine dayadı.

Hititli:

"Sen... sen kimsin?" diye geveledi.

"Sen, ordu ile saray arasında irtibat subayısın. Ya soruma yanıt verirsin ya da seni öldürürüm."

Kenzor kurtulmaya çalıştı. Kılıcın ucunun battığı ensesinden kan akmaya başladı. Aşırı derecede şarap içtiği için gücünü toparlamıyordu. Artık yazgısı Aşa'nın elindeydi.

Köylü kadın şaşkına dönmüştü. Odanın köşesine büzüldü.

Aşa:

"Mısır'a ne zaman saldırıya geçilecek?" diye sordu. "Hem sonra Hititler bu kadar savaş arabasını neden yapıyor?"

Kenzor yüzünü buruşturdu. Adam çok ciddi bilgilere sahipti.

"Saldırı... askeri sırdır."

"Susacak olursan, bu sırrı mezara götüreceksin."

"Cüret edemezsin..."

"Yanılıyorsun Kenzor. Seni gözümü kırpmadan öldürürüm, gerekirse gerçeği elde etmek için birçok rütbeli subayı da öldürürüm."

Kılıcın ucu daha fazla battı. Subay acıdan bir çığlık attı. Köylü kadın bakışlarını başka tarafa çevirdi.

"Saldırı tarihini sadece İmparator bilir... Benim bu konuda bilgim yok."

"Ama Hitit ordusunun neden bu kadar çok sayıda savaş arabasına gereksinme duyduğunu biliyorsundur."

Sarhoş olduğuna pişman olan ve ensesine batan kılıcın acısına dayanamayan yüzbaşı Kenzor, sanki kendi kendine konuşuyormuşçasına birkaç sözcük mırıldandı.

Aşa'nın kulağı bu mırıltıyı duyacak kadar hassas olduğu için adamın ürkütücü açıklamasını tekrarlatma gereksinimini duymadı.

Aşa, kızgın bir ifadeyle:

"Sen aklını mı kaçırdın?" diye sordu.

"Hayır, bu gerçek..."

"Olanaksız!"

"Bu gerçek dedim!"

Aşa sersemlemişti. Son derece önemli bir bilgiyi elde etmişti, dünyanın yazgısını değiştirebilecek bir bilgiyi.

Mısırlı, sert ve kararlı bir hareketle kılıcın ucunu yüzbaşı Kenzor'un ensesine iyice batırdı. Adam o anda öldü.

Aşa, köylü kadına:

"Arkanı dön!" diye emretti.

"Hayır, bırak beni ve defol!"

Aşa, kılıcını doğrultarak kadına sokuldu.

"Üzgünüm güzelim, seni canlı bırakmam olanaksız."

"Hiçbir şey görmedim, hiçbir şey duymadım!"

"Emin misin?"

"Mırıldanıyordu, hiçbir şey duymadım, yemin ederim!"

Dizlerinin üzerine çöktü.

"Yalvarırım, beni öldürme! Kentten çıkmanda sana yardım ederim!"

Aşa **duraksadı**. Kadın haklıydı. Başkent'in kapıları gece kapalı olduğundan, dışarı çıkabilmek için sabahı beklemesi gerekiyordu. Kadın, eşi rolünü oynayarak, kimsenin dikkatini çekmeden çıkmasına yardımcı olabilirdi. Kentten uzaklaştıktan sonra yolun bir dönemecinde onu öldürebilirdi.

Aşa cesedin yanına oturdu. Uyuması olanaksızdı. Bir an önce Mısır'ın yolunu tutup duyduklarından yararlanmayı düşünüyordu.

Nubye'nin kışı, sabah serinliği geçtikten sonra çok güzeldi. Ramses, kıyıda, bir erkek aslanla dişisini fark etmişti. Palmiyelerin üzerine tırmanmış olan **maymunlar**, Kral gemisinin geçişini tiz **çığlıklarıyla** selamlıyordu.

Mola vermek için bir iskeleye yanaştıkları zaman köylüler hükümdarla yanındakilere muz ve süt ikram ettiler. Hazırlıksız yapılan bu ziyafeti fırsat bilen Ramses, köyün, saçları ağarmış, seksen yaşındaki ihtiyar reisiyle konuşmaya karar verdi.

İhtiyar diz çökmek isteyince Ramses kolundan tutarak ona en-
l oldu.

"Yaşlılığım ışıklarla donanmış **oldu**... Tanrılar bana, sizi görme
[iznini verdiler! Benim görevim sizin önünüzde eğilmek ve size say-
ı göstermek değil mi?"

"Sizin bilgeliğinize saygı göstermek bana düşer."

"Ben sıradan bir köy **büyücüsüyüm!**"

"**Maât** yasasına saygılı olan herkes; **yalancılardan**, haksızlık
edenlerden ve sahte bilgelere daha çok saygıya değerdir."

"Siz **İki Ülke'nin** ve Nubye'nin efendisi değil misiniz? Bense sa-
dece birkaç aile üzerinde hükmediyorum."

"Böyle de olsa sizin hafızanıza ihtiyacım var."

Firavun'la büyücü palmiyenin altına oturdular. Bu ağaç güneşin
en yakıcı saatlerinde ihtiyara şemsiye görevi yapıyordu.

"Hafızama mı... O, mavi **gökler**, çocuk oyunları, kadın gülü-
cükleri, ceylan sıçrayışları ve sağlığa iyi gelen bitkilerin görüntüle-
riyle dolu. Bütün bunlardan şimdi, Firavun olarak siz sorumlusu-
nuz! Siz olmadan benim anılarım olamaz ve gelecek kuşaklar dün-
yaya sadece kalpsiz insanlar getirirler."

"Aşk tanrıçasının yarattığı mucizeli taşın bulunduğu kutsal yeri
hatırlıyor musun? Nubye topraklarının içinde kaybolan o yeri?"

Büyücü elindeki sopayla kumun üzerinde haritaya benzer bir
şey çizdi.

"Babamın babası böyle bir taşı köyüne getirmişti. Ona dokunan
if **kadınlar** sağlıklarına kavuşuyorlardı. Ne yazık ki göçebeler onu alıp
götürdü."

t "Peki o taş nereden gelmişti?"

Büyücünün sopası Nil akışı üzerinde belli noktayı gösterdi.

"**Kuş**⁽¹⁾ eyaletinin başladığı esrarengiz yerden geldi."

? f. "Köyün için ne istersin?"

• "Olandan başka hiçbir şey istemem. Üstelik sizin burada olma-
nız yetmez mi? Sadece bize göz kulak olun Firavun ve Nubye'yi ol-
duğu gibi koruyun."

"Nubye, isteğini senin ağzından söyledi ve ben de onu **duydum.**"

(1) **Kuş**: Eski Mısırlıların, bugün Etyopya denen yere, yani Nubye ile Sudan'a
verdikleri isim (ç.n.).

Kral gemisi Uauat eyaletinden çıktı, Kuş eyaletine girdi. Orada Seti ile Ramses'in sayesinde tam bir barış hüküm sürüyordu. Her an birbirleriyle boğaz boğaza gelmeye hazır kabileler bile Firavun'un askerlerinin tepkisinden korktukları için bu barışı kabul etmişti.

Tam orada Nü sayesinde canlı kalabilen vahşi ve görkemli topraklar başlıyordu. Irmağın her iki kıyısında yer alan ekili toprak şeridi çok inceydi ama palmyelerle hurma ağaçları, çöle karşı savaş veren çiftçilere dinlenmeleri için gölgelerini sunuyordu.

Birden önlerine dik yamaçlar çıktı.

Ramses birden ırmağın, herhangi bir insan varlığını reddettiğini ve doğanın görkemli yalnızlığını korumak için dışarıya kapandığını hissetti.

Büyüleyici bir mimoza kokusu, dünyanın sonuna geldiklerini düşündüren bu duyguyu hafifletti.

Birbirine neredeyse paralel iki dağ çıkıntısı ırmağa doğru uzanıyordu. İkisinin arasındaki küçük vadi kum doluydu. Kumtaşı yamaçların dibinde çiçek açmış akasyalar vardı. "Altın kumlu koyda dağ ikiye ayrılıyor ve birleşiyor..."

Derin bir uykudan uyanmış, uzun süreden beri gözünü karartan bir büyüden kurtulmuş gibi olan Ramses bu eski kenti hatırladı. Neden daha önce bunu düşünmemiştir?

"Buraya yanaşalım," diye emretti. Burası olacak, evet buradan başkası olamaz...

Çıplak olan Lotus, ırmağa daldı ve kıyıya kadar yüzdü. Üzerindeki su damlacıkları gümüş gibi parlayan genç kadın, ceylan gibi sekerek ağaçların gölgesinde uyuyan bir Nubeliye kadar koştu. Onu uyandırdı, bir şeyler sordu, sonra yeniden dağa doğru koştu, bir kaya parçasını aldı ve gemiye döndü.

Ramses'in bakışları yamaçlara dikilip kalmıştı.

Ebu Simbel... Büyü ile gücün birliğini simgeleyen Ebu Simbel'di burası. Ramses'in bir zamanlar tapınaklar yapmaya karar verdiği yeri. Ramses Hator'un bu yerini ihmal etmiş ve unutmuştu.

Setau, gemiye binmesi için Lotus'a yardım etti. Lotus sağ elinde bir kumtaşı parçasını tutuyordu.

"Bu, tanrıçanın sihirli taşı. Ama, bugün hiç kimse onun iyileştirici gücünü kullanmasını bilmiyor."

İnce bir ışık rutubetli ve soğuk evin dar penceresinden içeri girdi. Bir devriyenin ayak sesiyle uyanan köylü kadın, yüzbaşının cesedini görünce yerinden fırladı.

"Orada... Hâlâ orada!"

Aşa:

"Kurtul şu kâbustan," dedi. "Bu subay bizim aleyhimizde tanıklık edemez."

"Ben bir şey yapmadım!"

"Seni karım diye tanıttım ya. Beni tutuklayacak olurlarsa sen de benim gibi idam edilirsin."

Köylü kadın, Aşa'nın üzerine atıldı ve sıkılmış yumruklarıyla onun göğsüne vurmaya başladı.

Aşa:

"Dün gece düşündüm," dedi.

Kadın vurmaya bıraktı, çılgına dönmüştü. Sevdiğinin buz gibi bakışlarında ölümü görmüştü.

"Hayır, buna hakkın yok..."

Aşa:

"Düşündüm," diye yineledi. "Ya seni hemen öldürecekim ya da bana yardım edeceksin."

"Sana yardım etmek mi... ama nasıl?"

"Ben Mısırlıyım."

Kadın, Aşa'ya öteki dünyadan gelmiş bir hortlakmış gibi baktı.

"Ben Mısırlıyım ve olabildiğince çabuk ülkeme dönmek zorundayım. Şayet engellenecek olursam, senin sınırı geçip beni görevlendiren kişiye haber vermeni istiyorum."

"Neden böyle bir tehlikeyi göze alayım?"

"Rahata kavuşman için. Sana vereceğim tablet sayesinde kentte evin, bir hizmetçin ve hayat boyu maaşın olacak. Benim efensana cömert davranacak."

Köylü kadın, en cüretkâr hayallerinde bile böyle rahat bir yaşamı düşünmeye cesaret edememişti.

"Anlaştık."

Aşa isteğini belirtti:

"Sen ve ben kentin farklı kapılarından çıkacağız."

Kadın endişelendi:

"Ya sen benden önce Mısır'a ulaşırsan?" diye sordu.

"Sen görevini yap, başka bir şeyle ilgilenme."

Aşa değişik bir tür hiyeroglif yazısıyla kısa bir metin yazdı ve ince tahta tableti kadına verdi.

Kucakladığı zaman, kadın ona karşı koyma cesaretini göstermedi.

Aşa:

"Pi-Ramses'de bulaşacağız," diye vaatte bulundu.

Aşa aşağı kentin sınırına geldiği zaman kendini, onun gibi başkentten çıkmaya çalışan tüccarlar grubunun arasında buldu.

Her tarafta öfkeleri burnunda askerler vardı.

Sivilleri gruplara ayıran ve onları zorla arayan okçu mangası nedeniyle Aşa'nın oradan uzaklaşması artık olanaksızdı.

Her şey inceden inceye araştırılıyordu. Şikâyetler giderek artıyor, insanlar itip kakılıyor, eşeklerle katırlar huysuzlanıyor, ama bu kargaşalık, kapı nöbetçilerinin sertliğini hafifletmiyordu.

Aşa bir tüccara:

"Ne oluyor?" diye sordu.

"Kente giriş yasaklandı ve çıkış zorlaştırıldı. Kaybolduğu söylenen bir subay aranıyormuş."

"Bu işle bizim ne gibi bir ilgimiz olabilir ki?"

"Bir Hitit subayı kaybolmaz. Belli ki biri ona saldırdı ve belki de öldürdü... Eminim saray içindeki bir çekişmeden kaynaklanmıştır. Suçlu aranıyor."

"Bunu yapan kim olabilir?"

"Başka bir asker olduğu kesin... Bu olayın altında İmparator'un oğlu ile kardeşi arasında süregiden çekişme yatıyor. Biri ötekini mutlaka ortadan kaldıracak."

"Nöbetçiler herkesi arıyor..."

"Silahlı bir askerin, tüccar kılığına girerek kentten çıkmaya çalışmasından şüpheleniyorlar."

Aşa **sakinleşti**.

Uzun süren sıkı bir arama yapılıyordu. Askerler otuz yaşlarında adamı yere yuvarladılar. Arkadaşları, kumaş tüccarı olduğunu **ve** hiçbir zaman orduya girmediğini belirterek itiraz ettiler. Tüccar **bırakıldı**.

Sıra Aşa'ya gelmişti.

Sert ve katı yüzlü bir asker, elini Aşa'nın omzuna koydu.

"Kimsin sen?"

"Çömlekçi."

"Neden kenti terk ediyorsun?"

"Çiftliğimdeki stok mallarımı almaya gidiyorum."

Asker, Aşa'nın silah taşımadığını anladı.

"Gidebilir miyim?"

Asker önemsemediğini belirtir bir hareket yaptı.

Hitit başkentinin çıkış kapısı, özgürlük ve Mısır yolu, Aşa'nın birkaç metre **uzağındaydı...**

"Bir dakika."

Aşa'nın sol tarafındaki adam konuşmuştu.

Tilkiyi andıran suratını sivri bir sakalın süslediği orta boylu bir adamdı konuşan. Üzerinde siyah çizgili kırmızı yün bir elbise vardı.

'• < Nöbetçilere:

"**Tutuklayın** bu adamı," diye emretti.

Bir subay yüksek perdeden konuşarak:

"**Burada** emirleri ben **veririm**," dedi.

Sivri sakallı adam:

"Benim adım Raya," dedi. "Saray polisiyim."

"**Bu** adam ne tüccar ne Hititli, ne de çömlekçi. O Mısırlıdır. Adı **Aşa** olup Ramses'in sarayında çok yüksek bir görevdedir."

• Akıntının gücü ve geminin ince yapısı sayesinde Ebu Simbel'i **Elefantın'den** ayıran üç yüz kilometreyi iki günde aldılar. Elefantın **Mısır'ın** başlangıcı ve en güneydeki kentiydi. Teb'e ulaşmak için **daha** iki gün beklemek gerekti. Tayfalar, sanki durumun ciddiyetini

"£ **Tavramışlar** gibi olağanüstü bir çaba göstermişlerdi.

v **Yolculuk** boyunca Setau ile Lotus, tanrıçanın eşi bulunmaz nite-
taşının parçalan üzerinde durmadan çalıştılar. **Karnak** iske-
laştıkları zaman, düş kırıklıklarını gizleyemediler.

Setau:

"Bu taşın tepkilerini anlamıyorum," diye itiraf etti. "özellikleri anormal, asitlere direnmiyor, şaşırtıcı renklere bürünüyor ve sanki anlayamadığım bir enerji ile canlanıyor. Yapmamız gereken ilacın dozajını ve içine gireceği bileşimin formülünü bulamadan Kraliçe'yi nasıl tedavi edeceğiz?"

Hükümdarın gelişi tapınak personelini şaşırttı ve protokolü altüst etti. Ramses, acelesi olduğu için Setau ve Lotus'la birlikte Karnak'ın merkez laboratuvarına gitti. Setau ile Lotus kendi deneylerinin sonucunu eczacılarla kimyagerlere verdiler.

Çalışma, Kral'ın gözetimi altında başladı.

Nubye'ye özgü hammaddelerle ilgili bilginin bulunduğu bilimsel kitaplık sayesinde uzmanlar, bir canlı varlığın kanını emen ve onu tüketerek ölüme sürükleyen şeytanları kovmak için Ebu Simbel tanrıçasının taşı ile birlikte kullanılabilecek malzemelerin listesini hazırladılar.

Geriye, ilaca katılacak malzemeleri seçmek ve onların dozajını hesaplamak kalıyordu. Doğru karışımı bulabilmek için birçok ay gerekebilirdi. Üzüntülü olan laboratuvar şefi çaresizliğini gizlemeydi.

Ramses:

"Malzemeleri taş bir masanın üzerine koyun ve beni yalnız bırakın," dedi.

Kral bütün dikkatini topladı ve babası ile birlikte çölde su bulmalarını sağlayan su arama çubuğunun dallarını tuttu.

Ramses çubuğu malzemelerin üzerinde gezdirdi. Çubuk hangisinin üzerinde sıçrarsa onu bir kenara koydu. Seçtiği malzemelerin üzerinden çubuğu bir kez daha geçirerek, aynı yöntemle onların dozajını buldu.

Akasya reçinesi, anason, çınar meyvesinin özü, acur, bakır ve tanrıçanın taşının parçaları, formülü oluşturacak maddelerdi.

Makyajını ustalıkla yapan Nefertari, güler yüzlü ve neşeliydi. Ramses ona doğru geldiği zaman Kraliçe, Sinuhe'nin serüvenlerini anlatan ve usta bir kâtip tarafından yazılan ünlü romanı okuyordu. Kraliçe papirüsü rulo yaptı, ayağa kalktı ve kendini Kral'ın kollarına attı. Sarılmaları çok uzun ve tutkulu oldu. Bu mutlu an, çavuş-

ile bülbüllerin şarkılarıyla destekleniyor, günlük ağaçlarının kokusuyla daha bir güzelleşiyordu.

Ramses:

"Tanrıçanın taşını buldum," dedi. "Ve Karnak laboratuvarında bir ilaç hazırladım."

"Etkili olacak mı?"

"Unutulmuş bir formülü yeniden ortaya çıkarmak için babamın sihirli çubuğunu kullandım."

"Nubye tanrıçasının eski kentini anlat bana."

"Altın kumlu küçük bir koy, birleşen iki yamacın arasında... Unuttuğum Ebu Simbel. Aşkımızı sonsuza dek yüceltmeye karar verdiğim yer olan Ebu Simbel."

Ramses'in vücudunun güçlü ısı, Kraliçe'den yavaş yavaş kaçan yaşamı yeniden geri döndürüyordu.

Kral:

"Hemen bugün taş ustalarından oluşan bir ekiple birlikte bir ustabaşı Ebu Simbel'e gidiyor," dedi. "Bu yamaçlar, seninle benim gibi, sonsuza kadar birbirinden ayrılmaz iki tapınak haline dönüşecek."

"Bu harikayı görebilecek miyim?"

"Evet, göreceksin!"

"Firavun'un bu arzusu umarım gerçekleşir."

"Şayet başka türlü olsaydı, hâlâ hükümdarlık yapmaya layık olabilir miydin?"

Ramses ile Nefertari, Nil'i geçip Karnak'a geldiler. Tanrı Amon'un tapınağındaki ayinleri birlikte yaptılar. Sonra Kraliçe tanrıça Sekmet'in küçük tapınağında derin düşüncelere daldı. Sekmet'in taşınan heykelinin gülümseyen yüzünde, yatışmış bir ifade vardı.

Firavun, ona musallat olan hastalığı yenecek olan biricik ilacın konduğu kupayı sevgili Kraliçe'sine bizzat kendisi verdi.

Sıvı ilaç, ılık ve şekerliydi.

Başı dönen Nefertari uzandı ve gözlerini kapadı. Ramses karısı-başucundan ayrılmayacak, tanrıçanın taşının, Kraliçe'nin kanı-içen şeytanı defetmeye çalışacağı bütün gece boyunca onunla birlikte mücadele edecekti.

Ameni, saçı başı dağılmış ve yüzü sapsarı olmuş bir halde anlaşılmaz şeyler söylüyordu.

Ana Kraliçe Tuya:

"Sakin ol," dedi.

"Savaş Majeste, bu savaş!"

"Hiçbir resmi bilgi almadık."

"Generaller şaşkına dönmüş, kışlalar ayaklanmış, çelişkili emirler dört bir yana yayılıyor."

"Bu kargaşalığın nedeni nedir?"

"Bilmiyorum Majeste, ama duruma hâkim olamıyorum... Askerler beni artık **dinlemiyorlar!**"

Tuya baştörenci ile iki berber kadın getirtti. Görevinin kutsal niteliğini belirtmek için, bir akbabayı andıran ve tıpkı akbabanın kanatları gibi alnından omuzlarına doğru inen bir perukla başını süslediler. Dişi akbaba özellikle özenli bir annenin simgesi olduğu için Tuya, bu haliyle **İki Ülke'nin** koruyucusu kimliğine bürünüyordu.

El ve ayak bileklerinde altın bilezikler vardı. **Boynuna**, yarı değerli taşlardan yapılmış yedi sıralı bir **koye** takmıştı. Kırmalı, uzun keten elbisesinin beli geniş bir kemerle sıkılmıştı. Bu haliyle en yüce otoriteyi simgelemiş oluyordu.

Ameni'ye:

"Benimle Kuzey Kışlası'na gel," dedi.

"Oraya gitmeyin Majeste! Bu karışıklığın durulmasını bekleyin."

"Kötülük ve kargaşalık kendiliklerinden yok olmazlar. Acele edelim." ..

Pi-Ramses'in her tarafı gürültü ve tartışmalarla çınliyordu. Bazıları Hititlerin **Delta'ya** yaklaştıklarını öne sürüyor, bazıları ise şimdiden çarpışmaların nasıl olduğunu anlatıyordu. Halkın bir kısmı güneye kaçmak için hazırlıklar yapmaya başlamıştı.

Kuzey Kışlası'nın kapısında artık nöbetçiler yoktu. Ameni ile Kraliçe'yi götüren araba, disiplinin tümünden yok olduğu kışla-
avlusuna girdi.

Atlar geniş avlunun ortasında durdu.

Savaş arabaları birliğinin bir subayı Ana Kraliçe'yi fark etti, ar-
kadaşlarına durumu bildirdi. Onlar da öteki askerleri uyardı. On
dakikaya varmadan, Tuya'nın söyleyeceklerini dinlemek için yüz-
rce kişi birikmişti.

Ufak tefek, narin yapılı Tuya, kendisini bir iki saniye içinde çiğ-
yip yok edebilecek silahlı dev gibi askerlerin arasındaydı... Ame-
ni, Ana Kraliçe'nin bu girişiminin intihardan farksız olduğunu dü-
şünerek titriyordu. Sarayda, seçkin muhafızların koruyuculuğu al-
'Onda güven içinde olurdu. Belki de güven verici sözler askerlerin
gerginliğini yatıştırabilirdi, ama bunun için Tuya'nın iyi bir diplo-
, mat olduğunu göstermesi gerekiyordu.

Ortalığa sessizlik çöktü.

Ana Kraliçe çevresine küçümseyerek baktı.

"Karşımda alçaklarla beceriksizlerden başka bir şey göremiyo-
rum," dedi.

Kupkuru sesi, Ameni'nin kulaklarında bir gök gürültüsü gibi
yankılandı.

"Ülkelerini koruyamayacak kadar beceriksiz olan alçaklar ve
i tembeller, ilk söylentiye inanıverirler."

Ameni gözlerini kapadı. Ne Tuya, ne de kendisi askerlerin gaza-
bına uğramaktan kurtulamayacaktı.

Savaş araçları birliğinden bir üsteğmen:

t "Neden bize hakaret ediyorsunuz Majeste?" diye sordu.

"Gerçeği söylemek, ne zamandan beri hakaret oldu? Sizin dav-
, lamsınız gülünç ve aşağılık, üstelik subaylar, erlerden daha çok kı-
nanmayı hak ediyorlar. Firavun ya da onun yokluğunda benden
başka kim, Hititlere karşı savaşa girmeye karar verebilir?"

Sessizlik daha da yoğunlaştı. Ana Kraliçe'nin bundan sonra söy-
fecekleri boş bir dedikodu değil, bütün ulusun yazgısını ilgilendi-
ren bir açıklama olacaktı.

Tuya:

"Hatti împaratoru'ndan hiçbir savaş ilanı bildirisi almadım,"
dedi.

Bu sözler büyük bir coşkuyla kaşılındı. Tuya o güne kadar hiç yalan söylememişti. Askerler birbirlerini kutladılar.

Ana Kraliçe'nin hâlâ arabasında durduğunu gören askerler konuşmanın bitmediğini anladılar. Sessizlik yeniden kışlaya hâkim oldu.

"Barışın sürekli olacağını ileri sürmek benim için olanaksız. Ben Hititlerin acımasız bir savaştan başka amaçları olmadığına inanıyorum. Bu savaştan kurtulmak sizin gayretlerinize bağlı. Ramses başkente yeniden döndüğü zaman, ki dönüşü yakındır, ordusuyla gurur duymasını ve düşmanı yenecek güce sahip olduğuna güvenci olmasını isterim."

Ana Kraliçe alkışlandı.

Ameni gözlerini açtı. O da Seti'in dul eşinin sergilediği inandırıcılıktan etkilenmişti.

Araba hareket etti, askerler yol açtılar, arkasından coşkuyla adını haykırdılar.

"Saraya mı dönüyoruz Majeste?"

"Hayır Ameni. Dökümhane işçilerinin de işi bıraktıklarını sanıyorum."

Kral'ın özel sekreteri gözlerini indirdi.

Tuya'nın teşvikiyle Pi-Ramses'de silah üretimi yeniden başladı ve mızrak, yay, ok ucu, kılıç, zırh, koşum takımı ve araba parçaları yapımı en yoğun hıza ulaştı. Artık hiç kimse savaşın yakın olduğundan kuşku duymuyordu, ama herkesin kafasında yeni bir amaç canlanmıştı: Hititlerinkinden daha fazla araç ve gerece sahip olmak.

Ana Kraliçe kışlaları ziyaret etti ve subaylarla olduğu kadar erlerle de görüştü. Savaş arabalarının toplandığı atölyeye gitmeyi ve zanaatkarları kutlamayı ihmal etmedi.

Başkent korkuyu unutmuş ve savaş yeteneğini keşfetmişti.

Gerçekdışı izlenimi veren ince uzun parmaklı zarif eli, ne kadar yumuşaktı. Ramses, sonsuza kadar kaybetmemek umuduyla avucunun içinde sıkmadan önce bu güzel parmakları teker teker öptü. Nefertari'nin vücudunun tek bir bölümü bile büyük bir aşk duygusunu uyandırmaya yeterdi. Tanrılar Ramses'in omuzlarına görevlerin en ağırını yüklemişlerdi, ama en soylu kadını da ona sunmuşlardı.

"Bu sabah kendini nasıl hissediyorsun?"

"Daha iyi, çok daha iyi... Damarlarımın içindeki kanın yeniden dolaştığını hissediyorum."

"Kırda bir gezinti yapmak ister misin?"

"Ben de aynı şeyi düşünüyordum."

Ramses iki yaşlı ve sakın at seçip onları arabaya koştı. Batı kıyısındaki sulama kanalları boyunca ağır ağır ilerlediler.

Nefertari tarlaların yeniden canlanan yeşilliğini ve palmyelerin ini gözlerine doldurdu. Ramses, toprağın gücü ile düşünce ve duygu ortaklığı kurarak, Nefertari'yi zayıflatan hastalığı kendi çabalarıyla kovmayı başarmıştı. Arabadan inip Nil kıyısında yürüdüğü saçları uçuşan Nefertari'ye baktı. Tanrıçanın taşının Kraliçe'yi kurtardığına ve onun, sonsuza dek sürecektir aşklarını yüceltmek için yapılacak iki Ebu Simbel tapınağının tamamlandığını göreceğine ndi.

Sarışın Lita, zavallı bir gülümsemeyle Ramses'in ablası Dolant'a

Dolant bal, kurutulmuş akasya reçeli ve acur ezmesine bu-
nuş sargıyı çıkarıyordu. Yanık izleri hemen hemen kaybolmuş-

Akenaton soyundan gelen kız:

"Canım yanıyor," diye yakındı.

"Yaraların iyileşiyor."

"Yalan söyleme Dolant... İzleri hiçbir zaman kaybolmayacak."

"Yanılıyorsun, bizim ilacımız etkilidir."

"Ofir'e bu deneyden vazgeçmesini söyle... Artık dayanamıyo-
1!"

"Senin özverin sayesinde Nefertari ile Ramses'i yeneceğiz. Biraz
ı cesaret göster, bu deney sona erecek."

Lita, Libyalı büyücü kadar fanatik olan Ramses'in ablasını ikna
aeye çalışmaktan vazgeçti. Görünürdeki nezaketine rağmen Do-
t, sadece öğ almak için yaşıyordu. içindeki kin bütün duyguları
baskın çıkmıştı.

Genç medyum:

"Sonuna kadar gideceğim," diye söz verdi.

"Bundan emindim! Ofir seni laboratuvara götürmeden önce
len. Nani sana yemeğini getirecek."

Odasına girmesine izin verilen tek hizmetçi olan Nani, Lita'nın son şansydı. Hizmetçi kız içinde incir püresi ile kızarmış sığır eti bulunan çanağı getirdiğinde kemerine yapıştı.

"Bana yardım et Nani!"

"Ne istiyorsun?"

"Buradan çıkmak, kaçmak!"

Hizmetçi kızın suratı asıldı.

"Bu tehlikeli."

"Sokağa bakan kapıyı aç."

"İşimi tehlikeye atmış olurum."

"Yalvarırım, bana yardım et!"

"Karşılığında ne vereceksin?"

Lita yalan söyledi.

"Benim yandaşlarımın altınları var... Sana cömert davranacağım."

"Ofır kincidir."

"Aton'a inananlar seni ve beni koruyacaklar."

"Bir villa ve sağlam inek sürüsü istiyorum."

"Bunlara sahip olacaksın."

Açgözlü Nani, Nefertari'nin şalını büyücüye verdiği zaman iyi bir ödül almıştı; ama Lita'nın söz verdiği ödül umut ettiğinin çok üstündeydi.

"Ne zaman gitmek istiyorsun?"

"Gece olunca."

"Elimden geleni yapacağım."

"Başarmalısın! Servetin çok olacak Nani."

"Kendimi büyük bir tehlikeye atıyorum... Ayrıca birinci kalite yirmi parça kumaş istiyorum."

"Sözüm söz."

Lita sabahtan beri zihninde beliren bir görüntünün etkisi altındaydı: Sevinç ve mutluluk saçan, güler yüzlü güzel bir kadın, Nil kıyısında yürürken elini uzun boylu ve atletik vücutlu bir adama uzatıyordu.

Medyum, Ofır'ın kötü büyüsünün başarısızlığa uğradığını ve Libyalının ona boş yere işkence ettiğini biliyordu.

Seramana ile adamları, tıp okulunun arkasındaki mahalleyi didik arıyor ve orada oturanları ara vermeden sorguluyordu.

J **Sardunyalı** onlara Nani'nin resmi çizilmiş kâğıdı gösteriyor ve on-
ları yalan söyledikleri takdirde ağır cezalara çarptırmakla tehdit edi-
yordu. Aslında çamyarması Seramana'nın görüntüsü, tehdide ge-
rek kalmadan herkesin bütün bildiklerini anlatmasına yetiyordu.
Ama söylediklerinden işe yarar bir bilgi çıkmamıştı.

Ama eski korsan inatçıydı ve koku alma özelliği sayesinde avı-
nın uzaklarda olmadığını hissediyordu. Ekmek satan bir seyyar sa-
tıcıyı getirdikleri zaman, Seramana karın boşluğunda bir kasılma
ü hissetti. Bu kasılma müjdeli anın habercisiydi.

Sardunyalı resmi gösterdi.

"Bu kızı tanıyor musun?"

"Onu mahallede gördüm... Hizmetçilik yapıyor. Çoktan beri
görünmüyor?"

"Hangi villada çalışıyor?"

"Eski kuyunun yanındaki büyük villalardan birinde."

Yüz polis kuşkulu evleri sardı. Bu tuzaktan kimse kurtulamazdı.

Mısır Kraliçesi'ni öldürmeye çalışan büyücü, Seramana'nın elin-
den kaçamayacaktı.

Güneş batmak üzereydi.

Ofir onu laboratuvara kapatmadan önce Lita'nın çok az zamanı kalmıştı. Neden Nani bu kadar geç kalmıştı?

Yüzü ışık saçan, **güzel**, mutlu kadının yüzü medyumun kafasından hiç **çıkıyordu**... **Bu**, Mısır Kraliçesi'nin yüzüydü. Lita kendini ona karşı borçlu **hissediordu**. özgürlüğüne yeniden kavuşmadan önce bu borcu ona ödemek zorundaydı.

Sarışın genç kadın, sessiz evde hiç gürültü yapmadan hareket etti. Ofir, her zaman olduğu gibi büyü kitaplarını inceliyordu. Dolant yorgun olduğu için uyuyordu.

Lita, tahta sandığın kapağını kaldırdı. Sandığın içinde Nefertari'nin yanan şalının son parçası **duruyordu**. İki ya da üç seanstan sonra şal tümünden yanıp kavrulmuş olacaktı. Lita şal parçasını yırtmaya çalıştı, ama şalın iplikleri çok sıkı dokunmuş olduğu için gücü yetmedi.

Mutfaktan bir gürültü geldi.

Lita kumaş parçasını elbisesinin kolunun içine soktu. Kumaş parçası hemen derisini yaktı.

"Sen misin Nani?"

"Hazır mısın."

"Seni izliyorum... Ama bir dakika."

"Acele et."

Lita şal parçasını yağ lambasının alevinin üzerine koydu. Yükseklen siyah dumanın ardından duyulan cızırtı, Kral'la Kraliçe'nin büyümlü savunmasını yok etmek için kullanılan kötü büyünlün yok olduğunun belirtisiydi.

"Ne güzel, ah ne güzel!"

Lita, ona yeni bir yaşantı verecek olan Tanrı Aton'a **yalvararak** kollarını havaya kaldırdı.

Evin içinde bulabildiği tüm bakır parçalarını çalmış olan Nani:

"Gidelim," dedi.

İki kadın, küçük bir sokağa açılan arka kapıya doğru koştular.

Nani, kollarını kavuşturmuş, hareketsiz duran Ofir'e çarptı.

"Nereye gidiyorsun?"

Nani geriledi. Arkasında duran Lita çok korkmuştu.

"Lita... seninle ne işi var?"

Nani:

"O... o hasta," diye karşılık verdi.

"Kaçmaya mı çalışıyordunuz?"

"Beni zorlayan Lita'ydı..."

"Sana ne söyledi?"

"Hiçbir şey."

"Sen yalan söylüyorsun küçük."

Ofir'in parmakları hizmetçi kadının boynunu kısaç gibi tutup

öylesine güçlü bir biçimde sıktı ki kızın itirazları boğazında kaldı.

Nani kurtulmak için ne kadar boşuna çırpırsa da boynundaki

engeneyi gevşetemedi. Soluk alamayan kız, gözleri yuvalarından

rlamış bir şekilde öldü ve büyücü Ofir'in ayaklarının dibine yığıl-

. Ofir cesedi tekme atarak bir kenara itti.

"Lita... sana ne oldu çocuğum?"

Ofir, yağ lambasının yanındaki yanmış kumaşın kalıntılarını etti.

"Lita! Yaptığın çılgınlığın farkında mısın!"

Ofir, et kesmeye yarayan büyük bir bıçağın sapını kavradı.

"Nefertari'nin şalını yok etmeye, bizim çalışmamızı yok etmeye

Genç kadın kaçmaya çalıştı. Bir yağ lambasına çarpıp dengesini etti. Büyücü yırtıcı bir kuş gibi kızın üzerine çullandı ve saçla-

ına yapıştı.

"Bana ihanet ettin Lita. Sana güvenim kalmadı. Artık bir daha

bana ihanet edemeyeceksin."

"Sen bir canavarsın!"

"Yazık... Mükemmel bir medyumdun oysa."

Diz çöken Lita, yalvardı.

"Aton yaşamı yaratır, ölümü kabul edemez, o..."

"Senin Aton'un bana vızgelir, küçük budala. Senin yüzünden

planım başarısızlığa uğradı."

Ofir elleri titremeden Lita'nın boynunu kesip başını gövdesinden ayırdı.

Dolant saçları dağınık, yüzü buruşuk bir halde odaya girdi.

"Sokakta polisler var... Ama, Lita! Lita!"

Ofir:

"Aklını kaçırdı ve bana bıçakla saldırdı," diye açıklamada bulundu. "Kendimi savunmak zorunda kaldım ve istemeden onu öldürdüm. Polisler mi, dedin?"

"Yatak odasının penceresinden onların sesini duydum."

"Bu evi terk edelim."

Ofir, yerdeki hasırı kaldırdı ve döşemede duran gizli bir kapağa doğru Dolant'ı sürükledi. Bu kapaktan bir koridora iniliyor, oradan da bir depoya ulaşıyordu. Artık Lita da Nani de gevezelik edemeyeceklerdi.

Polislerden biri **Seramana'ya**:

"Aranmadık bir tek villa **kaldı**," dedi. "Kapıyı çaldık, ama kimse yanıt vermiyor."

"Kapıyı zorlayalım."

"Yasal değil!"

"Acil durum."

"Mal sahibine haber vermek ve izin almak zorundayız."

"Burada izin benim!"

"Bana yazılı emir gerekli, başımın derde girmesini istemem."

Seramana, **Memfis** polisinin **isteğine** uyup durumu yasallaştırmak için tam bir saat kaybetti. Sonunda iri yapılı dört adam kapının sürgülerini kırıp içeri girdiler.

Eve ilk giren Sardunyalı oldu. Önce sarışın bir genç kızın cesedi**ni**, sonra da hizmetçi **Nani'ninkini** buldu.

Polis memuru allak bullak olmuştu.

"Tam bir katliam," dedi.

Sardunyalı:

"Soğukkanlılıkla işlenmiş iki cinayet," dedi. "Her **tarafı** arayın."

Laboratuvarın aranması sırasında bulunan şeyler buranın bir büyücü yuvası olduğunu ispatlıyordu. Geç kalınmış olmasına rağmen, gördüğü bir şey **Seramana'yı** rahatlatmıştı: Tamamen yanmış kumaş parçaları hiç kuşkusuz Kraliçe'nin şalına aitti.

Ramses ile Nefertari yoğun bir faaliyet içindeki başkentte dön-
derinde, kentin her zamanki neşesini kaybetmiş olduğunu gör-
 er. Kentte, askeri bir disiplin havası hâkimdi. Silah ve savaş ara-
 ı üretimi halkın başlıca uğraşı olmuştu. Aslında daha önce ken-
 i yaşama sevincine vermiş bu kent, şimdi çok hareketli ve kaygı
verici bir savaş makinesine dönüşmüştü.

Kral ve Kraliçe ilk iş olarak, dökümhane raporlarını incelemekte
 ı **Tuya'nın** yanına gittiler.

"Hititler niyetlerini açıkça belirttiler mi?"

"Hayır oğlum, ama bu sessizliğin iyi şeylere delalet etmediğin-
den eminim. Nefertari... sen iyileştin mi?"

"**Hastalığım** artık kötü bir anı olarak kalacak."

"**Bu** vekâlet beni tüketti. Bu koca ülkeyi yönetecek gücüm kal-
artık. Saraydakilerle ve ordudakilerle konuşun, onların sizin
soluğunuza ihtiyacı var."

Ramses, uzun uzun Ameni ile görüştü, sonra **Memfis'den dö-**
Seramana'yı kabul etti. Seramana'nın anlattıklarına göre, Kral
 : Kraliçe çiftini tehlikeye atan büyü kesinlikle yok edilmişti. Böyle
olmakla birlikte hükümdar, Sardunyalıdan soruşturmasını sürdür-
mesini ve uğursuz villanın sahibinin kim olduğunu öğrenmesini is-
tedi. Acımasızca öldürülen sarışın kadın kimdi?

Firavun'un başka sorunları da vardı. Kenan Ülkesi ve **Amur-**
 ftl'dan gelen kaygı verici mesajlar çalışma masasının üzerinde biri-
liyordu. Mısır kalelerinin komutanları, ciddi hiçbir olay bildirmi-
yorlardı, ama Hitit ordusunun savaş hazırlıkları hakkında sürekli
olarak yayılan söylentilerden söz ediyorlardı.

Ne yazık ki Aşa'dan hiçbir bilgi gelmemişti. Ramses, durumu
 ı iyi anlayabilmesine yardımcı olacak en ufak bir haber bile ala-
ılmıştı. Elinde kesin bir bilgi olmayan Kral, savunma hatlarını bi-
 : daha güçlendirmek mi, yoksa daha kuzeyde bir savaşa girmek
mi gerektiği konusunda tereddüt **ediyordu**. ikinci durumu kabul
cek olursa ilk adımı kendisinin atması **gerekecekti**, ama sadece
 gisine güvenip körü körüne böyle bir tehlikeye atılmak zo-
runda mıydı?

Kral ve Kraliçe'nin varlığı generalinden rütbesiz erine kadar
 ı orduya güven ve enerji veriyordu. Ramses görünmez düşmanı

yendiğine göre barbar Hititleri mi yenemeyecekti? Yepyeni silahların giderek çoğaldığını gören askerler, ne kadar güçlü olduklarının bilincine varıyor ve düşmanla burun buruna gelmekten eskisi kadar korkmuyorlardı. Ramses, özel savaş arabaları birliklerinin gözleri önünde, yeni savaş arabalarını denedi. Daha kolay kullanılabilen bu hafifve hızlı **arabalarda**, marangozların üstün yetenekleri sayesinde birçok teknik ayrıntı iyileştirilmişti. Kalkan gibi, zırh gibi savunma silahları da hükümdar için çok **önemliydi**, çünkü o silahlar birçok hayat kurtaracaktı.

Kraliçe günlük görevlerine yeniden başlayarak **saraydakilerin** kaygı ve tasalarını gidermişti. **Nefertari'yi** çoktan ölmüş kabul edenler bugün onu cesaretinden ötürü kutluyor, böylesi bir badireyi atlatmış olmasının uzun ömürlülüğünün bir güvencesi olduğunu söyleyerek onu rahatlatmaya çalışıyorlardı.

Kraliçe dedikodulara hiç önem vermiyordu. Askerler elbiselerinin dikimiyle ilgileniyor ve Amenî'nin titizlikle hazırladığı raporlara dayanarak ülkenin ekonomik yönden kalkınması için gerekli bin bir ayrıntıyı düzene koyuyordu.

Şenar Kral'ı selamladı.

Ramsesizlenimini:

"Şişmanlamışsın," diyerek belirtti.

Dışişleri Bakanı:

"Yan gelip yattığım için değil," diye itiraz etti. "Kaygı bana iyi gelmez. Şu savaş çılgınlıkları, her yerde karşımıza çıkan militarist tavır... gerçek Mısır bu mu?"

"Hititler bize saldırmakta gecikmeyecekler Şenar."

"Belki de sen haklısın, ama benim **bakanlığım**, bu korkuyu haklı çıkaracak kesin bir bilgiye sahip değil. Muvatallis'den hâlâ dostça mektuplar almıyor musun?"

"Bu mektuplar birer aldatmaca."

"Eğer barışı korursak, binlerce insanın hayatı kurtulmuş olacak."

"Benim de en çok istediğim şeyin bu olduğunu düşünmüyor musun?"

"Ölçülü davranmak ve ihtiyatlı olmak insana en iyi yol gösterici değil midir?"

"Pasif olmamızı mı salık veriyorsun Şenar?"

"Elbette hayır, ama zafere susamış bir generalin tehlikeli bir günden korkuyorum."

"İçin rahat etsin kardeşim. Ordu benim avucumun içindedir. İle bir olay hiç olmayacak."

"Bunu senin ağzından duymak beni mutlu etti."

"Yeni yardımcın Meba'nın hizmetlerinden memnun musun?"

"Bakanlıkta bir görev bulduğu için öylesine mutlu ki mesleğe yeni girmiş uysal ve gayretli bir memur gibi çalışıyor. Onu aylak aylak dolaşmaktan kurtardığım için pişman değilim. Bazen iyi bir personele olanak tanımak gerekir. Gönül yüceliği erdemlerin en güzeli değil midir?"

Şenar, Meba ile çalışma odasına kapandı. Seçkin yardımcısı, her günkü çalışmalarından birini yapıyorlar izlenimini vermek için papirüsleri yanında getirmeye özen göstermişti.

Şenar:

"Kral'ı gördüm," dedi. "Güvenilir haberler gelmemesi nedeniyle nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda tereddüt ediyor."

Meba düşüncesini:

"Mükemmel," diye belirtti.

Şenar, suç ortağına Aşa'nın suskunluğuna şaşırdığını itiraf etmek istemiyordu. Neden bu genç diplomat, Ramses'in yenilgisini hızlandıracak bilgileri göndermiyordu? Herhalde başı belaya girmişti. Şenar da, bu endişe verici suskunluk nedeniyle, önemli bilgilerden yoksun kalıyordu.

"Ne durumdayız Meba?"

"Casusluk şebekemiz hiçbir girişimde bulunmama ve uykuya dalma emrini aldı. Başka bir deyişle, vakit yaklaşıyor. Firavun ne yaparsa yapsın, artık hiçbir kazanma şansı yok."

"Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?"

"Kesin inancıma göre, Hititler güçlerinin en yüksek düzeyinde-ler. Her geçen saat sizi en yüce iktidara yaklaştırıyor. Bu dönemi fırsat bilip çeşitli kademelerde çalışanlarla dostluk ağını geliştirmek gerekmez mi?"

"Şu lanet olası Ameni'nin gözünden hiçbir şey kaçmıyor... ihtiyatlı olmak gerekiyor."

"Bu konuda köklü... bir çözüm düşünüyor musunuz?"

"Daha çok erken. Kardeşimin öfkesi çok korkunç olur."

"Benim öğüdümü **unutmayınız**: Haftalar çabucak geçecek ve Hititli dostlarımızla anlaşma masasına oturduğunuzda hükümdarlığa hazır olmanız gerekecek."

"Uzun süredir bunu **bekliyorum**... İçin rahat etsin, ben hazır olacağım."

Neler olduğunu anlamayan Dolant, büyücü Ofir'i izlemişti. Sa-
Lita'nın ölümü, polis korkusu, aceleyle getirilmiş bu kaçış ka-
sını allak bullak etmişti. Artık düşünme yeteneğini yitirdiğinden,
fnereye gittiğini bilmiyordu. Ofir'in ona, kendisini karısı olarak ta-
nıtmasını ve tek tanrı Aton'un dinini yeniden kurmak için müca-
deleye devam etmesini istediği zaman Dolant bu teklifi coşkunlukla
kabul etmişti.

Çift, polisin kuşattığı Memfis limanından uzak durmuş, güneye
doğru gitmek için bir eşek satın almışlardı. Sakallarını kesen Ofir
ile Ramses'in makyaj yapmayan ablası, köylü kılığına girerek yola
oyulmuşlardı. Casus, Mısır polisinin onları Memfis'in kuzeyinde,
sınıra yakın yerlerde arayacağını biliyordu. Yollara kurulmuş olan
barikatları aşma ve ırmak polisinden kaçma şansları pek azdı. Sade-
ce görünmeden yolculuk edebilirlerse canlarını kurtarabilirlerdi.

Orta Mısır'da bir zamanlar Kral Akenaton'un başkenti olan Gü-
; Kenti'ne⁽¹⁾ gitmeleri onlar için daha uygundu. Bugün terk edil-
miş olan bu kentte toplanan Akenaton'un yandaşlarından sığınacak
• yer isteyebilirlerdi. Ofir tek Tanrı'ya inanma oyunu oynaması-
çok yararını görüyordu. Dolant'ı hayattaki en önemli düşünce-
tek Tanrı'ya inanmak olduğuna ikna ederek körü körüne ken-
ne bağlı, sağlam bir müttefiki yanında tutmuştu. Böylece, Hitit-
Mısır'ı ele geçirene kadar meczuplardan oluşan bir toplulukta
ven içinde yaşayacaktı.

Ofir, bereket versin ki kaçmadan önce çok önemli bir mesaj al-
: ve bu mesajın içeriğini Meba'ya ulaştırmıştı: Muvatallis'in ha-
lığı plan uygulamaya konmuştu. Yakında sıra savaşa gelecek-

Şenar, Ramses'in ölüm haberi gelir gelmez Nefertari ile Tuya'yı
edecek, sonra Hititleri saygıdeğer bir biçimde karşılamak
tahta çıkacaktı. Şenar, Muvatallis'in iktidarı paylaşmak gibi
alığı olmadığını bilmiyordu. Ramses'in ağabeyi, bir süre son-
devre dışı bırakılacak ve Mısır Hititlerin buğday ambarı olacaktı.
Rahatlamış olan Ofir, Mısır kırlarının sakın güzelliğinin tadını
rdı.

1 Güneş Kenti: Aket-Aton: 'Güneş kursunun aydınlık bölgesi'

Aşa, ülkesindeki mevkii ve nitelikleri sayesinde, aşağı kentteki hapishanenin rutubetli ve karanlık bir hücresi yerine, yukarı kentte, kesme taştan yapılmış, önemli tutuklulara ayrılmış bir hapishaneye kapatılmıştı. Yemekler düşük kaliteli, yatak şöyle böyleydi, ama genç diplomat olanlarla yetiniyor ve günlük beden eğitimi hareketleriyle vücudunu dinç tutuyordu.

Tutuklanmasından sonra, hiç sorguya çekilmemişti. Hapislik süresi vahşice öldürülmekle son bulacak gibi görünüyordu.

Sonunda hüccresinin kapısı açıldı.

Raya:

"Nasılsınız?" diye sordu.

"Gayet iyiyim."

"Aşa, tanrılar sizden yana çıkmadı. Ben olmasaydım kaçacaktınız.

"Kaçmıyordum."

"Olanları inkâr etmeniz imkansız!"

"Görünüş bazen yanıltıcıdır."

"Siz Aşa'sınız, Ramses'in çocukluk arkadaşı! Sizi Memfisve Pi-Ramses'de gördüm ve hatta ailenize ender bulunur vazolardan sattım. Kral size özellikle yürek isteyen bir casusluk görevi verdi. Siz de cesaret ve becerikliliğinizi kanıtladınız."

"Önemli bir konuda yanıyorsunuz. Gerçekten Ramses bana bu görevi verdi, ama ben başka bir efendiye hizmet ediyorum. Araştırmalarımın sonucunu Ramses'e değil ötekine vereceğim."

"Kimden söz ediyorsunuz?"

"Ramses'in ağabeyi, Mısır'ın gelecekteki firavunu Şenar'dan söz ediyorum."

Raya, berberinin ustalıkla tıraş ettiği sakalını, bozma pahasına sıvazladı. Demek Aşa, Hititlerin müttefikiydi... Hayır, böyle bir şey olamazdı, çünkü bir ayrıntı Aşa'nın söylediklerini yalanlıyordu.

"Mademki öyle, neden bir çömlekçi kılığına girdiniz?"

Genç diplomat gülümsedi.

"Sanki bilmiyormuş gibi yapmayın!"

"Siz gene de bana açıklayın."

"Muvatallis iktidarda olabilir ama acaba kimlerden destek alıyor ve gerçek gücü ne kadar? Oğluyla kardeşi hâlâ birbirlerinin gö-

zünü oymaya mı çalışıyorlar yoksa veraset savaşı çözüme bağlandı mı?"

"Susun!"

"İşte benim cevap vermem gereken başlıca sorular bunlar. Kılık değiştirmemin nedenini herhalde anlamışsınızdır. Bu arada, acaba bu soruların cevaplarını siz biliyor musunuz?"

Heyecanlanan Raya hücrenin kapısını çarpıp çıktı.

Aşa belki de Suriyeliyi tahrik etmekle yanlış yapmıştı, ama sırrı-m açığa vurarak kellesini kurtarabileceğini umuyordu.

İmparator Muvatallis şatafatlı elbiseleri içinde, saraydan çıktı.

• İmparator'un çevresini saran bir müfreze, onu gelip geçenlerin ba-arından saklıyor ve binalardan birinin çatısına tuzak kurması muhtemel bir okçudan koruyordu. Habercilerin getirdikleri bilgiler ia herkes Hatti'nin efendisinin, fırtına tanrısının lütfunu dile- nek için aşağı kentteki büyük tapınağa gitmek zorunda olduğunu ordu.

Hatti'yi savaş durumuna geçirmenin ve son zaferi elde etmek için aerjisini seferber etmenin bundan daha görkemli bir yolu yoktu.

Hücrelerinden, İmparator'un geçişini selamlayanların bağırıtları- duyan Aşa da önemli kararın alındığını anladı.

Hitit tanrılarının tümü fırtına tanrısının buyruğu altındaydı. İripler tanrılarının öfkesinden sakınmak amacıyla heykelleri yıkadı- r. Artık hiçbir Hititli verilen karar konusunda hiçbir kuşku ya da iri dile getiremezdi. Harekete geçme zamanı gelmişti.

Rahibe Putuhepa, bereket tanrıçalarını korkunç birer savaşçıya aştüren duayı etti. Sonra geleceğin, İmparator'un dileklerine an eğmesi için bir domuz derisine yedi demir çivi, yedi bronz ti ve yedi bakır çivi çaktı.

Dualar okunurken Muvatallis'in bakışları oğlu Urhi-Teşup üze- ne döndü. Urhi-Teşup başında miğferi, üzerinde zırhı olduğu ilde, savaşmak ve düşmanı kılıçtan geçirmek arzusuyla yerinde ramıyordu. Hattuşil ise, sakın ve ne düşündüğü anlaşılması güç f biçimde duruyordu.

Urhi-Teşup ile Hattuşil diğer rakiplerini hemen hemen elemişler ti Putuhepa ile birlikte İmparator'un çevresinde küçük bir çember armuşlardı. Ama Urhi-Teşup, Hattuşil ile Putuhepa'dan nefret ordu. Onlar da Urhi-Teşup'a karşı aynı duygular içindeydi.

Mısır'a karşı savaşa girişmek Muvatallis'e, ülke içindeki anlaşmazlıkları çözümlemeyi, topraklarını genişletmeyi ve başka ülkelere saldırmadan önce Doğu ile Asya üzerindeki egemenliğini pekiştirmeyi sağlayacaktı. Bu, onun için tanrıların bir lütfü değil miydi?

Tören sona erince İmparator generalleri ve üst rütbeli subayları, bir şölene çağırdı. Şölen, dört porsiyon yemeğin tanrılara sunulmasıyla başladı. Sarayın içki dağıtıcısı birinci porsiyonu Kral'ın tahtının üzerine, ikincisini ocağın yanına, üçüncüsünü onur masasına ve dördüncüsünü yemek odasının eşiğine koydu. Bu törenden sonra davetliler sanki son yemeklerini yiyormuşçasına tıka basa yiyip sarhoş oluncaya kadar içtiler.

Muvatallis ayağa kalktığı zaman gülüşmeler ve konuşmalar kesildi. En sarhoş olanlar bile ağırbaşlı tavırlarına büründüler.

Ancak tek bir olay bu savaşı geciktirebilirdi.

imparator ile yanındakiler yukarı kentin sfenksli kapısından çıktılar ve çakıllı bir tepeye doğru yürüdüler. Muvatallis, Urhi-Teşup ve Putuhepa tepenin üzerine çıktılar.

Bakışları bulutlara çevrili olarak durdular.

Urhi-Teşup:

"İşte orada!" diye haykırdı.

imparatorun oğlu yayını gerdi ve başkentin üzerinde uçan akbabalardan birine nişan aldı. Ok tam isabetle yırtıcı hayvanın boğazına saplandı.

Subaylardan biri akbabanın leşini başkomutana getirdi. Urhi-Teşup bıçağıyla hayvanın karnını yardı ve henüz dumanı tüten bağırsaklarını çıkardı.

Muvatallis, Putuhepa'ya:

"Sırrını okuyun ve talihin bizden yana olup olmadığını söyleyin," dedi.

Pis kokuya rağmen rahibe, akbabanın bağırsaklarını inceleyerek görevini yerine getirdi.

"Bizden yana," dedi.

Urhi-Teşup'un savaş çılgılığı Anadolu'nun dağlarında yankılandı.

Sarayda görevli birçok kişinin katılacağı Firavun'un büyük koni fırtınalı geçeceğı benziyordu. Bakanlar herkese soğuk davranıyor, yüksek rütbeli memurlar açık direktiflerin yokluğundan yakınıyor, kâhinler askeri bir felaketi öngörüyorlardı. Ameni ile yanındaki çalışan memurların, Ramses'i korumak için oluşturdukları bariyer yeterli olamamıştı. Herkes işlerin yolunda gidip gitmediğini anlamak için bir açıklama bekliyordu.

Firavun tahtına oturduğu zaman toplantı salonu ağzına kadar dolmuştu. Her kafadan bir ses çıkmaması ve Firavunluk kurumunun yıllık onurunun zedelenmemesi için, o güne dek toplanmış sadece saygın kişiler arasından en yaşlısı soracaktı. Barbaros, bağırıp çağırır ve konuşanların sözlerini keserlerdi. Buna karşı Mısır sarayında sırayla söz alınır ve konuşan dinlenirdi.

Yaşlı üye:

"Majeste," diye söze başladı, "ülke endişe içinde ve herkes Hitit bir savaşın yakın olup olmadığını öğrenmek istiyor."

Ramses:

"Savaş yakın," diye yanıtladı.

Bu kısa ve korkunç açıklamanın ardından uzun bir sessizlik geldi.

"Savaş kaçınılmaz mı?"

"Kaçınılmaz."

"Ordumuz savaşmaya hazır mı?"

"İşçiler büyük coşkuyla çalıştılar ve hâlâ da gayretlerini sürdürüyorlar. Önümüzde birkaç ayımız daha olsaydı daha iyi olacaktı, ne yazık ki böyle bir zamanımız olmayacak."

Hangi nedenle Majeste?"

Çünkü ordumuz en kısa zamanda kuzeye hareket etmek zorunda. Çarpışma Mısır'dan uzakta olacak. Kenan Ülkesi ve Amurru ülkelerinde barış yeniden kurulduğuna göre oralardan hiçbirle karşılaşmadan geçeceğiz."

Ordu başkomutanlığına kimi tayin edeceksiniz?"

"Bu komutanlığı ben üstleneceğim. Yokluğum sırasında eşim Kraliçe Nefertari, Ana Kraliçe Tuya'nın yardımıyla İki Ülke'yi yönetecek.

En yaşlı üye öteki soruları unuttu, çünkü artık onların hiçbir önemi kalmamıştı.

Homeros pipo diye kullandığı iri salyangoz kabuğuna tıktırdığı adaçayı yapraklarını içiyordu. Limon ağacının altına oturmuş, sıcaklığı romatizmalarına iyi gelen bahar güneşinin keyfini çıkarıyordu. Berberin kokular sürdüğü uzun beyaz sakalı, kırış kırış olmuş yüzünü soylulaştırıyordu. Şairin dizlerinin üzerinde siyah-beyaz renkli kedisi Hektor mırıldanıyordu.

"Gidişinizden önce sizi göreceğimi umuyordum Majeste. Bu büyük savaş olacak, değil mi?"

"Mısır'ın hayatta kalması söz konusu Homeros."

Homeros:

"İnsanların özeni sayesinde," diye yazdım, 'ıssız bir yerde bile, muhteşem bir zeytin ağacı büyür. Bol suyla sulanmış bu ağacın beyaz çiçeklere bezenmiş dalları rüzgârda hafif hafif sallanır. Ama, birden esen bir kasırga onu kökünden söker ve yere devirir."

"Ya bu ağaç fırtınaya direnirse?"

Homeros içine anason ve kişniş katılmış kırmızı şarap dolu kupa Kral'a sundu ve o da bu şarabı yudum yudum içti.

"Sizin destanınızı yazacağım Ramses."

"Büyük eserinizden boş zaman bulabilecek misiniz?"

"Ben hayatımı savaşı ve yolculukları dile getirmeye adanmışım ve kahramanları severim. Bu savaştan galip çıkarsanız ölümsüz olacaksınız."

"Ya yenilirim?"

"Hititlerin benim bahçeme girdiklerini, limon ağaçlarını kestiklerini, üzerine yazılarımı yazdığım tabletleri kırdıklarını ve Hektor'u korkuttuklarını düşünebiliyor musunuz? Tanrılar böyle bir felakete razı olmazlar. Kesin olarak savaşa nerede girişeceksiniz?"

"Bu bir askeri sırdır, ama size söyleyebilirim: Bu savaş Kadeş'te olacak."

"Kadeş savaşı... tyi bir başlık. inanın bana, birçok önemsiz eser yok olup gidecek, ama bu eser insanlığın belleğinde sonsuza dek ya-

ayacak. Ve bu esere ben bütün benliğimi koyacağım. önemli bir
tıtı var Majeste: ben bu eserin mutlu sonla bitmesini isterim."
"Sizi düş kırıklığına uğratmamak için elimden geleni yapaca-

Ameni ne yapacağını, ne söyleyeceğini bilemez durumdaydı.
Ramses'e soracağı belki de bin sorusu vardı. On adet dosyayı ona
göstermesi, üzerinde karar verilmesi çok güç sorunları onun incele-
mesine sunması gerekiyordu... Bu sorunlar hakkında sadece Fira-
vun kesin karar verebilirdi. Amenî'nin yüzü solgun, soluğu kesik
kesikti ve elleri titriyordu. Özel sekreterin bu işi sürdürebilecek gü-
cü kalmadığı anlaşıyordu.

Kral:

"Dinlenmelisin," diye öğüt verdi.

"Ama... sen gideceksin! Ve bu durum ne kadar sürecek? Hata
yapmak ve Krallığı zayıf düşürmek gibi tehlikelerle karşı karşıya ka-
lacam."

"Benim sana güvenim var Amenî. Ve doğru kararları alabilmen
için Kraliçe sana yardım edecek."

"Bana gerçeği söyle Majeste: Hititleri yenmek için şansın, bir tek
şansın var mı?"

"önceden yenilgiyi kabul edersem adamlarımı savaşa götürebi-
lirim miyim?"

"Bu barbarların yenilmez olduğu söyleniyor."

"Düşmanın kim olduğunu bildiğin sürece, onu yenmek olasıdır.
Sen ülkemize göz kulak ol, Amenî.

, Şenar, maydanoz ve kerevizle süslenmiş kuzu pirzolasının tadı-
Ha baktı. Biraz yavan bulduğu için etin üzerine baharat serpiştirdi.
Kırmızı şarap en âlâsından olduğu halde o da Şenar'ın gözüne sıra-
dan bir şarap gibi göründü. Sofracıbaşını çağırdı, fakat onun yerine
hiç beklenmedik bir konuk yemek odasına girdi.

"Ramses! Yemeğimi paylaşır mısın benimle?"

"Kesinlikle hayır."

Ramses'in sesindeki soğukluk, sofradan kalkan Şenar'ın iştahını
düşbütün kesti.

"İstersen çardak altına gidelim."

"Nasıl istersen."

Hafif bir hazımsızlık çeken Şenar bir bahçe sandalyesine oturdu. Ramses ayakta kalmış, Nil ırmağına bakıyordu.

"Majesteleri öfkeli görünüyor... Yoksa savaş yakın mı?"

"Hoşnutsuzluğumun başka nedenleri var."

"Benimle mi ilgili?"

"Evet, seninle ilgili Şenar."

"Bakanlıktaki çalışmamdan şikâyetin mi var?"

"Sen hep benden tiksindin, değil mi?"

"Ramses! Bazı nedenlerle aramızda birtakım anlaşmazlıklar oldu, ama o devir geçti artık."

"Öyle misanıyorsun?"

"Bundan emin olabilirsiniz!"

"Senin tek amacın Şenar, en aşağılık ihanetler pahasına da olsa iktidarı ele geçirmek."

Şenar midesine şiddetli bir yumruk yemiş gibi oldu.

"Bana iftira edip suçlayan kim?"

"Ben dedikodulara kulak asmam. Benim kanaatim olgulara dayanır."

"Böyle bir şey olanaksız!"

"Seramana, Memfis'deki bir evde iki kadın cesedi ile Kraliçe'yi büyülemek isteyen bir büyücünün laboratuvarını buldu."

"Peki ama bu iğrenç cinayetlerin benimle ne ilgisi olabilir?"

"Ablamızın adına kaydettirerek önlem almana rağmen, bu ev sana ait. Kadastro bürosunun verdiği bilgi kesin."

"Çoğu Memfis'de olmak üzere o kadar çok evim var ki tam sayısını bilmiyorum! Orada olup biteni nasıl bilebilirim ki?"

"Senin dostlarından biri Raya adında bir Suriyeli tüccar değil miydi?"

"O, benim dostum değildi. Sadece egzotik vazolar getiren bir tüccardı."

"Gerçekte o, Hititler hesabına çalışan bir casus."

"Bu... bu gerçekten korku ve ürküntü verici bir şey! Nasıl bilebilirdim ki? Raya yüzlerce insanla görüşüyordu!"

"Savunma yöntemin pek becerikli; ama aşırı ihtirasının, ülkene ihanet edip düşmanlarımızla işbirliği yapmana neden olduğunu biliyorum. Hititlerin bizim topraklarımızda casuslara ihtiyacı var-

ldı ve onların başlıca müttefiki, benim öz kardeşim olan sen oldun."

"Kafandan nasıl bir çılgınlık geçiyor Ramses? Sadece aşağılık bir kimse böyle davranabilir!"

"İşte o aşağılık adam sensin Şenar."

"Sen hiçbir neden yokken bana hakaret etmekten zevk alıyorsun."

"ölüme yol açan bir hata işledin: Her önüne gelenin ayartılabilir olduğu kanısına vardın. Çevreme ve çocukluk arkadaşlarıma çengel atma konusunda hiç duraksamadın, ama bir arkadaşlığın granitten de sağlam olabileceğini bilmiyordun. Bu nedenle benim hazırladığım tuzağa düştün."

Şenar'ın gözleri karardı.

"Aşa bana ihanet etmedi Şenar ve hiçbir zaman senin hesabına çalışmadı."

Kral'ın ağabeyi koltuğunun kollarına tutundu.

Ramses:

"Dostum Aşa senin tasarılarından ve eylemlerinden beni haberdar etti," diye sözünü sürdürdü. "Sen tepeden tırnağa kötü bir adam-sın Şenar ve hiç değişmeyeceksin."

"Benim... adil şekilde yargılanmaya hakkım var!"

"Yargılanacaksın ve vatana ihanet ettiğin için ölüme mahkûm edileceksin. Savaş döneminde bulunduğumuz için önce Memfis hafe' pisanesine kapatılacaksın sonra da davanın görülmesi için Karge'de sürgünde bekleyeceksin. Yasa'ya uygun olarak Firavun, cepheye hat etmeden önce iç düşmanlarını bertarafetme hakkına sahiptir."

Bir sırtıma Şenar'ın çehresini değiştirdi.

"Beni öldürmeye cesaret edemezsin çünkü sen benim kardeşim-Hititler seni yenecekler! Sen öldüğün zaman onlar iktidarı verecekler!"

"Bir Kral için kötü kişilerle karşılaşmak ve onları yakından tanımak yararlıdır. Senin sayende Şenar, ben de iyi bir savaşçı olacağım."

Hititli köylü kadın, Aşa ile birlikte yaşadıkları olayları ve Mısır'a yolculuğunu Ramses'e anlatmıştı. Genç diplomatın adını vermesi sayesinde Mısır'da çok iyi karşılanmış ve hiç gecikmeden Fira-vun'un huzuruna çıkarılmıştı.

Aşa'nın vaatlerine uyarak Ramses kadına Pi-Ramses'de bir ev verdi ve beslenmesine, giyimine ve bir hizmetçi tutmasına yetecek ömür boyu bir maaş bağlattı. Minnettarlıktan çılgına dönen kadın, hükümdara Aşa hakkında her türlü bilgiyi vermeye hazırды, ama Aşa'nın başına nelerin geldiğini bilmiyordu.

Ramses hiç kuşku duyulmayacak bir kanıya varmıştı: arkadaşı tutuklanmış ve belki de öldürülmüştü. Elbette Aşa son hilesini de kullanabilirdi: Şenar hesabına, yani Hititler hesabına çalıştığını Hititlere inandırabilirdi, ama derdini anlatabilecek ve Hititleri ikna edebilecek olanağı olmuş muydu?

Akıbeti ne olursa olsun Aşa görevini en iyi bir biçimde yapmıştı. Kısacık mesajı üç sözcükten oluşuyordu, ama bu sözcükler Ramses'in savaşa girme kararını etkilemişti:

Kadeş. Çabuk. Tehlike.

Aşa, mesajı bir başkasının eline geçer korkusuyla daha uzun yazmamıştı. Ayrıca ihanete uğrama endişesiyle köylü kadına güvenememişti. Ancak bu üç sözcük yeterince bilgiyi aktarıyordu.

Meba büyük konseye davet edildiği haberini alır almaz tuvalete koştu ve kustu. Ağzındaki pis kokuyu gidermek için Asya güllerinden yapılmış baş döndürücü kokular süründü. Şenar'ın bütün saray halkını şaşkına çeviren tutuklanmasından beri Dışişleri eski Bakanının yardımcısı hapse atılmaktan korkuyordu. Kaçmak, Şenar'ın suç ortağı olduğunu açıklamak anlamına gelirdi. Hem sonra Meba, firarda olan Ofir'i uyaramazdı.

Meba saraya giderken yolda düşünmeye çalıştı. Belki de Ramses

ndan kuşku duymuyordu. Meba, Bakanlığını elinden alan Şenar'ın bir dostu olarak tanınmıyordu. Üstelik Şenar onu uzun süre hep işin dışında tutmuş ve sadece aşağılamak için yanına çağırmasıydı. Saraydakilerin de kanısı buydu. Belki Kral'ınki de böyle olacaktı. de olsa Meba, Şenar'ın cezalandırılmasıyla birlikte birazcık olsun adalete kavuşan zavallı bir kurban gibi görünmüyor muydu?

Meba açık bir tutum içinde olmamalı, boşalan Dışişleri Bakanlığı makamını hakkı olarak istememeliydi. Doğru davranış, yüksek düzeyde bir devlet memurunun saygınlık sınırları içinde kalmasını, kendini unutturmasını ve talihin Ramses'den ya da Hititlerden yalup olmadığına iyice belli olduğu anı beklemesini gerektiriyordu. İkinci olasılık gerçekleşirse, Meba bu durumdan yararlanmasını bilecekti.

Generallerle üst rütbeli subayların tümü büyük konseyde hazır bulunuyorlardı. Firavun'la Kraliçe, tahtlarında yan yana yerlerini aldılar.

Ramses kararını bildirdi:

"Bize ulaşan haberler doğrultusunda Mısır, Hatti'ye savaş ilan edilmiş bulunuyor. Komutam altındaki birliklerimiz yarın sabah erden kuzeye hareket edecek. Az önce İmparator Muvatallis'e, savaşın resmen başladığını bildiren mesajı gönderdik. Dileriz, karanarı yenebilelim ve topraklarımız üzerindeki Maât yasasının varı sürdürelim."

Ramses'in hükümdar oluşundan bu yana yaptığı en kısa süren bu konseyde hiçbir görüşme olmadı. Saray eşrafı ile askerler sessizce dağıldılar.

Seramana, Meba'nın önünden onu görmeden geçti.

Diplomat, bürosuna döner dönmez beyaz vaha şarabından bir i içti.

Ramses, 'Gece Bekçisi'nin eşliğinde çalgınca koşan çocukları ile Meritamón'u kucaklayıp öptü. Tarım Bakanlığı'na getirilen çıvan Necem'in gözetimi altındaki çocuklar, zamanlarının bir bölümünü hiyeroglifyazmayı öğrenerek ve yılan oyunu de ve karanlık kutulardan sakınarak aydınlık bölgeye ulaşmayı açlayan bir oyunu oynayarak geçiriyorlardı. Kral'ın oğlu ve kızı

için bugünün öteki günlerden bir farkı yoktu. Onlara bir masal anlatmak zorunda kalacak olan yumuşak başlı Necem'in peşinden neşeyle gittiler.

Çimenlerin üzerine oturan Ramses ile Nefertari, kantaron, süsen ve hezaren çiçeklerini gölgesi altına alan akasya, nar, ılgın, söğüt ve hünnap ağaçlarını seyrederek birbirlerine yakın oldukları bu anın tadını **çıkartıyorlardı. İlkbahar** güneşi toprağın gizli kalmış enerjisini yeniden canlandırıyordu. **Kral'ın** üzerinde sadece bir peş-tamal, Kraliçe'nin de göğüslerini açıkta bırakan askılı kısa bir elbise vardı.

"Ağabeyinin ihanetine nasıl tahammül ediyorsun?"

"Zaten dürüst olsaydı şaşırırdım. **Aşa'nın** becerikliliği ve cesareti sayesinde, canavarın kafasını kopardığımı umuyorum, ama olayda henüz karanlık noktalar var. Büyücüyü bulamadık ve büyük bir olasılıkla **Şenar'ın** Mısırlı ve yabancı, başka müttefikleri de var. Çok dikkatli ol Nefertari."

"Sen, ülkemizi savunmak için hayatını adadın. Ben de sadece Krallığımızı düşüneceğim, kendimi değil."

"**Seramana'ya, Pi-Ramses'de** kalmasını ve senin korunmanı sağlamasını emrettim. Birçok **Hititliyi** öldürmek için yanıp tutuşan Seramana bu işten hiç hoşlanmadı."

Nefertari başını Ramses'in omzuna dayadı, çözülmüş saçları Kral'ın kollarını okşadı.

"Ben tam uçurumdan çıktığını sırada, sen tehlikeyle karşı karşıya **kalıyorsun...** Biz de babanla annen gibi birkaç barış ve mutluluk yılı görebilecek miyiz?"

"**Hititleri** yenmek koşuluyla belki. Tanrılar **Mısır'ı** ortadan kaldıracak bir savaşı yönetmeyi nasip etmesin bana. Şayet geri dönmezsem Nefertari, firavun ol, Mısır'ı yönet ve kara bahtına dayan. Muvatallis yendiği ulusları köle haline **dönüştürür. İki Ülke'nin** halkı böyle bir koşul altında asla kalmasın."

"Yazgımız ne olursa olsun mutluluğu birlikte tanımış olduk. Bu mutluluk, bir parfümün kokusu ya da bir ağacın **yapraklarındaki** rüzgârın hışırtısı gibi geçici olsa da, her an yeniden yaratıldı. Ben denizdeki bir dalga ve güneş altındaki tarlada açan bir çiçek gibi sana aitim Ramses."

Nefertari'nin elbisesinin sol askısı kendiliğinden kaydı. Ramses,

İçe'nin kendisine terk ettiği vücudunu yavaş yavaş soyarken, adakları, koku sürülmüş sıcacık tenini öptü.

Ramses'le Nefertari büyük arzuların içinde birleşirlerken Pises sarayının bahçesi üzerinden yaban kazları sürüsü geçti.

Ramses, güneş doğmadan önce Amon tapınağının 'temiz alan'ın-
giyindi ve ayinlerin yapılması sırasında kullanılacak olan sıvı ve
katı besinleri kutsadı. Sonra Firavun temiz alandan çıktı, koruyucu
güneşin doğuşunu seyretti. Gök tanrıçasının yuttuğu güneş, akşam
boyunca karanlık güçlere karşı amansız bir savaş verdikten sonra do-
ğudan yeniden doğuyordu. Seti'nin oğlu da Hitit sürülerine karşı ay-
savaşı yürütmeye hazırlanmıyor muydu? Yeniden dirilen güneş
tepe-
nufuktaki iki tepenin arasından doğdu. Eski söylencelere göre bu tepe-
lerin üzerinde duran turkuaz renkli çok büyük iki ağaç, ışığın geçme-
si için yana çekiliyorlardı.

Ramses, kendisinden önceki firavunların ettikleri duayı yüksek
ile okudu:

"Suların içinden doğan, dünyanın üzerinde görünen ve güzelli-
yle İki Ülke'yi aydınlatan güneş, selam sana. Sen, kendi kendine
olan ve kökenini kimsenin bilmediği, canlı bir ruhsun. Alacalı
atlı bir şahin gibi gökte süzülür ve kötülüğü uzaklaştırırsın. Ge-
ce kayığı sağında, gündüz kayığı solunda, ışık kayığının mürettebatı
da sevinç içindedir."

Şayet ölüm onu Kadeş'te bekliyorsa, Ramses bu mesajı tanrılara
daha hiç iletemeyecekti. Ama bir başka ses, onunkinin yerini
alacak ve ışığın sözleri kaybolmayacaktı.

Başkent in dört kıışasında, yola çıkmadan önce son incelemeler
yapılıyordu. Hükümdarın haftalar boyunca sürekli olarak askerle-
 arasında bulunması, savaşın bilinen zorluğuna rağmen birlikle-
 moralini yükseltmişti. Silahların nitelikleri ve miktarı, en çok
tt dişe duyanları bile rahatlatıyordu.

Birlikler, başkent in ana kapısına doğru kıışalarından çıkarlar-
 i Ramses, arabayla Amon tapınağından Set tapınağına gitti. Bu
pınak yüzlerce yıl önce Hiksoslu istilacıların yerleştikleri eski
ntin içinde kurulmuştu. Firavunlar, felaketlerden korunmak
cıyla, evrenin en etkili gücüne vakfedilen bu tapınağı bugüne
hep özenle bakmışlardı. Tanrı Set'in yeryüzündeki temsilcisi

olan Seti, bu gücü buyruğu altına almayı başarmış ve sırrını oğluna aktarmıştı.

Ramses bugün buraya tanrı Set'le çatışmak için değil sihirli bir eylemi yerine getirmek için geliyordu. Tanrı Set'i, Suriyelilerin ve Hititlerin fırtına tanrısıyla özdeşleştirecek, ve düşmanı vurmak için şimşegin enerjisini kazanacaktı.

Karşılaşmaları kısa ve yoğun oldu.

Ramses'in bakışları, ayakta duran ve kafası bir köpeğinkine benzeyen heykelin kıvılgözlerine yoğunlaştı.

Heykelin kaidesi sarsıldı, sanki tanrı adım atmış gibi göründü.

"Set, sen ki büyük gücün kendisisin, beni *Kana* ortak et ve bana gücünü ver."

Kırmızı gözlerle canlılık veren ışık **azaldı**. Set, Firavun'un dileğini kabul etmişti.

Madyan rahibi ile kızı endişe içindeydiler. Kabilenin koyun sürüsünü otlatmaya götüren Musa, iki günden beri dönmemişti. Yaşlı rahibin damadı, yalnız kalmaktan hoşlanan ve insanlardan kaçan biriydi. Dağa çıkıp düşüncelere daldığında kafasında birtakım garip görüntüler canlanıyordu. Musa, merak içindeki karısının sorduğu sorulara yanıt vermeyi reddediyor ve '**Sürgün**' adını verdiği oğluyla oynamaktan başka bir şey düşünmüyordu.

Rahip, Musa'nın, doğduğu ve birçok önemli görevlerinde bulunduğu olağanüstü ülke olan, Mısır'ı bir türlü aklından çıkaramadığını biliyordu.

Rahibin kaygılı kızı babasına:

"Kocam Mısır'a dönecek mi?" diye sordu.

"Sanmıyorum."

"Neden Madyan'a sığındı?"

"Onu da bilmiyorum ve öğrenmek de istemiyorum. Musa namuslu ve çalışkan bir adam. Ondan daha fazla ne isteyebilirim ki?"

"Kocam benden uzaklaştı. Sanki bir sır küpü **gibi...**"

"Onu olduğu gibi kabul et **kızım**, böylece mutlu olursun."

"Eğer geri **dönerse...**"

"Ona güven duy ve bebeğiyle meşgul ol."

Musa köye geri döndü, ama yüzü değişmişti. Kırışıkları daha artmış, saçları aklaşmıştı.

Karısı, Musa'nın boynuna sarıldı.

"Ne oldu Musa?"

"Çalılar arasında bir alevin fışkırdığını gördüm. Çalılar **tu-**
tuşmuştu, ama yanıp kül olmuyordu. Çalılar ortasında beliren Tan-
, n beni çağırdı, adını ilette ve bana bir görev verdi. Gerçek Tanrı
odur ve ona itaat etmek boynumun borcudur."

"Ona itaat **etmek**... Bu bizi, oğlumla beni terk edeceğin anlamı-
na mı geliyor?"

"Görevimi **tamamlayacağım**, çünkü hiç kimse Tanrı buyruğuna
karşı gelemes. **Tanrı'nın** buyrukları seni ve beni aşar. Biz onun **hiz-**
tinde olan birer kuldan başka neyiz ki?"

"Bu görev nedir Musa?"

"Sırası gelince öğreneceksin."

Musa çadırına çekildi, İbrahim, İshak ve Yakup'un tanrısı Yeho-
ile karşılaştığı o anı yeniden yaşadı.

Dışardan gelen bağırış sesleri Musa'yı daldığı derin düşünceler-
den kopardı. Kabilenin orta yerine gelen bir atlı, Firavun'un komu-
ndaki büyük bir **ordunun**, Hititlerle savaşmak için kuzeye doğ-
gittiğini hızlı hızlı anlatıyordu.

Musa, çocukluk arkadaşı Ramses'i ve onu canlı tutan olağanüs-
enerjisini düşündü. O an Ramses'in zaferi kazanmasını diledi.

51

Hitit ordusu başkent surlarının önünde savaş düzenine girdi. Rahibe Putuhepa, gözetleme kulelerinden birisinin tepesinden arabaların dizilmelerini, okçularla piyadelerin yerlerini almalarını seyretti. Mükemmel bir disiplin içinde olan askerler, **İmparatorluğun** yenilmez gücünü temsil ediyordu. Bu güç sayesinde Ramses'in Mısır'ı yakında egemenlikleri altına girecek ve bir Hitit eyaleti olacaktı.

Muvatallis, Ramses'in savaş ilanına, **Firavun'un**kinе benzer diplomatik dille yazılmış bir yanıt vermişti.

Putuhepa kocasını yanından ayırmamayı yeğlerdi, ama imparator, başdanışmanı Hattuşil'in savaş alanında bulunmasını istemişti.

Başkomutan Urhi-Teşup, elinde bir topuz ve bir meşaleyle askerlerine doğru yürüdü. Büyük bir kömür ateşini tutuşturdu ve ateşin yanına hiç kullanılmamış bir savaş arabasını getirtti. Elindeki topuzla arabayı parçaladı ve kalıntılarını ateşe atıp yaktı.

"Düşmanın önünden kaçan her asker böyle ortadan kaldırılacak ve fırtına tanrısı onu ateşiyle böyle yok edecek!"

Urhi-Teşup bu sihirli törenle birliklerine, ne kadar şiddetli olursa olsun hiçbir çarpışmanın **zayıflatamayacağı** bir dayanışma aşılanmış oluyordu.

İmparator'un oğlu, bağlılığını belirtmek için kılıcını Muvatallis'e doğru uzattı.

İmparator arabası, Mısır ordusuna mezar olacak Kadeş yönüne harekete geçti.

Ramses'in *Teb'deki Zafer* ile *Tanrıça Mut Hoşnuttur* adlarındaki iki gösterişli atı, **Amon**, **Râ**, **Ptah** ve Set tanrılarının himayesinde bulunan ordunun başındaki Kral arabasını çekiyordu. Ordu, her biri beşer bin askerden oluşan dört tümendenden meydana geliyordu. Her tümen komutanının **emrinde**, albaylar, bölük komutanları ve sancaktarlar bulunuyordu. Beş bin savaş arabası ise beş alaya bölünmüştü. Askerlerin teçhizatı tunik, gömlek, zırh, deri dizlik, miğ-

r, iki tarafı keskin küçük balta ve gerektiğinde levazım kâtiplerin-
sağlanacak olan birçok silahtan oluşuyordu.

Ramses'in seyisi Menna, Suriye'yi çok iyi bilen deneyimli bir as-
rdi. **'Katil'in**, yelesini rüzgârda **savura** savura Kral'ın arabasının
nda gitmesinden pek hoşlanmıyordu.

Setau ile Lotus, Ramses'in uyarılarına rağmen, çarpışmaların en
anında bile sıhhiye birliklerinin başında kalmak istiyorlardı.
ş hakkında hiçbir bilgileri olmadığından orada daha önce gör-
medikleri türden yılanlarla karşılaşmayı umuyorlardı.

Ordu, Ramses'in beşinci hükümdarlık yılının nisan ayı sonunda
başkentten hareket etti. Hava yumuşaktı, hiçbir olay ilerlemeyi ge-
çiktirmemişti. Ramses, Şile'de sınırı geçtikten sonra küçük kalelerin
oruması altındaki su kaynaklarının yer aldığı kıyı yolunu izledi,
onra da Kenan Ülkesi ile Amurru'dan geçti.

Kral, Biblos yakınında **'Lübnan selvileri** vadisinin **barınağı'** de-
. yerde konuşlanan ve Mısır koruması altındaki devletlere giriş
olunu tutan üç bin askerlik gücün kuzeye doğru ilerlemesini ve
leş'e kuzeydoğudan yaklaşmasını emretti. Generaller bu yar-
cı ordunun güçlü bir direnmeyle karşılaşabileceğini ve kıyıda
pırdayamaz duruma düşeceğini ileri sürerek Ramses'in stratejisi-
karşı çıktılar, ama Kral kararını değiştirmede.

Ramses'in Kadeş'e ulaşmak için izlediği yol, Lübnan ve Anti
bnan sıradağlarının arasındaki Bekaa vadisinden geçiyordu. Bu-
cı vahşi ve kaygı verici manzara Mısırlı askerleri etkilemişti.
ından bazıları, çamurlu sulara birçok timsahın barındığını,
ormanlarla kaplı dağlarda ayı, sırtlan, vahşi kedi ve kurtların in-
inin bulunduğunu biliyorlardı.

Selvilerin, çamların ve sedir ağaçlarının yaprakları öylesine sıkı
, askerler ormanlı bir bölgeden geçerken güneşi hiç göremedikleri
ı telaşa kapıldılar. Havasızlıktan boğulacaklarını düşünen asker-
' arasında büyüyen panik, araya giren bir generalin böyle bir şe-
mümkün olmadığını söylemesiyle yatıştı.

Amon tümeni önden gidiyor, Râ ve Ptah tümenleri onu takip
' ve en arkada da Set tümeni bulunuyordu. Yola çıktıkların-
bir ay sonra Mısır birlikleri, Bekaa vadisinin sonunda, Asi ir-
ının batı kıyısında kurulmuş olan büyük Kadeş kalesine yaklaştı.
Bu müstahkem mevki Hitit sınırını belirliyor ve Amurru ile

Kenan **Ülkesi'nde** huzursuzluk yaratmakla görevli Hitit komandolarına üs görevini yapıyordu.

Mayıs ayının sonu yağmurluydu, askerler rutubetten şikâyetçidiler. Ama kaliteli yiyeceklerin bol miktarda bulunması, bu sıkıntıyı unutturdu.

Kadeş'ten birkaç kilometre **uzakta**, sık ve karanlık Labvi ormanının tam önünde, Ramses ordusunu durdurdu. Burası Hititlerin pusu kurmasına elverişli bir yerdi. Bu kadar dar bir alanda ne savaş arabaları kımıldayabilir ne de piyadeler **harakete** geçebilirdi. Aşa'nın mesajı '**Kadeş. Çabuk. Tehlike**' bir türlü aklından çıkmadığı için Kral acele etmekten kaçındı.

Sadece bir sıra savaş arabası ve okçuların koruması altında geçici bir ordugâh kurulmasına izin verdikten sonra Ramses savaş konseyini topladı. Askerler arasında çok sevilen ve **Lotus'un** yardımıyla bin bir derde deva olan Setau da konseye dahildi.

Ramses seyisi **Menna'yı** çağırırdı.

"Büyük haritayı aç."

Ramses:

"Biz **burada**, Asi ırmağının doğu kıyısında, Labvi ormanının sınırındayız," diye açıklamadı. "Ormandan çıkınca, ırmağı geçmemize yarayacak birinci geçidi göreceğiz. Bu geçit kalenin kulelerine yerleştirilmiş Hitit okçularının menzili dışında, daha kuzeyde bulunan ikinci geçit ise kaleye çok yakın. Biz birinci geçidi kullanıp kalenin açığından ilerleyeceğiz, düşmana yanlardan ve arkadan saldırma için ordugâhımızı kuzeydoğuya kuracağız. Bu plan sizi memnun etti mi?"

Generaller başkomutanlarını onayladılar.

Kral'ın gözünden alevler fışkırdı.

"Bu kadar alıklaştınız mı?"

Amon tümeninin generali öne çıkıp:

"Önümüzdeki orman, rahatsız edici bir engel," dedi.

"Doğru bir gözlem! Ayrıca, **Hititlerin**, ırmak geçişini rahatça kullanmamıza ve kale önünde savaş düzenine girip ordugâhımızı kurmamıza izin vereceklerini mi sanıyorsunuz? Bu plan sizin, benim generallerim olan sizlerin, bana verdiğiniz plan; **iyi**, güzel de bir ayrıntı atlanmış: Hitit ordusunun varlığı!"

Ptah tümeninin generali:

"Kendilerini güvenceye almak için kalenin içinde bekliyorlar-" diye düşüncesini açıkladı.

"Şayet Muvatallis vasat bir savaşçı olsaydı, gerçekten de böyle avranırdı. Ama o Hatti imparatoru! O, aynı anda bize hem or-
nanda, hem ırmak geçidinde ve hem de kalenin önünde saldırı-
cak, birliklerimizi birbirinden ayıracak ve karşılık vermemizi engel-
ecek. Hititler savunma pozisyonunda kalmak gibi bir hata yap-
ayacaklar. Onların bütün saldırı potansiyellerini kalenin içine
hapsedeceklerini mi düşünüyorsunuz? Şunu kabul edin ki, böyle
bir strateji çok aptalca olurdu!"

Set tümeninin generali:

"Sonuca ulaşmak için, ne tür bir arazide savaşacağımızı doğru
seçmemiz çok önemli," diye görüşünü belirtti. "Orman içinde şa-
şmak bizim uzmanlığımız değil, bunu düşünmeyelim bile. Düz
ve açık arazi bizim için daha uygundur. Asi ırmağını, Labvi orma-
na girmeden önce geçelim."

"Olanaksız, hiçbir geçit yok."

"öyleyse şu lanet ormanı yakalım!"

"Bu iyi bir çözüm değil. öncelikle, rüzgâr bize doğru esebilir.
fcyrıca, yanmış ya da devrilmiş ağaçlar ilerlememizi engelleyecek-
n

Râ tümeninin generali, daha önce önerdiği planla çelişkiye düş-
yi göze alarak:

"Kıyı yolunu izleseydik daha iyi olurdu," dedi. "Kadeş'e kuzey-
ı saldırırdık."

Ptah tümeninin komutanı:

"Saçma!" diyerek onaylamadığını belirtti. "Majestelerine saygı-
da kusur etmek aklımdan bile geçmez ama, yardımcı ordumuzun
bizimle buluşabilme şansı hiç olmayacak. Hititler kuşkucu insan-
rdır, kıyı yolunun çıkışına çok sayıda asker yığacak ve olası bir
rıyı püskürteceklerdir. En iyi strateji bizim kabul ettiğimiz
atejidir."

Set tümeninin generali alaylı bir ifadeyle:

"Elbette," dedi. "ama ilerleme olanağımız yok! Ben Labvi orma-
ı bin kadar piyade göndermeyi ve Hititlerin buna tepkisini gör-
nizi teklif ediyorum."

Ramses:

"Bin ölü verdiğimizizi öğrenelim diye mi?" diye sordu.

Râ tümeninin generalinin morali bozuldu:

"Savaşmadan geri çekilmemiz mi gerekecek?" diye sordu. "Bu durumda Hititler bizimle alay edecek ve Majestelerinin itibarı ağır bir biçimde zedelenecek."

"Şayet ben ordumun mahvolmasına neden olacaksam, itibarımın ne önemi kalır? Kurtarılması gereken Mısır'dır, benim itibarım değil."

"Kararınız nedir Majeste?"

Setau ortaya atıldı.

"Ben, yılan bulmak için ya tek başıma ya da karımla birlikte çalışırım. Şayet yüz kadar askerle birlikte gezintiye **çıksaydım**, bir tek kobra bile görmezdim."

Set tümeninin generali:

"Sadede geliniz," dedi.

Setau:

"Bu ormana küçük bir müfreze **gönderelim**," diye teklif etti. "Şayet bu müfreze ormandan geçmeyi **başarırsa** düşman birliklerinin yerini saptar. Biz de onlara nasıl saldırmamız gerektiğini öğreniriz."

Setau, sapan, yay ve hançerleri olan iyi eğitilmiş on kadar genç askerden oluşan komando birliğinin başına geçti. Bu askerler hiç gürültü çıkarmadan hareket etmesini biliyorlardı.

Öğle saatleri olmasına rağmen alacakaranlık olan **Labvi** ormanına girer girmez dağıldılar. Arada sırada **ağaçların** tepelerine bakıyorlar, yüksek dalların üzerinde pusuya yatmış Hititli okçuların olup olmadığını anlamaya çalışıyorlardı.

Tüm duyuları tetikte olan **Setau**, hiçbir tehlike sezinlemedi. Ormandan ilk çıkan Setau oldu ve yüksek otların dibine çömeldi. Az sonra diğerleri de onun yanına geldiler. Böylesine rahat bir gezinti yapmak onları şaşırtmıştı.

Irmağın birinci geçidi önlerindeydi.

Yakınlarda hiçbir Hitit askeri yoktu.

Uzakta, bir tepenin üzerine kurulmuş olan Kadeş kalesi görünüyordu. Kalenin önünde bomboş bir ova uzanıyordu. Çok şaşırان Mısırlı askerler birbirlerine baktılar.

Emin olmak için bir saat süreyle hareketsiz beklediler ve gerçeği **abul** etmek zorunda kaldılar: Hitit ordusu Kadeş'te değildi.

Setau geçidin yakınındaki üç meşe ağacını eliyle işaret ederek:

"Şuraya bakın," dedi, "bir kıpırtı var."

Komando birliği atik davranıp ağaçların çevresini kuşattı. **Arala-**
rından birini geride bıraktılar. Şayet kendileri bir tuzağa düşürüle-
cek olursa, geride bekleyen asker Ramses'e haber vermek için döne-
cekti. Ancak operasyon hiçbir pürüzle karşılaşmadan sona erdi ve
Mısırlı askeler, giyimlerinden Bedevi kabile şefleri oldukları anlaşı-
lan iki kişiyi tutsak aldılar.

İki tutsak çok korkmuştu.

Biri uzun boylu zayıf; öteki orta boylu, dazlak ve sakallıydı. ikisi de Mısır Firavunu'na bakmaya cesaret edemiyorlardı.

"Adınız nedir?"

Dazlak kafalı olanı:

"Benimki Amos," diye yanıtladı. "Arkadaşımınki de Badüş."

"Kimsiniz?"

"Bedevi kabilelerinin şefleriyiz."

"Burada bulunuşunuzun nedenini nasıl açıklıyorsunuz?"

"Kadeş'te, Hititli saygın bir kişiyle buluşmamız gerekiyordu."

"Hangi amaçla?"

Amos dudaklarını ısırdı, Badüş başını daha da eğdi.

Ramses:

"Yanıtla!"

"Hititler bize, Mısır'a karşı birleşmeyi teklif ettiler. Sina çölünde kervanlara saldırmak için."

"Ve siz de kabul ettiniz."

"Hayır, onlarla görüşüp bu konuyu tartışmak istiyorduk!"

"Bu görüşmelerin sonucu ne oldu?"

"Görüşme olmadı Majeste. Çünkü Kadeş'te hiçbir saygın Hititli kalmadı. Kalede sadece Suriyeliler var."

"Hitit ordusu nerde bulunuyor?"

"Hitit ordusu Kadeş'ten ayrılmış on beş günden fazla oluyor. Kale komutanının söylediğine göre, yeni yapılmış yüzlerce savaş arabasını daha rahat kullanabilecekleri bir araziye geri çekilmeyi uygun görüp, buradan yüz elli kilometreden daha uzakta bulunan Halep kentinin önünde savaş düzenine girmişler. Arkadaşım ben oraya gitme konusunda tereddüt ediyorduk."

"Hititler bizi burada, Kadeş'te beklemiyorlar mıydı?"

"Bekliyorlardı Majeste... Ama göçebeler, tıpkı bizim yaptığımız gibi, sizin ordunuzun çok büyük olduğunu haber verdiler. Hititler

İsizin böylesine büyük bir gücünüz olduğunu öngörmedikleri için **İsizi** kendi açılarından daha elverişli bir arazide karşılamayı tercih **ettiler.**"

"Demek sen ve öteki Bedeviler bizim geldiğimizi haber **verdiniz!**"

"Bizi bağışlamanızı dileriz Majeste! Herkes gibi ben de Hititlerin üstün olduğuna **inanıyordum...** Hem sonra bilirsiniz ki bu barbarlar insana seçenek tanımazlar: Ya boyun eğeceksiniz ya da canınızdan olacaksınız."

"Kalede kaç kişi var?"

"En az bin Suriyeli var. Hepsi de Kadeş'in ele geçirilemeyeceğine inanıyor."

Savaş konseyi toplandı. Setau, generallerin gözünde saygıdeğer bir kişi olmuş ve madalyayla ödüllendirilmeye layık görülmüştü.

Râ tümeninin generali gururlu bir ifadeyle:

"Hitit ordusu geri çekildi," dedi. "Bizim için bu bir zafer değil mi Majeste?"

"Sağlam temele dayanmayan bir avantaj. Burada akla bir soru geliyor: Kadeş'i kuşatmamız mı gerekiyor?"

Farklı düşünceler dile getirildi, ama çoğunlukla acele olarak **Halep** yönüne harekete geçilmesi uygun görüldü.

Setau:

"**Şayet** Hititler bizimle burada karşılaşmaktan **vazgeçtilerse,**" dedi, "bunun anlamı bizi kendi alanlarına çekmek istiyorlar demektir.

Bütün tümenlerimizi savaşa sürüp düşmanımızın oyununa **gelmektense** bu kaleyi ele geçirmek daha akıllıca olmaz mı?"

Amon tümeninin generali:

"**Bizim** için çok değerli olan zamanı kaybetme tehlikesine **düşeriz,**" dedi.

"Ben aynı düşüncede değilim. Madem ki Hitit ordusu artık Kadeş'i **savunmuyor,** hemen onu ele geçirelim. Belki de kaledeki Suriyeli, canlarını bağışlama karşılığında teslim olmaya inandırmayız."

Ramses kararını verdi:

"Kadeş'i kuşatıp ele geçireceğiz. Bundan sonra bu bölge Firaa egemenliği altında olacak."

Amon tümeni, Kral'ın yönetiminde Labvi ormanından ve ırmak geçidinden geçip, ovaya girdi ve gösterişli kalenin kuzeybatısında durdu. Râ tümeni, kaledeki Suriyelilerin meraklı bakışları altında, kalenin karşısına yerleşti. Ptah tümeni ırmak geçidinin yanında kamp kurdu. Set tümeni ise ormanın gerisinde kaldı. Ertesi gün, öğleye kadar dinlenmiş olacak Mısır birlikleri, Kadeş'i kuşatmadan ve ilk saldırıya geçmeden önce birleşeceklerdi.

İstihkâm erleri Firavun'un ordugâhını çabucak kurdular. Yüksek kalkanlarla oluşturdukları bir dikdörtgen duvarın içine, bir yatak odası, bir çalışma odası ve bir toplantı salonu bulunan geniş çadırı kurdular. Subaylar için, daha mütevazı birçok çadır hazırlanmıştı. Erlerse açık havada uyuyacak ya da yağmur yağması halinde çadır bezlerinin altına sığınacaklardı. Ordugâhın girişinde, iki yanında aslan heykelleri bulunan bir ahşap kapı vardı. Bu kapıdan ordugâhın içindeki ana yola giriliyor, orada da Kral'ın, tanrı Amon'a saygılarını sunacağı küçük tapınağa ulaşıyordu.

Tümen generali silahların çatılması emrini verir vermez, erler bağlı oldukları takıma verilen günlük görevleri yapmaya başladılar. Atların, eşeklerin ve öküzlerin tımarları yapıp, gereksinimleri karşılandı, giysiler yıkandı, yolda arızalanan tekerlekler onarıldı, hançerler ve mızraklar bilendi, kumanyalar dağıtıldı ve yemekler hazırlandı. Yemeklerin tüten dumanları Kadeş'i, Hititleri ve savaşı unutturdu. Şakalar, öykü anlatmalar, maaşına bahse girmeler başladı. En ateşlileri güreş müsabakaları düzenlediler.

Ramses, iştahları hiç eksilmeyen atları ile aslanını bizzat kendisi doyurdu. Ordugâh uykuya dalıp, yıldızlar gökteki yerlerini aldıktan sonra, Kral, babasının Mısır topraklarına katmayı uygun görmediği görkemli kaleye sabit gözlerle baktı. Bu kalenin ele geçirilmesiyle, Hitit imparatorluğu'na ağır bir darbe indirilecekti. Kaleye seçkin birliklerini yerleştirecek olan Ramses, herhangi bir istila niyetine karşı ülkesini korumuş olacaktı.

Ramses, ayakları dört aslan ayağı figüründen yapılmış karyolasına uzandı ve kumaşı papirüs ve lotus figürleriyle süslenmiş olan yastığa başını koydu. Bu süslemedeki incelik Firavun'un gülümsemesine yol açtı: İki Ülke'nin güzelliğinden o kadar uzaktaydı ki!

Kral gözlerini kapatınca, zihninde Nefertari'nin soylu yüzü belirdi.

"Ayağa kalk Şenar."

"Kiminle konuştuğunu biliyor musun zindancı?"

"ölümü hak eden bir hainle konuştuğumu biliyorum."

"Ben Kral'ın ağabeyiyim!"

"Sen artık hiçbir şey değilsin, adın sonsuza dek kaybolacak. Kalk, yoksa kamçımın ateşini sırtında hissedersin."

"Bir mahkûma kötü davranmaya hakkın yok."

"Bir mahkûma yok... Ama sen!"

Tehdidi ciddiye alan Şenar kalktı.

Memfis'in büyük hapishanesinde kendisine kötü davranılmamıştı. Tarlalarda ya da bentlerin onarılmasında çalıştırılan öteki mahkûmların aksine Kral'ın ağabeyi sadece bir hücreye kapatılmıştı ve günde iki öğün yemekle besleniyordu.

Zindancı onu koridora doğru itti. Şenar bir arabaya bindirilip vahaya götürüleceğini sanıyordu, ama asık suratlı gardiyanlar onu, Ramses ile Aşa'dan sonra en çok nefret ettiği adam olan Ameni'nin bulunduğu büroya soktular.

"Sen yanlış yolu seçtin Ameni, zaferin çok kısa sürecek."

"Bu kudurganlık kalbini hiç terk etmeyecek mi?"

"Bir hançeri senin kalbine saplamadan önce asla! Hititler, Ramses'i yenecekler ve beni kurtaracaklar."

"Hapse girmek aklını başından almış, ama belki hafızanı kaybetmemişsindir."

Şenar suratını ekşitti.

"Benden ne istiyorsun Ameni?"

"Zorunlu olarak suç ortakları edinmişsindir."

"Suç ortakları mı?... Evet, var, hem de çok! Bütün saray halkı, bütün ülke halkı suç ortağı! Tahta çıktığım zaman herkes ayaklarıma kapanacak ve hem de düşmanlarımı cezalandıracağım."

"Bana suç ortaklarının adını ver Şenar."

"Meraklısın küçük kâtip, hem de çok meraklı!... Tek başıma hareket edecek kadar güçlü olduğuma inanmıyor musun?"

"Seni kullandılar Şenar ve sonra da terk ettiler."

"Yanıyorsun Ameni. Ramses son günlerini yaşıyor."

"Şayet konuşacak olursan Şenar, mahkûmiyet koşulların daha âz üzücü olacak."

"Uzun süre hapiste kalmayacağım. Senin yerinde olsaydım, küçük kâtip, kaçırdım! Öcümden hiç kimse kurtulamayacak, özellikle de sen!"

"Son kez soruyorum Şenar, suç ortaklarının adlarını açıklayacak mısın?"

"Cehennemin şeytanları yüzünü **parçalasın**, bağırsaklarını delik deşik etsin!"

"Sürgün senin dilini çözecek."

"Ayaklanma kapanacaksın **Ameni.**"

"Götürün onu."

Gardiyanlar Şenar'ı iterek, iki öküzün çektiği bir arabaya bindirdiler. Dört atlı gardiyan, sürgün yerine kadar ona eşlik edeceklerdi.

Şenar, tahtaları parçalanmış döşemeye oturmuştu ve arabanın her sarsıntısını hissediyordu. Ama acı ve rahatsızlığı hiç **umursamı**yordu. Yüce göreve bu derece yakın olmak ve böylesine aşağılık durumlara düşmek ondaki doymak bilmez öç alma arzusunu körük-lüyordu.

Şenar yolun yarısına **kadar**, mutlu yarınların düşünü kurarak **uyukladı**.

Yüzünü kamçılayan kum taneleriyle **ayıldı**. Şaşkınlıktan diz üstü oturdu ve çevresine baktı.

Kahverengi uçsuz bucaksız bir bulut göğü ve çölü kaplamıştı. Fırtına inanılmaz bir hızla ilerliyordu.

Çılgına dönen iki at binicilerini sırtından attı. Arkadaşları onlara yardım etmeye çalışırken Şenar, araba sürücüsünü başına vurarak bayılttı ve yola attı. Sonra da dizginleri eline alıp arabayla birlikte **fırtınanın** içine daldı.

Sabah hava sisliydi ve **Kadeş** kalesinin tam olarak ortaya çıkması zaman aldı. Etkileyici yapısıyla Mısır ordusuna meydan okumaya devam eden kale, hem Asi ırmağı, hem de ağaçlı tepeler **tarafından** korunduğu için ele geçirilmesi imkânsız gibi görünüyordu. **Ram-ses, Amon** tümeninin mevzi aldığı yükseklikten bakarak, kalenin önünde uzanan ovada yerleşmiş Râ tümenini ve **Labvi** ormanı ile birinci ırmak geçidi arasında bekleyen Ptah tümenini görebiliyordu. Az sonra ırmağı geçecek olan Ptah tümeninin ardından Set tümeni gelecekti.

Böylece dört tümen birleşerek kaleye karşı saldırıya geçeceklerdi.

Askerler silahlarını gözden geçirdiler: kısa kılıçlar, uzun kılıçlar, mızraklar, kıvrık palalar, gürzler ve yaylar erlerin parmaklarını yakıyordu. Savaşın yaklaşmış olması atların hırçınlaşmasına neden olmuştu. Levazım kâtibinin emri üzerine ordugâh temizlendi, mutfakta kullanılan kapkacak bol suyla yıkandı. Subaylar birliklerini **denetlediler**, sakallarını tıraş etmeyenleri berbere gönderdiler. Giyim kuşamına özen göstermeyenler hoş görülmez ve birkaç günlük angaryayla cezalandırılırdı.

Öğleden az önce, nihayet kendisini gösteren güneşin sıcaklığı **altında**, Ramses Ptah tümenine harekete geçme emrini verdi. Tümen birinci geçitten ırmağı geçmeye başladı. Bir haberci, Set tümeninin Labvi ormanını geçmesini bildirmek için yola çıktı.

Birden gök gürlemesini andıran bir ses duyuldu.

Ramses gözlerini göğe kaldırdı, ama tek bir bulut bile göremedi.

Gürültü ovoidan yükseliyordu. Kuşkulanan Firavun dönüp **baktığında**, çevreyi saran korkunç gürlemenin nedenini anladı.

Hitit savaş arabalarından oluşan bir dalga, kalenin yakınındaki ci ırmak geçidini aşmış, Râ tümeninin yan kanatlarına saldırıya **geçmişti**. Çok çabuk hareket eden dev gibi bir başka dalga da birin-

ci geçitten geçmeye başlamış, Ptah tümenine doğru ilerliyordu. Savaş arabalarının ardından gelen piyadeler, bir çekirge sürüsü gibi tüm tepeleri ve vadiyi sarmıştı.

Bu büyük ordu kalenin doğusundaki ormanlara gizlenmiş, Mısır birliklerinin en zayıf anında saldırıya geçmişti.

Düşmanlarının sayısı Ramses'i şaşkına çevirdi. Muvatallis görüldüğü zaman Ramses durumu anladı.

Savaş arabasında ayakta duran Hitit imparatoru'nun çevresinde Suriye, Mitanni, Halep, Ugarit, Karkamış ve Arzava Prensleri ile birçok kabilenin şefleri vardı. İmparator'un emri doğrultusunda onlarla konuşan Hattuşil, Mısır ordusunu ezip yok etmek için Hititlere katılmaları konusunda hepsini ikna etmişti.

Bu bir koalisyondu... Muvatallis bu büyük koalisyonu, çok miktarda altın ve gümüş vererek kurmuştu.

Kırk bin adam ve üç bin beş yüz savaş arabası, şaşkına dönen Mısır kuvvetlerinin üzerine sel gibi akıyordu.

Ptah tümeninin yüzlerce eri, düşman oklarının altında ölmüş, devrilen savaş arabaları ırmak geçidini tıkamıştı. Sağ kalanlar Labvi ormanına sığınmak üzere geri çekildikleri için yardıma gelen Set tümeninin önünü kestiler. Mısır ordusunun bu iki tümeni savaşa katılacak durumda değildi ve düşman okçularına kolay av olma tehlikesi içindeydi.

Ptah tümeninin hemen hemen bütün savaş arabaları parçalanmıştı, Set tümenininkiler ise, önleri tıkanıp için, oldukları yerde çakılıp kalmıştı. O kalenin önündeki ovada durum felakete dönüşüyordu. İkiye bölünüp tüm gücünü yitiren Râ tümeninin erleri dağılıyordu. Koalisyon birlikleri Mısırlıları katlediyordu. Kılıçlar kemiklerini kırıp vücutlarını delik deşik ediyor, mızraklar böğürlerine saplanıyor, hançerler karınlarını deşiyordu.

Koalisyonu oluşturan prensler Muvatallis'i alkışladılar.

İmparatorun uyguladığı stratejinin ne kadar etkili olduğu ortaya çıkmıştı. Ramses'in ve kendini bir şey sanan ordusunun, daha doğru dürüst savaşmadan yok edileceğini kim aklına getirebilirdi? Hayatta kalanlar, çılgına dönmüş tavşanlar gibi kaçıyorlardı. Canlı kalmaları, ne kadar hızlı kaçtıklarına bağlıydı.

Geriye son darbeyi vurmak kalıyordu.

Amon tümeni ile **Ramses**'in karargâhı hiçbir zarara uğramamıştı, ama üzerlerine saldıran Hitit sürülerine uzun süre karşı koyamayacaklardı. O zaman Muvatallis'in zaferi tam olacaktı. Ramses'in ölümüyle firavunların Mısır'ı sonunda boyun eğecek ve Hatti'nin esiri olacaktı.

Ramses, babasının aksine Kadeş tuzağına düşmüştü ve bu hatasını hayatıyla ödeyecekti.

Saçları darmadağın olmuş Urhi-Teşup, iki prensi dirsekleriyle iterek împarator'un karşısına dikildi.

"Baba, ne oluyor?" diye sordu. "Ordunun başkomutanı olan baba neden taarruz saati bildirilmedi?"

"Sana açık seçik bir görev verdim: ihtiyat taburlarımızla Kadeş'i savunmak."

"Ama bu kale tehlikede değil ki!"

"Bu benim emrim Urhi-Teşup ve sen son derece önemli bir noktayı unutuyorsun: Ben sana koalisyon birliklerinin komutanlığını vermedim."

"Peki kime verdin..."

"Bu zor görevin altından kalkabilecek yetenekte olan kardeşim **Hattuşil'den** başka kime verebilirdim? Prensliklerin müttefikimiz olarak bu savaşa katkıda bulunmaları için uzun ve sabır isteyen görüşmeleri o yönettiğinden, koalisyon ordusuna komuta etme onuru onun oldu."

Urhi-Teşup kin dolu bakışlarla Hattuşil'e baktı ve ellerini kılıcının kabzasına götürdü.

Muvatallis soğuk bir ifadeyle:

"Görevinin başına dön oğlum," dedi.

Hitit süvarileri, Firavun'un ordugâhını savunmak için kurulan kalkan duvarını darmadağın ettiler. Karşı koymaya çalışan bir grup Mısırlı asker, gövdelerini delen mızraklarla oldukları yere yığıldılar. Kaçan askerlerin dönüp karşı koymalarını emreden bir subay, ağzına saplanan bir okla cansız yere düştü.

İki binden fazla savaş arabası, Firavun'un çadırına doğru hücumu hazırlanıyordu.

Seyis Menna:

"Efendim," diye haykırdı. "Savaşta Mısır'ı koruyan sizsiniz, yi-

ğitliğin efendisi de **sizziniz**, ama şuraya bakınız! Az sonra binlerce düşmanın ortasında kalacağız! Burada **kalmayalım...** Kaçalım!"

Ramses seyisini küçümseyen bakışlarla süzdü.

"Mademki içini korku **bürüdü**, kaybol gözümün önünden."

"Yalvarırım Majeste! Bu cesaret değil, çılgınlık olur. Hayatınızı kurtarın, ülkemizin size ihtiyacı var."

"Mısır'ın yenilene ihtiyacı olmaz. Ben dövüşeceğim **Menna**."

Ramses başına mavi tacını geçirdi. **Üzerine**, metal parçalarıyla kaplı bir peştamal ve yelekten oluşan kısa zırhını giydi. Bileklerine, üzerinde lacivert taşından yapılmış ördek figürleri olan altın bilezikler takmıştı.

Sanki hiçbir şey olmamış gibi sakın görünen hükümdar iki atın koşumlarını taktıktan sonra mavi ve yeşil renkli örtülerini örttü. **Teb'deki Zafer** adındaki aygırla, **Tanrıça Mut Hoşnuttur** adındaki kısırağın başlarını, uç tarafı mavi, kırmızı tüylerden oluşan muhteşem bir sorguç süslüyordu.

Ramses, üç metre uzunluğunda, altın kaplı ağaçtan yapılmış, savaş arabasına bindi. Arabanın bütün parçaları, fırınlanarak şekillendirilmiş ve altın varakla kaplanarak zıvana dilleriyle birbirlerine takılmıştı. **Sürtünecek** bölümler deriyle kaplanmıştı. Arkası açık olan arabanın kasası altın kaplanmış tahtalardan yapılmış, tabanı ise deri parçalarıyla sıkıca örülmüştü.

Arabanın yan tarafları, Asyalı ve Nubyelilerin baş eğen ve diz çökmüş figürleriyle süslenmişti. Mısır'ın gücü ve Kuzey ile Güney üzerindeki egemenliğinin bu simgesel kanıtı, şu anda, parçalanmakta olan bir krallığın düşü gibi görünüyordu.

Arabadaki iki sadaktan birinde oklar, ötekinde yaylarla kılıçlar vardı. Firavun bu gülünç silahlarla koskoca bir orduyla dövüşmeye hazırlanıyordu.

Ramses, iki eli de boş kalsın diye dizginleri beline dolayıp düğümledi. **İki** atı da zeki ve cesurdu, dosdoğru çarpışanların üstüne saldıracaklardı. Kulakları sağır eden bir kükremler Kral'a güç kuvvet verdi. Aslanı '**Katil**', ona sadıktı, ölünceye dek dövüşecekti.

Bir aslan ve bir çift at: işte Mısır Kralı'nın son üç müttefiki bunlardı. **Amon** tümeninin savaş arabaları ile piyadeleri düşman önünde dağılıyordu.

Babası Seti, Ramses'e:

"Bir hata işlersen," demişti, "kabahati kendinden başka kimsede arama ve hatanı düzelt. Bir boğa, bir **aslan**, bir şahin gibi dövüş, **fırtına** gibi es. Yoksa yenilirsin"

Kulakları sağır eden bir gürültü çıkaran ve büyük bir toz bulutu kaldıran koalisyon savaş arabaları, kendi arabasında ayakta duran Mısır **Firavunu'nun** bulunduğu tepeye doğru saldırıya geçti.

Derin bir haksızlığa uğrama duygusu **Ramses'in** benliğini sardı. Neden talih ona sırtını dönüyordu, neden Mısır, Hitit barbarlarının darbeleri altında yok olup gidecekti?

Ovada artık Râ tümeninden hiçbir şey kalmamış, sağ kalanlar güneğe doğru kaçmışlardı. Ptah tümeni ile Set tümeninden sağ kalanlar da Asi ırmağının doğusunda çember içine alınmışlardı. **Amon** tümeni ise, en seçkin savaş arabacılarına sahip olmasına rağmen, insanın midesini bulandıracak kadar korkak davranmıştı. Koalisyon birliklerinin ilk saldırısından itibaren askerler dağılıp yok olmuştu. Çarpışmak için bekleyen bir tek yüksek rütbeli subay, bir tek kalkan taşıyıcı, bir tek okçu kalmamıştı. Rütbeleri ne olursa olsun, bütün askerler Mısır'ı unutarak canlarını kurtarma derdine düşmüşlerdi. Kral'ın seyisi Menna, yere diz çökmüş, üzerine çullanacak düşmanı görmemek için başını ellerinin arasına almıştı.

Hükümdarlık ettiği beş yıl, **Seti'nin** düşüncelerine sadık kalmaya çalışıp ve ülkenin zengin ve mutlu olması için anıtlar kurduğu bu beş yıl, Mısır halkının köleliğiyle ve **İki Ülke'nin** düşmanının eline geçmesiyle sona erecekti. Nefertari ile Tuya, önce **Delta'ya** dalıp sonra da Mısır vadisini yerle bir edecek olan bu yağmacılar sürüsüne çok **kısa** bir süre dayanabileceklerdi.

İki at, sahiplerinin düşüncesini anlamışçasına ağladılar.

İşte o zaman Ramses başkaldırdı.

Gözlerini güneşe doğru kaldırdı ve ışığın içindeki, hiçbir canlı varlığın şeklini bilmediği gizli tanrı **Amon'a** seslendi:

"Sana sesleniyorum babam Amon! Bir baba, düşman kalabalığının ortasında yalnız kalmış oğlunu unutur mu? Ne oldu **da** böyle davranıyorsun, bir kez olsun sana itaatsizlik ettim mi? Bütün ülkeler bana karşı birleşti. Kendi askerlerim, oldukça kalabalık **oldukları** halde kaçtılar ve işte ben tek başıma, desteksiz kaldım. Bu **barbarlar**, Maât yasasına uymayan zalimlerden başka bir şey değil ki? Oysa ben, senin için tapınaklar kurdum, her gün sana sunularda

bulundum. Sana en güzel çiçek kokularını sundum, senin için, senin varlığını bildirmek amacıyla tapınaklarda büyük kapılar, bayraklı direkler **yaptırdım**. Elefantın taş ocaklarından, senin görkemi-ne dikilen dikilitaşları çıkarttım. Sana sesleniyorum, babam Amon, çünkü yalnız kaldım. Ne yaptımsa senin sevginle yaptım. Şu felaket anında, senin için çalışan bu kulunu kolla. **Amon'un** varlığı benim için milyonlarca asker, yüz binlerce savaş arabasından daha yararlıdır. Kalabalıkların yiğitliğinin hiç önemi yoktur. Amon bir ordu-dan daha **etkilidir**.”

Ramses'in ordugâhının merkezini çevreleyen kazık duvar yıkıldı, savaş arabalarının saldırısına açıldı. Bir dakika dolmadan Ramses yaşamını yitirmiş olacaktı.

Firavun:

"Baba," diye haykırdı, "neden beni terk ettin?"

Muvatallis, Hattuşil ile koalisyon prensleri Firavun'un davranışına hayran kaldılar.

imparator:

"Bir savaşçıya yaraşır şekilde ölecek," dedi. "Bu karakterde bir hükümdar Hititli olmaya layıktır. Bizim zaferimiz önce senin zaferin Hattuşil."

"İki Bedevi rollerini çok güzel oynadılar. Onların yalanları, Ramses'i, birliklerimizin Kadeş'ten uzaklaştıklarına inandırdı."

"Urhi-Teşup senin planına karşı çıkmak ve savaşı kalenin önünde yapmayı tavsiye etmekle hata etti. Bunu göz önünde bulunduracağım."

"önemli olan koalisyonun zaferi kazandığını görmek değil mi? Mısır'ın ele geçirilmesi bize birkaç yüz yıl sürecek refahı sağlayacak."

"Ordusu tarafından ihanete uğrayan Ramses'in sonunu görmek için hazır olalım."

Güneşin sıcaklığı birden iki katına çıktı. Hititlerle müttefiklerinin gözleri kamaşmıştı. Masmavi gökte, kulakları sağır eden bir gökgürültüsü duyuldu.

Herkes hayal gördüğünü sandı...

Gökten, evren kadar engin bir ses geliyordu. Taşıdığı mesajı sadece Ramses'in anlayabildiği bir ses: "Ben baban Amon'um, elim senin elinin içinde. Ben senin babanım, zaferin sahibi baban."

Bir ışık huzmesi tarafından sarılan Firavun'un gövdesi altın gibi parıldadı. Râ'nın oğlu Ramses, güneşin gücüne kavuştu ve şaşkına dönen saldırganların üzerine atıldı.

Artık Ramses, son savaşını yapan yenik bir komutan değildi; yorulmaz kolları ve sınırsız gücü olan bir Kral, yakan bir alev, parıldayan bir yıldız, güçlü bir rüzgâr, boynuzları bilenmiş bir vahşi boğa, karşısına kim çıkarsa çıksın pençeleriyle onu parçalayacak bir şahindi. Ramses ok üzerine ok atıyor, Hititli savaş arabaları sürücülerini öldürüyordu. Kontrolten yoksun kalan atlar şaha kalkıp, bir-

birlerinin üzerine yığılıyor, devrilen arabalar karmakarışık bir yığın oluşturuyordu:

Nubyeli aslan 'Katil', sanki bir ölüm makinesi olmuştu. Üç yüz kiloluk gövdesini savaşın ortasına atmış, pençeleriyle düşmanlarını parça parça ediyor ve on santim uzunluğundaki dişlerini boyunlarına ve kafalarına geçiriyordu. Harikulade yelesi alevler saçıyor, pençeleri güçlü olduğu kadar isabetli bir biçimde vuruyordu.

Ramses ve 'Katil' düşmanın hamlesini kırıp, Hitit hatlarını yarıdılar. Hitit piyadelerinin komutanı mızrağını **kaldırdı**, ama hareketini tamamlamaya vakit bulamadı: Firavun'un oku sol gözüne saplanmıştı. Aynı anda aslanın **çenesi**, İmparator'un savaş arabaları komutanının şaşkına dönmüş yüzünde kapandı.

Sayıcı çok olmasına rağmen koalisyon birlikleri ovaya doğru geri çekildi.

Muvatallis sarardı.

"Bu bir insan değil," diye haykırdı. "Tanrı Set'in ta kendisi. Sadece o, binlerce savaşçıyı yenebilecek güce sahip olabilir! **Baksanıza**, askerlerimiz ona saldırmak istedikleri zaman kollan zayıflıyor, gövdeleri hareketsiz kalıyor ona karşı ne mızraklarını ne de oklarını kullanabiliyorlar!"

Soğukkanlılığıyla tanınmış olan Hattuşil bile şaşkına dönmüştü. Ramses'den sanki bir ateş fışkırıyor ve ona yaklaşmak isteyen herkesi yakıyordu.

Dev cüsseli bir Hititli, Ramses'in arabasının yan tarafına tutunmayı ve hançerini çekmeyi başardı. O anda, vücudunu saran örgü zırh kavruldu ve etleri yanan Hititli çığlıklar atarak öldü. Ramses ve aslan, hızlarını hiç azaltmadan ilerliyordu. Ramses, tanrı Amon'un elinin kendi elini yönettiğini, bu zafer **tanrısının** hemen arkasında durduğunu ve ona bir **ordununkine** eşit gücü verdiğini hissediyordu. Fırtınaya benzeyen Mısır Kralı düşmanlarını saman çöpleri gibi deviriyordu.

Hattuşil:

"Onun ilerlemesini durdurmamız gerek!" diye haykırdı.

Halep Prensi:

"Adamlarımız paniğe kapıldı," diye karşılık verdi.

Muvatallis:

"Birlikleri yeniden derleyip toplayın," diye emretti.

1 "Ramses bir tanrı..."

B "Cesareti insanüstü görünse bile o sadece bir insan. Harekete geçen Prens, askerlerimize güvenlerini kazandırın ve bu savaşı bir an önce bitirin."

Halep Prensi tereddüt ederek atını kamçıladi, koalisyon kurmay M heyetinin bulunduğu tepeden indi. Ramses ile aslanının çılgınlığına i son vermekte kararlıydı.

Hattuşil batı tepelerine baktı. Gördüğünü sandığı şey kanını dondurdu.

"Majeste, orada, sanki... Mısır savaş arabaları olanca hızıyla ilerliyor!"

"Nereden gelmiş olabilirler?"

1 "Kıyı yolunu izlemiş olmalılar."

; "Peki birliklerimizi yararak nasıl geçtiler?"

f "Urhi-Teşup bu yolu, hiçbir Mısırlının geçmeye cesaret edemeyeceğini bahane ederek kapamadı."

Takviye birliği boş alanı, hiçbir direnmeyle karşılaşmadan çabucak geçti, tüm ovaya yayılarak savaş düzenine girdi ve Ramses'in düşman hatlarında açtığı gedikten içeri daldı.

| Halep Prensi:

f "Kaçmayın!" diye haykırdı. "Ramses'i öldürün!"

Birkaç asker emre boyun eğdi. Geri döndükleri anda aslanın pençeleri askerlerin yüzlerini ve göğüslerini parçaladı.

Halep Prensi, Ramses'in altın kaplamalı arabasının kendine doğru geldiğini görünce, korkudan gözleri faltaşı gibi açılmış bir halde savaşmayı bıraktı. Atı, Firavun'dan kaçmak için müttefiki Hititli askerleri çiğneyip geçti. Paniğe kapılan Prens atın dizginlerini bıraktı. f At süratle koştu ve daha önce savaş arabalarının üst üste yığıldığı Asi ırmağına atıldı. Arabalar ya suyun dibine çöküyor ya da akıntıya kapılarak sürükleniyordu. Askerlerin bir bölümü çamurda son nefesini veriyor, bazıları ırmakta boğuluyor, bazıları da yüzmeye çalışıyorlardı. Bütün askerler cehennem ateşine benzeyen bu korkunç tanrıya karşı koymaktansa ırmağadalmayı tercih ediyorlardı.

P Takviye birliği, koalisyon askerlerinden birçoğunu öldürüp kanları Asi ırmağına dökerek Ramses'in işini tamamladı. Savaş arabaları üsteğmenlerinden biri Halep Prensini ayaklarından havaya kaldırdı. Prens yuttuğu sular ağzından boşaldı.

CHRISTIAN JACQ

Ramses'in arabası düşman kurmay heyetinin üzerinde durduğu tepeye yaklaşıyordu.

Hattuşil, İmparator'a:

"Çekilelim," dedi.

"Batı kıyısında hâlâ birliklerimiz var."

"Bu birlikler yetersiz olur... Ramses ırmak geçidini açabilecek güçte. Bu durumda Ptah tümeni ile Set tümenlerini serbest bırakacaktır."

imparator elinin tersiyle alnındaki terleri sildi.

"Ne oluyor Hattuşil... Tek bir adam bir orduyla başa çıkabilir mi?"

"Şayet bu adam Firavun'sa, şayet Ramses'se..."

"Bir kişi, koca orduyu durduruyor... Bu sadece bir hayal olabilir. Oysa biz bir savaş alanındaız!"

"Biz yenildik Majeste, düzenli bir biçimde geri çekilmemiz gerekiyor."

"Bir Hititli geri çekilmez."

"Şu an önemli olan sizin hayatınız. Başka bir stratejiyle savaşa devam etmeyi sonra düşünelim."

"Ne teklif ediyorsun?"

"Kalenin içine sığınalım."

"Orada düşmana yem oluruz!"

Hattuşil:

"Seçeneğimiz yok," dedi. "Kuzeye doğru kaçacak olursak Ramses'le birlikleri peşimizden gelirler."

"Umarım ki Kadeş gerçekten ele geçirilemeyecek kadar güçlüdür."

"Bu kale ötekiler gibi değil Majeste. Seti bile onu ele geçirmekten vazgeçmişti."

"Oğlu için aynı durum olmayacak!"

"Acele edelim Majeste."

Muvatallis istemeye istemeye sağ elini kaldırdı, ve sonu gelmez saniyeler boyunca havada tuttu. Geri çekilme emri verilmişti.

Urhi-Teşup, elinden birşey gelmediği için dudaklarını kanatırca-sına ısıarak bu durumu seyretti. Asi ırmağının doğu kıyısında ırmağın ilk geçidini kapatan tabur, ikinci geçide kadar çekildi. Ptah tümeninden sağ kalanlar, yeni bir tuzağa düşme korkusuyla onların peşin-

den gitmediler. General, Ptah tümeninden geriye kalanları güven altına almayı tercih etti. Set tümenine bir haberci göndererek yolun açık olduğunu ve Labvi ormanından geçebileceklerini bildirdi.

Kendine gelen Halep Prensi, kendisini kurtaran askerden kurtulup kaçtı. Asi ırmağını yüzerek geçti ve Kadeş'e doğru ilerleyen müttefiklerine yetişti. Takviye birliklerinin okçuları kaçanlardan yüzlercesini öldürdüler.

Mısırlılar cesetlerin üzerinden yürüyor ve resmi arşivlere geçecek olan ölü sayısını belirlemek için her birinin ellerini kesiyorlardı.

Hiç kimse Firavun'a sokulmaya cesaret edemiyordu. 'Katil' atlarının önünde sfenks gibi yatmıştı. Üstü başı kan lekeleri içinde olan Ramses, altın kaplamalı arabasından indi, aslanı ile iki atını uzun uzun okşadı. Hareket etmeden duran ve tepkisini bekleyen askerlere bakmadı bile.

Kral'a doğru ilk gelen Menna oldu. Seyis titriyor ve zorlukla yürüyordu.

İkinci geçidin ötesinde Hitit ve koalisyon ordularından sağ kalanlar olanca hızlarıyla Kadeş kalesinin büyük kapısına doğru gidiyorlardı. Mısırlıların, Muvatallis ile adamlarının kaleye sığınmalarını engelleyecek zamanları kalmamıştı.

Menna zorlukla duyulan bir sesle:

"Majeste," diye seslendi, "Majeste... Galip geldik."

Gözlerini Kadeş kalesine dikmiş olan Ramses granit bir heykele benziyordu.

Menna konuşmasını sürdürdü:

"Hitit İmparatoru Majestelerinin önünde pes etti. Kaçtı. Sadece siz, tek başınıza binlerce düşman öldürdünüz! Sizin bu zaferinizi kutlamaya sözcükler yetersiz kalır."

Ramses, seysisine doğru döndü.

Şaşkına dönen Menna, hükümdardan yayılan güçle bir anda öleceği korkusuyla yerlere kapandı.

"Sen misin Menna?"

"Evet Majeste, benim, seyisiniz, sadık kulunuz! Beni bağışlayın, orduyu bağışlayın. Zafer, hatalarımızı unutturmayı gerektirmez mi?"

"Bir firavun bağışlamaz, sadık kulum. O sadece yönetir ve çalışır."

Amon ve Râ tümenleri çok zayıf vermişlerdi. Ptah tümeni onlara göre daha iyi durumdaydı. Set tümeni ise hiç zarar görmemişti. Binlerce Mısırlı ölmüştü. Hitit ve koalisyon askerlerinden hayatlarını kaybedenler Mısırlılardan daha fazlaydı. Kendini kabul ettiren gerçek, Ramses'in Kadeş savaşını kazanmış olmasıydı.

Muvatallis, Hattuşil, Urhi-Teşup ile müttefiklerden Halep Prensi gibi birkaç kurmay ölmemişti ama kaleye kapanmak zorunda kalmışlardı. Hititlerin yenilmez olduğu efsanesi artık tarihe karışmıştı. Hatti İmparatoru'nun yanında yer alan pek çok prens ya boğularak ya da oklarla vurularak ölmüşlerdi. Bundan sonra büyük, küçük bütün prenslikler Muvatallis'in kalkanının onları Ramses'in öfkesinden korumaya yetmediğini bileceklerdi.

Firavun, aralarında Ptah ve Set tümenlerinin generalleri de dahil, hayatta kalan bütün subayları çadırına çağırdı.

Zaferin sevincine rağmen hiç kimse gülmüyordu. Yıldızlı ahşap tahtında oturan Ramses'in yüzü öfkeli bir şahini andırıyordu. Herkes onun avının üzerine saldırmak üzere olduğunu hissediyordu.

Ramses:

"Burada bulunan herkesin," diye açıklamada bulundu, "bir komutanlık sorumluluğu vardı. Barış döneminde hepiniz rütbelerinizin sağladığı olanaklardan faydalanmayı bildiniz. Ama savaş alanına gelince, birer alçak gibi davrandınız! İyi besleniyor, güzel evlerde kalıyor ve vergiden muaf tutuluyordunuz. Herkes size saygı duyuyor, yerinizde olmak için can atıyordu. Ama siz ne yaptınız, savaş başlar başlamaz kaçtınız ve hepinizin aynı derecede korkak olduğunu gösterdiniz."

Set tümeninin generali bir adım öne çıktı.

"Majeste..."

"Benim söylediklerime karşı çıkmayı mı arzu ediyorsun?"

General sırasına çekildi.

"Artık size güvenemem. Yarın yeniden kaçarsın, tehlikenin yaklaşacağını gören serçeler gibi dağılırsın. İşte bu nedenle rütbelerinizi ve görevlerinizi geri alıyorum. Orduda er olarak kalacağınızı, ülkenize hizmet edeceğinizi, maaş ve emeklilik hakkınızın olduğunu düşünerek mutlu olun."

Karşı çıkan olmadı. Çoğunluk daha ağır cezalara çarptırılmaktan korkuyordu.

Aynı gün Kral, takviye birliği askerlerinin arasından seçtiklerini yeni subaylar olarak tayin etti.

Kazanılan zaferin ertesi sabahında Ramses, Kadeş kalesine karşı ilk saldırıya geçti. Kulelerin tepelerinde Hitit flamaları dalgalanıyordu.

Mısırlıların attıkları oklar etkisiz oldu. Oklar, ardında kuşatılmışların sığındığı mazgallara çarparak kırıldı. Suriye'deki öteki kalelerin tersine, Kadeş kulelerinin tepesi ok atışlarının menzili dışında bulunuyordu.

Kendilerini kanıtlamak isteyen Mısırlı piyadeler, kalenin kurulduğu kayalıkları tırmanıp, duvarlarına ağaç merdivenler dayadılar, ama Hitit okçuları onları kırıp geçirdiler ve sağ kalanlar da vazgeçmek zorunda kaldılar. Üç girişim daha aynı başarısızlıkla sonuçlandı.

Daha sonraki günler yapılan denemelerde, birkaç gözüpük asker, duvarın yarısına kadar tırmanmayı başardı, ama tepeden atılan taşlar onların da sonunu getirdi.

Kadeş, ele geçirilmez bir kale gibi görünüyordu.

Üzüntülü olan Ramses, üyeleri Kral'ın gözüne girmek için birbirleriyle yarışan savaş konseyini yeniden topladı. Ama onların gezeliklerinden yorulunca hepsini başından savdı ve yanında sadece Setau'yu alıkoydu.

"Lotus'la ben daha onlarca hayatı kurtarabiliriz," dedi, "ama yorgunluktan ölmememiz koşuluyla. Bize gelen yaralıların sayısına bakacak olursak yakında ilaçsız kalacağız."

"Sözcüklerin ardına saklanma."

"Mısır'a dönelim Ramses."

"Kadeş kalesini unutarak mı?"

"Zafer kazanıldı."

"Kadeş Mısır'ın olmadığı sürece, Hitit tehdidi sonsuza dek sürecekt."

"Bu kaleyi ele geçirmek büyük bir gayrete ve çok sayıda ölüye mal olacak. Yaralıları tedavi etmek ve ordumuzu yeniden düzenlemek için Mısır'a dönelim."

"Bu, kale de ötekiler gibi düşmeli."

"Ya bu konuda haksızsan?"

"Çevremizdeki doğa çok zengin. Lotus ve sen ilaçları hazırlamak için gereken maddeleri burada bulabilirsiniz."

"Ya Aşa bu kaleye kapatılmışsa?"

"Bu, kaleyi ele geçirmek için fazladan bir neden olur."

Seyis Menna koşarak geldi ve yere kapandı.

"Majeste, Majeste! Surların üzerinden bir mızrak atıldı... Ucu-
na bir mesaj bağlanmış!

"Ver onu bana."

Ramses metni çözdü.

"Hitit imparatoru Muvatallis'den Mısır Firavunu Ramses'e.

"Savaşmaya devam etmeden önce, karşılaşmamız ve görüşmemiz daha iyi olmaz mı? Ovaya, senin ordunla kale arasına bir çadır kurulsun.

"Yarın güneş en yüksek noktaya ulaştığı zaman oraya yalnız geleceğim, kardeşim de yalnız gelecek."

Çadıra karşılıklı iki taht konmuştu. ikisinin ortasına, üzerinde iki kupa ve soğuk su dolu küçük bir testinin bulunduğu bir sehpa yerleştirilmişti.

İki hükümdar gözlerini birbirlerinden ayırmadan karşılıklı oturdular. Sıcağa rağmen Muvatallis kırmızı-siyah yünden yapılmış bir palto giymişti.

"Zaferleri giderek artan kardeşim Mısır Firavunu'yla karşılaşmaktan çok mutluyum."

"Hatti İmparatoru'nun şöhreti, birçok ülkede dehşet saçıyor."

"Bu konuda kardeşim Ramses'in beni kıskanması için bir neden yok. Yenilmez bir koalisyon kurdum ama sen onu yendin. Hangi ilahi kuvetten yardım aldın?"

"Kolları, benim kollarımı tamamlayan babam Amon'un gücü beni muzaffer kıldı."

"Böylesi bir gücün, Firavun'da da olsa bir insanda bulunabileceğine inanmazdım."

"Yalanı ve hileyi kullanma konusunda hiç tereddüt **etmedin.**"

"Onlar da birer savaş silahıdır! Doğaüstü bir güç seni yönlendirmeseydi bu silahlar seni yenmiş olacaktı. Baban **Seti'in** ruhu senin akıl almaz cesaretini güçlendirdi, sana korku ve bozgunu unutturdu."

"Teslim olmaya hazır mısın kardeşim **Muvatallis?**"

"Böylesine açık konuşması kardeşim **Ramses'in** huyu mudur?"

"**Hatti'nin** yayılma politikası nedeniyle pek çok insan öldü. Boş sözlerle vakit geçirilecek zaman değil. Teslim olmaya hazır mısın?"

"Kardeşim benim kim olduğumu biliyor mu?"

"Evet, Kadeş kalesinde sıkışıp kalmış Hatti imparatoru."

"Benimle birlikte kardeşim Hattuşil, oğlum Urhi-Teşup, müttefiklerim ve ülkeme bağlı prensler var. Teslim olmamız demek imparatorluğumun ortadan kalkması demektir."

"Yenilen bir insan bunun sonuçlarına katlanmak zorundadır."

"Kadeş Savaşı'nı kazandın, doğru, ama kale hiçbir zarara uğramadı."

"Er geç o da düşecek."

"İlk saldırıların etkisiz oldu. Böyle devam edersen, Kadeş duvarlarına hafif bir çizik bile atamadan çok sayıda adam kaybedeceksin."

"Ben de bu nedenle başka bir stratejiyi benimsemeyi kararlaştırdım."

, "Mademki kardeş kardeşe konuşuyoruz, bana stratejini açıklar mısın?"

tot, "Ne olduğunu bulamadın mı? Stratejim sabır üzerine kurulmuştur. Siz kalenin içinde sayıca çoksunuz. Yiyeceklerinizin eksilmesini bekleyeceğiz. Bunca ısraba uzun süre katlanmaktansa hemen şimdi teslim olmak daha akıllıca olmaz mı?"

"Kardeşim Ramses, bu kaleyi pek iyi tanımıyor. Geniş ambarları, kuşatmaya birçok ay dayanmamızı sağlayacak büyük bir yiyecek stokunu barındırıyor. Bu nedenle bizim koşullarımız Mısır ordusu, **nunkinden** çok daha elverişli."

"Bütün bunlar aşırı bir iyimserlikten başka bir şey değil."

"Hiç de değil, kardeşim, hiç de değil! Siz Mısırlılar üslerinizden çok uzaktasınız ve giderek daha da zor günler yaşayacaksınız. Herkes sizin ülkenizden uzakta kalmaktan hoşlanmadığınızı ve Mısır'ın uzun süre firavunundan yoksun kalmayı sevmediği biliyor. Sonbahar gelecek, arkasından da kış, soğuk ve hastalıkları getirecek. Ayrıca düş kırıklığı ve bıkkınlık olacak. Şundan emin ol kardeşim Ramses: Biz sizden daha şanslıyız. Ayrıca susuz kalacağınızı da hiç unutmayın. Oysa, Kadeş'in depoları ağzına kadar dolu ve kalenin ortasında açtığımız bir kuyudan da yararlanıyoruz."

Ramses, susadığı için değil, konuşmayı kesip düşünmek için biraz su içti. Muvatallis'in söyledikleri yabana atılır gibi değildi.

Ramses:

"Kardeşim su içmek ister mi?" dedi.

"Hayır, ben sığağa dayanıklıyım."

"Yoksa, Hatti sarayında sık sık kullanılan zehirden mi korkuyorsun?"

"Bu alışkanlık yok oldu, ama yine de çeşnici başımın benim için hazırlanmış yemekleri tatmasını tercih ederim. Kardeşim Ramses bilmelidir ki çocukluk arkadaşlarından biri, genç ve parlak diplomat Aşa, bir tüccar kılığına girerek casusluk yaparken yakalandı. Bizim yasalarımızı uygulaysaydım, o öldürülmüş olacaktı; ama böylesine değerli bir kimseyi kurtarmaktan mutlu olacağını düşündüm."

"Yanılıyorsun Muvatallis. Benim benliğimdeki kral kimliği insan kimliği yok etmiştir."

"Aşa sadece senin dostun değil, Mısır diplomasisinin gerçek şefi ve Asya'yı en iyi tanıyan kimsedir. Şayet benliğindeki insan acımasızsa, hükümdar kimliğin, oyunun esası parçalarından birini feda etmez."

"Teklifin nedir?"

"Geçici de olsa barış, yıkıcı bir savaştan daha iyi değil midir?"

"Barış mı... Olanaksız!"

"Düşün, kardeşim Ramses: Hitit ordusunun tümünü bu savaşa sokmadım. Takviye birlikleri, yardımına gelmekte gecikmeyeceklerdir. Bu durumda, kuşatmayı sürdürürken başka savaflara da girmek zorunda kalacaksın. Böylesi bir gayret adamlarınızın olanakla-

rını aşar ve senin şu anda elde ettiğin zafer tam bir felakete dönüşür.”

“Kadeş savaşını kaybettin Muvatallis ve şimdi de kalkmış barış istiyorsun!”

"Resmi bir belge imzalayarak bozguna uğradığımı kabul etmeye hazırım. Bu belgeyi aldığın zaman kuşatmayı kaldıracaksın. imparatorluğumun sınırı kesin olarak Kadeş'te son bulacak. Ordum hiçbir zaman Mısır'ı ele geçirmeye niyetlenmeyecek."

Aşa'nın hücresinin kapısı açıldı.

Genç diplomat soğukkanlılığına rağmen **irkildi**; iki gardiyanın asık suratları hiç de iyiye alamet değildi. Aşa tutuklandığı andan itibaren her gün idam edilmeyi bekliyordu. Hititler casuslara hiç hoşgörülü davranmazlardı.

Kendisi için, balta, hançer ya da bir uçurumdan aşağı atılma mı öngörülüyordu? Mısırlı, hiçbir zalimce işkenceye mazur kalmadan çabuk bir ölüme kavuşmayı arzuluyordu.

Aşa, duvarları kalkan ve mızraklarla süslenmiş, soğuk bir salona alındı. Her zaman olduğu gibi **Hatti'de** her yere savaş havası hakimdi.

Rahibe Putuhepa:

"Nasılsınız?" diye sordu.

"Hareketsizlikten yakınıyorum ve yiyeceklerinizi beğenmiyorum, ama hâlâ ayaktayım. Bu bir mucize değil mi?"

"Bir bakıma evet."

"Şansımın giderek azaldığını **hissediyorum**... Böyle olmakla birlikte sizin varlığınız kaygılarımı gideriyor: Bir kadın böylesine acımasız olabilir mi?"

"**Hititli bir kadının** zayıf bir yanı olabileceğine güvenmeyiniz."

"Cazibemin bir yararı olmayacak mı?"

Rahibenin yüzü aşırı bir öfkeyle canlandı.

"Ne durumda olduğunuzun farkında mısınız?"

"Mısırlı bir diplomat, bütün vücudu titrese de güler yüzle ölmesini bilir."

Aşa, Hitit İmparatoru'nun oluşturduğu muazzam koalisyonu bildirmek üzere Hatti'den çıkmayı başaramadığı **için**, öteki dünyada da olsa onu kınayacak olan Ramses'in öfkesini düşündü. Köylü kadının üç sözcükten oluşan kısa mesajını ulaştırmış olabileceğine pek inanamıyordu ama, şayet başardıysa Ramses bu kısa mesajın anlamını çözecek sezgiye sahipti.

Ramses hiçbir haber alamadığı için Mısır ordusu Kadeş önünde yenilgiye uğramış, Şenar Mısır tahtına çıkmış olmalıydı. Bu durumda, Şenar gibi bir despotun zorba yönetimine **katlanmaktansa ölmek** daha iyiydi.

Ptuhepa:

"Siz Ramses'e ihanet etmediniz," dedi. "Ve hiçbir zaman Şenar'ın buyruğu altına girmediniz."

"Bunun takdirini size bırakıyorum."

Putuhepa:

"Kadeş savaşı sona erdi," diye açıkladı. "Ramses, müttefik birliklerini yendi."

Aşa birden sarhoş gibi oldu.

"Benimle alay ediyorsunuz..."

"Şaka yapacak kadar keyifli değilim."

Şaşkınlığını gizlemeyen Aşa:

"Koalisyon birlikleri **yenilmiş...**" diye tekrarladı.

Putuhepa:

"imparatorumuz hayatta ve özgür," diye ekledi, "ve Kadeş kalesi sapaşlam duruyor."

Diplomatın keyfi kaçtı.

"Benim için nasıl bir akıbet düşünüyorsunuz?"

"Sizi casus olarak yaktırırdım, ama siz şu anda pazarlık konusu oldunuz."

Mısır ordusu, haziran ayının parlak güneşinin altında bile duvarları hâlâ koyu renkte görünen kalenin önünde ordugâh kurmuştu. Ramses'le Muvatallis arasındaki görüşmeden bu yana Fırvun'un askerleri Kadeş'e karşı hiçbir saldırıda bulunmamışlardı. Urhi-Teşup ile Hititli okçular surların tepesinden düşmanlarının savaş dışı günlük faaliyetlerini seyreliyorlardı. Atlar, eşekler ve öküzlerin bakımları yapılıyor, topluca oynanan oyunların sayısı giderek artıyor, güreş müsabakaları düzenleniyor, birbirleriyle atışan tümen alay aşçıların hazırladıkları güzel yemekler yeniyordu.

Ramses üst rütbeli subaylara tek bir emir vermişti: Disipline uyulmasını sağlamak. Hiç kimse Muvatallis ile yapılan anlaşma hakkında en küçük bir bilgiye sahip değildi.

Set tümeninin yeni generali hükümdara soru sorma cesaretini gösterdi:

"Majeste, ne yapacağımızı, ne söyleyeceğimizi bilemez duruma düştük."

"Büyük bir zafer elde etmek sizi memnun etmiyor mu?"

"Kadeş savaşının tek galibinin siz olduğunuzu gayet iyi biliyoruz Majeste, ama neden bu kaleye saldırmıyoruz?"

"Çünkü onu ele geçirmek için hiçbir şansımız yok. Askerlerimiz en az yarısını feda etsek bile başarıya ulaşmamız garanti değil."

"Daha ne kadar zaman olduğumuz yerde hiçbir şey yapmadan durup şu lanet kaleyi seyretmemiz gerekecek?"

"Muvatallis ile bir uzlaşmaya vardım."

"Yani... barış mı demek istiyorsunuz?"

"Koşullar ortaya kondu. Bu koşullar yerine getirilmediği takdirde, savaş durumunu yeniden sürdüreceğiz."

"Öngördüğünüz mühlet ne kadar Majeste?"

"Süre bu hafta sonunda bitiyor. Böylece Hitit İmparatoru'nun verdiği sözün bir değeri olup olmadığını anlayacağım."

Uzaklarda, kuzey yolu üzerinde bir toz bulutu yükseldi. Birçok Hitit savaş arabası Kadeş'e yaklaşıyordu. Bu arabalar, belki de Muvatallis ile yakınlarını kurtarmak için gelen takviye birliğinin öncüleriydi.

Ramses, Mısır ordugâhını saran kaynaşmayı yatıştırdı. *Teb'deki Zafer ve Tanrıça Mut Hoşnuttur* adındaki atlarının çektiği savaş arabasına binen Kral, yanında aslanı olduğu halde Hitit taburunu karşılamaya çıktı.

Hititli okçuların elleri bellerindeki oklarında idi. Ramses'le 'Kartil'in şöhreti şimdiden bütün Hatti ülkesine yayılmıştı.

Bir adam arabadan indi ve Firavun'a doğru yürüdü.

Çevik adımlarla yürüyen, soyluluğu her halinden belli, şık giyimli, ince ve bakımlı Aşa, protokole kulak asmadan Ramses'e doğru koştu.

Kral ve arkadaşı kucaklaştılar.

"Mesajım yararlı oldu mu Majeste?"

"Hem evet, hem hayır. Senin uyarını göz önünde bulundura-

madım, ama talihin sihri Mısır'dan yana oldu. Ve senin sayende çabucak durumu kavradım. Zaferi Amon kazandı."

"Bir daha Mısır'ı göremeyeceğime inanmıştım. Hitit hapishaneleri çok korkunç. Hititleri, **Şenar'ın** suç ortağı olduğuma inandırmak için çok uğraştım. Bu benim hayatımı kurtardı. Sonra olaylar çok çabuk gelişti. Doğrusu orada ölmek, benim gibi bir adam için bağışlanamaz bir zevk fukaralığı olurdu."

"Ya ateşkesi koruma ya da savaşı sürdürme konusunda karar vermek zorundayız. Senin fikrin benim için yararlı olacak."

Ramses çadırında, Hitit İmparatoru'nun gönderdiği belgeyi **Aşa'ya** gösterdi.

"Ben, Muvatallis, senin kulunum Ramses ve senin, Işığın Oğlu olarak, gerçekten ışıktan oluşmuş olduğumu kabul ediyorum. Ülkem senin kulundur, ayaklarına kapanmıştır. Bu gücünü kötüye kullanma!"

"Otoriten tartışılmaz, büyük bir zafer kazanarak bunu kanıtladın. Niçin bu kulunun halkını yok etmek için savaş halini sürdürüresin, niçin kalbin hâlâ öfke dolu olsun?"

"Mademki zafer kazanmış bir hükümdarsın, barışın savaştan iyi olduğunu kabul et ve Hititlere yaşam soluğu bağışla."

Aşa, beğendiğini:

"Çok güzel bir diplomatik üslup," diyerek belirtti.

"Bu mesaj bölgedeki ülkelerin tümü için yeterli derecede açık mı?"

"Gerçek bir şaheser! Bir Hitit İmparatoru'nun savaşta yenilmesi yeni bir şey, hele bozguna uğradığını kabul etmesi, senin itibarını artıracak bir mucize."

"Ama Kadeş'i ele geçiremedim."

"Bu kalenin ne önemi var! Sen, kesin bir zafer kazandın. Yenilmez diye bilinen Muvatallis, sadece yazılı bir belgeyle de olsa, artık senin egemenliğin altında birisi... Onun bu zoraki alçakgönüllülüğü, senin saygınlığının artmasını sağlayacak."

Muvatallis böyle bir metni yazmak ve **Aşa'yı** serbest bırakmakla sözünü tutmuştu. Bunun üzerine Ramses ordusuna ordugâhı toplayıp Mısır'a dönmek üzere yola çıkma emrini verdi.

Ramses, çok sayıda Mısırlı askerin öldüğü savaş alanını terk etmeden önce, Muvatallis ile kardeşi ve oğlunun sağ salim çıkacakları kaleye doğru döndü. Firavun, Hitit gücünün simgesi olan bu kaleyi yıkmayı başaramamıştı, ama koalisyonun yürekler acısı bozgunundan sonra geriye nasıl bir güç kalabilirdi ki? Muvatallis, Ramses'in kulu olduğunu bildirmişti... kim böyle bir başarıyı düşleyebilirdi? Kral, onu çağırdığı zaman yardımına koşan tanrısal babasını asla unutmayacaktı. Bu yardımı, bir felaketi zafere dönüştürmesine olanak tanımıştı.

Gözcülerin komutanı:

"Kadeş ovasında bir tek Mısırlı kalmadı," diye bildirdi.

Muvatallis, oğlu Urhi-Teşup'a:

"Güneye, doğuya ve batıya keşif erleri gönder," diye emretti.

"Belki de Ramses bizim ona kurduğumuz tuzak gibi, biz kaleden çıkar çıkmaz saldırıya geçmek için birliklerini ormanda saklamıştır."

"Daha ne kadar kaçmaya devam edeceğiz?"

Hattuşil:

"Hattuş'ın dönmek zorundayız," dedi. "Ordumuzu yeniden düzenlemek ve stratejimizi yeniden gözden geçirmek zorundayız."

Urhi-Teşup birden parladı:

"Ben mağlup olmuş bir generale değil, Hitit İmparatoru'na hitap ediyorum."

Muvatallis araya girdi:

"Sakin ol oğlum, Ben koalisyon ordusunun komutanının kusurlu olmadığını düşünüyorum. Hepimiz Ramses'in kişisel gücünü küçümsemişiz."

"Dilediğim gibi davranmama izin verseydiniz, galip gelecektik!"

"Mısır ordusunun araç ve gereçleri son derece mükemmel. Firavun'un savaş arabaları bizimkiler kadar güçlü. Senin tavsiyene uyup ovada karşı karşıya gelseydik, durum bizim aleyhimize döner ve birliklerimiz çok kayıp verirdi."

"Bu küçük düşürücü bozgundan memnun görünüyorsunuz."

"Kadeş kalesi hâlâ elimizde, Hatti işgal edilmedi, Mısır'a karşı savaş sürdürülecek."

"İmzaladığımız yüzkarası belgeden sonra bu savaş nasıl sürdürülecek?"

Hattuşil:

"Barış antlaşması söz konusu değil," diye açıkladı. "Bu mektup bir hükümdarla öteki arasında geçen basit bir yazışma. Ramses'in bununla yetinmesi deneyimsiz olduğunu gösteriyor."

"Ama Muvatallis, Firavun'a bağlı olduğunu açıkça belirtiyor!"

Hattuşil gülümsedi.

"Bir başkasına bağlı olan kişinin elinde yeterli bir ordu varsa hiçbir şey onun başkaldırmasını engelleyemez."

Urhi-Teşup bakışlarıyla Muvatallis'e meydan okudu.

"Baba, artık bu beceriksizi dinlemeyin ve bana asker olarak geniş yetki verin! Diplomatik incelikler ve hile hiçbir sonuca götürmez. Ramses'i sadece ben, evet ben ezebilirim."

imparator:

"Hatuşaş'a dönüyoruz," diyerek kestirip attı. "Dağlarımızın havası sağlıklı düşünmemize yardımcı olacak."

Ramses, Nefertari'nin yüzdüğü havuza güçlü bir dalış yaptı. Kral, suyun altından yüzdü ve karısını belinden yakaladı. Şaşırmış gibi yapan Nefertari kocasının kendisini suyun içine çekmesine direnmedi. Birbirine sıkı sıkı sarılmış olarak suyun yüzüne yavaşça çıktılar. Altın sarısı köpek 'Gece Bekçisi' havlayarak havuzun çevresinde koşuyordu. 'Katil' ise bir çınarın gölgesinde uyuyordu. Boyunda, savaşta gösterdiği yiğitlik nedeniyle ödül olarak verilmiş ince altın bir kolye vardı.

Ramses, Nefertari'ye büyülenmeden bakamıyordu. Vücutlarının birbirine uyumu ve karşılıklı duyulan çekiciliğin ötesinde, aralarında zaman ve ölümden de güçlü esrarlı bir bağ vardı. Havuzun içinde kayarcasına yüzerken, ılık sonbahar güneşi yüzlerini yalıyordu. Havuzdan çıktıkları zaman 'Gece Bekçisi' havlamayı kesti ve onların bacaklarını yaladı. Kral'ın köpeği sudan nefret ediyor ve efendisinin ne sebeple böylesine ıslanmaktan zevk aldığını bir türlü anlamıyordu. Kral'la Kraliçe'nin okşamaları ile iyice rahatlayan 'Gece Bekçisi,' aslanın kocaman ayaklarının arasına yerleşti ve hak ettiği uykuyu çekmeye başladı.

Nefertari öylesine istek uyandırıyor ki, Ramses'in ateş gibi olan elleri genç kadının mükemmel vücudunu, bilmediği bir ülkeye giden bir kâşifin coşkusuyla baştan başa dolaşmaya başladı. Ele geçirilmekten mutlu olan Nefertari önce tepkisiz kaldı, ardından da sevgilisinin dolaylı çağrılarına karşılık verdi.

Ramses bütün ülkede 'Büyük Ramses' olarak anılır olmuştu. Pi-Ramses'e döndüğünde, Hititlerin bozgununa neden olan ve onları kendi topraklarına geri püskürten Kadeş Savaşı galibi Firavun coşkuyla karşılanmıştı. Köylerde olduğu kadar kentlerde de birkaç hafta süren şenliklerle bu büyük zafer gerektiği gibi kutlanmıştı. İstila edilme riskinden kurtulduktan sonra yeniden canlanan yaşam se-

vinci, bereketli bir ürünü müjdeleyen suların kabarmasıyla daha da artmıştı.

Seti'nin oğlunun hükümdarlığı, beşinci yılında büyük bir zaferle sonuçlanıyordu. Yeni askeri hiyerarşi Ramses'e yürekten bağlanmıştı ve bu zaferden büyülenmiş olan saray halkı hükümdarın önünde saygıyla eğiliyordu. İki Ülke'yi yöneten yirmi sekiz yaşındaki bu genç adam, büyük hükümdarların katına yükselmiş ve döneme mührünü vurmuştu.

Homeros, bastonuna dayanarak Ramses'i karşılamak için yürüdü. "Bitirdim Majeste."

"Koluma girip biraz yürümeyi mi, yoksa limon ağacınızın altında oturmayı mı arzu edersiniz?"

"Biraz yürüyelim. Son zamanlarda kafam ve elim çok çalıştı. Şimdi sıra bacaklarımda."

"Bu yeni çalışmanız sizi *Ilyada*'nın yazımını ertelemeye zorladı."

"Evet, ama siz bana mükemmel bir konu verdiniz!"

"Bu konuyu nasıl ele aldınız?"

"Gerçeğe saygı duyarak Majeste. Ne ordunuzun alçaklığını gizledim, ne de sizin, ümitsizlik içinde tek başınıza giriştiğiniz savaşta kutsal babanıza yaptığınız yakarıyı. Bu olağanüstü zaferin koşulları, ilk eserini yazan bir şair gibi beni coşturdu! Mısralar dudaklarımdan ucunda dille geliyor, kendiliklerinden bir düzen içinde sıralanıyordu. Arkadaşınız Amenî, bazı dilbilgisi yanlışlarımı düzeltmemde bana çok yardım etti. Mısır dili kolay bir dil değil, ama esnekliği ve belirginliği bir şair için gerçek bir mutluluk."

Ramses açıklamada bulundu:

"Kadeş savaşının öyküsü Karnak tapmağının sütunlu büyük salonunun güneye bakan dış yüzeyine, Luksor tapınağının avlusunun dış duvarlarına ve kapısının cephesine, Abidos tapınağının dış duvarına ve milyonlarca yılın tapınağının gelecekte inşa edilecek ön avlusuna kazınacak."

"Böylece sonsuzluğun taşı, Kadeş savaşının anısını edebiyen koruyacak."

"Aslında bunu yaparak gizli tanrıya, düzenin düzensizliğe karşı kazandığı zafere ve Yasa'nın kargaşalığı püskürtme gücüne karşı duyduğum saygıyı göstermek istiyorum."

* "Siz de ülkeniz de beni her gün biraz daha şaşırtıyorsunuz Ma-

jeste. O ünlü Yasa'nızın sizi yok etmeye kararlı düşmanınızı yenmenize yardım edeceğine inanmıyordum."

"Şayet Maât sevgisi düşüncemi ve irademi terk etmiş olsaydı, hükümdarlığım sona ermekte gecikmez ve Mısır kendine bir başka efendi bulurdu."

Ameni ne kadar yemek yerse yesin bir türlü şişmanlamıyordu. Her zaman zayıf, solgun ve hastalıklı görünümdeydi. Kral'ın özel sekreteri artık bürosundan dışarı çıkmıyor ve ufak bir kadroyla önemli sayıda dosyayı ele alıp inceliyordu. Doğrudan doğruya başbakan ve bakanlarla irtibatta olduğu için ülkede olan biten her şeyi biliyor ve her yüksek rütbeli memurun görevini eksiksiz olarak yapmasını sağlıyordu. Ramses'in çocukluk arkadaşına göre yönetimin sağlıklı yürütülmesinin çok basit bir temel ilkesi vardı: görev yükseldikçe sorumlulukları da o derece arttığından, hata ve yetersizlik söz konusu olduğunda verilmesi gereken ceza da o denli ağır olmalıydı. Bakandan servis şefine kadar herkes astlarının hatalarını üstlenmek ve bedelini ödemek zorundaydı. Azledilen bakanlarla rütbesi indirilen görevliler Ameni'nin otoritesinin ne denli etkili olduğunu öğrenmişlerdi.

Hükümdar Pi-Ramses'de bulunduğu zaman, Ameni'yi her gün görüyordu. Hükümdar Teb ya da Memfis'e gittiği zaman Ameni onun için ayrıntılı raporlar hazırlıyordu. Ramses, bu raporları dikkatle okuduktan sonra kararlarını veriyordu.

Ameni, önlerindeki yıl için bentlerin pekiştirilmesine yönelik projeyi anlatmayı bitireceği sırada, Seramana, içlerine papirüslerin düzenle yerleştirildiği dolapların bulunduğu büroya girdi. Sardunyalı dev adam hükümdarın önünde eğildi.

Ramses:

"Bana hâlâ öfkeli misin?" diye sordu.

"Ben, o savaşta sizi yalnız bırakmazdım."

"Karıma ve anneme gözkulak olmak son derece önemli bir görevdi."

"Bunu inkâr etmiyorum, ama sizin yanınızda olmayı ve Hitit'i kılıçtan geçirmeyi yeğledim. Bu adamların insanları küçümsemesi kanıma dokunuyor. Savaşla ünlenen bir insan bir kalenin arkasına sığınır mı?"

Ameni araya girdi:

"Zamanımız değerli," dedi. "Araştırmalarından ne sonuç aldın?"

Seramana:

"Hiç," diye karşılık verdi.

"Hiçbir ize rastlamadın mı?"

"Arabayı ve Mısırlı polislerin cesetlerini buldum, ama Şenar'ın cesedine rastlamadım. Duvarları taştan örülmüş bir kulübeye sığınmış olan tüccarların anlattıklarına göre kum fırtınası o güne dek görülmedik şiddette olmuş ve uzun sürmüş. Karge vahasına kadar gittim. Sizi temin ederim ki ben ve adamlarım bütün çölü aradık."

Ameni:

"Şenar el yordamıyla yürürken," diye tahminde bulundu, "bir kuru dere yatağına düşmüş ve vücudu tonlarca kumun altına gömülmüş olmalı."

Seramana bu varsayımı kabullenerek:

"Genel kanı bu," dedi.

Ramses:

"Benim kanım bu değil," dedi.

"O cehennemden çıkmak için en küçük bir şansı yoktu Majeste. Anayoldan ayrıldığı için kayboldu ve uzun süren fırtına, kum ve susuzlukla mücadele edemedi."

"Onun kini öylesine güçlü ki her zorluğa karşı ayakta kalmasına yeter. Şenar ölmedi."

Kral Dışişleri Bakanlığı'nın girişindeki Tot heykelinin sunağına zambak ve papirüsten yapılmış bir çiçek demetini koyduktan sonra saygı duruşunda bulundu. Başının üzerinde hilal biçiminde bir başlık bulunan oturmuş bir figürle simgelenen bilgi tanrısının bakışları, insanların dünyevi uğraşlarından çok uzakta olan göğe çevrilmişti.

Ramses'nin geçtiği yol üzerindeki bakanlık memurları ayağa kalkıp eğilerek hükümdarı selamladılar. Yeni bakan Aşa, bürosunun kapısını açarak Ramses'i karşıladı. Saraydakilerin gözünde birer kahraman olan Kral ile arkadaşı kucaklaştılar. Hükümdarın Dışişleri Bakanı'nı ziyareti, arkadaşına verdiği üstün değer bir göstergesi oluyor ve Mısır diplomasisinin bir numaralı adamı olan Aşa'nın prestijini daha da sağlamlaştırıyor.

Aşa'nın bürosu Ameni'ninkinden çok farklıydı. Suriye'den getirilmiş güller, aynısafa çiçekleri ile nergislerden oluşan çiçek demetleri, sehparların üzerine yerleştirilmiş kaymaktaş vazolar, ayaklı lambalar, akasya ağacından yapılmış çekmeceler ve renkli örtüler, canlı ve kibar bir dekor oluşturuyor, bir çalışma odasından çok, pek lüks bir özel daireyi anımsatıyordu.

Gözlerinden zekâ parıltıları fışkıran zarıfgörünüslü Aşa, hafif ve kokulu bir peruk takmıştı. Önemli bir ziyafete çağrılmış, yüksek tabakadan birine benziyordu. Böyle birinin bir casusa dönüşebileceğini, bir tüccarın eski püskü giysilerini giyip Hitit ülkesinin tehlike dolu yollarında dolaşacağını kim tahmin edebilirdi? Yeni bakan önemli bilgileri olağanüstü hafızasında saklamayı yeğlediği için, bürosunun lüks atmosferi dosya yığınlarıyla dolmuyordu.

"İstifaya zorlanmaktan korkuyorum Majeste."

"Hangi ağır suçu işledin?"

"Başarısızlık. Servislerimin tüm gayretine rağmen Musa hâlâ bulunmuş değil. Çok garip... Aslında insanların dili çabuk çözülür. Bence tek bir olasılık var: Musa ücra bir köşedeki bir yere saklandı ve oradan hiç çıkmadı. Şayet adını değiştirmiş ve Bedevi bir ailenin içine karışıp onlarla bütünleşmişse, onun kimliğini belirlemek çok güç, hatta olanaksızdır."

"Sen araştırmalarını sürdür. Peki ya topraklarımıza yerleşmiş olan Hitit casusluk şebekesinden ne haber?"

"Sarışın genç kadının cesedi, kimliği saptanamadan gömüldü. Büyücü ise kayboldu. Belki de Mısır'dan çıkmayı başardı. Sanki bütün şebeke birkaç gün içinde ortadan kayboldu. Büyük bir tehlike atlattık."

"Bu tehlike gerçekten geçti mi?"

Aşa:

"Buna evet demek biraz iddialı olur," dedi.

"Gözetimini gevşetme."

Aşa:

"Hititlerin tepkilerinin ne olabileceğini kendi kendime soruyorum," dedi. "Bozguna uğramak onurlarını kırdı. Aralarındaki anlaşmazlıklar giderek derinleşti. Barışla yetinmeyeceklerdir, ama kendilerine gelebilmeleri için onlara birkaç aylık, hatta birkaç yıllık süre gerekecek."

"Meba nasıl davranıyor?"

"Benim yüce selefim, gayretli bir yardımcı ve haddini biliyor."

"Ona güvenme. Eski Dışişleri Bakanı olarak seni kısıkanıyordur. Güney Suriye'deki garnizon komutanlarımızın raporlarında durum nasıl görünüyor?"

"Her tarafta bir durgunluk olduğunu söylüyorlar, ama onların gözlemlerinin doğruluğu konusunda kuşkularını var. Bu nedenle yarın Amurru'ya gideceğim. Orada, herhangi bir istilayı durduracak nitelikte bir acil müdahale birliği kurmamız gerekiyor."

Rahibe Putuhepa öfkelerini bastırmak için, İmparator'un sarayının yükseldiği tepenin yakınındaki bir kayanın içine oyulmuş yeraltı odasına, Hitit başkentinin en kutsal yerine kapandı. Muvatallis, Kadeş bozgunundan sonra, kardeşi ile oğlunu eşit mesafede tutmaya karar vermişti. Bu iki hasım taraf arasındaki dengeyi koruyabilecek tek kişinin kendisi olduğunu öne sürerek kişisel iktidarını güçlendiriyordu.

Yeraltındaki odanın tavanı kubbeliydi ve duvarları, kanatlı bir güneşin üzerine çıkmış İmparator'u savaşçı ve rahip olarak temsil eden rölyeflerle süslenmişti. Putuhepa, üzerinde kan lekeleri bulunan bir kılıcın konulduğu Cehennem sunağına doğru yürüdü.

Kocasını, Muvatallis'in kınamalarından kurtarmanın ve yenden gözüne girmesini sağlamanın yolunu bulmak için buraya gelmişti. Öte yandan Urhi-Teşup, eli kolu bağlı oturmuyor, Hattuşil'i ortadan kaldırmaya, hatta Muvatallis'i yok etmeye çalışıyordu.

Putuhepa, sadece kocasını düşünerek geceyarısına kadar orada kaldı.

Cehennem tanrısı ona beklediği yanıtı verdi.

İmparator Muvatallis, Urhi-Teşup ve kardeşi Hattuşil'den oluşan sınırlı konsey, şiddetli tartışmalara sahne oldu.

Urhi-Teşup:

"Bozgunumuzun tek sorumlusu Hattuşil'dir," dedi. "Koalisyon birliklerine ben komuta etmiş olsaydım, Mısır ordusunu yenmiş olacaktık."

Hattuşil:

"Mısır ordusunu ezdik," diye hatırlattı, "ama Ramses'in müdahalesini kim öngörebilirdi?"

"Ben onu yenerdim!"

imparator araya girerek:

"Övünmeyi bırak," dedi. "Savaş günü, hiç kimse onu harekete

geçiren gücü önleyemezdi. Tanrılar konuşmaya başladığı zaman onları dinlemesini bilmek gerekir."

Muvatallis'in açıklaması, oğlunun seçtiği yolda ilerlemesini engelliyordu. Bunun üzerine başka bir yönden saldırmaya karar verdi.

"Gelecek için ne öngörüyorsunuz baba?"

"Düşünüyorum."

"Zamandüşünme zamanı değil! Kadeş'te gülünç duruma düştürdük. Olabildiğince çabuk harekete geçmemiz önemlidir. Koalisyon birliklerinden geri kalanlarının komutasını bana emanet ediniz, Mısır'ı zapt edeyim."

Hattuşil, bu sözleri:

"Saçma," diye değerlendirdi. "Bizim ilk kaygımız müttefiklerimizi muhafaza etmek olmalıdır. Koalisyon birlikleri çok adam kaybetti. Biz paraca desteklemediğimiz takdirde birçok prensliğin tahtı sallantıya girecek."

Urhi-Teşup karşılık olarak:

"Bunlar, yenik düşen birinin gevezelikleri," dedi. "Hattuşil korkaklığını ve yeteneksizliğini gizlemek için zaman kazanmaya çalışıyor."

Muvatallis:

"Dilini frenle," dedi. "Sövüp saymalar bir işe yaramaz."

"Yeter artık bu kadar tereddüt baba. Tam yetki istiyorum."

"imparator benim Urhi-Teşup, ne yapacağımı bana sen söyleyecek değilsin."

"Arzu ettiğiniz buysa, kötü müşavirinizle kalınız; ben, birliklerimizi zafere götürme emrinize kadar dairemde kalacağım."

Urhi-Teşup sinirli bir tavırla toplantı odasından çıktı.

Hattuşil, hakkını teslim edercesine:

"O kadar da haksız değil," dedi.

"Ne demek istiyorsun."

"Putuhepa Cehennem tanrılarına danıştı."

"Ne yanıt verdiler?"

"Kadeş başarısızlığını silmek zorundayız."

"Bir planın var mı?"

"Göze alacağım bazı riskler var."

"Sen benim kardeşimsin Hattuşil, hayatın benim için değerlidir."

"Kadeş'te bir hata işlediğime inanmıyorum ve imparatorluğun büyüklüğü benim için her şeyden önemli. Mademki Cehennem tanrıları istiyor, ben de bu işi tamamlayacağım."

Bahçivanken büyük Ramses'in Tarım Bakanı olan Necem, aynı zamanda Kral'ın oğlu Khâ'nın öğretmeniydi. Çocuğun okuma yazma konusundaki yeteneğine hayran kalan Necem, onun inceleme ve araştırma zevkini de tatmasına müsaade etmişti.

Bakan ile Kral'ın oğlu çok mükemmel anlaşıyorlardı ve Ramses bu eğitim şeklinden çok memundu. Ancak, yumuşak başlı Necem, ilk kez Ramses'in bir emrine karşı gelmek zorunda hissediyordu kendini. Bu saygısızlığın gözden düşmeye neden olacağını bile bile.

"Majeste..."

"Seni dinliyorum, iyi yürekli Necem."

"Söz konusu olan oğlunuz."

"Hazır mı?"

"Evet, ama..."

"Hasta mı yoksa?"

"Hayır Majeste, ama..."

"Öyleyse hemen gelsin."

"Size saygısızlık etmiş gibi görünmek istemem Majeste, ama bu kadar küçük bir çocuğun arzu ettiğiniz tehlikeye karşı koyabileceğini sanmıyorum."

"Bırak da buna ben karar vereyim Necem."

"Tehlike... Tehlike çok büyük!"

"Khâ, kaderi ne olursa olsun, onunla karşılaşmalıdır. O ötekiler gibi bir çocuk değil."

Bakan mücadelesinin boşuna olacağını anladı.

"Bazen onun için üzülüyorum Majeste."

Karayel, Delta'nın üzerinde esiyor, ama yağmur yüklü kara bulutları dağıtamıyordu. Çok güzel kır bir ata binmiş olan babasının arkasına oturan küçük Khâ tir tir titriyordu.

"Üşüyorum baba, daha yavaş gidemez miyiz?"

"Acelemiz var."

"Beni nereye götürüyorsun?"

"Ölümü görmeye."

"Tatlı gülüşlü, güzel Batı tanrıçasına mı?"

"Hayır. Ölüm, doğru insanların hak ettiği ölümdür. Sen henüz onlardan biri değilsin."

"Öyle olmak istiyorum."

"Öyleyse ilk aşamayı geç."

Khâ dişlerini sıktı. Babasını asla düş kırıklığına uğratmayacaktı.

Ramses, Nil'in kollarından biriyle buluştuğu yerde granitten küçük bir tapınağın bulunduğu kanalın yanında durdu.

"Ölüm burada mı?"

"Bu anıtın içinde. Şayet korkuyorsan oraya gitme."

Khâ atın terkisinden yere atladı ve tehlikeleri savmak için malsallarda öğrendiği sihirli formülleri hatırladı. Babasına doğru döndü, Ramses kımıldamadı. Khâ, Firavun'dan hiçbir yardım beklememesi gerektiğini anladı. Tapınağa kadar gitmekten başka çaresi yoktu.

Bir bulut güneşi sakladı, gök karardı. Çocuk tereddütle ilerledi ve hedefinin yarı yolunda donup kaldı. Patikanın üzerinde beliren bir metreden daha uzun kocaman başlı, kapkara bir kobra yılanı ona saldırmaya karar vermiş görünüyordu.

Donup kalan çocuk kaçmaya cesaret edemiyordu.

Yüreklenen kobra ona doğru ilerledi.

Yılan az sonra vuracaktı.

Sözcüklerin üzerine bastıra bastıra eski duaları okuyan küçük çocuk, kobranın saldırmaya hazırlandığı anda gözlerini kapadı.

Çatal bir baston yılanı yere çivilemişti.

Setau:

"Bu ölüm senin için değildi," dedi. "Babanın yanına git küçük."

Khâ, Ramses'in gözlerinin içine baktı.

"Eski duaları okuduğum için kobra beni ısırmadı... Ben de doğru adamlardan biri olacağım, değil mi?"

Rahat koltuğuna gömülmüş, bahçesinin ağaçlarını yaldıza boyayan kış güneşinin ılık sıcaklığının tadını çıkaran Tuya, Ramses kendisini ziyarete geldiğinde uzun boylu, esmer bir kadınla konuşuyordu.

Kız kardeşini tanıyan Kral:

"Dolant!" diye haykırdı:

Tuya:

"Ona sert davranma," diye tembih etti. "Sana anlatacak çok şeyi var." Yüzü sararmış, yorgun ve bitkin görünen Dolant, Ramses'in ayaklarına kapandı.

"Yalvarırım, beni bağışla!"

"Kendini suçlu mu hissediyorsun Dolant?"

"Şu lanet adam beni büyüledi... Onun iyi biri olduğunu sanmıştım."

"Ya neymiş?"

"Libyalı bir büyü ustası. Beni zorla alıkoydu, Memfis'de bir eve kapadı ve kaçtığı zaman onunla birlikte gitmem için beni zorladı. itaat etmeyecek olsaydım boğazımı kesecekti."

"Bunca şiddet neden?"

"Çünkü... Çünkü..."

Dolant hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Ramses onu kaldırdı ve oturmasına yardım etti.

"Anlat."

"Büyücü... Büyücü bir hizmetçi kadınla medyum olarak kullandığı genç bir kadını ona itaat etmedikleri için öldürdü."

"Sen cinayeti gördün mü?"

"Hayır, ben bir odaya kapatılmıştım... Ama evden çıktığımız zaman cesetleri gördüm."

"Peki ama bu büyücü seni neden hapsetti?"

"Bende medyumluk yeteneği olduğuna inanıyor ve beni, sana, kardeşime karşı kullanabileceğini hesaplıyordu! Beni ilaçlarla uyutuyor ve senin alışkanlıkların hakkında bana sorular soruyordu... Ama ona cevap verecek durumda değildim. Libya'ya giderken beni serbest bıraktı. Çok kötü anlar yaşadım Ramses. Oysa, bana karşı iyi davranacağına inanmıştım!"

"Çok aptalca davranmamış mısın?"

"Pişmanım, bir bilsen o kadar pişmanım ki!"

"Pi-Ramses sarayını terk etme."

Aşa, Amurru eyaletinin Prensi Benteşina'yı çok iyi tanıyordu. Tanrıların sözüne pek inanmayan bu adam altını, kadınları ve şarabı tercih ediyordu. Çıkar düşkünü ve kokuşmuş bir insan olduğu için sadece kendi rahatını ve zevklerini düşünüyordu.

Amurru stratejik olarak önemli bir yer olduğundan, Mısır diplomasisinin başı, Benteşina'nın aktif desteğini sağlamak için gerekli hiçbir şeyi esirgememişti. Öncelikle, Prens'e verdiği önemi göstermek için Firavun adına bizzat kendisi bu yolculuğu yapıyordu. Ayrıca lüks kumaşlar, küpler dolusu kaliteli şaraplar, kaymaktaşıdan yapılmış tabaklar, duvarlara süs olarak asılan silahlar ve Kral sarayına layık mobilyalardan oluşan çok değerli ve zengin armağanlar götürüyordu.

Amurru'da yerleştirilmiş olan Mısırlı askerlerden birçoğu, Kadeş'teki zaferde önemli bir katkısı olan takviye ordudan nakledilmişlerdi. Bu askerler, görevleri başına geçmeden önce Mısır'da uzun bir tatil yapmışlardı. Şimdi de Aşa, mahalli birlikleri düzenlemekle görevli elli eğitmen subayı yanında getirmişti. Daha sonra Pi-Ramses'den gelecek bin kişilik bir piyade ve okçu gücünün de ilavesiyle, Amurru güçlü bir askerî üs olacaktı.

Aşa, Pelüz'den gemiye binmiş ve kuzeye yönelmişti. Uygun rüzgâr ve sakin bir deniz, bu yolculuğu çok neşeli kılmıştı. Ayrıca gemide genç bir Suriyeli hanımın bulunuşu, deniz yolculuğuna ayrı bir güzellik katmıştı.

Mısır gemisi Beyrut limanına girdiği zaman, Prens Benteşina saray erkânıyla birlikte rıhtımda gemiyi bekliyordu. Elli yaşlarında, güleryüzlü, düzgün kesilmiş siyah bıyıklı Prens, Aşa'yı yanaklarından öptü ve Büyük Ramses'in dünya dengesini kökten değiştiren olağanüstü Kadeş zaferine bol bol övgüler yağdırdı.

"Ne mükemmel bir mesleğiniz var aziz Aşa! Bu genç yaşta güçlü Mısır'ın Dışişleri Bakam olmak harika bir şey... Sizin önünüzde eğiliyorum."

"Zorunlu değilsiniz, ben buraya dost olarak geldim."

"Benim sarayımda kalacaksınız, bütün arzularınız yerine getirecek."

Benteşina'nın gözleri ıslıl ıslıl oldu.

"Genç bir bakireyi arzu eder miydiniz?"

"Doğanın nimetlerini reddetme deliliğini kim gösterebilir? Şu mütevazı hediyelere bakıver Benteşina ve bana hoşuna gidip gitmediğini söyle."

Tayfalar gemi yükünü indirdiler.

Benteşina memnuniyetini gizlemedi. Harikulade zarıf yatağı görünce büyük bir mutluluğa ermişçesine haykırdı.

"Siz Mısırlılar yaşama sanatını biliyorsunuz! Bu harikayı denemek için acele ediyorum... Yalnız değil elbette!"

Prens'in neşesinin yerinde olduğunu gören Aşa, eğitmen subayları tanıtmak için bu durumdan yararlandı.

"Mısır'ın sadık müttefiki olmanız sıfatıyla Amurru'yu korumak ve Hititleri saldırıdan caydıracak bir savunma cephesi kurmak için bize yardım etmelisin."

Benteşina aynı düşüncede olduğunu belirtmek için:

"Bu, benim içten dileğimdir," dedi. "Ticarete zarar veren çatışmalardan bıktım. Halkım korunmak istiyor."

"Birkaç hafta sonra Ramses bir ordu gönderecek, bugünden tezi yok eğitmen subaylar sizin askerlerinizi eğitecekler."

"Mükemmel, mükemmel... Hatti ağır bir bozguna uğradı, Muwatallis, oğlu Urhi-Teşup ile kardeşi Hattuşil arasındaki çatışmaya karşı durmak zorunda."

"Askerler hangi yöne meylediyor?"

"Onlar da bölünmüş durumda. Her ikisinin de taraftarı var. Şimdilik İmparator ülkenin birliğini sürdürüyor gibi gözüküyor ama her an tahttan indirilme tehlikesi var. Hem sonra Kadeş koalisyonunun bazı üyeleri, insan ve malzeme kaybına neden olan bir serüvene sürüklenmiş olduklarına pişmanlar... Bazıları, büyük bir olasılıkla Firavun'un olacağı yeni bir efendi arayışı içindeler."

"Muhteşem bir haber."

"Ve size unutamayacağınız bir gece vaat ediyorum!"

Diri göğüslü, geniş kalçalı Lübnanlı genç kadın, Aşa'nın üzerine uzandı ve bütün vücudunun hareketiyle önden arkaya doğru hareket ederek vücuduna masaj yapmaya başladı. Derisinin her noktası büyüleyici bir koku saçıyor, vücudu baş döndürücü bir manzara oluştuyordu.

Amurru yolunda başka kadınlarla da birlikte olmasına rağmen, Aşa hiç pasif kalmadı. Lübnanlı genç kadının masajı beklenen sonucu verir vermez onu yan tarafa yuvarladı. Aşa, genç kadının tadına doyum olmaz sıcaklığına giden yolu hemen bularak, onunla yeniden yoğun bir zevk anını paylaştı. Kadın bekâretini kaybedeli uzun zaman olmuştu ama okşayışlarının bilinci, bu çaresiz eksikliği iyi bir biçimde telafi ediyordu. Ne Aşa, ne kadın tek bir kelime konuşmamışlardı.

Aşa:

"Bırak beni artık," dedi, "uykum var."

Genç kadın ayağa kalktı ve bahçeye bakan geniş odadan çıktı. Aşa, Muvatallis'in bir araya getirdiği ve dağılma tehlikesi içinde olan koalisyon hakkında Benteşina'nın açıklamalarını düşünmeye başladığında kadını unutmamıştı bile. Muvatallis'e karşı etkili bir entrika çevirmek gücü, ama insanı çeken bir yanı vardı.

Başkaldıran prenslikler, Hatti İmparatoruna güvenlerini kaybettikten sonra hangi güçlü devlete yöneleceklerdi? Elbetteki Mısır'a değil. Firavunların ülkesi çok uzaktaydı ve bu savaşı seven, istikrarsız Asya prensliklerinininkinden çok farklı bir zihniyete sahipti. O anda diplomatın kafasına öylesine kaygı verici bir fikir takıldı ki hemen bir haritayı inceleme ihtiyacını duydu.

Odasının kapısı açıldı.

içeriye kısa boylu, zayıf, saçları bir bantla tutturulmuş bir adam girdi. Boynunda pek hafif gümüş bir kolye, sol dirseğinde bir bilezik vardı ve omuzlarını açıkta bırakan, çok renkli bir kumaşla örtünmüştü.

"Benim adım Hattuşil, Hitit imparatoru Muvatallis'in kardeşiyim."

Aşa kısa bir süre soğukkanlılığını yitirdi. Yolculuğun ve aşk oyunlarının yorgunluğu bir sanrıya mı neden olmuştu?

"Rüya görmüyorsunuz Aşa. Mısır diplomasisinin başı ve büyük Ramses'in en yakın arkadaşını tanımaktan çok mutluyum."

"Siz, Amurru'da..."

"Benim tutsağımısınız Aşa. Her türlü kaçma girişiminiz başarısızlıkla sonuçlanacaktır. Adamlarım Mısırlı subayları, geminizi ve mürettebatını ele geçirdi. Hatti yeniden Amurru eyaletinin efendisi oldu. Ramses bizim tepkimizi küçümsemekle hata etti. Kadeş'te yenilen koalisyon birliklerinin komutam olarak dayanılmaz biçimde küçük düşürüldüm. Ramses'in korkunç öfkesi ve akıl almaz cesareti olmasaydı Mısır ordusunun kökünü kazımış olacaktım. İşte bu nedenle, gerçek değerimi olabildiğince çabuk kanıtlamak ve siz zaffer sarhoşluğu içinde yüzerken etkili bir biçimde müdahale etmek zorundayım."

"Amurru Prensi bir kez daha bize ihanet etti."

"Benteşina en çok para verene kendini satar, bu onun tabiatıdır. Bundan sonra artık bu eyalet Mısır'ın kucığına oturmayacak."

"Ramses'in öfkesini unutuyorsunuz."

"Aksine, ondan korkuyorum. İşte bu nedenle onu tahrik etmekten kaçınacağım."

"Hitit birliklerinin Amurru'yu işgal ettiklerini öğrenir öğrenmez müdahale edecektir. Ve ben adım gibi biliyorum ki Ramses'e direnecek güçte bir orduyu kurmaya vakit bulamamışsınızdır."

Hattuşil gülümsedi.

"Korkutucu derecede keskin bir zekâya sahipsiniz ama bu bir işe yaramayacak, çünkü Ramses iş isten geçtikten sonra gerçeği öğrenecek."

"Benden haber alamaması onu kuşkulandıracaktır."

"Sizden haber alacak Aşa. Görevin öngörüldüğü gibi devam ettiğini ve eğitimci subaylarınızın çok iyi çalıştıklarını bildiren bir mektup yazacaksınız."

"Başka bir deyişle ordumuz Amurru'ya doğru güven içinde ilerleyecek ve bir pusuya düşecek."

"Evet, planımın bir bölümü aynen böyle."

Aşa, Hattuşil'in kafasından geçen düşünceleri okumaya çalıştı. Bölgedeki ulusların niteliklerini, kusurlarını, özlemlerini ve kırılganlıklarının nedenlerini çok iyi biliyordu. Gerçeği açıkça gördü.

"Dernek gene Bedevilerle iğrenç bir birliktelik kurdunuz!"

Hattuşil:

"Bundan daha iyi bir çözüm yok," diye onayladı.

"Ama bu adamlar yağmacı ve katil."

"Bilmiyor değilim, ama Mısır'ın müttefikleri arasında kargaşalık yaratmak için bana yararlı **olacaklar.**"

"Bu sırları bana açmanız ihtiyatsızlık, değil mi?"

"Yakında sır diye bir şey kalmayacak, hepsi gerçek olacak. Giyin Aşa ve beni izleyin. Size bir mektup dikte edeceğim."

"Ya yazmayı reddedersem?"

"Ölürsünüz."

"Hazırım."

"Hayır, hazır değilsiniz. Sizin gibi kadınlardan hoşlanan bir adam, önceden kaybedilmiş bir dava uğruna hayatın bu zevklerin elinin tersiyle itmeye hazır değildir. Bu mektubu yazacaksınız Aşa, çünkü siz yaşamak istiyorsunuz."

Mısırlı **duraksadı.**

"Peki kabul edersem?"

"Konforlu olacağını umduğum bir hapis haneye kapatılacaksınız ve hayatınız **bağışlanacak.**"

"Neden beni öldürmüyorsunuz?"

"Hassas pazarlıklar sırasında, Mısır diplomasisinin başı iyi bir değiş tokuş aracı olacaktır. Kadeş'te de aynı durum oldu, değil mi?"

"Benden **Ramses'e** ihanet etmemi istiyorsunuz."

"Baskı altında, zorla **yapacaksınız...** Bu gerçek bir ihanet sayılmaz."

"Kurtulmuş bir hayat... Çok güzel bir vaat değil mi?"

"**Hatti** tanrılarının önünde, **İmparator** adına size söz veriyorum."

"Bu mektubu yazacağım **Hattuşil.**"

Madyan rahibinin, aralarında Musa'nın karısının da bulunduğu yedi kızı, babalarının koyunlarına su içirmek için kuyudan çektikleri suyla yalıkları doldururken, on kadar atlı Bedevi vahaya baskın yaptı. Ok ve hançerleri olan sakallı Bedevilerin kötü niyetle hareket ettikleri anlaşılıyordu.

Koyunlar dağıldı, yedi kız çadırlara saklanmak için koşuştular, ihtiyar bastonuna dayanıp gelenleri karşıladı.

"Bu topluluğun reisi sen misin?"

"Evet, benim."

"Sağlıklı kaç erkek var burada?"

"Ben ve bir çoban."

"Kenan Ülkesi, Hititlerin desteği ile Firavun'a karşı ayaklanacak. Onların sayesinde bizim de bir toprağımız olacak. Mısırlılara karşı savaşmak için bütün kabileler bize yardım etmek zorundalar."

"Biz bir kabile değiliz, burada birçok kuşaktır huzur içinde oturan bir aileyiz."

"Bize çobanını getir."

"Şu anda dağda."

Bedeviler aralarında görüştüler.

Sözcüleri:

"Gene geleceğiz," dedi. "ve onu alıp savaşa katılmak üzere bizimle götüreceğiz. Gelmemeye kalkacak olursa kuyunu doldurur, çadırlarını yakarız."

Musa akşam karanlığı basınca çadırına girdi. Karısı ve kayınpe-
deri kalktı.

Karısı:

"Neredeydin?" diye sordu.

"Kutsal dağdaydım. Orada babalarımızın Tanrısı'nın var olduğunu gördüm. O bana, Mısır'daki Yahudilerin sefaletinden söz etti.

Firavun'un otoritesi altında yaşadıkları zulümden kurtulmayı isteyen kardeşleri anlattı."

Madyan rahibi:

"Bundan da beteri var," diye açıkladı. "Bedeviler buraya geldi ve bölgedeki bütün eli silah tutan erkekler gibi senin de, Firavun'a karşı Kenan Ülkesi'nin başkaldırısına katılmanı istediler."

"Bu bir çılgınlık. Ramses bu ayaklanmayı ezer geçer."

"Hititliler başkaldıranların yanında olsalar da mı?"

"Onlar Kadeş'te yenilmediler mi?"

Rahip onayladığını belirtecek şekilde:

"Kervancıların anlattıkları bu," dedi. "Ama onlara güvenilebilir mi? Musa, senin saklanman gerek."

"Bedeviler seni tehdit ettiler mi?"

"Onlarla savaşa katılmadığın takdirde bizi öldürecekler."

Musa'nın karısı Sipora kocasının boynuna sarıldı.

"Gideceksin, değil mi?"

"Allah bana Mısır'a dönmemi buyurdu."

Yaşlı rahip:

"Seni orada yargılayıp mahkûm edecekler!" diye hatırlattı.

Sipora kararını açıkladı:

"Ben de seninle geliyorum ve oğlumuzu da yanıma alıyorum."

"Bu yolculuk çok tehlikeli olabilir."

"Umurumda değil. Sen benim koçanısın, ben de senin karın."

Bitkin düşen yaşlı rahip oturdu.

Musa:

"İçin rahat etsin," diye müjdeledi. "Tanrı senin vahanı koruyacaktır. Bedeviler buraya gelmeyecekler."

"Ne önemi var... seni, kızımı ve çocuğunuzu bir daha göremedikten sonra!"

"Doğru söylüyorsun. Bize elveda öpücüğünü ver ve ruhlarımızı Tanrı'ya emanet edelim."

Pi-Ramses'de tapınaklar kış ortası şenliklerine hazırlanıyordu. Bu törenler sırasında, evrenin gizli enerjisi, heykellere ve âyinler sırasında kullanılan eşyalara yeniden canlılık verecekti. Kral ve Kraliçe bu Işık'la ruhsal bir birlik kurmayı ve evrenin düzenini sağlayan Maât'a çeşitli hediyeler sunmayı kendileri için görev biliyorlardı.

Kadeş zaferi **Mısırlıları** rahatlatmıştı. Artık hiç kimse Hitit ordusunun yenilmez olduğuna inanmıyordu. Herkes **Ramses'in** düşmanını püskürtebileceğim ve **halkının** günlük mutluluk ve refahını sağlayabileceğini biliyordu.

Başkent giderek güzelleşiyordu. **Amon**, **Ptah**, **Râ** ve **Set** ana tapınakları taş yontucularının yontma kalemlerinin ve tokmaklarının hızıyla uyumlu olarak **büyüyordu**. Soyluların ve yüksek rütbeli devlet memurlarının villaları **Teb'deki** ve **Memfis'deki** villaların güzelliğiyle boy ölçüşüyordu. Limandaki çalışmalar sürüyordu. Depolar ağzına kadar doluydu. Özel **atölyeler**, "**Turkuaz Kent**" sıfatına uygun olarak evlerin cephesini kaplayan mavi renkli vernikli seramikleri ürettiyordu.

Başkent halkının en sevdiği eğlence, kanallarda kayıkla dolaşmak ve olta ile balık avlanmaktı. Ürünü bol kırsal bölgelerin meyve bahçelerinden gelen elmaları dişleyerek yiyen bu amatör balıkçılar, kanalın kıyısındaki çiçekli bahçeleri, **ibislerin**, pembe flamingoların ve pelikanların uçuşlarını seyrederken oltalarına takılan balığı çoğu kez unutuyorlardı.

Küreklerle kendisi geçen Ramses, kızı Meritamon ile oğlu **Khâ'yı** kayıkla gezmeye götürmüştü. Khâ kız kardeşine kobrayla karşılaşmasından bahsetmeyi ihmal etmemiş, olayı hiç **abartmadan**, ciddi sözcüklerle anlatmıştı. Ramses birkaç saatlik bu gezintiden sonra **Nefertari** ile akşam yemeğine çağırdığı Güzel İset'i yeniden göreceğini düşünüyordu.

Rıhtımda **Ameni** bekliyordu.

Sekreteri bürosundan dışarı çıkarmak için çok ciddi bir neden olmalıydı.

"**Aşa'dan** bir mektup var."

"Kaygı verici bir haber mi?"

"Kendin oku."

Ramses **çocuklarını**, bu tür kayık gezintilerinde olabilecek kazalardan korkan Necem'e teslim etti. Tarım Bakanı, Ramses **Ameni'nin** uzattığı papirüsü **açarken**, çocukları ellerinden tutarak götürdü.

"**Dışişleri Bakanı Aşa'dan Mısır Firavunu'na**

"*Majestelerinin buyruğuna uyarak, beni çok iyi karşılayan Amurru Prensi Benteşina ile görüştim. Başlarında sizin ve benim gibi Teb*

üniversitesinde eğitim görmüş bir kraliyet sekreterinin bulunduğu eğitimci subaylar, Lübnan ordusunu kurmaya başladılar. Tahmin ettiğimiz gibi Hititler, Kadeş bozgunundan sonra daha kuzeye çekilmişler. Böyle olmakla birlikte yine de dikkatli olmamız gerekiyor. ilerde bir istila girişimi olduğu takdirde yerel güçler yeterli olmayacak. Sürekli bir barışı sağlayacak ve ülkemizin güvenliğini garanti altına alacak bir savunma üssü kurmak için iyi silahlandırılmış bir tümen gönderilmesi zorunludur.

"Tanrı Firavun'un sağlığını korusun."

Kral belgeyi rulo yaptı.

"Bu Aşa'nın el yazısı."

"Evet, ama..."

"Bu mektubu Aşa yazmış, ama baskı altında.

Ameni:

"Ben de aynı fikirdeyim," dedi. "Aşa ile senin Teb üniversitesinde okuduğunuzu yazmış olması saçma!"

"Elbette, çünkü biz Memfis üniversitesinde okuduk. Üstelik Aşa'nın pırıl pırıl bir hafızası vardır."

"Bu yanlışlık ne anlama geliyor?"

"Amurru'da tutuklanmış olmalı."

"Prens Benteşina bu denli aklını kaçırmış olabilir mi?"

"Hayır, ama herhalde Hititlere destek verme konusunda girdiği pazarlık sonucunda o da baskı altında hareket etmiştir."

"Gerçeği öğrenmek zorundayız..."

Ramses:

"Hititlerin karşı saldırısı yıldırım gibi oldu," diye açıklamada bulundu, "ve bize bir tuzak kuruyorlar. Aşa'nın kıvrak zekâsı olmasaydı, Muvatallis öcünü almış olacaktı."

"Aşa'nın hâlâ hayatta olduğuna inanıyor musun?"

"Bilmiyorum Ameni, Seramana'nın yardımıyla hemen seçkin bir komando birliğini hazırlayacağım. Şayet dostumuz hapisteyse onu kurtaracağız."

Ramses'in, dökümhane yöneticisi ustabaşıya, taarruz ve savunma silahlarının yapımını daha hızlandırmasını emrettiği haberi, başkente birkaç saatte, bütün Mısır'a da birkaç günde yayıldı.

Gerçeği saklamanın ne yararı vardı? Kadeş zaferi Hititlerin istila isteğini kırmaya yetmemiştii. Pi-Ramses'in dört kışlası alarm durumuna geçirildi ve askerler, yeni savaşlar için kuzeye hareket etme gününün gecikmeyeceğini anladılar.

Ramses bütün gün ve bütün geceyi, bürosuna kapanarak tek başına geçirdi. Tan ağarıırken, koruyucu yıldızının, karanlıkların ejderhasına karşı verdiği zorlu savaşın sonunda yeniden doğuşunu seyretmek için sarayın terasına çıktı.

Terasın doğu köşesindeki alçak duvarda, ağaran günün pembe aydınlığında, güzel ve safhaliyle Nefertari oturuyordu.

Ramses karısını bağrına bastı.

"Kadeş zaferinin barış dönemini açacağını sanmakla çok büyük bir yanılığa düşmüşüm. Gölgeleer çevremizde dolaniyor: Muvatalis'in, belki hâlâ hayatta olan Şenar'ın, elimizden kaçırdığımız Musa'nın, Amurru'da tutsak ya ölü olan Aşa'nın gölgeleeri... Fırtınaya dayanabilmek için yeterince gücümüz olacak mı?"

"Senin görevin, rüzgâr ne kadar şiddetli olursa olsun geminin dümenini kullanmaktan ibarettir. Tereddüt etmeye ne zamanın var, ne de hakkın. Şayet ters akıntıyla karşılaşırsan onu korkusuzca karşılayacaksın, korkusuzca karşılayacağız."

Ufuktan doğan güneş, ilk ışıklarıyla Kral'ın sevgili eşini ve Işığın Oğlu Ramses'i aydınlattı.

RAMSES

Kadeş Savaşı

DÜNYADA SATIŞ REKORLARI KIRAN TARİHİ ROMAN

Silah gücü çok üstün olan Hitit ordusu tarafından tehdit edilen Mısır'ın, büyük bir savaşa girişmesi kaçınılmaz görünmektedir.

Kötü bir büyüye kurban olan Kraliçe Nefertari'nin sağlığı giderek bozulurken ve Mısır topraklarına sızan Hitit casus şebekesi ortalığı kasıp kavururken, Ramses bu savaşa nasıl hazırlanacaktır?

Ramses, Kraliçe'yi kurtarabilecek tek ilacı bulmak için Güney'e gitmek, sonra da Kuzey'de Hititlerle savaşmak zorundadır.

ISBN 975-14-0656-0

9 789751 406569